

**ZŠ a MŠ Hranice, příspěvková organizace, Hranická 100,
753 61 Hranice IV – Drahotuše**

tel: 581 641 034 fax: 581 641 038 mobil: 775 779 570

e-mail: zsams@seznam.cz, www.zsdrahotuse.cz

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání



„DRAŠKA“

Obsah

1. Identifikační údaje	str. 3
2. Charakteristika školy	str. 4 - 8
3. Charakteristika ŠVP	str. 9 - 17
Průřezová témata	str. 18 - 27
4. Učební plán 1. stupně	str. 28 - 29
Učební plán 2. stupně	str. 30 - 32
5. <i>Učební osnovy vyučovacích předmětů 1. stupně :</i>	
• Český jazyk a literatura	str. 33 - 55
• Anglický jazyk	str. 56 - 67
• Matematika	str. 68 - 85
• Informatika	str. 86 - 91
• Prvouka	str. 92 - 101
• Přírodověda	str. 102 - 115
• Vlastivěda	str. 116 - 128
• Hudební výchova	str. 129 - 133
• Výtvarná výchova	str. 134 - 141
• Tělesná výchova	str. 142 - 150
• Pracovní výchova	str. 151 - 160
<i>Učební osnovy vyučovacích předmětů 2. stupně :</i>	
• Český jazyk a literatura	str. 161 - 178
• Anglický jazyk	str. 179 - 194
• Německý jazyk	str. 195 - 201
• Ruský jazyk	str. 202 - 208
• Matematika	str. 209 - 225
• Informatika	str. 226 - 237
• Dějepis	str. 238 - 249
• Výchova k občanství	str. 250 - 268
• Fyzika	str. 269 - 289
• Chemie	str. 290 - 297
• Přírodopis	str. 298 - 309
• Zeměpis	str. 310 - 334
• Hudební výchova	str. 335 - 344
• Výtvarná výchova	str. 345 - 350
• Výchova ke zdraví	str. 351 - 358
• Tělesná výchova	str. 359 - 381
• Pracovní výchova	str. 382 - 388
6. <i>Výchovně vzdělávací program školní družiny</i>	str. 389 - 418
7. <i>Hodnocení a autoevaluace</i>	str. 419 - 457

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání

1. Údaje o škole

Oficiální název : Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
“DRAŠKA”

Základní škola a mateřská škola Hranice,
příspěvková organizace,
Hranická 100, 753 61 Hranice IV – Drahotuše
Telefon: 581 641 034, mobil : 775 779 570
E-mail: zsams@seznam.cz
Web: www.zsdrahotuse.cz
IČO: 43541496
IZO: 043541496
RED-IZO: 600 146 553
DIČ: CZ 43541496

Kontakty:

Ředitelka : Mgr. Dagmar Pospíšilová
Zástupce ředitele : PaedDr. Alena Balódyová
Vedoucí MŠ : Martina Jakešová
od 13.3.2017 pověřena vedením Bc. Michaela Matějková
Vedoucí ŠJ : Martina Martinková

Zřizovatel školy : Město Hranice, Pernštejnské náměstí 1, 753 01 Hranice
Starosta : Jiří Kudláček
Telefon : 581 828 111
Web : www.mesto-hranice.cz

Platnost dokumentu : Od 3.9.2007

Číslo jednací: 229/1 od 3.9.2007, po úpravě 229/2 od 2.9.2013, po úpravě 229/3 od 1.9.2016

*ŠVP byl projednán Školskou radou ZŠ a MŠ Hranice, příspěvková organizace,
Hranice IV – Drahotuše dne 13.9.2007.*

*Úpravy projednány a schváleny pedagogickou radou dne 27.8.2013, Školskou radou ZŠ a MŠ
Hranice, příspěvková organizace, Hranice IV – Drahotuše dne 28.8.2013.*

Úpravy projednány a schváleny pedagogickou radou dne 25.8.2016.

2.Charakteristika školy

Úplnost a velikost školy

Základní škola a mateřská škola Hranice, příspěvková organizace, Hranická 100, Hranice IV – Drahotuše je úplná škola s devíti postupnými ročníky. 1. – 9. ročník je zastoupen jednou třídou.

Průměrná naplněnost třídy je 21,7 žáků.

Škola se nachází v městské části Hranic, v Drahotuších, a navštěvují ji děti z Milenova, Hrabůvky, Radíkova, Slaviče, Uhřínova, Středolesí. Dobrou dopravní dostupnost dokládá i to, že mezi dojíždějícími žáky jsou i děti z Hranic.

Součástí zařízení je mateřská škola, školní družina a školní jídelna.

<i>Základní škola</i>	-	<i>IZO 043541496</i>	<i>kapacita 300 žáků</i>
<i>Školní družina</i>	-	<i>IZO 120200881</i>	<i>kapacita 60 žáků</i>
<i>Mateřská škola</i>	-	<i>IZO 107631024</i>	<i>kapacita 50 dětí</i>
<i>Školní jídelna</i>	-	<i>IZO 103132856</i>	<i>kapacita 300 jídel</i>

Charakteristika pedagogického sboru

Pedagogický sbor je smíšený s většinovou převahou žen.

Výchovná poradkyně pracuje zároveň jako metodik prevence sociálně patologických jevů. Učitelka přírodopisu pracuje zároveň jako specialista pro ekologickou výchovu. Ve sboru jsou zastoupeni pedagogové s kvalifikací pro dyslektickou péči o žáky na 1. a 2. stupni a logopedickou péči o žáky, a to především na 1. stupni.

Velká pozornost je věnována žákům se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně. Jsou vzděláváni podle plánu pedagogické podpory a individuálních vzdělávacích plánů žáků s SVP. Do vzdělávacího programu jsou integrováni i žáci s lehkým mentálním postižením (LMP), kteří pracují pod vedením vyučujícího a asistenta pedagoga.

Velký důraz je kladen na další vzdělávání pedagogických pracovníků. Všichni učitelé jsou proškoleni v práci na PC , zapojili se do projektů – zdokonalení kompetencí v oblasti ICT. Cílem je rozšíření využívání výpočetní, komunikační a prezentační techniky ve vhodných případech ve výuce žáků. Prioritními oblastmi DVPP je jednak další vzdělávání v oblasti jednotlivých vyučovacích předmětů, jednak vzdělávání a výchova žáků podle nejnovějších poznatků o psychosomatickém vývoji dětí a mládeže.

Pedagogické, metodické a životní zkušenosti učitelů jsou v maximální míře využívány při výchovně-vzdělávací práci a různorodých mimoškolních aktivitách.

Charakteristika žáků

Základní školu Hranice, Hranice IV – Drahotuše navštěvuje více než polovina dojíždějících žáků. Žáci dojíždějí z několika okolních obcí: Hrabůvka, Klokočí, Radíkov, Uhřínov, Středolesí, Slavíč, Milenov, Hranice.

Škola má také dlouholeté zkušenosti s integrací žáků s přiznanými podpůrnými opatřeními prvního až pátého stupně. Pro každého žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) vypracovávají učitelé plán pedagogické podpory a individuální vzdělávací plán. Individuální přístup vyučujících k žákům s SVP usnadňuje jejich začleňování do běžného vzdělávacího procesu.

Asistenti pedagogů se věnují žákům s lehkým mentálním postižením (LMP) a žákovi s více vadami.

Dlouhodobé projekty

Základní škola je od roku 1992 zapojena do mezinárodního „Hnutí na vlastních nohou“ STONOŽKA, které je zaměřeno na pomoc dětem postiženým válkami a živelnými pohromami. Naše spolupráce s hnutím byla jeho prezidentkou Bělou Gran Jensen z Norska několikrát oceněna, když naši školu osobně navštívila, či poslala děkovné pozdravy. Zástupci školy z řad pedagogů i žáků absolvovali návštěvu 4. českého praporu KFOR na základně Šajkovac a školu v Podujevu. U příležitosti 5. výročí spolupráce Stonožky s Armádou ČR v roce 2005 byla vydána kniha „Létáme spolu jen do války“, v níž jsou otištěny příspěvky dvou našich žákyň, účastníme se vítání vojáků z misí a besed s nimi.

Naše škola pořádá kulturně vzdělávací, ozdravné a sportovně zaměřené pobyty pro žáky, pravidelně navštěvujeme divadelní představení, besedy, účastníme se exkurzí a každoročně vyjíždíme s žáky do školy v přírodě. Neodmyslitelnou součástí naší výuky jsou galerijní animační programy, nadstandardní výuka plavání, lyžařský výcvik, ..., které doplňují krédo praktičnosti a následné upotřebitelnosti nabytých vědomostí a dovedností v dalším vývoji žáků.

Aktivní je také spolupráce na projektech environmentální výchovy, projektu Zdravé zuby, Ovoce do škol, projektu protidrogové prevence Sám sebou a od školní roku 2012/13 jsme se zapojili do projektu EU Peníze školám, Výzvy č. 56, 57.

Zvítězili jsme v soutěži vyhlášené Olomouckým krajem pro školy aktivní v oblasti environmentálního vzdělávání, výchovy a osvěty a získali prestižní ocenění Zelená škola Olomouckého kraje.

Jako jediná škola na Hranicku jsme držiteli titulu Přírodní zahrada. Od školního roku 2011/12 je dalším velmi významným projektem zařazení naší školy mezi školy otevřené rodičům. Rodiče otevření škole jsou Rodiče vítáni. Smyslem je usnadnit rodičům orientaci v nabídce škol, které dodržují pravidla vstřícné komunikace a školám, které jdou touto cestou, naopak umožnit, aby o sobě daly veřejnosti vědět. Naše dlouhodobé úsilí a rozvíjení oboustranně vstřícných vztahů mezi školou a rodiči získává konkrétní podobu i výsledky. Protože jsme i v roce 2015/16 splnili podmínky k zařazení do sítě škol, které dodržují komunikační pravidla pro spolupráci s rodiči, získali jsme certifikát společnosti EDUin a můžeme používat značku Rodiče vítáni.

Spolupráci s rodiči a veřejností se snažíme neustále rozšiřovat a prohlubovat. Rodiče jsou ve škole vždy vítáni, navštěvují školu v době pravidelných konzultačních hodin a třídních schůzek. V hojném počtu se účastní dnů otevřených dveří, besídek a vystoupení žáků u příležitosti Vánoc, Velikonoc, Dne matek, vernisáží dětské tvorby. Veřejnost je o činnosti školy informována prostřednictvím regionálního tisku, školního občasníku a webových stránek školy.

Díky evropským projektům poznáváme jiné evropské země. Výjezdy do zahraničí jsou skvělou příležitostí zdokonalit jazykové dovednosti žáků i učitelů. Jako jedna ze čtrnácti škol v České republice jsme v roce 2013 uspěli v žádosti o grant bilaterální dvouleté spolupráce se slovinskou základní školou Pod goro ze Slovenských Konjic, partnerského města Hranic, v rámci projektu Comenius – Lifelong learning programme).

V listopadu 2015 měli naši žáci možnost absolvovat jazykový kurz v Londýně v rámci projektu OP VK výzvy 56.

Zapojujeme se do nejrůznějších sportovních soutěží a projektů, například „Česko sportuje“, pořádaného pod záštitou Českého olympijského výboru. Žáci prvního stupně jsou aktivními účastníky projektu Atletika do škol, jehož garantem je Český atletický svaz. Stali jsme se pilotní školou kin-ballu.

Základní škola úzce spolupracuje s mateřskou školou se kterou tvoří společné zařízení. Od roku 2001 působilo zde elokované pracoviště Základní umělecké školy Hranice, svou činnost ukončilo ve školním roce 2015/16.

Aktivní Klub rodičů a přátel školy nabízí akce směřované k dětem (cyklozávod, dětský den, putování s liškou Bystouškou, soutěž v netradičních plavidlech, putování za světýlky), nemalou měrou finančně přispívá na různé volnočasové aktivity. Pro rodiče je organizován ples školy a tradiční zábava – Červnová noc.

Rozvíjí se spolupráce s Osadním výborem Drahotuše a obecními úřady obcí, jejichž žáci školu navštěvují. Aktivní jsou také vztahy s Městským úřadem Hranice – odborem péče pro děti (OSPOD), s Městskou policií Hranice, s Hasičským záchranným sborem v Hranicích, s dětskými lékaři, speciálními pedagogy a psychology. To vše umožňuje zkvalitňovat práci s žáky naší základní a mateřské školy.

Každoročně se kromě toho, že se zapojujeme do nejrůznějších projektů žádáme o grantová řízení vyhlášená Městem Hranice, Olomouckým krajem.

Rozmanitou nabídku kroužků žákům školy zaručuje velmi úzká spolupráce s hranickým Domem dětí a mládeže.

ZŠ a MŠ Hranice, Hranice IV – Drahotuše podporuje řada sponzorů.

3. Charakteristika školního vzdělávacího programu

a) Zaměření školy

*Naši školu jsme nazvali “DRAŠKA” = **drahotušská škola***

Chtěli bychom, aby naši žáci byli mladí lidé, kteří jsou

D – důvěryhodní

R – rozhodní

A – aktivní

Š – šikovní (podle svých schopností)

K – komunikativní

A – asertivní

Tedy chceme

- učit žáky takovým znalostem a dovednostem, které budou dobře uplatnitelné v životě (méně encyklopedických poznatků a více se zaměřit na činnostní učení a na praxi)

- zavádět do výuky nové efektivní metody výuky, jako je skupinové a projektové vyučování, kterými vedeme žáky k vzájemné pomoci, týmové spolupráci, sounáležitosti, vzájemnému respektu

- výrazně posílit výuku cizích jazyků

- vést žáky k využívání komunikačních a informačních technologií, podporovat zavádění a využívání výpočetní techniky do vyučovacích předmětů, podporovat výuku informatiky

- klást důraz na esteticko-výchovně-vzdělávací vyučovací předměty a jejich prostřednictvím ovlivňovat citovou stránku žáků

- vést žáky k dodržování stanovených pravidel třídy, školy

- stejnou péči věnovat všem žákům

- stejně podporovat žáky i s jiným druhem nadání, jako je hudební, manuální, estetické

- integrovat děti zaostávající nebo jinak postižené ve třídách s ostatními dětmi

- se zaměřovat i na žáky nadané, vytvořit podmínky pro jejich rozvoj. U těchto žáků chceme preferovat samostatnou, skupinovou práci, projektovou výuku

- se zúčastňovat různých soutěží, olympiád, kde mají žáci možnost se prezentovat

- spolupracovat s okolními školami, místními spolky a vůbec aktivně se podílet a přispívat v kulturním dění Drahotuš

b) Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie představují společné postupy, které vedou k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků. Jsou uplatňovány všemi pedagogy při výuce i mimo ni.

K tomu, aby škola zajistila rozvoj klíčových kompetencí žáků, uplatňuje tyto společné postupy:

- využívání různých zdrojů informací - učitelé učí žáky pracovat s různými zdroji informací(tištěnými, elektronickými, ...)
 - žáci mají k dispozici školní knihovnu, mohou využívat počítače v počítačové učebně a učebně německého jazyka s připojením na internet
- využívání nových vyučovacích metod a organizačních forem výuky, při kterých jsou vytvářeny vhodné podmínky pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků (skupinová práce, krátkodobé i dlouhodobé projekty, integrace výukových oblastí, ...)
 - škola organizuje tematicky zaměřené projekty a exkurze, kde si žáci ověřují využitelnost školních poznatků v praxi
- spolupráce s rodiči a dalšími institucemi – žakovská rada, Školská rada, Klub rodičů a přátel školy, Osadní výbor Drahotuše, Dům dětí a mládeže Hranice, Základní umělecká škola Hranice, Pedagogicko-psychologická poradna Přerov, pobočka Hranice, ...
 - žáci se účastní odborných i kulturních akcí, na kterých aktivně vystupují
- proměna klimatu školy (tvůrčí, partnerská komunikace mezi učitelem a žákem, týmová práce, bezpečnost, tolerance k odlišnostem, žakovská rada)

Metody a formy práce využívané v rámci realizace výchovně vzdělávacích strategií

- rozvoj mezipředmětových vztahů
- projektové vyučování (hodinové, jednodenní, vícedenní projekty)
- prožitkové vyučování
- pokusy a experimenty
- řízené diskuse
- rozvíjení samostatnosti, obhajování svých názorů
- simulace a hraní rolí
- využívání a tvorba her
- řešení problémových situací a úkolů
- výuka v terénu (Den Země,)
- týmová spolupráce při řešení problémů
- využívání a ožiování tradic (Vánoce, Velikonoce,...)
- využívání technologií pro získávání a tvorbu výstupů (časopis,)
- osobní příklad
- využívání reálných situací
- společné akce třídy (výlety, exkurze, školy v přírodě, ...)nebo školy (veřejná vystoupení, výstavy, ...)
- školní projekty (třídní jednodenní, vícedenní, školní jednodenní, vícedenní)
- prezentace tříd – školy
- akce ve spolupráci s okolními školami
- spolupráce na mezinárodních projektech (Hnutí na vlastních nohou – Stonožka, Comenius)
- grantová řízení

Strategie naplňování klíčových kompetencí

V celkovém pojetí vzdělávání na naší škole jsou převážně uplatňovány takové formy a metody práce s žáky, aby docházelo k rozvoji osobnosti jako celku.

Kompetence k učení :

- maximální pozornost věnujeme čtení s porozuměním
- zařazujeme práci s informačními zdroji a médii, ve kterých žák vyhledává, získává a zpracovává pro další učení (aktuality, referáty, výpisky)
- zadáváme dlouhodobé projekty, při nichž musí žák své činnosti organizovat, plánovat, problematiku vysvětlovat (projekty)
- poskytujeme prostor pro rozhodování o vlastním učení (výběr úloh, metod, ...)
- povzbuzujeme a vedeme žáky ke kladení otázek, dáváme prostor k diskusi
- zvyšujeme sebedůvěru žáků a motivaci k učení pozitivním a častým hodnocením
- žáky motivujeme k učení účastí v různých soutěžích, olympiádách a celostátních testováních (Kalibro, Scio, Cermat, ...) a jinými zajímavými činnostmi ve vyučovacích hodinách (soutěže, osmisměrky, kvízy, ...)
- poznáváme žakovu osobnost, jeho styly a způsoby učení, zadávanými úkoly podporujeme dosahování optimálních výkonů každého žáka (individualizované učení, vnitřní diferenciaci)
- vytváříme žákovská portfolia
- informace, které žák potřebuje k dalšímu učení systematicky spirálovitě opakuje a procvičuje prostřednictvím různých činností
- využíváme metody efektivního učení a různé metody čtení
- vedeme žáky k používání vlastních postupů při získávání informací – učitel věnuje pozornost čtení s porozuměním, učí žáky pracovat s tabulkami, schématy, myšlenkovými mapami
- učíme žáky rozpoznávat vlastní styl učení tím, že nabízíme různý způsob učení
- otvíráme žákům možnosti poznat smysl vzdělání, plánovat vlastní kroky při učení se

Kompetence k řešení problémů :

- zadáváme úkoly, které mají více řešení, úkoly s nadbytečnými nebo neúplnými údaji

- klademe problémové otázky a necháváme dostatek času na jejich odpovědi (Proč? Čím se liší? Jak je to možné? Co mají podobné? Srovnej! ...)
- odbouráváme strach z chyby, podporujeme řešení úkolů formou pokus-omyl
- učíme žáky pracovat s chybou (hledat a opravovat chyby úmyslné, vlastní i spolužáků – poučit se z nich)
- seznamujeme žáky se zajímavými případy a situacemi
- podporujeme objevování, pátrání, hledání originálních řešení
- využíváme metody braistorming, diskuze, metodu řešení problému, pokusy, experimenty, laboratorní práce, hry, soutěže, olympiády, testy, křížovky, kvízy, projekty

Kompetence komunikativní:

- navozujeme atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- společně s žáky tvoříme a respektujeme pravidla slušného soužití, komunikace, hodnocení výkonů svých i ostatních
- pravidelně zařazujeme metodu rozhovoru, vypravování, diskuse, dramatizace
- vedeme žáky k hlasité prezentaci a hodnocení práce jednotlivců i skupin (skupinová, projektová výuka)

Kompetence sociální a personální:

- využíváme učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů
- zařazujeme metody : hraní rolí, dramatizace situace, skupinovou a kooperativní výuku, práci ve dvojicích
- dáváme svým vlastním jednáním a chováním návod k napodobování
- všímáme a řešíme okamžitě problémy ve skupině, mezi jednotlivci, vhodnými cestami, které jim předchází
- vytváříme modelové situace, vyhledáváme příklady ze života, zařazujeme je do výuky

Kompetence občanské:

- dáváme svým slušným jednáním a chováním, plněním závazků a povinností příklad žákům
- seznamujeme žáky na besedách a setkáních s významnými lidmi
- využíváme učení pomocí napodobování, působení vzorů a příkladů – hraní rolí

- zařazujeme do života školy aktivity reprezentující školu (sportovní, kulturní, ...)
a ekologické aktivity

Kompetence pracovní:

- vedeme žáka k šetrnému zacházení s přírodními zdroji, zdravím – jsme sami příkladem
- vedeme žáka k bezpečnému zacházení s materiály, učíme ho bezpečnosti při práci, v silničním provozu
- vedeme žáka k vlastní zodpovědnosti
- zapojujeme do výuky co nejvíce rozmanitých činností
- vedeme žáka k vyrábění různých pomůcek, souborů přírodnin, sbírek, plánek, ...
- využíváme při pozorování, experimentování laboratorní práce, práce na počítači, pořizování fotodokumentace, videozáznamů (projektová výuka)

c) Zabezpečení výuky žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Za žáky se speciálními vzdělávacími potřebami jsou považováni žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními (tělesnými, zrakovými, sluchovými, mentálními, autismem, vadami řeči, souběžným postižením více vadami a vývojovými poruchami učení), žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními (zdravotním oslabením, dlouhodobým onemocněním a lehčími zdravotními poruchami vedoucími k poruchám učení a chování) a žáci s přiznanými podpůrnými opatřeními (z rodinného prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení rizikovým chováním, s nařízenou soudní výchovou nebo uloženou ochrannou výchovou a žáci v postavení azylantů a účastníků řízení o udělení azylu).

U těchto žáků sestaví třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce pro žáka plán pedagogické podpory. Ten má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, atd.

Výchovný poradce stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním postižením

diferencuje a individualizuje vzdělávací proces při organizaci činností, diferencuje a individualizuje vzdělávací proces při stanovování forem i metod výuky, reflektuje potřeby žáků, spolupracuje s

odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními, zajišťuje působení asistenta pedagoga, zajišťuje učební pomůcky

Zabezpečení výuky žáků se zdravotním znevýhodněním

uplatňuje princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při organizaci činností, uplatňuje princip diferenciací a individualizace vzdělávacího procesu při stanovování forem i metod výuky, spolupracuje se školskými poradenskými zařízeními a odbornými pracovníky školního poradenského pracoviště, zajišťuje pravidelnou komunikaci a zpětnou vazbu od žáků, zajišťuje učební pomůcky, zohledňuje druh, stupeň a míru znevýhodnění při hodnocení výsledků vzdělávání

Zabezpečení výuky žáků se sociálním znevýhodněním

zajišťuje individuální nebo skupinovou péči, zajišťuje pomoc asistenta pedagoga, zajišťuje spolupráci s psychologem, speciálním pedagogem – etopedem, sociálním pracovníkem, případně s dalšími odborníky, zajišťuje učební pomůcky, učebnice

d) Vzdělávání mimořádně nadaných

Vzdělávání žáků mimořádně nadaných vyžaduje individuální přístup. Učitelé respektují osobnostní i zdravotní zvláštnosti těchto žáků. Pro tyto žáky je důležité, aby pro ně bylo prostředí školy přátelské a neohrožující, otevřené pro oboustrannou komunikaci.

V práci s těmito žáky využívají nejnovějších poznatků, které získávají studiem literatury a na seminářích. Snaží se volit takový styl výuky, který umožňuje každému žákovi rozvíjet se podle jeho schopností. Průměrní žáci plní při výuce úkoly v rámci základního učiva, nadprůměrní a mimořádně nadaní žáci mají možnost řešit úlohy, které rozsah základního učiva překračují. Nutné je respektovat jejich vlastní pracovní tempo.

Neméně důležitá je spolupráce s odborníky (školským poradenským zařízením).

Specifika mimořádně nadaných žáků:

- žák svými znalostmi přesahuje stanovené požadavky
- problematický přístup k pravidlům školní práce
- tendence k vytváření vlastních pravidel
- sklon k perfekcionismu a s tím související způsob komunikace s učiteli, který může být i kontroverzní
- vlastní pracovní tempo
- vytváření vlastních postupů řešení úloh, které umožňují kreativitu
- malá ochota ke spolupráci v kolektivu
- rychlá orientace v učebních postupech
- záliba v řešení problémových úloh zvláště ve spojitosti s vysokými schopnostmi oboru, přeceňování vlastních schopností u žáků s pohybovým nadáním
- kvalitní koncentrace, dobrá paměť, hledání a nacházení kreativních postupů
- vhled do vlastního učení
- zvýšená motivace k rozšiřování základního učiva do hloubky, především ve vyučovacích předmětech, které reprezentují nadání dítěte
- potřeba projevení a uplatnění znalostí a dovedností ve školním prostředí

U těchto žáků sestaví třídní učitel nebo učitel konkrétního vyučovacího předmětu za pomoci výchovného poradce pro žáka plán pedagogické podpory. Ten má písemnou podobu. Před jeho zpracováním probíhají rozhovory s jednotlivými vyučujícími s cílem stanovení metod práce s žákem, způsobů kontroly osvojení znalostí a dovedností, atd.

Výchovný poradce stanoví termín přípravy plánu pedagogické podpory, organizuje společné schůzky s rodiči, pedagogy, vedením školy i žákem samotným.

Individuální vzdělávací plán mimořádně nadaného žáka sestaví třídní učitel ve spolupráci s učiteli vyučovacích předmětů, ve kterých se projevuje mimořádné nadání žáka, s výchovným poradcem a školským poradenským zařízením. Při sestavování IVP se vychází z obsahu IVP stanoveného v § 28 vyhlášky č. 27/2016 Sb. Práce na sestavení IVP budou zahájeny okamžitě po obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP bude sestaven nejpozději do jednoho měsíce od doporučení ŠPZ.

Průřezová témata

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a jsou nedílnou součástí základního vzdělávání.

Tématické okruhy průřezových témat procházejí napříč vzdělávacími oblastmi a umožňují propojení vzdělávacích okruhů. Z tohoto důvodu nevytváříme pro průřezová témata samostatné vyučovací předměty, ale integrujeme je do jiných vyučovacích předmětů a realizujeme jejich obsah formou projektů, ve kterých musí žáci používat znalosti a dovednosti z různých vzdělávacích oborů.

Průřezová témata :

1. Osobnostní a sociální výchova
2. Výchova demokratického občana
3. Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
4. Multikulturní výchova
5. Enviromentální výchova
6. Mediální výchova

1. Osobnostní a sociální výchova

<i>Tématické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
Osobnostní rozvoj									
<i>Rozvoj schopností poznávání</i>	Čj	Čj	Prv	Hv	Hv	M	M	Ch	Tv
	Prv	Prv	Aj	Vv	Vv	F	Z	Tv	F
	M	M	M	Tv	Tv	Cj	Vk	F	M
				Inf	Inf	Vv	O	M	Cj
				M	M	Z	F	Cj	Vk
						Hv	Cj	Čj	O
						Čj	Hv	Z	Aj
							Vv	Vv	Př
									Vv

<i>Sebepoznání a sebepojetí</i>			Aj	Aj	Př Tv Hv Vv	Tv F Cj Vv D Inf Hv	Vv Tv VkZ Cj Inf	Tv Cj VkO Čj VkZ SP Inf	Tv Aj VkO Čj SP Inf Vv
<i>Seberegulace a sebeorganizace</i>	Čj		Aj M	Př Tv Aj	Tv	Tv F VkO	Tv F Nj	Tv F Nj Čj	Tv F Ch Aj Vk O Čj
<i>Psychohygiena</i>	Tv	Tv M	Tv M	Tv Př Inf	Tv Inf	F VkZ	Vv F Nj	F Cj VkO Př VkZ Vv	Tv F Aj
<i>Kreativita</i>	Prv Tv Vv Hv M	Prv Tv Vv Hv M	Prv Tv Hv Vv Aj M	Tv Vv Hv Aj Inf Pv	Tv Vv Hv Inf Pv M	M F Vv Hv	Vv M Z F Tv Cj Vk Z Hv	M F Tv Nj Čj	Tv M F Ch Aj Čj Vv

Sociální rozvoj									
<i>Poznávání lidí</i>	Prv M	Prv M	Prv	Př Vl	Př Vl Tv	Cj Z Čj	Vk Z Nj Z Čj	Ch Cj Př Čj Z Vv	Aj/ Čj Př Z
<i>Mezilidské vztahy</i>	Prv M	Prv M	Čj Prv Aj	Čj Aj	Př Tv	F Tv Nj VkO Inf Hv	F VkZ Vv F Z VkO Nj Čj Inf	F VkO Tv Př Čj D SP Inf Vv Hv Inf Vv	Aj VkO Čj D SP Inf Vv
<i>Komunikace</i>	Čj		Čj Aj	Čj Aj Tv Inf	Čj Aj Tv Inf	Tv M F VkZ Hv Čj Vv	Vv M Z F Nj Tv Hv	M F Tv VkO Čj SP	M Tv Aj Vk O Čj SP
<i>Kooperace a kompetice</i>	Tv	Tv	Tv Aj	Tv Aj	Tv	F VkZ	M F Z VkZ D	M F Tv VkO	M Tv Aj

Morální rozvoj									
Řešení problémů a rozhodovací dovednosti				Inf		F	F	M	M
						Tv	Tv	F	F
						M	M	Tv	Tv
						Cj	Cj	Cj	Aj
							Vk	SP	Vk
							O	Čj	O
								Vv	Čj
									SP
Hodnoty, postoje, praktická etika					Inf	F	F	F	F
						VkZ	VkZ	Tv	Tv
						VkO	VkO	M	M
								VkO	Aj
								D	VkO
								Čj	Čj
								VkZ	D
								Nj	

2. Výchova demokratického občana

<i>Tématické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Občanská společnost a škola</i>	Vv	Vv	Vv			F	F	F	F
	Prv	Prv	Prv			Tv	Tv	Tv	Tv
			Čj			Vk	Z	VkO	Aj
						O	VkO	Z	Vk
								D	O
								SP	D
									SP

<i>Občan, občanská společnost a škola</i>					VI	VkO Hv	VkZ VkO	Ch Tv VkO D	Ch Tv Aj VkO D Hv
<i>Formy participace občanů v politickém životě</i>				VI			VkO D	D	Tv Vk O D
<i>Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování</i>						VkZ D Z	VkZ VkO D	VkO D VkZ	Ch VkZ VkO D

3.Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

<i>Tématické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Evropa a svět nás zajímá</i>	Hv	Čj	Hv M Čj	Čj Aj	Čj	D Čj	Nj Z D Hv Vv	Čj M D Vv	Aj Vk O Z Čj D
<i>Objevujeme Evropu a svět</i>				Aj M	VI Cj M	Aj D Z Inf Hv Čj	Aj Z Nj D Čj Inf	Aj Z Čj D Hv Inf	Aj VkO Z Čj D Nj

									Inf
<i>Jsmo Evropané</i>					M	Aj Vk O Z D Vv	Aj Z D Čj Vv	Aj Z Č D Vv	Aj Vk O Čj Z D Nj Hv Vv

4. Multikulturní výchova

<i>Tematické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Kulturní difference</i>			Aj	Hv Aj	Hv	Aj Nj D Čj Vv	Aj VkO D Hv	Aj Nj Čj Z	Aj Čj
<i>Lidské vztahy</i>	Prv Hv	Prv Hv Čj	Prv Aj	Vv Hv Aj Pv	Vv Hv Pv	Aj D Z Inf Čj	Aj VkO D Čj Inf	Aj Př Čj Z Inf	Vk O Čj D Inf
<i>Etnický původ</i>			Pv	Pv	Vl Př	Aj VkO Z D	Aj D Z Hv	Aj Př Čj Z VkZ	Aj Čj D Hv
<i>Multikulturalita</i>			Hv	Aj	Cj	Aj	Aj	Aj	Aj

			Aj			D Nj Inf	VkO D Vv Inf	Čj D Hv Inf	Vk O Čj D Inf
<i>Princip sociálního smíru a solidarity</i>						Aj VkO D	Aj VkO	Aj Čj D	Aj VkO Čj D

5. Enviromentální výchova

<i>Tématické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Ekosystémy</i>		Prv		Př Pv	Př Pv	F Př Pv- Plt	F Př	F	F Př
<i>Základní podmínky života</i>	Hv	Prv	Prv	Př	Př	F Př Z D	F Př	F Př	F Př
<i>Lidské aktivity a problémy životního prostředí</i>	Prv	Prv	Prv Čj	M Pv Vl	Vv Pv Vl M	F Aj Př Z Čj	F Aj Př Z Vv	F Aj Př Hv	F Aj Př Z Vv
<i>Vztah člověka k prostředí</i>	Vv	Vv	Prv Vv Čj	Vv Pv Vl M	Vv Pv Vl M	F Aj VkO Př	F Aj VkO Př	F Aj Př M	F Aj VkO Př

						Z	M	Z	Hv
						Pv-Plt	Z	Nj	Inf
						D	Čj	Inf	Vv
						Inf	Hv		
						Hv	Vv		
						Čj	Inf		

Obsah enviromentální výchovy

Enviromentální výchova vede žáky k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí – k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Poskytuje odpovídající znalosti i dovednosti, rozvíjí schopnosti chápat souvislosti mezi ekologickými, ekonomickými a sociálními aspekty. Vede k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelného rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Záměr enviromentálního vzdělávání

- Snažit se o formování ekologicky správného vztahu k přírodě a všem složkám přírody
- V rámci teoretické výuky v jednotlivých předmětech hovořit se žáky o vztahu k přírodě, ke všemu živému, znát jejich názor
- V jednotlivých předmětech zařazovat otázky týkající se šetření energiemi a vodou v domácnostech, výpočty spotřeby energií a spotřeby vody
- Rozebírat a vysvětlovat závažné ekologické problémy, které ovlivňují celou planetu
- Seznamovat žáky s možností vyčerpání přírodních zdrojů surovin a hledáním nových zdrojů
- Připomínat žákům důležitost třídění odpadů v domácnostech, ve škole (sběr plastových obalů, starého papíru, bioodpad, nebezpečný odpad)
- Seznamovat žáky s hodnotami znečištění ovzduší a vod
- Poukazovat na vandalství v přírodě

Způsoby integrovaného přístupu ke zkoumání vztahů člověka a prostředí

- Začleňování ekologických aktivit a postupů do jednotlivých předmětů, uplatňovat mezipředmětové vztahy
- Spolupráce s jednotlivými složkami v rámci obce
- Zařadit průřezové téma v rámci ŠVP
- Zařadit projektové dny, organizovat besedy s ekologickou tematikou

6. Mediální výchova

<i>Tématické okruhy</i>	<i>1. stupeň</i>					<i>2. stupeň</i>			
	1.	2.	3.	4.	5.	6.	7.	8.	9.
<i>Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</i>	Vv	Vv Čj			Hv Inf	Aj F Inf Čj	Aj F Z Nj Inf	Aj F Čj Inf	Aj VkO F Čj Inf
<i>Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</i>						F Z	F	F Čj Z	Aj VkO F Čj
<i>Stavba mediálních sdělení</i>					Vv		Čj	Čj	Čj
<i>Vnímání autora mediálních sdělení</i>	Hv	Hv			Vv	Inf	Inf	Čj Inf	Čj Inf
<i>Fungování a vliv médií ve společnosti</i>				Čj	Čj	Aj	Aj	Aj Čj	Aj VkO Čj
<i>Tvorba mediálního sdělení</i>						Nj	Vv	Čj SP	Čj SP
<i>Práce v realizačním týmu</i>						Aj Vk	Aj F	Aj F	Aj F

						O F Nj			
--	--	--	--	--	--	--------------	--	--	--

Průřezová témata jsou realizace formou integrace do vyučovacích předmětů, některá krátkodobějšími nebo dlouhodobějšími projekty.

4. Učební plán

Výuka podle ŠVP probíhá v 1.- 9. ročníku ZŠ. ŠVP rozlišuje tři vzdělávací období:

1. období zahrnuje 1.- 3. ročník, 2. období 4.- 5. ročník, 3. období 6.- 9. ročník.

Základní vyučovací jednotkou je vyučovací hodina – 45 minut. Učitelé si mohou po dohodě s vedením školy rozvrhnout denní (týdenní) program výuky při zachování časových proporcí jednotlivých předmětů v týdnu. Kromě vyučovací hodiny lze realizovat výuku i jiným typem vyučovací jednotky s odlišným časovým úsekem při dodržení zásad hygieny školní práce (přestávky, relaxace, ...). Při realizaci dílčích školních programů a projektů je nutné respektovat hodinových dotací pro jednotlivé vyučovací předměty pro daný ročník.

Učební plán 1. stupně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	1.	2.	3.	4.	5.	Celkem	DH
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	7	7+1	7+1	6+2	6+2	33	6
	Anglický jazyk	-	-	3	3	3	9	0
Matematika a její aplikace	Matematika	4+1	4+1	4+1	4+1	4+1	20	5
Informační a komunikační výchova	Informatika	-	-	-	0+1	1	1	1
Člověk a jeho svět	Prvouka	2	2	2+1	-	-	6	1
	Vlastivěda	-	-	-	1+1	2	3	1
	Přírodověda	-	-	-	2	1+1	3	1
Umění a kultura	Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	0
	Výtvarná výchova	2	2	1+1	1	1	7	1
Člověk a zdraví	Tělesná výchova	2	2	2	2	2	10	0
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	1	1	1	1	1	5	0
Povinná časová dotace		19+1	19+2	21+4	21+5	22+4	102	16
Z toho DH		1	2	4	5	4	102	16

DH – disponibilní hodiny

Poznámky k učebnímu plánu – 1. stupeň

Disponibilní časová dotace je na 1. stupni z velké části využita v rámci povinných předmětů.

- Český jazyk a literatura je v 2.,3. ročníku posílen o 1 hodinu týdně, v 4.,5. ročníku o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace.
- Vyučovacímu předmětu Matematika byla přidána v 1.,2., 3.,4.,5. ročníku 1 hodina týdně z disponibilní časové dotace. Bude sloužit k důkladnějšímu procvičení daného učiva.
- Vyučovací předmět Informatika se v 4. ročníku začal vyučovat navíc o 1 hodinu z časové dotace disponibilních hodin. Žáci se učí pracovat na počítači.
- Výtvarná výchova se v 3. ročníku posílí o 1 hodinu z časové dotace předmětů disponibilních hodin. Dojde k propojení předmětů – hudební výchova, výtvarná výchova a pracovní výchova.
- Vyučovacímu předmětu Prvouka přibude ve 3. ročníku 1 hodina z disponibilní časové dotace hodin.
- Vlastivědě ve 4. ročníku byla přidána 1 hodina z disponibilních hodin.
- Vyučovacímu předmětu Přírodověda je přidána v 5. ročníku 1 hodina z disponibilní časové dotace.

ŠVP byl doplněn o tato témata:

- Finanční gramotnost (součást učebních osnov)
- Ochrana člověka za běžných rizik a mimořádných událostí – projektový den:
 - Ochrana obyvatelstva
 - Živelné pohromy
 - Havárie s únikem nebezpečných látek
 - Radiační havárie
- Dopravní výchova – součást učebních osnov + projekt
- Zdraví (součást učebních osnov)
- Obrana vlasti (součást učebních osnov)
- Korupce (součást učebních osnov)

Učební plán 2. stupně

Vzdělávací oblast	Vzdělávací obor	6.	7.	8.	9.	Celkem	DH
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	4+1	4	3+2	4+1	15	4
	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	0
	Další cizí jazyk	0+2	2	2	2	6	2
Matematika a její aplikace	Matematika	4	4	3+1	4+1	15	2
Informační a komunikační výchova	Informatika	1	0+2	0+2	0+2	1	6
Člověk a společnost	Dějepis	2	2	2	1+1	7	1
	Výchova k občanství	1	1	1	1	4	0
	Fyzika	2	2	1	1	6	0
Člověk a příroda	Chemie	-	-	2	1+1	3	1
	Přírodopis	2	1+1	2	1	6	1
	Zeměpis	2	2	1	1	6	0
	Hudební výchova	1	1	1	1	4	0
Umění a kultura	Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	0
	Výchova ke zdraví	-	-	1	1	2	0
	Tělesná výchova	2	2	2	2	8	0
Člověk a svět práce	Pracovní výchova	0+1	1	-	-	1	1
	Svět práce	-	-	1	1	2	0

Povinná časová dotace	26+4	27+3	26+5	25+6	104	18
------------------------------	-------------	-------------	-------------	-------------	------------	-----------

Z toho volitelné předměty - DH– 2. stupeň

	6.	7.	8.	9.		VP- DH
Informatika (VP)	0	0+2	0+2	0+2		6
Celkem VP	0	0+2	0+2	0+2		6

Poznámky k učebnímu plánu – 2. stupeň

Disponibilní časová dotace je na 2. stupni využita v rámci povinných předmětů (Český jazyk a literatura, Matematika, Dějepis, Chemie, Přírodopis, Pracovní výchova) a volitelných předmětů (Informatika).

- Český jazyk a literatura je v 6. a 9. ročníku posílen o 1 hodinu, v 8. ročníku o 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace za účelem lepšího procvičení probírané látky a využití počítačových výukových programů k dané problematice.
- Matematice byla přidána 1 hodina týdně z disponibilní časové dotace v 8., 9. ročníku. Hodina je využita k procvičování a upevňování učiva, přípravě k přijímacímu řízení na střední školy.
- Vyučovacímu předmětu Dějepis byla v 9. ročníku přidána 1. hodina týdně z důvodu náročnosti učiva.
- 1 hodina vyučovacího předmětu Chemie byla přidána 9. ročníku.
- Vyučovacímu předmětu Pracovní výchova byla přidělena v 6. ročníku 1 hodina z disponibilní časové dotace.
- Vyučovací předmět Další cizí jazyk posílen o 2 hodiny týdně v 6. ročníku z důvodu získání základů dalšího cizího jazyka.
- Volitelný předmět Informatika byl navýšen v 7. – 9. ročníku o 2 hodiny týdně. Dnešní doba vyžaduje u žáků základy práce na počítači.
- Vyučovacímu předmětu Přírodopis byla v 7. ročníku přidána 1 hodina. z důvodu rozšíření předmětu o přírodovědné pokusy.

5. Učební osnovy

1. stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA – 1. stupeň

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět **český a jazyk a literatura** je vyučován ve všech ročních **1. stupně**. Kvalita osvojení a užívání mateřského jazyka je základním znakem všeobecné vyspělosti žáka, nástrojem funkčního dorozumívání a nástrojem jejich integrace do lidských společností. Otevírá žákům svět vyjádřený verbálními prostředky a umožňuje jim komunikaci s kulturními výtvořky a hodnotami. Ovládnutí jazykových prostředků češtiny je i základním předpokladem úspěšného vzdělávání v dalších oblastech, hlavně při osvojování cizích jazyků.

Český jazyk a literatura má komplexní charakter a je rozdělen do tří složek :

-Komunikační a slohová výchova

-Jazyková výchova

-Literární výchova

V **Komunikační a slohové výchově** je důraz kladen především na rozvíjení komunikační schopnosti žáků, jejich tvořivosti a fantazie.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Směřuje k ovládnutí základních jazykových jevů v ústní i písemné podobě.

Literární výchova vede k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností žáků.

Na 1. stupni je kladen důraz na čtení a psaní, hlavně čtení s porozuměním. Žákům, kteří nastupují do školy se snažíme dovednost česky se dorozumět rozvíjet, obohacovat jejich slovní zásobu a seznamovat je se spisovnou podobou českého jazyka. Výuku gramatiky je třeba chápat jako cestu – poznávání struktury jazyka rozvíjet komunikační dovednosti.

Výuka probíhá ve kmenových třídách, někdy i v počítačové učebně, neboť využíváme mnoha dostupných výukových programů.

- 1. ročník – 7 hodin týdně
- 2. ročník – 8 hodin týdně, z toho 1 disponibilní hodina
- 3. ročník – 8 hodin týdně, z toho 1 disponibilní hodina
- 4. a 5. ročník – 8 hodin týdně, z toho 2 disponibilní hodiny

Některá témata v Komunikační a slohové výchově a Literární výchově jsou realizována formou krátkodobých i dlouhodobějších projektů (dochází ke spolupráci žáků z různých ročníků).

Dalším způsobem naplňování cílů předmětu jsou návštěva knihovny, práce s knihou a texty na internetu. Důraz je kladen na rozvoj komunikačních dovedností.

2. Průřezová témata

Do vyučovacího předmětu Český jazyk a literatura jsou zařazena **průřezová témata**: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Mediální výchova.

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáka
- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- maximální pozornost věnuje čtení s porozuměním
- zařazuje práci s informačními zdroji a médii, ve kterých žák vyhledává, získává a zpracovává informace (slovníky, jazykové příručky, encyklopedie, tabule gramatických přehledů, internet)

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- motivuje žáka k samostatnému řešení problému, pomáhá mu hledat další řešení
- vede žáky k tomu, aby uměli nalézat chyby v textu a odůvodnili správné řešení
- seznamuje žáka se zajímavými případy a situacemi
- zadává úkoly k posílení schopnosti žáka využívat vlastní zkušenosti a vlastního úsudku

Kompetence komunikativní

Učitel

- navozuje atmosféru bezpečné a přátelské komunikace
- zařazuje řečnická cvičení a slohové práce na dané téma, zařazuje diskusní kroužky a besedy
- pomocí literárního i gramatického učiva rozšiřuje slovní zásobu žáků
- vede žáky k hlasité prezentaci a hodnocení práce jednotlivců a skupin

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zařazuje práci ve skupině, hraní rolí, dramatizaci
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a názorů a vzájemnému respektu

Kompetence občanské

Učitel

- využívá literatury k vytváření kladného postoje žáků k přírodě, životnímu prostředí, ...
- podporuje v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby
- pracuje s individuálně s nadanými žáky i s žáky s postižením

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování hygienických pravidel pro čtení a psaní
- vede žáky k přípravě a udržování jejich učebního prostoru

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-3-1-01 čte s porozuměním přiměřeného rozsahu a náročnosti	Plynulé čtení jednoduchých textů. Hlasité čtení otevřených slabik ve slovech, zavřených slabik na konci slov Čtení slov se slabikotvornými souhláskami	<u>MkV</u> - Lidské vztahy	
ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	Reaguje na pokyny	<u>MV</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
ČJL-3-1-03 respektuje komunikační pravidla v rozhovoru	Prosba, poděkování, omluva, blahopřání, oslovení, pozdrav	<u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace)	
ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	Hlasité čtení jednoduchých vět se správnou intonací, slovní přízvuk	<u>VDO</u> - Občanská společnost a škola	
ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	Vyjádruje se ve větách	<u>VMEGS</u> - Evropa a svět nás zajímá	
ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk	<u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí	
ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	Vyjádří svůj názor, pocity	<u>MV</u> - Interpretace vztahu	
ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	Dodržování hygienických návyků správného psaní, správné sezení, držení psacího náčiní, hygiena zraku		
ČJL-3-1-09 píše správně tvary písmen a číslic,			

správně spojuje písmena i slabiky ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	Psaní písmen a číslic, slabik, slov, jednoduchých vět Uspořádání slov ve větě Jednoduchý popis obrázku Diktát, přepis, opis Obrázková osnova, vyprávění	mediálních sdělení a reality <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy <u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> M, Prv, Vv, Tv, Pv, Hv	
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova s významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledává v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí	Interpunkční znaménka Rozlišování slov, třídění Správné tvary slov Pořádek slov ve větě Čtení složitějších větných celků		

vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	Správná intonace vět podle znaménka - tečka, čárka, otazník, vykřičník Seznámení se skupinami slabik di, ti, ni, dy, ty, ny, slova se slabikami – dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě a se shluky souhlásek		
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	Poezie, báseň, recitace, rýmy Dramatizuje, ilustruje, domýšlí příběhy Seznámení s pojmy spisovatel, kniha, čtenář Práce s textem, ilustrace		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník : 2

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-3-1-01 plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnost ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-05 v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev	Plynulé čtení jednoduchých textů Čtení hlasité a tiché Reaguje na pokyny, rozumí zadání Užívá slušné oslovení, prosbu, poděkování Vyjadřuje se ve větách Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Slovní přízvuk, správná intonace Vyjádří svůj názor, pocity Vyjadřuje se ve větách Rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk Základ vypravování -děj Správné sezení, úchop tužky Tvary písmen abecedy Spojování písmen a slabik Diakritická znaménka	OSV – Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy Rozvoj schopností poznávání-dovednost navazovat na myšlenky druhých VMEGS Evropa a svět nás zajímá MKV – Lidské vztahy Mezipředmětové vztahy Mat, Prv, Vv, Hv, Tv, Pv	

ČJL-3-1-10 píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení 4. <u>ČJL-3-1-11 seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh</u> 5.	Opis, přepis Jednoduchý popis Diktát Obrázková osnova Jednoduchý popis		
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-01 rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-03 porovnává a třídí slova podle zobecněného významu – děj, věc, okolnost, vlastnost ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy ČJL-3-2-07 rozlišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po	Samohlásky, souhlásky, dvojhlásky, rozklad slova, určuje počty slabik Slabikotvorné l,r, slovo, slabika, hláska, písmeno Slova nadřazená, podřazená, opačného významu Rozlišování slov, třídění Seznámení s některými slovními druhy – 1,5,7, (8) Pořádek slov ve větě, správné tvary slov Jednoduchá věta, souvětí Spojovací výrazy Druhy vět- oznamovací, tázací, rozkazovací, přací Pravopis po měkkých a tvrdých souhláskách -	VDO – Občanská společnost a škola OSV – Sociální rozvoj	

tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování 6. 7. 8.	í,í, y,ý, u, ů, ú Slova se skupinou dě,tě,ně Velká písmena na začátku věty, vlastní jména osob a zvířat Znělé, neznělé souhlásky		
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění 9. <u>ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností</u> 10. 11.	Poezie,- báseň, verš, rým, recituje Čtení textů Dramatizuje, domýšlí příběhy, ztvárnění příběhu – ilustrace Próza- spisovatel, kniha, čtenář Soustředěný poslech čtených textů Práce s textem, porozumění, otázky	MV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Český jazyk a literatura

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-3-1-06 volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích ČJL-3-1-07 na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev ČJL-3-1-09 píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky; kontroluje vlastní písemný projev ČJL-3-1-04 pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost ČJL-3-1-02 porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti ČJL-3-1-03 respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	Výběr vhodných jazykových prostředků – řeč spisovná, nespisovná Vypravování. Jednoduchý popis osoby. Automatizace psacího pohybu. Odstraňování nedostatků písemného projevu. Čitelný písemný projev. Správné použití slovního přízvuku a vhodné intonace. Komunikační situace navozené mluveným nebo písemným pokynem – omluva, žádost, vzkaz, zpráva, oznámení. Oslovení. Zahájení a ukončení dialogu. Střídání role mluvčího a posluchače v dialogu. Zdvořilé vystupování.	<u>OSV</u> Sociální rozvoj Komunikace: řeč těla, řeč zvuků a slov, dovednosti pro sdělování verbální i neverbální Mezilidské vztahy: péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy Osobnostní rozvoj Rozvoj schopnosti poznávání: pozornost a soustředění, cvičení dovednosti, zapamatování <u>VDO</u> Občanská společnost a škola: výchova k demokratickému u myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti	

	Čtení slabik, slov a jednoduchých vět. Tvoření jednoduchých vět. Nácvik tichého čtení. Orientace ve čteném textu. Naslouchání. Základy techniky mluveného projevu (dýchání, tvoření hlasu, výslovnost, slovní přízvuk, intonace, rytmižace). Edukace a reedukace řeči. Rozvoj fonetického sluchu. Opis a přepis písmen a slabik, slov i vět a číslic i podle nápovědy. Opis psacího písma a přepis jednoduchého tištěného textu.		
Jazyková výchova			
ČJL-3-2-02 porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná ČJL-3-2-04 rozlišuje slovní druhy v základním tvaru ČJL-3-2-05 užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves ČJL-3-2-08 odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě – mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování ČJL-3-2-06 spojuje věty do jednodušších souvětí	Slova nadřazená, podřazená, souřadná, slova opačného významu. Slova příbuzná. Slovní druhy ohebné a neohebné. Mluvnické kategorie podstatných jmen (rod, číslo, pád), sloves (osoba, číslo, čas přítomný). Vyjmenovaná slova: práce se skupinami slov s y/ý uvnitř slov; hledání a dotváření slov příbuzných; předpona vy-, vý-. Používání vlastních jmen – názvy měst, vesnic, řek, pohoří. Věta jednoduchá a souvětí. Větný vzorec.	<u>VMEGS</u> Evropa a svět nás zajímá: rozvoj jazykových dovedností, poznávání evropských kultur <u>EV</u> Lidské aktivity a problémy životního prostředí. Vztah člověka k prostředí.	

vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> ČJL-3-2-01p zná všechna písmena malé a velké abecedy ČJL-3-2-01p rozpoznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky ČJL-3-2-01p tvoří slabiky ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech			
Literární výchova			
ČJL-3-3-01 čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku ČJL-3-3-02 vyjadřuje své pocity z přečteného textu ČJL-3-3-03 rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění ČJL-3-3-04 pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně	Plynulé čtení, členění textu. Hlasité a tiché čtení. Líčení atmosféry příběhu. Četba uměleckých, populárních a naukových textů. Poezie – báseň, rým, sloka, přednes. Próza – pohádka, povídka, postava, děj, prostředí.	<u>Mezipředmětové vztahy</u> M, Prv, Aj, Vv, Hv, Tv, Pv	Čtenářský deník

ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost			
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Orientace v textu přiměřenému věku Nadpis Pravdivost – nepravdivost tvrzení Práce s informacemi Odpověď na otázky Členění příběhu na odstavce Adresa Jednoduché vypravování	<u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>MkV</u> - Multikulturalita <u>EV</u> -Vztah člověka k prostředí <u>VDO</u> -Občanská společnost a škola <u>VMEGS</u> -Evropa a svět nás zajímá <u>EV</u> -Lidské aktivity a problémy životního prostředí -Vztah člověka k prostředí <u>MV</u> -Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <u>Mezipředmětové vztahy</u> Mat, Př, V1, Aj, Vv, Hv, Tv, Pv	

1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. se vhodně představí ostatním dětem, dospělému ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvitě/heslovité osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost;	Telefonický rozhovor Noviny, časopisy, reklama Výrazové prostředky: členění vět, frázování, síla a barva hlasu Mimojazykové prostředky: mimika, gesta Používání spisovné, nespisovné a hovorové mluvy Popis rostlin, zvířat a věcí Popis pracovního postupu		
--	--	--	--

pracuje podle otázkové osnovy ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržáním časové posloupnosti 1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) 2. zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text	Pravidla sestavování osnovy		
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 1. vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo mnohoznačné, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro antonyma)	Význam slova		
ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou 1. rozlíší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozlíší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná	Kořen, část příponová, část předponová Slova příbuzná, tvary slov		
ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary podstatných jmen	Slovní druhy Podstatná jména Slovesa, slovesný způsob		

4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný) ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	Slova spisovná a nespisovná Vzory podstatných jmen Základní skladební dvojice Podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný Věta jednoduchá a souvětí Souvětí a jeho stavba Spojovací výrazy Vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná Shoda podmětu s přísudkem Čárky ve větě		
Literární výchova			

ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	Čtenářský deník Referát o knize Volná reprodukce, dramatizace textu Texty umělecké a populárně naučné Poezie a próza		
---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-5-1-01 čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas 1. navrhne vhodný nadpis 2. posoudí na základě přečteného textu pravdivost/nepravdivost tvrzení 3. posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu 4. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku ČJL-5-1-02 rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává 1. vybere z nabídky vhodná slova vztahující se k textu 2. vypíše z textu požadovanou informaci 3. rozhodne, které informace jsou pro daný text nepodstatné ČJL-5-1-03 posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení 1. sestaví a napíše adresu, zprávu, vzkaz, oznámení, pozvánku 2. posoudí, zda jsou adresa, zpráva, vzkaz, oznámení nebo pozvánka úplné 3. sestaví z vět nebo krátkých odstavců příběh s dodržáním dějové posloupnosti 4. vybere z nabídky vhodný závěr k dané ukázce ČJL-5-1-04 reprodukuje obsah přiměřeně složitého sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	Pravdivost informace, tvrzení Vyhledat v textu odpovědi na otázky Orientace v textech přiměřených věku Klíčová slova v textu, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku Psaní zpráv, dopisů Vystižení jádra sdělení	<u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>MV</u> - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VDO</u> - Občanská společnost a škola <u>VMEGS</u> - Evropa a svět nás zajímá <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>MV</u> - Interpretace vztahu	

1. vyslechne nebo přečte krátký text a reprodukuje ústně nebo písemně jeho obsah 2. vyslechne nebo přečte vzkaz a reprodukuje ho ústně nebo písemně další osobě ČJL-5-1-05 vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku 1. na základě zadaných informací vede dialog, telefonický hovor (s dospělým, s kamarádem), zanechá vzkaz na záznamníku 2. posoudí, zda v uvedené ukázce (dialogu, telefonickém rozhovoru, vzkazu na záznamníku) nechybí některá z důležitých informací ČJL-5-1-06 rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě 1. vybere z předložených ukázek tu, která chce upoutat, přesvědčit a ovlivnit rozhodování člověka (adresáta) 2. vyhledá na internetu, v časopise, v denním tisku příklad manipulativní reklamy ČJL-5-1-07 volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru 1. přečte/řekne s náležitou intonací, přízvukem a tempem řeči oznámení, příkaz, prosbu, omluvu a respektuje při tom rozdílného adresáta 2. se vhodně představí ostatním dětem, dospělému ČJL-5-1-08 rozlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji užívá podle komunikační situace 1. rozliší ve slyšené ukázce spisovnou a nespisovnou výslovnost (zme, dyž, vo tom apod.) 2. využívá spisovnou výslovnost ve veřejné komunikační situaci ČJL-5-1-09 píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry 1. píše vypravování obsahově i formálně správně, dodržuje dějovou posloupnost; pracuje podle rozvité/heslovité osnovy 2. sestaví popis předmětu (zvířete/osoby) a popis pracovního postupu, dodržuje logickou návaznost;	Telefonování Manipulativní reklama Střídání role mluvčího a posluchače Pravidla zdvořilého vystupování Popis předmětu, děje, pracovního postupu	mediálních sdělení a reality <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy <u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, Př, Vv	
--	--	---	--

pracuje podle otázkové osnovy ČJL-5-1-10 sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti 1. k vybranému textu přiměřené délky vytvoří rozvitou nebo heslovitou osnovu (nejméně o třech bodech) 2. zařadí do přečtené ukázky na vhodné místo nabízený text	Sestavování osnovy Deník		
Jazyková výchova			
ČJL-5-2-01 porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová 1. vybere z nabídky slovo, které je významem nejbližší k zadanému slovu 2. nahradí slovo v textu slovem významově protikladným, podobným, citově zabarveným, nespisovné slovo slovem spisovným 3. vyhledá v textu slovo mnohoznačné, vysvětlí jeho další významy 4. rozhodne, zda dvojice slov splňuje požadovanou podmínku (pro antonyma) ČJL-5-2-02 rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku 1. rozliší, v kterých případech se jedná o slova příbuzná a v kterých o tvary téhož slova 2. rozliší, která slova jsou příbuzná se zadaným slovem 3. určí kořen slova, část příponovou, předponovou 4. k danému slovu uvede slova příbuzná ČJL-5-2-03 určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu 1. zařadí vyznačené plnovýznamové slovo z textu ke slovnímu druhu (podstatné jméno, přídavné jméno, sloveso, příslovce) 2. vybere z krátkého textu větu, která obsahuje/neobsahuje zadaný slovní druh 3. používá v mluveném i psaném projevu náležitě tvary podstatných a přídavných jmen (kromě	Slovo a význam: Synonyma, antonyma Slova jednoznačná a mnohoznačná Slova citově zabarvená Slova spisovná a nespisovná Tvoření slov a jejich stavba: Kořen slova, předpona, část příponová, koncovka Slova příbuzná Tvar slova Slovní druhy: Podstatná jména, přídavná jména, slovesa, příslovce Tvary podstatných jmen Přídavná jména tvrdá, měkká Tvary sloves ve způsobu oznamovacím		

pravopisu přídavných jmen přivlastňovacích) 4. používá v mluveném i psaném projevu náležité tvary sloves ve způsobu oznamovacím ČJL-5-2-04 rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary 1. vyhledá v textu nespisovný tvar podstatného jména, přídavného jména, slovesa a nahradí je tvary spisovnými 2. doplní do věty tvar podstatného jména ve správném tvaru a odůvodní pravopis (1. a 4. pád rod mužský životný) ČJL-5-2-05 vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty 1. vyhledá ve větě základní skladební dvojici (podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný) ČJL-5-2-06 odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí 1. rozliší větu jednoduchou a souvětí 2. vytvoří z věty jednoduché souvětí 3. rozhodne, který větný vzorec odpovídá zadanému větnému celku ČJL-5-2-07 užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje 1. nahradí spojovací výraz v souvětí tak, aby smysl zůstal zachován 2. spojí věty v souvětí pomocí vhodného spojovacího výrazu ČJL-5-2-08 píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách 1. správně píše (doplní) i/y ve vyjmenovaných slovech a slovech s nimi příbuzných 2. píše správně z hlediska pravopisu lexikálního ČJL-5-2-09 zvládá základní příklady syntaktického pravopisu 1. uplatňuje základní poučení o správných tvarech přičestí minulého činného v mluveném i psaném projevu 2. doplní správně čárky do zadaného textu (několikanásobný větný člen, jednoduchá souvětí)	Slova spisovná, nespisovná Základní skladební dvojice Podmět vyjádřený, nevyjádřený, několikanásobný Věta jednoduchá Souvětí Větný vzorec Spojovací výrazy (spojky, zájmena, příslovce) Vyjmenovaná slova a slova s nimi příbuzná Shoda přísudku s podmětem Přísudek slovesný, jmenný se sponou		
---	---	--	--

Literární výchova			
ČJL-5-3-01 vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je 1. zpracuje stručný záznam o přečtené knize a prezentuje ho spolužákům jako mluvní cvičení nebo referát; záznam zakládá do portfolia nebo zapisuje do čtenářského deníku 2. řekne, jak na něj vyslechnutá/přečtená ukázka působí, jaký v něm vyvolala dojem ČJL-5-3-02 volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma 1. přednese a volně reprodukuje text 2. vytvoří vlastní text na dané či vlastní téma ČJL-5-3-03 rozlišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů 1. rozhodne, jakého typu je úryvek a) umělecký (poezie, komiks, pohádka) b) neumělecký (naučný text, návod k použití) ČJL-5-3-04 při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy 1. rozhodne, zda uvedená ukázka je pohádka, pověst, nebo bajka 2. rozhodne, zda uvedená ukázka je poezie, nebo próza	Čtenářské portfolio – deník Referát o knize Zážitkové čtení a naslouchání Vlastní výtvarný doprovod Volná reprodukce textu Vlastní tvorba na libovolné téma Druhy a žánry dětské literatury Poezie, komiks, pohádka Naučný text, návod k použití Literární pojmy: Pohádka, pověst, bajka Poezie, próza		

Charakteristika vyučovacího předmětu

ANGLICKÝ JAZYK - 1. stupeň

Vyučovací předmět Anglický jazyk patří do vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení předmětu

Anglický jazyk, jako jeden z významných světových jazyků, přispívá k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem.

1. období: 3. ročník

- jazyková propedeutika
- rozvoj receptivních, receptivně produkčních řečových dovedností

2. období: 4.-5. ročník

- rozvoj receptivních řečových dovedností
- rozvoj produktivních řečových dovedností
- rozvoj interaktivních řečových dovedností

Časová dotace: 3 hodiny týdně ve 4., 5. ročníku, ve 3. ročníku byla **3 hodinám** přidána 1 disponibilní hodina

Dělení klasické : na skupiny v rámci ročníku / podle počtu žáků a příslušných norem /

Hodiny anglického jazyka na 1. stupni ZŠ jsou zaměřeny na nácvik porozumění mluvenému slovu v rozsahu probírané slovní zásoby, na osvojení zvukové podoby angličtiny a na osvojení základů gramatiky. Žáci pracují pod vedením učitele s obrazovým materiálem v učebnici a v pracovním sešitě. Napodobují správnou výslovnost rodilých mluvčích podle poslechu zvukových nahrávek. V hodinách jsou využívány říkanky, písně, didaktické jazykové hry a nacvičování krátkých dialogů, které vedou k základům konverzace v cizím jazyce. Učebnice i pracovní sešity jsou koncipovány pro časovou dotaci 4 vyučovacích hodin týdně od 3. do 5. ročníku.

Formy realizace vyučovacího předmětu jazyk anglický:

Ve vyučovací hodině - poslech, četba, procvičování dialogů, gramatiky reprodukce textu ústní i písemná, důraz je kladen na nácvik výslovnosti, postupné rozšiřování slovní zásoby, práci se slovníkem a jiné vyhledávání informací. Součástí vyučování jsou didaktické hry, soutěže, recitace, zpěv i výukové programy na PC a různé zajímavé krátkodobé projekty.

2. Průřezová témata

Metody a formy práce jsou založeny na pozorování, poslechu, imitaci, tvořivých činnostech a hře. Jsou využívány všechny formy práce - ve dvojicích, skupinové, frontální a samostatné. **Mezipředmětové vztahy** jsou realizovány především v průřezových tématech:

OSV /osobnostní a sociální výchova /, VDO / vých. demokratického občana /, K / multikulturní výchova/, VMEGS / vých. k myšlení v evropských a globálních souvislostech/, EV./ environmentální výchova /, MD / mediální výchova

Průřezová témata jsou vhodně propojována se vzdělávacím obsahem předmětu AJ v příslušném ročníku a realizována přiměřenou formou dle věku žáků.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu jazyk anglický

- pravidla komunikace v běžných každodenních situacích : pozdrav, poděkování, představování
- jednoduchá sdělení : adresa, blahopřání, pozdrav a dopis z prázdnin, omluva, žádost
- tematické okruhy : domov, rodina, škola, volný čas a zájmová činnost, oblékání, nákupy, příroda a počasí, tradice a zvyky, svátky, důležité zeměpisné údaje
- slovní zásoba a tvoření slov : synonyma, antonyma, význam slov v kontextu
- základní gramatické struktury a typy vět, základy lexikálního principu pravopisu slov: věta jednoduchá, tvorba otázky a záporu, pořádek slov ve větě

Cílem vyučování předmětu anglický jazyk na 1. stupni základní školy je dosažení úrovně jazykových znalostí A1 / podle Společného evropského referenčního rámce pro cizí jazyky / u většiny žáků.

Úroveň znalostí A1: žák rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, o věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.

1. období - učivo:

- zvuková a grafická podoba jazyka - fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov
- slovní zásoba: žáci si osvojí a umí používat základní slovní zásobu v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem
- tematické okruhy: domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (roční období, měsíce, svátky, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí

Řečové dovednosti:

- rozumí jednoduchým pokynům, otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně verbálně i neverbálně
- zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má vizuální oporu
- rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, pokud je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu
- přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení
- píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy

Poslech s porozuměním:

- rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností

- rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu, zřetelně a týkají se osvojovaných témat (vizuální opora)

12.období:

Mluvení:

- sdělí jednoduchým způsobem základní informaci týkající se jeho samotné rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat
- odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotné rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat

Čtení s porozuměním:

- vyhledává potřebnou informaci v jednoduchém textu
- rozumí jednoduchým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu

Psaní:

- napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života
- vyplní osobní údaje do formuláře

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Výuka na 1. stupni ZŠ je vedena tak, aby žáky motivovala k učení se cizím jazykům, žáci si postupně osvojují strategie učení, které je budou motivovat pro celoživotní učení. Učitel vytváří ve vyučování takové situace, v nichž má žák radost z učení /zajímavé činnosti, domácí úkoly atd./, vytváří pozitivní vztah k tomuto předmětu. Žáci se učí vyhledávat informace, práci s textem a jsou vedeni k sebehodnocení.

Individuální přístup k žákům zaručuje šanci prožít úspěch v průběhu učení.

Kompetence komunikativní

Primárním cílem vyučování cizím jazykům je položit základ komunikativní kompetence. Jde o vytvoření základu, na němž lze dalším studiem rozvíjet osvojení cizího jazyka – anglického, **podle individuálních schopností žáka.**

Učitel vede žáky ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a s ostatními dospělými ve škole i mimo ni. Žáci komunikují na odpovídající úrovni – věku, ročníku, na základě osvojení přiměřeného rozsahu jazykových prostředků / slovní zásoby, mluvnické, zvukové stránky jazyka/. Žáci se postupně naučí naslouchat promluvám jiných osob a vhodně na ně reagovat. Učitel vede žáky k výstižnému projevu a soustavně vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky. Začleňuje do výuky metody kooperativního učení.

Kompetence sociální a personální

Prostřednictvím kooperativních metod rozvíjí **učitel** schopnost žáků spolupracovat a vzájemně si pomáhat a respektovat práci jiných. Je využívána práce ve dvojicích, ve skupinách i samostatná práce. Žáci se učí vlastní sebekontrolu. Učitel hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok. Vede žáky k tomu, aby na základě zvolených kritérií hodnotili své činnosti a podněcuje žáky k argumentaci.

Kompetence občanské

Učitel připravuje žáky jako svobodné osobnosti a vede je k zodpovědnosti, k plnění povinností i k uplatňování svých práv. K tomu, aby respektovali názory ostatních a dokázali se zodpovědně rozhodnout. Vede žáky k prezentaci jejich myšlenek a k vzájemnému naslouchání. Podle možností školy zapojuje žáky i do mezinárodních projektů v jazyce anglickém.

Kompetence k řešení problémů

Učitel podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování vhodně kladenými otázkami. Vede je k vyhledávání informací, umožňuje jim přístup k informačním zdrojům / ústním, tištěným, počítačovým/. Učí je informace vyhledávat, třídit a vhodným způsobem využívat. Děti jsou vedeny ve všech fázích činnosti k aktivnímu podílu na plánování, realizaci i hodnocení.

Kompetence pracovní

Učitel vede žáky k tomu, aby se naučili uplatňovat získané vědomosti a dovednosti mimo školu, ve svém osobním životě, aby se naučili efektivně organizovat svou práci. Učitel zohledňuje individuální rozdíly žáků ve znalostech a v pracovním tempu.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Jazyková výchova 1. období 1. stupně žák			
CJ-3-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně 1. Vybere z nabídky slyšená anglická slova 2. Rozliší mateřský a cizí jazyk 3. Přiřadí obrázky k anglickým slovům 4. Vyhledává anglická slova k obrázkům CJ-3-1-02 zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal 1. Napodobuje správnou výslovnost podle vzoru, opakuje slyšená slova 2. poslouchá jednoduché říkanky a písničky a reprodukuje je s dopomocí CJ-3-1-03 rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	Pozdravy, písničky, říkanky Důraz na receptivní řečové dovednosti Orientace v textech přiměřených věku Klíčová slova v textu, pozorné vnímání podrobností a hledání jejich významu v celku Slovní zásoba na témata : Barvy, školní pomůcky, číslovky, obličeje, jídlo, oblečení, dům – místnosti, rodina	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, PŘ, VV	

1.Reaguje na porozumění čteného . vybere obrázek, přiřadí odpověď, provede zadaný příkaz, nakreslí obrázek CJ-3-1-04 rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu 1.Reaguje nonverbálně na slyšené 2.Reaguje verbálně na slyšené slovem, jednoduchou větou CJ-3-1-05 přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení 1.Pracuje s probranou slovní zásobou : slova řadí, spojuje, přiřazuje, doplní jednoduchou tabulku CJ-3-1-06 píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy 1.Nejdříve slova opisuje a přepisuje 2.Píše krátké věty v rozsahu probrané slovní zásoby	Vánoce, Velikonoce Střídání role mluvčího a posluchače Pravidla zdvořilého vystupování – jednoduchý rozhovor / představování		
---	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně, a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu Mluvení Žák: CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Zvuková a grafická podoba jazyka - základní výslovnostní návyky - fonetické znaky (pasivně) - vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov - anglická abeceda Slovní zásoba - osvojení přibližně 150 - 200 slov - používání dané slovní zásoby v základních komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem - základní pravidla komunikace: pozdravy, poděkování, představování, seznamování - Jednoduchá sdělení: omluva, adresa, žádost Tematické okruhy: - Číslovky - Koníčky - Rodina - Sport	Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova <u>Mezipředmětové vztahy:</u> ČJ, HV, VV, Přírodověda, Matematika,	

CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá Čtení s porozuměním Žák: CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu Psaní Žák: CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	• Hudební nástroje • Dům • Nábytek • Město • Doktor, nemoc • Počasí • Škola, předměty ve škole • Dny v týdnu • Zvířata • Vánoce • Velikonoce Mluvnice • Sloveso BE, HAVE • Sloveso CAN v přítomném čase – kladné věty, záporné věty, otázky, krátké odpovědi • Vazba THERE IS, THERE ARE • Sloveso LIKE přítomném čase v 1. a 2. osobě jednotného čísla • Přítomný čas prostý – vybraná slovesa v jednotném čísle • Přítomný čas průběhový – vybraná slovesa • Předložky místa – vybrané • Předložky s časovými údaji – vybrané • Tvoření jednoduchých vět • základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
---	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Očekávané výstupy – 2. období POSLECH S POROZUMĚNÍM žák CJ-5-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností 1. Reaguje neverbálně na pokyny týkající se výuky CJ-5-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 2. Reaguje neverbálně na pokyny popisující běžné lidské činnosti CJ-5-1-03 rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu 3. Přiřadí slovo k jeho neverbálnímu významu 4. Přiřadí slovní spojení k obrázku MLUVENÍ žák	Komiksy – jednoduché texty Texty v učebnice – slovní zásoba k textům Motivační říkanky a písničky Různé nápisy Reálie : Vánoce, Velikonoce Konverzace : střídání role mluvčího a posluchače, nákup zboží v obchodě	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy	

CJ-5-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů		<u>Mezipředmětové vztahy</u> Vl, Př, Vv	
CJ-5-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Pravidla zdvořilého vystupování –rozhovor / představení		
CJ-5-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	Rozhovory s probíranou tematikou Žádost a poskytování osobních informací		
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM	Popis lidí, charakteristika A oblečení		
žák	Vyjádření množství		
CJ-5-3-01 vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	Minulý čas prostý		
CJ-5-3-02 rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu			
PSANÍ			
žák			
CJ-5-4-01 napíše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	Minulý čas průběhový		
CJ-5-4-02 vyplní osobní údaje do formuláře	Předložky času a místa Vyjádření budoucnosti pomocí vazby „be going to“ Stupňování přídavných jmen – vybraná přídavná jména Modální sloveso : can/cannot Jednoduché ústní a písemné sdělení		

	Vyžádá si jednoduchou informaci Tvoří a obměňuje krátké věty Časové údaje Zvyky a tradice : Vánoce, Velikonoce Záliby, volný čas, zvířata Číslovky základní 0-100 Krátké poslechové ukázky k tematům Hraní rolí Orientace v textu		
Učivo • zvuková a grafická podoba jazyka – fonetické znaky (pasivně), základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov • slovní zásoba – základní slovní zásoba v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem • tematické okruhy – domov, rodina, škola, volný čas, povolání, lidské tělo, jídlo, oblékání, nákupy, bydliště, dopravní prostředky, kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny), zvířata, příroda, počasí • mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět, jsou-li součástí pamětně osvojeného	Jednoduše se domluví v běžných každodenních situacích v rozsahu probírané slovní zásoby tematických okruhů Slovní zásoba v rozsahu dané učebnice Vazba „there is/are“ Přítomný čas průběhový a prostý Dramatizace příběhu		

repertoáru (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)			
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **MATEMATIKA – 1. stupeň**

Vyučovací předmět Matematika patří do vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

- v 1.- 5. ročníku 5 hodin týdně, z toho 1 disponibilní hodina

Vzdělávací obsah je rozdělen na čtyři tematické okruhy :

- **čísla a početní operace**-osvojení aritmetických operací ve třech složkách :
 - dovednost provádět operaci
 - algoritmické porozumění – proč je operace prováděna tímto postupem
 - významové porozumění – propojení s reálnou situací
 - získávání číselných údajů, seznámení se s pojmem proměnná
- **závislosti, vztahy a práce s daty** - rozpoznávání a uvědomění si určitých typů změn a závislostí
- **geometrie v rovině a prostoru** - určování a znázorňování geometrických útvarů a modelování reálných situací, zkoumání tvarů a prostoru
- **nestandardní aplikační úlohy a problémy** - uplatňování logického myšlení, řešení problémových situací a úloh z běžného života

Organizace - žáci z každého ročníku pracují během vyučovací hodiny ve třídě nebo v počítačové učebně a využívají k učení různé formy práce. Během hodiny učitel a žáci používají všechny dostupné vyučovací pomůcky.

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata :

Osobnostní a sociální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Enviromentální výchova.

3. Výchové a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- seznamuje žáky s obecně užívanými termíny, znaky a symboly
- vede žáky k výběru vhodných metod a způsobů práce
- učí žáka plánovat a organizovat práci

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- učí žáky rozvíjet důvěru ve vlastní schopnosti a možnosti
- vede žáky k vnímání problému, výběru optimálního řešení
- učí žáky používat vlastní úsudek a zkušenost

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka
- vede žáky k obhajobě vlastního názoru výstižným a kultivovaným způsobem
- vede žáky k tomu, aby naslouchali a respektovali názory jiných

Kompetence sociální a personální

Učitel

- pomáhá žákovi chápat a uplatňovat pravidla práce ve skupině
- podporuje objektivní hodnocení vlastního podílu práce žáka na výsledku práce celé skupiny

Kompetence občanská

Učitel

- propojuje matematické slovní úkoly s environmentální problematikou
- učí chápat a dodržovat základní pravidla ekologického přístupu ke světu
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení

Kompetence pracovní

Učitel

- pěstuje u žáka kladný vztah k práci
- učí žáky využívat matematické poznatky a dovednosti v praktických činnostech
- vede žáky k pochopení práce podle návodu a umožňuje hledat vlastní postupy

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 1.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace 1. období 1. stupně			
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Vytváření představ o jednotlivých číslech na základě názoru, číselná řada, použití teček, číslic, manipulace s předměty, vytváření souborů s daným počtem prvků, počítání prvků Psaní číslic, čtení, zápis a porovnávání čísel, užívání a zápis vztahu rovnosti a nerovnosti znaménka: <, >, = Přirozená čísla 0 – 10, přirozená čísla 10 – 20 Porovnávání čísel a souborů předmětů, orientace a zobrazení čísel na číselné ose, uspořádání a posloupnost čísel Pojmy: před, za, hned před, hned za, mezi, vpravo, vlevo, pod, nad Sčítání a odčítání v oboru do 10 bez přechodu desítky Sčítání a odčítání v oboru do 20 bez přechodu Znaménka +, -, = Řešení a tvoření slovních úloh, slovní úlohy ze života dětí – užití osvojených početních operací, modelování reálných situací	<u>OSV</u> Osobnostní rozvoj - rozvoj schopnosti poznávání - kreativita Sociální rozvoj - poznávání lidí - mezilidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy:</u> Prv, Čj, Tv, Vv, Pv	
Závislosti, vztahy a práce s daty 1. období 1. stupně			
Žák			

M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Čtení a nastavení celých hodin, znalost struktury týdne, představa věku Seznámení se symboly, matematickými značkami a zápisy Orientace a čtení matematických zápisů Doplnění chybějících čísel v řadě Pohyb čísel na číselné ose Doplňování tabulky Cesta ve čtvercové síti, řešení grafu		
Geometrie v rovině a v prostoru 1. období 1. stupně			
Žák M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Představa čtverce, obdélníka, trojúhelníka, kruhu Pojmenování základních rovinných útvarů, tělesa – krychle, koule, válec Třídění předmětů podle tvaru, vyhledávání určitých tvarů v okolí Krychlové stavby		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník : 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
Žák: M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	Číselná řada, používání teček, číslic Vytváření konkrétních souborů- počítadlo, mince, vršky... Přirozená čísla 0 - 20, 0 – 100- čtení, zapisování Jednotky, desítky- čtení, zápis Čtení, zapisování vztahů- rovnosti, nerovnosti, znaménka <, >, = Vztahy o více, o méně Rozklad čísel, znázornění a orientace na číselné ose, posloupnost čísel do 100 Počítání pamětně i písemně do 100, sčítání a odčítání bez přechodu i s přechodem desítky do 20, do 100 Násobení a dělení v oboru násobílek 0,1,2,3,4,5, seznámení s 6,7,8,9,10 Počítání do 100 s použitím závorek Slovní úlohy – zápis, výpočet, odpověď Slovní úlohy se vztahy o více, o méně Řešení a vytváření složitějších úloh s více než jednou otázkou	OSV Osobnostní rozvoj a sociální rozvoj, kreativita, komunikace, mezilidské vztahy, psychohygiena, poznávání lidí Mezipředmětové vztahy ČJ, Prv, Vv, Hv, Tv, Pv, Vv	

Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	Časové jednotky – hodina, den, týden, měsíc, rok Výrazy včera, dnes, zítra Časové údaje na hodinách včetně digitálních - rozlišuje		
M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života	Přiřazuje pojmy k časovému údaji		
M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	Počítání s tabulkami, doplňování chybějících údajů		
Geometrie v rovině a prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	Rozeznává a pojmenovává rovinné útvary – trojúhelník, čtverec, obdélník, kruh Geometrické tělesa- krychle, kvádr, válec, jehlan, kužel – rozeznává a pojmenovává		
M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	Měření a zápis – délka úsečky, odhad velikosti Rýsování , měření úsečky, její odhadování		
M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	Bod, úsečka, křivá čára, rovná čára		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník : 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
M-3-1-01 používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků M-3-1-02 čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti M-3-1-03 užívá lineární uspořádání; zobrazí číslo na číselné ose M-3-1-04 provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly M-3-1-05 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslce v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory +, -, =, <, > a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do	Násobení a dělení v oboru malé násobilky: - vztah mezi násobením a dělením - pojmy: dělenec, dělitel, podíl, činitel, činitel, součin - tabulka násobků - dělení se zbytkem Početní operace v oboru do 100 s přechodem přes základ 10: - příklady typu 45+28, 81-25 písemně i z paměti - příklady se závorkami Přirozená čísla do 1 000: - pamětné, písemné sčítání, odčítání čísel do 1 000 - číselná osa do 1 000 - příklady se závorkami - zaokrouhlování čísel na desítky, stovky - odhad a kontrola výsledku - řešení a vytváření slovních úloh na sčítání a odčítání	<u>OSV</u> <u>Osobnostní rozvoj:</u> - rozvoj schopností poznávání; - seberegulace a sebeorganizace; - psychohygiena; - kreativita. <u>Sociální rozvoj:</u> - poznávání lidí; - mezilidské vztahy. <u>VMEGS:</u> - Evropa a svět nás zajímá. <u>EV:</u> - lidské aktivity a problémy životního prostředí. <u>Mezipředmětové vztahy :</u> Čj, Pr, Vv, Tv	

20			
M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20			
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-3-2-01 orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času M-3-2-02 popisuje jednoduché závislosti z praktického života M-3-2-03 doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20, zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu, uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi	Určování času. Jízdní řád. Jednotky času (s, min, h). Převod jednoduchých časových jednotek. Nakupujeme – práce s platidly. Hmotnost, délka, teplota.		
Geometrie v rovině a prostoru			
M-3-3-01 rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa; nachází v realitě jejich reprezentaci	• čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnice, kruh • krychle, kvádr, koule • bod, krajní body úsečky • přímka, polopřímka • lomená čára • polopřímky opačné		

M-3-3-02 porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky M-3-3-03 rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p umí používat pravítko	• průsečík dvou přímek • vzájemná poloha dvou přímek • jednotky délky • rovina • čtvercová síť		
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel M-5-1-05 modeluje a určí část celku,	• počítání po tisících, desetitisících, statisících • čtení a zápis čísel • číselná osa • počítání z paměti • komutativnost sčítání a násobení • asociativnost sčítání a násobení • počítání se závorkami • písemné sčítání a odčítání do milionu • písemné násobení jednociferným a dvouciferným činitelem • užití pojmů: činitel, součin, dělenec, dělitel, podíl, neúplný podíl, zbytek • písemné dělení jednociferným dělitelem • písemné dělení jednociferným dělitelem se zbytkem • pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel • římské číslice • porovnávání a zaokrouhlování čísel v řádu statisíců • číselná osa • využití zaokrouhlování pro odhad výsledků	• OSV : Rozvoj schopnosti poznávání • VMEGS: Objevujeme Evropu a svět • EV : Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>Mezipředmětové vztahy :</u> Čj, Přír, Vlast, Tv, Vv, Pv	

používá zápis ve formě zlomku M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	• práce s kalkulaátorem • slovní úlohy • matematizace reálné situace • celek, část, zlomky • poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • pojmy: čítec, jmenovatel, zlomková čára		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	• zásady sběru a třídění dat • popisování jednoduchých závislostí z praktického života • závislá, nezávislá proměnná • závislosti a jejich vlastnosti • jednoduchá tabulka (čtení, orientace, doplnění) • sestavení vlastní tabulky	• VMEGS – Objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět – sběr údajů o teplotě a jejich porovnání v různých částech světa)	
Geometrie v rovině a prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélík, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce	• Zásady rýsování • Rýsování jednoduchých rovinných útvarů • Čtvercová síť • konstrukce čtverce a obdélíku (strana, vrchol) • trojúhelník • konstrukce trojúhelníku, popis stran trojúhelníku • pravoúhlý trojúhelník • kružnice, kruh • konstrukce kružnice (střed S, poloměr r)	<u>Mezipředmětové vztahy:</u> Vv, Pv	

M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	- tělesa: krychle, kvádr, válec - délka úsečky - grafický součet, rozdíl a násobek úseček - délka lomené čáry - změření délek stran mnohoúhelníku - obvod mnohoúhelníku - obvody obrazců – čtverec, obdélník, trojúhelník - jednotky délky a jejich převody (mm, cm, dm, m, km) - vzájemná poloha dvou přímek (kolmice, rovnoběžky, různoběžky) - kreslení rovnoběžek a kolmic - rýsování rovnoběžek pomocí dvou pravítek - rýsování kolmic pomocí trojúhelníku s ryskou - rýsování rovnoběžek a kolmic v různých polohách - přímky, které procházejí danými body - obsah čtverce, obdélníku pomocí čtvercové sítě - základní jednotky obsahu: mm², cm², m² - střed úsečky, osa úsečky - souměrné útvary - osa souměrnosti překládáním papíru - poznávání a kreslení souměrných útvarů		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné	- jednoduché, praktické slovní úlohy - řešení úloh úsudkem	OSV – Osobnostní rozvoj – Rozvoj schopností	

míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	• magické čtverce, pyramidy, sudoku	poznávání; kreativita	
---	-------------------------------------	-----------------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
Žák: M-5-1-01 využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení 1. žák z paměti sčítá a odčítá čísla do sta, násobí a dělí v oboru malé násobilky 2. žák využívá komutativnost sčítání a násobení při řešení úlohy a při provádění zkoušky výpočtu 3. žák využívá asociativnost sčítání a násobení při řešení jednoduchých úloh s užitím závorek M-5-1-02 provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel 1. žák správně sepiše čísla pod sebe (dle číselných řádů) při sčítání, odčítání, násobení a dělení přirozených čísel 2. žák využívá při písemném výpočtu znalost přechodu mezi číselnými řády 3. žák využívá znalosti malé násobilky při písemném násobení a dělení nejvýše dvojciferným číslem 4. žák provádí písemné početní operace včetně kontroly výsledku 5. žák dodržuje pravidla pro pořadí operací v oboru přirozených čísel M-5-1-03 zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel 1. žák přečte a zapíše číslo (do milionů) s užitím znalosti číselných řádů desítkové soustavy 2. žák využívá rozvinutý zápis čísla (do statisíců) v desítkové soustavě	• číselný obor 0 – miliarda • sčítání, odčítání z paměti • asociativnost sčítání a násobení (z paměti i písemně) • komutativnost sčítání (z paměti i písemně) • písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení a dělení • písemné násobení jedno-, dvoj- i trojciferným činitelem • dělení v oboru i mimo obor násobilky • dělení se zbytkem • písemné dělení jednociferným i dvojciferným dělitelem • distributivnost • využití závorek • kontrola početních operací • používání kalkulatoru • zaokrouhlování • Číselná řada 0- miliarda	<u>OSV</u> : Kreativita <u>VMEGS</u> : Jsme Evropané <u>EV</u> : Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>Mezipředmětové vztahy</u> : Přír, Vlast, Čj, Vv, Pv,	

3. žák porovnává čísla do statisíců 4. žák zaokrouhluje čísla do statisíců s použitím znaku pro zaokrouhlování 5. žák užívá polohové vztahy („hned před“, „hned za“) v oboru přirozených čísel 6. žák se orientuje na číselné ose a jejích úsecích 7. žák provádí číselný odhad a kontrolu výsledku M-5-1-04 řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel 1. žák porozumí textu jednoduché úlohy (rozlišuje informace důležité pro řešení úlohy) a úlohu řeší 2. žák zformuluje odpověď k získanému výsledku 3. žák vytvoří jednoduchou slovní úlohu podle vzoru M-5-1-05 modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku 1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou zlomkem na příkladech z běžného života 2. žák využívá názorné obrázky k určování $\frac{1}{2}$, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{3}$, $\frac{1}{5}$, $\frac{1}{10}$ celku 3. žák vyjádří celek z jeho dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny M-5-1-06 porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel 1. žák porovná zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) 2. žák sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem (poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny) pomocí názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa) a tyto početní operace zapisuje	• Rozvinutý zápis čísel • Číselná osa • slovní úlohy • vlastní slovní úlohy • složené slovní úlohy • slovní úlohy na vztahy o x-méně, x-více, x-krát méně, x-krát více • část celku • zlomek • Řešení a tvorba slovních úloh k určování celku z dané poloviny, čtvrtiny, třetiny, pětiny, desetiny • porovnávání zlomků se stejným jmenovatelem • sčítání a odčítání zlomků se stejným jmenovatelem pomocí názorných obrázků • desetinné číslo • porovnávání desetinných čísel • Využití názorných obrázků (např. čtvercová síť, kruhový diagram, číselná osa)		
--	---	--	--

M-5-1-07 přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty 1. žák vysvětlí a znázorní vztah mezi celkem a jeho částí vyjádřenou desetinným číslem na příkladech z běžného života 2. žák přečte, запише, znázorní desetinná čísla v řádu desetin na číselné ose a jejích úsecích, ve čtvercové síti nebo v kruhovém diagramu 3. žák porovná desetinná čísla v řádu desetin M-5-1-08 porozumí významu znaku „-“, pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose 1. žák znázorní na číselné ose, přečte, запише a porovná celá čísla v rozmezí – 100 až +100 2. žák nalezne reprezentaci záporných čísel v běžném životě	• celá čísla • Číselná osa (kladná a záporná část) • Měření teploty, vyjádření dlužné částky		
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-5-2-01 vyhledává, sbírá a třídí data 1. žák provádí a zapisuje jednoduchá pozorování (měření teploty, průjezd aut za daný časový limit apod.) 2. žák porovnává zadaná data podle daného kritéria 3. žák posuzuje reálnost vyhledaných údajů M-5-2-02 čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy 1. žák doplní údaje do připravené tabulky nebo diagramu 2. žák vyhledá v tabulce nebo diagramu požadovaná data 3. žák vyhledá údaje z různých typů diagramů (sloupcový a kruhový diagram bez použití procent)	• práce s daty a diagramy • vyhledávání a sběr dat (jízdní řády, ceníky, vlastní měření, ...) • třídění dat • orientace v tabulkách a diagramech • sestavení jednoduché tabulky nebo diagramu • převody jednotek času	<u>OSV</u> : Kreativita <u>VMEGS</u> : Jsme Evropané <u>EV</u> : Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>Mezipředmětové vztahy</u> : Přír, Vlast, Čj, Vv,Pv,	

4. žák používá jednoduché převody jednotek času při práci s daty (např. v jízdních řádech)			
Geometrie v rovině a prostoru			
M-5-3-01 narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici); užívá jednoduché konstrukce 1. rozezná základní rovinné útvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnice) nezávisle na jejich natočení, velikosti nebo označení 2. určí rovinné útvary pomocí počtu vrcholů a stran, rovnoběžnosti a kolmosti stran 3. využívá základní pojmy a značky užívané v rovinné geometrii (čáry: křivá, lomená, přímá; bod, úsečka, polopřímka, přímka, průsečík, rovnoběžky, kolmice) 4. rozpozná jednoduchá tělesa (krychle, kvádr, válec) a určí na nich základní rovinné útvary 5. narýsuje kružnici s daným poloměrem 6. narýsuje obecný trojúhelník nebo trojúhelník se třemi zadanými délkami stran 7. narýsuje čtverec a obdélník s užitím konstrukce rovnoběžek a kolmic 8. dodržuje zásady rýsování M-5-3-02 sčítá a odčítá graficky úsečky; určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran 1. rozlišuje obvod a obsah rovinného útvaru 2. určí s pomocí čtvercové sítě nebo měřením obvod rovinného útvaru (trojúhelníku, čtyřúhelníku, mnohoúhelníku) 3. graficky sčítá, odčítá a porovnává úsečky 4. určí délku lomené čáry graficky i měřením 5. převádí jednotky: kilometry na metry, metry na centimetry, centimetry na milimetry M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice	• konstrukce čtverce, obdélníka • konstrukce kružnice • konstrukce trojúhelníku • vlastnosti rovinných útvarů • mnohoúhelníky • pojmy užívané v rovinné geometrii • tělesa kvádr, krychle, válec • obvody rovinných útvarů • obvod čtverce, obdélníka • obsah čtverce, obdélníka • grafické sčítání a odčítání úseček • jednotky délky a jejich převody • rýsování kolmic • rovnoběžky • určení obsahu rovinného útvaru pomocí čtvercové sítě	<u>OSV</u> : Kreativita <u>VMEGS</u> : Jsme Evropané <u>EV</u> : Vztah člověka k prostředí Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>Mezipředmětové vztahy</u> : Přír, Vlast, Čj, Vv,Pv,	

1. vyhledá dvojice kolmic a rovnoběžek ve čtvercové síti 2. načrtne a narýsuje kolmici a rovnoběžku M-5-3-04 určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu 1. určí pomocí čtvercové sítě obsah rovinného útvaru, který lze složit ze čtverců a obdélníků 2. používá základní jednotky obsahu (cm^2, m^2, km^2) bez vzájemného převádění M-5-3-05 rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru 1. pozná osově souměrné útvary (i v reálném životě) 2. určí překládáním papíru osu souměrnosti útvaru	• výpočet obsahu čtverce a obdélníka • základní jednotky obsahu • úlohy z praxe • -osově souměrné útvary ve čtvercové síti, jejich rozlišení a znázornění • -osa souměrnosti daného útvaru		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-5-4-01 řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky 1. žák vyhledá v textu jednoduché úlohy potřebné údaje a vztahy 2. žák volí vhodné postupy pro řešení jednoduché úlohy 3. žák vyhodnotí výsledek úlohy	• jednoduché praktické slovní úlohy • magické čtverce • číselné, obrázkové řady • prostorová představivost	OSV : Kreativita <u>Mezipředmětové vztahy :</u> Přír, Vlast, Čj, Vv,Pv,	

Charakteristika vyučovacího předmětu INFORMATIKA – 1. stupeň

Vyučovací předmět Informatika je součástí vzdělávacího oboru **Informační a komunikační technologie**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě.

Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoliv a kdykoliv“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky.

Organizace výuky

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je na 1. stupni ZŠ realizován v hodinách **informatiky**.

Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardware, software a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí základů práce s grafikou a textem. Žáci se seznamují s vyhledáváním informací na internetu.

Informatika je realizována ve 4. – 5. ročníku, v každém ročníku 1 hodina týdně, z toho ve 4. ročníku jako hodina disponibilní.

Výuka probíhá ve specializované učebně výpočetní techniky.

Vzdělávací obsah je rozdělena tři tematické okruhy:

1. základy práce s počítačem – bezpečná práce s hardware i software, zásady bezpečnosti práce, multimediální využití počítače
2. vyhledávání informací a komunikace – vyhledávání informací na internetu, používání jednoduchých a vhodných cest
3. zpracování a vyžití informací – práce s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru

2. Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností vzdělávání, psychohygienu, kreativita)
 - sociální rozvoj (komunikace)
 - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)
- Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky vyhledávat, získávat a zpracovávat informace získané pomocí internetu nebo výukových programů na počítači
- žákům ukazuje, jakým způsobem daný problém vyřeší
- učí žáky pořizovat si poznámky, které využijí v jiných vzdělávacích oblastech
- vytváří u žáků pozitivní vztah k informačním a komunikačním technologiím

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje žáky v objevování, pátrání, hledání řešení
- seznamuje žáky s více způsoby řešení problému
- vede žáky k nalézání řešení problému, k jeho praktickému vyřešení a dokončení
- odbourává u žáků strach z chyby
- učí žáky pracovat s chybou
- podporuje žáky v řešení úkolů formou pokus - omyl

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- respektuje pravidla slušné komunikace
- hodnotí výkony žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- žákům pomáhá
- vede žáky ke spolupráci mezi sebou při plnění úkolů
- vede žáky při hodnocení prací k ohleduplnosti a taktu, učí žáky chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

Učitel

- vysvětluje žákům nutnost dodržovat obecné morální zásady (ochrana souborů, neprozrazování hesel)
- seznamuje žáky s legislativou (ve škole není žádný nelegální software)
- vede žáky k zamýšlení se nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá, aby žáci dodržovali bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou
- učí žáky využívat výpočetní techniku pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením v počítačové učebně
- vede žáky k vlastní zodpovědnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Informatika

Ročník : 4. a 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: ICT-5-1-01 využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie 1. při práci využívá základní ovládací prvky a nástroje operačního systému/grafického uživatelského rozhraní, které vedou ke spuštění, přepínání a ukončení aplikace 2. při práci běžně používá označování, kopírování, přesouvání, mazání 3. propojí počítač s jiným digitálním zařízením 4. zobrazí, uloží, přenese, vytiskne data 5. pracuje se soubory a využívá určená místa v počítači pro ukládání různých druhů dat	- zapnutí a správné vypnutí počítače - vypnutí v případě problémů - přihlášení do školní počítačové sítě - základní pojmy informačních technologií – hardware, software - hlavní části počítače - ovládání myši – správné držení, klik, dvojklik, tah - prostředí pracovní plochy – práce s ikonami, práce s okny - psaní na klávesnici – význam některých speciálních kláves (enter, mezerník, delete, backspace) - využívání výukových programů - organizace programů a dat v počítači	<u>OSV</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání)	
ICT-5-1-02 respektuje pravidla bezpečné práce s hardware i software a postupuje poučeně v případě jejich závady 1. vyjmenuje hlavní části počítače a běžné periferie a vysvětlí jejich funkci 2. vyjmenuje běžné aplikace a vysvětlí jejich použití 3. řádně zapne a vypne počítač	- zdraví a bezpečnost-ergonomie, dopady na zdraví - restart počítače	<u>OSV</u> – osobnostní rozvoj (psychohygiena)	

4. rozezná provozní stav počítače a podle toho postupuje v práci, v případě nesnáží si vyžádá pomoc			
5. dodržuje řád a pravidla stanovená pro práci s ICT v místě, ve kterém pracuje			
ICT-5-1-03 chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím 1. průběžně ukládá výstupy své práce na více nezávislých místech 2. rozpozná, zda si spouští aplikace, ukládá a sdílí data, informace a výstupy své práce v prostředí počítače, místní síti, nebo internetu, a podle toho zvolí nástroje a bezpečné postupy své práce 3. uvede příklady situací, které mohou vést k poškození, ztrátě nebo zneužití dat a navrhne postup, který tomu zabrání 4. si zvolí silné heslo a chrání je před zneužitím	- bezpečnost a ochrana dat – ochrana proti ztrátě a poškození dat, ochrana před odcizením dat, zákon na ochranu osobních dat, počítačové viry	<u>OSV</u> – morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika)	
ICT-5-2-01 při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty 1. využije pro přechod na internetovou adresu (hypertextový) odkaz, zápis konkrétní adresy nebo základní navigační nástroje 2. využitím navigačních prvků webové stránky, zadáním klíčových slov do vyhledávacího pole najde informaci v digitální encyklopedii, na tematicky či funkčně zaměřeném portálu nebo v jiném informačním zdroji doporučeném učitelem 3. při řešení jednoduchého problému formuluje konkrétní otázku a pomocí nástrojů vyhledávače zjistí odpověď 4. v případě potřeby pracuje najednou s více otevřenými webovými stránkami	- internetové adresy - vyhledávací servery - formulace požadavku při vyhledávání na internetu, vyhledávací atributy	<u>OSV</u> – morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti)	
ICT-5-2-02 vyhledává informace na portálech, v	- surfování v programu Internet	<u>OSV</u>	

knihovnách a databázích 1. najde konkrétní informace v textu, v obrázku, ve videozáznamu nebo ve zvukovém záznamu 2. vyhledá pomocí fulltextu požadovanou informaci v konkrétním textovém dokumentu 3. vyhledá dle zadaných kritérií skupinu záznamů v katalogu	Explorer - ukládání informací z Internetu - vyhledávání informací z různých zdrojů (nejen internet, ale i knihy, časopisy, rozhlas, televize)	– morální rozvoj (hodnoty, postoje, praktická etika) <u>MEDV</u> – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	
ICT-5-2-03 komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení 1. odlišuje virtuální a skutečnou identitu 2. dodržuje pravidla při zakládání uživatelských účtů i při jejich správě 3. při spolupráci, komunikaci a sdílení informací postupuje tak, aby chránil sebe a neohrozil ostatní 4. komunikuje jasně, srozumitelně, dodržuje pravidla netikety 5. komunikuje pomocí přenosu hlasu v reálném čase 6. přijímá, odesílá a předává textové (elektronické) zprávy v reálném čase i s časovým odstupem	- komunikace přes e- mail	<u>OSV</u> - sociální rozvoj (komunikace)	
ICT-5-3-01 pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru 1. otevře textový nebo grafický dokument 2. napíše/přepíše do textového editoru jednoduchý text členěný do odstavců a pomocí formátování upraví nadpisy v textu 3. uspořádá data do číslovaného nebo nečíslovaného seznamu, do připravené tabulky 4. vloží do textového dokumentu obrázek, upraví	- kreslení v programu malování - psaní textu v programu WordPad (případně Word) - ukládání souboru - kopírování textu a obrázku - vkládání textu do obrázku	<u>OSV</u> - osobnostní rozvoj (kreativita) <u>OSV</u> – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností poznávání)	

jeho rozměry a nastaví obtékání textu			
5. vytvoří s využitím grafických editorů jednoduchý bitmapový i vektorový obrázek			
6. ořízne, otočí digitální fotografii a upraví její rozměry			

Znalostí z vyučovacího předmětu Informatika žáci využívají ve všech jiných předmětech při práci s počítačem.

Použité zkratky:

OSV	Osobnostní a sociální rozvoj
MEDV	Mediální výchova

Charakteristika vyučovacího předmětu

PRVOUKA

Vyučovací předmět Prvouka je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována v 1. ročníku- 2 hod. týdně

ve 2. ročníku- 2 hod. týdně

ve 3. ročníku- 3 hod. týdně

- prvouka se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět

- vzdělávací obsah je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme – důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)

Lidé kolem nás – upevňování základů vhodného chování a jednání mezi lidmi, seznámení se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět

Lidé a čas – orientace v dějích a čase

Rozmanitost přírody – poznávání Země jako planety sluneční soustavy, poznávání proměnlivosti a rozmanitosti živé i neživé přírody

Člověk a jeho zdraví – získávání základních poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci i poskytování první pomoci. Poznání zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Poznávání sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti.

Osvojení si bezpečného chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel

Docházet k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

2. Průřezová témata

V prvouce budou realizována tato průřezová témata:

EV – vztah člověka k životnímu prostředí, ekosystémy, ...

VDO – občanská společnost a škola – pravidla chování, ...

OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, poznávání lidí, mezilidské vztahy, ...

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k objevování a poznávání všeho, co je zajímavé a v čem by v budoucnu mohli uspět

- poznávání podstaty zdraví i příčin nemocí

- upevňování preventivního chování

- orientaci ve světě informací časové a místní propojování historických, zeměpisných a kulturních informací

- pomáhá řešit a třídit informace podle zvolených nebo zadaných kritérií

- motivuje žáky pro celoživotní učení

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- vede žáky k účelnému rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých
- poznávání a ovlivňování jejich jedinečnosti
- pomáhá žákům, aby došli k samostatným objevům, řešením a závěrům
- učí žáky pracovat s odbornou literaturou, encyklopediemi apod., využívají různých informačních zdrojů
- vede žáky k problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu

Kompetence komunikativní

Učitel:

- pomáhá žákům rozšiřovat slovní zásobu v osvojovaných tématech.
- vede žáky k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci
- vede žáky k pojmenovávání pozorované skutečnosti a zachycují je ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vede žáky k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- podporuje u žáků prezentaci svých myšlenek a názorů, kladení otázek k věci, vzájemnému se naslouchání a zdůvodňování svých závěrů, vzájemně si radí a pomáhají si

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k práci ve skupině
- učí žáky efektivně spolupracovat na řešení problémů
- učí je respektovat názory druhých
- učí žáky přispívat k diskusi, věcně argumentovat, oceňovat své názory a přínosy

Kompetence občanské

Učitel:

- utváří ohleduplný vztah k přírodě i kulturním výtvorům
- motivuje žáky hledat možnosti aktivního uplatnění ochrany přírody
- vede žáky k respektování pravidel, k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- učí žáky používat různé materiály, nástroje a vybavení
- zohledňuje soudobý stav a poznání technického rozvoje
- vede žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných situacích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

Ročník: 1

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Místo, kde žijeme 1. období			
Žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popisuje změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Naše třída, škola, orientace ve škole, školní režim a řád, bezpečné a slušné chování, hygienické návyky Zná místo svého bydliště, riziková místa i situace, dopravní značky v okolí školy, chodec v silničním provozu	OSV – smyslové vnímání, pozornost a soustředění, moje tělo a chování, organizace času, poznávání ve skupině, pravda a lež, zvládání situací soutěže, respektování a spravedlivost VDO – škola a otevřené partnerství, člen školy a společnosti EGS – život dětí v jiných zemích, vlastní zážitky MKV – dobré vztahy a spolupráce s ostatními, poznávání etnik EV – lidské sídlo a jeho ochrana, pořádek, zemědělství, hospodaření s odpady	
Lidé kolem nás 1. období			
Žák ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v	Rodina a příbuzní, domov, zařízení bytu, denní	MV	

rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	režim, stolování, stravovací návyky, domácí příprava žáka, rodinná výchova, pojmy: otec, matka, dědeček, rozdělení rolí v rodině,... hodiny, adresa, Profese rodičů, surovina, výrobek	– druhy médií ,	
Lidé a čas 1. období			
žák ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	Základní pojem času: hodina, den a noc, dopoledne, odpoledne, ráno, večer, denní režim Seznámí se s pověstmi Všeobecné i rodinné tradice (Vánoce, Velikonoce, narozeniny,...), pomoc starším a handicapovaným lidem, Hry, sporty, lidové zvyky, bezpečnost	<u>Mezipředmětové vztahy</u> Čj – vyprávění: kolik je nás doma, sport a já, jaké mám zvířátko, co u nás pěstujeme Pč – modelování, výrobky k Vánocům a Velikonocím Vv – kresba, malba - vycházky po škole a nejbližším okolí, exkurze do konírny	
Rozmanitost přírody 1. období			
žák ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Roční období: změny v přírodě (rostliny a živočichové)		

ČJS-3-4-02 rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Pole, zahrada, sad, les (pěstování, sklizeň, nářadí), základní části rostlin, ovoce a zelenina - zástupci některých živočichů v regionu, zvířata a jejich mláďata, péče o zvířata		
	Člověk a jeho zdraví 1. období		
žák ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Hygiena a význam pro životosprávu, prevence a otužování Správné oblékání do školy, při sportu a hře, Části obličeje, těla a jejich typy Úraz a nemoc, lékař, zdravotní sestra, ordinace, Bezpečná místa, nebezpečí od neznámých lidí Bezpečná cesta do školy i domů Důležitá tel. čísla Chování za mimořádných událostí – požár, bouřka,		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

Ročník: 2.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Místo, kde žijeme			
Žák: ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Třída, škola, školní řád Moje obec Bezpečná cesta do školy Město , vesnice –pozoruje a označuje rozdíly Všímá si krajiny kolem sebe	OSV - Cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, chování podporující slušné a ohleduplné vztahy VDO - Odpovědnost za své činy EGS - Rodinné zážitky z cest MKV - Ohleduplnost k sociální a náboženské odlišnosti ve třídě, škole, okolí	
Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Rodina – členové, příbuzenské vztahy, mezigenerační vztahy, postavení jedince v rodině Odlišnosti a tolerance ke spolužákům	EV - Odlišnosti , člověk a jeho prostředí, úklid školy, základní podmínky života,	

ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Práce dospělých, profese, řemesla Doba práce a odpočinku	životní styl MV - Vliv reklamy	
Lidé a čas			
ČJS-3-3-01 využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-02 pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije ČJS-3-3-03 uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady	Rozlišuje minulost, přítomnost, budoucnost Určování času – čtvrt, půl, třičtvrtě, celá, hodiny, minuty, dny v týdnu Orientace v čase, roční období, denní režim Pověsti z regionu Význam Vánoc, Velikonoc Rozmanitost přírody Pozoruje a popisuje proměny v jednotlivých ročních obdobích- proměny v přírodě, sklizeň, části bylin, rostlin, třídění ovocných plodů, druhů zeleniny, houby jedle, nejedlé, ptáci, savci Hospodářská zvířata- užitek, význam Rozlišuje a třídí druhy ovoce a zeleniny Les, louka, rybník, pole – společenstva rostlin a živočichů	Mezipředmětové vztahy ČJ, PV, VV Vycházky v jednotlivých ročních obdobích	

výskytu organismů ve známé lokalitě ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	Základní podmínky života – voda, vzduch, půda, význam zeleně		
Člověk a jeho zdraví			
ČJS-3-5-01 uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných ČJS-3-5-03 chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	Lidské tělo- stavba, funkce nejdůležitějších orgánů, smysly, hygiena, péče o tělo Zdravá výživa Rozlišuje úraz, nemoc, bezpečné prostředí , umí se správně chovat na silnici, neohrožuje své zdraví Ošetření lehčích zranění, vybavení lékárničky Seznamuje se s riziky užívání návykových látek, s nebezpečím od neznámých lidí Důležitá telefonní čísla Linka tísňového volání Situace ohrožení – mimořádné události		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PRVOUKA

Ročník: 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Místo, kde žijeme			
ČJS-3-1-01 vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí ČJS-3-1-02 začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě) ČJS-3-1-03 rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	Orientuje se v okolí školy a bydliště: • domov, obec; • město x vesnice; • orientace v mapě • pojmenovává některé kulturní a historické památky města; • okolní krajina. Zná hlavní světové strany a dokáže pracovat s kompasem. Česká republika: • regiony ČR; • Praha; • naše vlast; • státní symboly; • Evropa – sousední státy; • Evropská unie. Typy krajiny u nás: • práce s mapou; • orientace v terénu podle orientačních bodů. Činnost zlepšující a zhoršující životní prostředí: • třídění odpadu; • zásady chování v přírodě; • ochrana zeleně.	OSV – cvičení sebekontroly, organizace vlastního času, chování podporující slušné a ohleduplné vztahy. VDO – uplatňování odpovědnosti za své činy. EGS – rodinné zážitky z cest. MKV – ohleduplnost k sociální a náboženské odlišnosti ve třídě, škole i okolí. EV – les, pole, ... - odlišnosti, člověk a jeho prostředí úklid okolí školy, základní podmínky života, náš životní styl. MV – vliv reklamy. TV - vycházky v jednotlivých ročních obdobích. Čj –vyprávění o cestování, co pozoruji na procházce. Vv- kresba. Pě – modelování, výrobky z přírodnin.	Učivo a průřezová témata budou probírána průběžně dle možností školy a vlastních plánů učitele.

Lidé kolem nás			
ČJS-3-2-01 rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	Soužití lidí, mezilidské vztahy: • příbuzenské vztahy; • tvorba rodokmenu; • práce s časovými údaji; • státní svátky, významné dny; • rytmus života; • etapy vývoje.		
ČJS-3-2-02 odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	Hovoří o práci i jevech ve svém okolí.		
Rozmanitost přírody			
ČJS-3-4-01 pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	Živá na neživá příroda: • základní podmínky života (voda, vzduch, půda, oheň); • ochrana a ekologické chování v přírodě; • technika a vynálezy; • látky a jejich vlastnosti; • rostliny; • živočichové.		
ČJS-3-4-02 roztrídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě			
ČJS-3-4-03 provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů			

Charakteristika vyučovacího předmětu

PŘÍRODOVĚDA

Vyučovací předmět Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku - 2 hod. týdně, v 5. ročníku - 1 hod. týdně
- přírodověda se realizuje ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět, který je členěn do pěti tematických okruhů:

Místo, kde žijeme

- okolní krajina (místní oblast, region) - zemský povrch, rozšíření půd, rostlinstva a živočichů, působení lidí na krajinu a životní prostředí

Lidé kolem nás

- základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, principy demokracie
- základní globální problémy, problémy konzumní společnosti, globální problémy přírodního prostředí

Lidé a čas

- orientace v čase - kalendáře, letopočet, režim dne
- současnost a minulost v našem životě

Rozmanitost přírody

- Země jako planeta sluneční soustavy
- rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody, rostliny, houby, živočichové, znaky života, životní potřeby a podmínky
- rovnováha v přírodě
- vliv lidské činnosti na přírodu, ochrana přírody a životního prostředí, likvidace odpadů, živelné pohromy, ekologické katastrofy

Člověk a jeho zdraví

- lidské tělo, biologické a fyziologické funkce a potřeby člověka, vývoj jedince, základy lidské reprodukce
- zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života
- partnerství, rodičovství, základy sexuální výchovy
- péče o zdraví, poskytování první pomoci

- odpovědnost člověka za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí
- situace hromadného ohrožení

2. Průřezová témata

Předmětem prolínají průřezová témata, zejména EV (vztah člověka k prostředí, zodpovědnost a spoluodpovědnost za stav životního prostředí, ekosystémy, základní podmínky života) a dále OSV.

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- umožňuje žákům používat vhodné učební pomůcky, encyklopedie a odbornou literaturu
- získávat informace o přírodě, učí se pozorovat přírodu, zaznamenávat a hodnotit výsledky svého pozorování

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zařazuje metody, při kterých žáci sami docházejí k objevům, řešením a závěrům
- učí žáky řešit zadané úkoly, správně se rozhodovat v různých situacích, učí se vyhledávat informace vhodné k řešení problémů.

Kompetence komunikativní

Učitel:

- vede žáky k používání správné terminologie
- rozšiřuje slovní zásobu žáků v osvojovaných tématech, k pojmenování pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- učí žáky vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou pracovat společně
- učí žáky pracovat ve skupině, spolupracovat s druhými při řešení daného úkolu, respektovat názory a zkušenosti druhých
- zajímá se o náměty, názory a zkušenosti žáků

Kompetence občanské

Učitel:

- buduje u žáků ohleduplný vztah k přírodě
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učí žáky poznávat a chápat rozdíly mezi lidmi, učí se tolerantnímu chování a jednání, bezproblémové a bezkonfliktní komunikaci, chování v situacích ohrožení vlastního zdraví i a bezpečnosti druhých
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

Učitel:

- umožňuje žákům pozorovat, manipulovat a experimentovat
- vede žáky ke správným způsobům užití pomůcek, vybavení, techniky
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- učí žáky utvářet pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti, dodržovat vymezená pravidla

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOVĚDA

Ročník: 4.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Rozmanitost přírody			
Žák: ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí 1. na základě společných znaků roztřídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby) 2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí,	Příroda živá: Rostliny, houby, živočichové – znaky života, životní potřeby a projevy, průběh a způsob života, výživa, stavba těla u některých nejznámějších druhů, význam v přírodě a pro člověka Potravní vazby hub, rostlin a živočichů Příroda neživá: Voda a vzduch – výskyt, vlastnosti a formy vody, oběh vody v přírodě vlastnosti složení, prodělení vzduchu význam pro život Nerosty a horniny půda – některé hospodářsky významné horniny a nerosty, zvětrávání, vznik půdy a její význam Teplo a světlo ze Slunce – význam pro život na Zemi Vlastnosti látek- měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek Vzájemné vztahy mezi živou a neživou přírodou Význam přírody pro člověka Třídění živých organismů Ekosystémy lesa, louky, pole, parku, lidských obydlí, rybníku, potoku a řek	EV Pozorování, citlivé vnímání a hodnocení důsledků jednání lidí, přispívání k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívání přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojování rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince.	

jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. rozřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. pozoruje a zkoumá vybraný projev života ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci	Rovnováha v přírodě Význam, vzájemné vztahy mezi organismy Třídění organismů pomocí jednoduchých klíčů Člověk a příroda Význam půdy, lesů, vodních ploch Jak chránit přírodu – odpovědnost lidí, ochrana a tvorba životního prostředí, ochrana rostlin a živočichů, likvidace odpadů Ochrana člověka za mimořádných situací – samostatný blok: - Živelní pohromy - Ekologické katastrofy	EGS objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí a závažnost ochrany prostředí	Samostatný blok v rámci prevence – Ochrana člověka za mimořádných situací
--	---	--	--

prokáže schopnost se účinně chránit 1. uvede možná rizika vyplývající ze specifických přírodních jevů 2. vysvětlí, které mimořádné události související se specifickými přírodními jevy hrozí v místě jeho bydliště a školy, a v modelové situaci předvede, jak se chránit 3. uvede, jakou mimořádnou událost může způsobit určitý přírodní jev ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 1. pozná a popíše některé laboratorní pomůcky 2. použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. dodrží pracovní postup 4. provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 5. dodrží bezpečnost práce během experimentování	Klíčivost rostlin 1. Vhodné podmínky 2. Nevhodné podmínky Pozorování, záznam o průběhu, výsledek	VDO Orientace ve složitostech, problémech a konfliktech společnosti, konstruktivně řešit problémy Mezipředmětové vztahy: ČJ, VV, M, PV, TV	
Člověk a jeho zdraví			
Žák: ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. objasní důležitost zdravého životního stylu ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a	Náplň volného času, denní režim Dopravní výchova	OSV sebepoznání, zdravé sebepojetí, seberegulace a udržení psychického zdraví – psychohygiena, komunikace, mezilidské vztahy	Ve spolupráci s městskou policií a autoškolou

zdravotně preventivní návyky	Základy první pomoci		Samostatný blok – ochrana člověka za mimořádných situací
ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 1. pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci 2. popíše tělesné změny a změny v chování, které u obou pohlaví nastanou v pubertě, a jak by k nim měl přistupovat 3. úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví (vzájemný respekt a chování dle společenských zásad, ochrana vlastního soukromí a zdraví, bezpečné způsoby sexuálního chování) 4. v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné	Vzájemná tolerance obou pohlaví, etická výchova Prevence –nebezpečí - obtěžování cizími lidmi		Ve spolupráci s městskou policií

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOVĚDA

Ročník: 5. třída

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Rozmanitost přírody			
Žák: ČJS-5-4-01 objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka 1. rozpozná živé a neživé přírodniny 2. na základě pozorování vyvodí vztahy mezi živou a neživou přírodou 3. objasní základní podmínky pro život organismů 4. na základě obrazového či textového materiálu vysvětlí vzájemné ovlivňování člověka a přírody 5. využije výzkumné dovednosti pro zjišťování způsobu života rostlin a živočichů ČJS-5-4-02 vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období 1. na základě obrazového materiálu popíše postavení Země ve vesmíru 2. za použití telluria (modelu Slunce, Země a Měsíce) nebo obrazového materiálu vysvětlí střídání dne a noci a střídání čtyř ročních období ČJS-5-4-03 zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí 1. na základě společných znaků roztrídí dané organismy (rostliny, živočichy, houby)	Člověk a neživá příroda Podmínky života na Zemi Pozorování neživé přírody Nerosty a horniny: - Nerudní suroviny - Rudy - Energetické suroviny Půda Člověk a živá příroda Rozmanitost života na Zemi Život v různých podnebných pásích Člověk a vesmír Slunce, sluneční soustava, den a noc, roční období Člověk a živá příroda Česká republika – oblast mírného podnebného pásu Společenstva živých organismů na území naší vlasti a našeho regionu	EV Pozorování, citlivé vnímání a hodnocení důsledků jednání lidí, přispívání k osvojování si základních dovedností a návyků aktivního odpovědného přístupu k prostředí v každodenním životě. V maximální míře využívání přímých kontaktů žáků s okolním prostředím a propojování rozvíjení myšlení s výrazným ovlivňováním emocionální stránky osobnosti jedince. EGS objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí a závažnost ochrany prostředí VDO Orientace ve složitostech, problémech a konfliktech společnosti, konstruktivně řešit problémy Mezipředmětové vztahy: ČJ, VV, M, PV, INF	

2. na základě pozorování popíše dané rostliny, houby a živočichy ve svém regionu 3. na základě zkoumání vybraných organismů určí, jak jsou jednotlivé organismy přizpůsobeny k životu na souši, ve vodě, ve vzduchu 4. vysvětlí potravní vztahy nebo vzájemně prospěšné vztahy mezi jednotlivými organismy základních společenstev 5. roztřídí organismy podle jejich přirozených ekosystémů a zařadí je do potravní pyramidy či řetězce ČJS-5-4-04 porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy 1. pojmenuje základní projevy života 2. na základě pozorování dvou různých organismů určí, jaké projevy života mají společné 3. určí organismus pomocí jednoduchého klíče nebo atlasu 4. roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků 5. pozoruje a zkoumá pomocí jednoduchých postupů, pomůcek a nástrojů vybraný projev života ČJS-5-4-05 zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat 1. na základě obrazové či textové opory popíše činnosti člověka podporující nebo poškozující životní prostředí a zdůvodní, proč lidé tyto činnosti dělají 2. objasní, proč je nutné ohleduplné chování k přírodě a její ochrana 3. vyhledá a popíše problémy životního prostředí oblasti, kde žije, a porovná je s problémy z jiných oblastí	Třídění živých organismů Chráníme přírodu Význam botanických a zoologických zahrad Člověk a lidské výtvoř Ochrana člověka za mimořádných situací –		Samostatný blok v rámci prevence – Ochrana člověka za
--	---	--	--

ČJS-5-4-06 stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit 1. uvede možná rizika vyplývající ze specifických přírodních jevů 2. vysvětlí, které mimořádné události souvisejí se specifickými přírodními jevy hrozí v místě jeho bydliště a školy, a v modelové situaci předvede, jak se chránit 3. uvede, jakou mimořádnou událost může způsobit určitý přírodní jev ČJS-5-4-07 založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu 1. pozná a popíše některé laboratorní pomůcky 2. použije vybrané pracovní metody a postupy při jednoduchých pozorováních a pokusech 3. dodrží pracovní postup 4. provede stručný a přehledný záznam o pokusu a popíše výsledek pokusu 5. dodrží bezpečnost práce během experimentování	samostatný blok: Postup v případě ohrožení (varovný signál, evakuace, zkouška sirén); požáry (příčiny a prevence vzniku požárů, ochrana a evakuace při požáru); integrovaný záchranný systém Rozklad odpadků ve volné přírodě (biologický odpad, plast, sklo, plechovka)		mimořádných situací
Člověk a jeho zdraví			
Žák: ČJS-5-5-01 využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a podpoře vlastního zdravého způsobu života 1. určí a pojmenuje části lidského těla 2. uvede příklady orgánových soustav a vysvětlí jejich funkci 3. rozliší pozitivní a negativní vlivy na své vlastní zdraví a uvede příklady ze života 4. pojmenuje a vysvětlí některé vlivy ohrožující fungování lidského těla (nesprávná životospráva, stres, neléčené nemoci, vznik závislosti apod.)	Společné znaky člověka s ostatními živočichy Lidské tělo a jeho ochrana Kosterní soustava Svalová soustava Dýchací soustava Oběhová soustava Trávicí soustava Vylučovací soustava Kožní soustava Smyslová soustava Nervová soustava Rozmnožovací soustava Chráníme si zdraví	OSV sebepoznání, zdravé sebepojetí, seberegulace a udržení psychického zdraví – psychohygiena, komunikace, mezilidské vztahy MV Přijímání informací o nebezpečí, násilí, nevhodném chování ve společnosti, nebezpečí sociálních	

ČJS-5-5-02 rozlišuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození 1. chronologicky seřadí jednotlivé etapy lidského života 2. určí, kterými etapami prošel, kterou právě prožívá, a stručně je charakterizuje 3. podle slovní charakteristiky rozpozná jednotlivé etapy lidského života ČJS-5-5-03 účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob 1. rozliší své povinnosti a potřeby ve vztahu ke vzdělávání a zájmům 2. navrhne rozdělení svého času v rámci jednoho dne 3. zohlední při plánování oprávněné nároky osob z blízkého okolí, svůj plán zrealizuje a vyhodnotí 4. objasní důležitost zdravého životního stylu ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista 1. rozliší vhodné a nevhodné místo pro hru, odhalí možná rizika 2. navrhne vhodný způsob chování v modelových situacích ohrožujících zdraví a upozorní na rizika vyplývající z nedodržení vhodných postupů 3. popíše postupy svého jednání a pomoci v situaci ohrožující život 4. popíše danou dopravní situaci, rozpozná vhodné a nevhodné chování účastníků silničního provozu ČJS-5-5-05 předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	Člověk roste a vyvíjí se Jak trávíme volný čas Zdravý životní styl Dopravní výchova Vhodná a nevhodná místa pro hru, bezpečné chování v rizikovém prostředí, bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, předcházení rizikovým situacím v dopravě a v dopravních prostředcích Prevence Označování nebezpečných látek, šikana, týrání, sexuální a jiné zneužívání, brutalita a jiné formy násilí v médiích	sítích v elektronické podobě
--	---	-------------------------------------

1. vyjmenuje návykové látky, které jsou legálně v prodeji (alkohol, nikotin v cigaretách, event. potraviny obsahující kofein apod.) 2. vysvětlí, proč kouření a pití alkoholu poškozuje zdraví a proč je třeba odmítnout i další nabízené cizí látky 3. uvede příklady nemocí způsobených užíváním alkoholu a drog 4. předvede v modelových situacích různé způsoby odmítání návykových látek ČJS-5-5-06 uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou 1. vysvětlí význam pravidelných preventivních zubních prohlídek a preventivních prohlídek u praktického či dětského lékaře 2. uvede příklady infekčních nemocí a způsob jejich přenosu 3. rozliší potraviny vhodné ke každodenní konzumaci, které je zvykem označovat jako „zdravé“, a potraviny nevhodné k časté konzumaci 4. zdůvodní, proč by v potravě člověka mělo být hodně ovoce a zeleniny 5. uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky ČJS-5-5-07 rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc 1. rozliší lehké zranění od zranění ohrožujícího lidský život 2. uvede telefonní čísla pro přivolání první pomoci a dokáže se rozhodnout, v jakém případě je má užít 3. předvede simulovaný telefonický rozhovor – přivolání záchranné služby 4. z lékárničky vybere potřebný materiál k ošetření drobného poranění 5. v modelové situaci popíše nebo předvede ošetření drobných poranění	Návykové látky, hrací automaty a počítače, závislost, odmítání návykových látek, nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických medií Zdravý životní styl, denní režim, správná výživa, výběr a způsoby uchovávání potravin, vhodná skladba stravy, pitný režim, přenosné a nepřenositelné nemoci, ochrana před infekcemi přenosnými krví (hepatitida, HIV/AIDS), drobné úrazy a poranění, prevence nemocí a úrazů, první pomoc při drobných poraněních, osobní, intimní a duševní hygiena Základy první pomoci Přivolání pomoci v případě ohrožení fyzického a duševního zdraví – služby odborné pomoci, čísla tísňového volání, správný způsob volání na tísňovou linku		
--	--	--	--

ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku 1. pojmenuje základní zásady ohleduplného chování mezi ženami a muži, děvčaty a chlapci 2. popíše tělesné změny a změny v chování, které u obou pohlaví nastanou v pubertě, a jak by k nim měl přistupovat 3. úměrně svému věku vysvětlí bezpečné způsoby chování k druhému pohlaví (vzájemný respekt a chování dle společenských zásad, ochrana vlastního soukromí a zdraví, bezpečné způsoby sexuálního chování) 4. v modelové situaci prokáže schopnost odmítnout chování, které mu je nepříjemné	Rozmnožovací soustava, pohlavní rozdíly mezi mužem a ženou, biologické a psychické změn v dospívání Vzájemná tolerance obou pohlaví, etická výchova Partnerství, manželství, rodičovství, základy sexuální výchovy – rodina, vztahy v rodině, partnerské vztahy, osobní vztahy, etická stránka vztahů, etická stránka sexuality Prevence –nebezpečí - obtěžování cizími lidmi		
---	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

VLASTIVĚDA

Vyučovací předmět Vlastivěda je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení

- je realizována ve 4. ročníku - 2 hod. týdně
v 5. ročníku - 2 hod. týdně
- vlastivěda se realizuje ve vzdělávacím oboru **Člověk a jeho svět**
- vzdělávací obsah je rozdělen na pět tematických okruhů, ve vlastivědě se realizují tři okruhy

- Místo, kde žijeme** - chápání organizace života v obci, ve společnosti
- praktické poznávání místních, regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově)
 - postupné rozvíjení vztahu k zemi, národní cítění
- Lidé kolem nás** - upevnění základů vhodného chování a jednání mezi lidmi
- uvědomování si významu a podstaty pomoci, solidarity, úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen
 - seznamování se se základními právy a povinnostmi se světem financí i problémy ve společnosti i ve světě
 - směřování k výchově budoucího občana demokratického státu
- Lidé a čas** - orientace v dějích čase, postup událostí a utváření historie věcí a dějů
- snaha o vyvolání zájmů u žáků samostatně vyhledávat, získávat a zkoumat informace z historie a současnosti

Organizace: žáci pracují ve třídě nebo v počítačové učebně s využíváním různých forem práce, s využitím dostupných vyučovacích pomůcek.

2. Průřezová témata

V tomto předmětu jsou realizována tato: MKV, EGS, VDO

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí

Kompetence k učení

Učitel:

- učí žáky vyznačit v jednoduchém plánu obce místo bydliště, školy, cestu na určené místo, začlenit obec (město) do příslušného kraje
- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- žákům srozumitelně vysvětluje, co se mají naučit

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- učí žáky rozlišit přírodní a umělé prvky v okolní krajině
- umožňuje žákům, aby v hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi apod.
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence komunikativní

Učitel:

- učí žáky vyjádřit se různými způsoby estetické hodnoty a rozmanitost krajiny
- využívá časové údaje při řešení různých situací, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti
- vede žáky k ověřování výsledků
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky k rozlišování vztahů mezi lidmi, národy
- odvodit význam a potřebu různých povolání a pracovních činností
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů a jiných forem záznamů
- vytváří heterogenní pracovní skupiny

Kompetence občanská

Učitel:

- učí žáky pojmenovat některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události v oblastech ČR (případně ve státech Evropy)
- projevovat toleranci přirozeným odlišnostem lidské společnosti
- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k hodnocení vlastních výsledků

Kompetence pracovní

Učitel:

- učí žáky uplatňovat elementární poznatky o lidské společnosti, soužití a o práci lidí, na příkladech porovnávat minulost a současnost
- zajímá se o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vede žáky k plánování úkolů a postupů
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení k poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných situacích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VLASTIVĚDA

Ročník : 4

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Místo, kde žijeme			
Žák ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu 1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny ČJS-5-1-02 určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se podle nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 1. určí světové strany podle přírodních jevů 2. za pomoci kompasu zorientuje mapu a určí světové strany 3. vyhledá na mapě cíl cesty popisované v textu pomocí světových stran a značek na mapě 4. vybere z nabídky tvrzení zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě 5. v modelové situaci prokáže schopnost bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03 rozlišuje mezi náčrtý, plány a	Poloha České republiky Česká republika jako součást Evropské unie Olomoucký kraj Obec Hranice – její části, poloha v krajině, minulost a současnost, význačné budovy, dopravní síť Povrch krajiny, povrch České republiky Naše vlast: Členění území, kraje a krajská města, vodstvo, počasí a podnebí, zemědělství, nerostné suroviny, průmysl Orientace v krajině Práce s buzolou Práce s mapou Mapy obecně zeměpisné a tematické – obsah,	VDO Lidská práva a povinnosti, základní společenské organizace Orientace ve složitostech, problémech a konfliktech společnosti, konstruktivně řešit problémy EGS Zážitky z cest naše vlast Objasňování důsledků globálních vlivů na životní prostředí v okolí a závažnost ochrany prostředí MKV Respektování odlišností různých etnika jejich kultury, lidská solidarita EV Ochrana přírody OSV Analýza vlastních i cizích postojů k hodnotám lidí i jiných	

základními typy map; vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí 1. vybere nejvhodnější zobrazení a typ mapy pro získání informací (plán, vlastivědná mapa, mapa kulturních památek, turistická mapa apod.) 2. z mapy vyčte a vypíše údaje o osídlení a přírodních podmínkách, v legendě mapy vyhledá potřebnou informaci 3. podle popisu vyhledá na mapě přírodní nebo člověkem vytvořený geografický objekt 4. podle mapy interpretuje údaje o přírodních podmínkách a osídlení 5. uvede rozdíly mezi informacemi, které poskytuje plán a mapa ČJS-5-1-04 vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického 1. se zorientuje v mapě mikroregionu, vyhledává v ní významné prvky 2. s využitím různých zdrojů uvede příklady přírodních a kulturně cenných míst ve svém okolí 3. navrhne výlet do významných míst mikroregionu (zajímavé kulturní, přírodní zastávky apod.) a zdůvodní, proč je vybral 4. z nabídky vybere informace charakterizující danou oblast 5. porovná informace o osídlení (hospodářství, přírodních zvláštnostech apod.) daného regionu s jiným regionem ČJS-5-1-06 rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam 1. uvede příklad/y orgánů státní moci a jejich zástupců	grafika, vysvětlivky Plány Olomoucký kraj Způsob řízení našeho státu, zákony, volby, státní symboly, státní svátky	národů Sebepoznání, zdravé sebepojetí, seberegulace a udržení psychického zdraví – psychohygiena, komunikace, mezilidské vztahy MV Vyhledávání informací, jejich třídění a prezentování Mezipředmětové vztahy: ČJ, PŘ, VV, PV, TV	
---	--	---	--

2. z nabídky vybere a přiřadí odpovídající činnost k orgánu státní moci 3. uvede symboly naší státnosti a pojmenuje je 4. uvede místa a situace, kde státní symboly používáme			
Lidé kolem nás			
Žák ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 1. rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 1. uvede příklady správného a nesprávného řešení	Rodina – postavení jedince v rodině, role členů rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, život a funkce rodiny, fyzická a duševní práce, zaměstnání Soužití lidí – mezilidské vztahy, komunikace, principy demokracie Obchod, firmy, zájmové spolky, politické strany, církve, pomoc nemocným, sociálně slabým Chování lidí – vlastnosti lidí, pravidla slušného chování – ohleduplnost, etické zásady, zvládání vlastní emocionality; rizikové situace; rizikové chování, předcházení konfliktům Právo a spravedlnost – základní lidská práva a práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, protiprávní jednání a korupce, právní ochrana občanů a majetku včetně nároku na reklamaci, soukromého vlastnictví, duševních hodnot Vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, společné; hmotný a nehmotný majetek; rozpočet, příjmy a výdaje domácnosti; hotovostní a bezhotovostní forma peněz, způsoby placení Banka jako správce peněz, úspory, půjčky Kultura – podoby a projevy kultury, kulturní instituce, masová kultura Základní globální problémy – významné sociální problémy, problémy konzumní společnosti, nesnášenlivost mezi lidmi, globální problémy přírodního prostředí		

situace či jednání lidí 2. v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své chování a jednání vysvětlí 3. vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení 5. objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 1. pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci, městě, kraji			
---	--	--	--

2. rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení přírodního prostředí v obci, městě 3. se zapojí do diskuse o společenském životě v obci, uvede příklady společenských událostí a navrhne, jak život v obci zlepšit			
Lidé a čas			
Žák ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy 1. zanese časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek 1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) í 2. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 3. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifik 1. řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v	Orientace v čase a časový řád Určování času, čas jako fyzikální veličina, dějiny jako časový sled událostí, kalendáře, letopočet, generace Chráněná území České republiky Hlavní události nejstarších českých dějin České země v pravěku Příchod Slovanů Sámův kmenový svaz Naše nejstarší minulost v pověstech Velkomoravská říše Vznik českého státu, vláda přemyslovských		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VLASTIVĚDA

Ročník : 5

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Místo, kde žijeme			
Žák ČJS-5-1-01 určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu 1. vyhledá v různých typech map a plánů místo svého bydliště nebo svého aktuálního pobytu 2. určí pomocí světových stran polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem k určenému bodu 3. zakreslí do mapy nebo plánu místo svého bydliště nebo pobytu 4. porovná krajinu svého bydliště s jiným typem krajiny ČJS-5-1-05 zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích 1. popíše uskutečněnou cestu (polohu místa, přírodu, zajímavosti apod.) 2. vystihne charakteristické znaky způsobu života v naší vlasti a v jiných zemích 3. porovná způsob života i přírodu naší a vybrané zahraniční země	Česká republika jako součást Evropy Kde jsme byli o prázdninách Olomoucký kraj Česká republika – demokratický stát Česká republika – poloha, vznik, obyvatelstvo, hlavní město Praha Česká republika – součást společenstva hospodářsky vyspělých států Evropská unie Evropa Sousední státy České republiky Evropa – poloha, povrch, vodstvo, podnebí, rostliny a živočichové, hospodářství, obyvatelstvo Cestujeme po Evropě Chráněná území České republiky	OSV Analýza vlastních i cizích postojů k hodnotám lidí i jiných národů VDO Občan v demokratických společnostech v Evropě, lidská práva a povinnosti, základní společenské organizace EGS Zážitky z cest, některé zvyky národů Evropy, naše vlast a Evropa, vlajky některých evropských států MKV Respektování odlišností různých etnika jejich kultury, lidská solidarita, význam učení se využívání cizího jazyka EV Ochrana přírody MV Informovanost medií Mezipředmětové vztahy:	

		Cizí jazyk, přírodověda, český jazyk	
Lidé kolem nás			
Žák ČJS-5-2-01 vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě) 1. na modelových situacích charakterizuje vztahy mezi lidmi a porovnává rozdíly mezi vztahy osobními, pracovními a právními (např. ve škole, na poště, v obchodě) 2. uvede příklady pravidel, kterými se lidé v osobních, pracovních a právních vztazích řídí 3. rozliší a pojmenuje blízké i vzdálenější příbuzenské vztahy v rodině a objasní vzájemné rodinné vazby 4. vyvodí pravidla soužití ve skupině, zhodnotí jejich dodržování, s pomocí provede sebereflexi a navrhne možnosti zlepšení vztahů ČJS-5-2-02 rozlišuje základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení 1. rozliší rozdíly v povaze, povolání, vzdělání, zájmech a hodnotových žebříčcích lidí 2. popíše, jaké mohou mít vliv vlastnosti člověka na práci ve skupině (třídě, rodině) 3. připraví argumenty k prezentaci svého názoru 4. vyslechne odlišný názor ČJS-5-2-03 rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už tolerovat nemohou a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy 1. uvede příklady správného a nesprávného řešení situace či jednání lidí 2. v modelové situaci prakticky předvede odlišné způsoby chování a jednání v různých situacích; své	Vztahy mezi lidmi a národy Respektování kultury, víry a rasy, nebezpečí terorismu Ochrana osobnosti, majetku, duševních hodnot Návrhy na zlepšení života a vstřícném řešení problémů ve společnosti lidí i soužití s přírodou Principy demokracie		

chování a jednání vysvětlí 3. vysvětlí některá základní práva dětí a uvede příklady jejich porušování, rozliší svá práva a povinnosti a práva a povinnosti osob ve svém okolí 4. vysvětlí, jak a kde je možné požádat o pomoc při pocitu ohrožení 5. objasní principy protiprávního jednání (přestupek, trestný čin) ČJS-5-2-04 orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy 1. uvede příklady vlastnictví soukromého, veřejného, osobního, společného 2. uvede předměty či majetek, které jsou důležité pro danou životní situaci, a odhadne jejich cenu 3. uvede možnosti placení v obchodě, objasní výhody a nevýhody bezhotovostních a hotovostních plateb 4. spočítá, kolik peněz má být vráceno při hotovostním placení 5. uvede příklady příjmů a výdajů domácnosti 6. objasní, jak řešit situaci, kdy jsou příjmy větší než výdaje a kdy jsou příjmy menší než výdaje 7. sestaví jednoduchý osobní rozpočet a rozhodne, na kterých položkách je možné ušetřit a jak 8. na příkladech objasní rizika půjčování peněz ČJS-5-2-05 poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města) 1. pojmenuje pozitiva a problémy životního prostředí ve své obci, městě, kraji 2. rozpozná environmentální problém ve svém okolí a navrhne řešení ke zlepšení přírodního prostředí v obci, městě			
---	--	--	--

3. se zapojí do diskuse o společenském životě v obci, uvede příklady společenských událostí a navrhne, jak život v obci zlepšit			
Lidé a čas			
Žák ČJS-5-3-01 pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy 1. zanese časové údaje do časové osy 2. určí k základní dějinné události či jevu s pomocí různých zdrojů informací časový údaj, ke kterému se daná událost či jev vztahuje 3. porovná různé jevy z minulosti mezi sebou navzájem a s jevy ze současnosti ČJS-5-3-02 využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek 1. uvede příklady nejvýznamnějších kulturních institucí ČR (archiv, knihovna, muzeum a galerie) 2. uvede příklady kulturních a přírodních památek ČR a příklad kulturní a přírodní památky z okolí svého bydliště a vyjádří k nim svůj vztah 3. vysvětlí význam konkrétní chráněné části přírody či kulturního objektu a uvede způsoby jejich ochrany ČJS-5-3-03 rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků 1. řadí správně události do skupin podle toho, zda se odehrály / odehrávají / pravděpodobně odehrají v minulosti, současnosti, nebo budoucnosti 2. seřadí hlavní dějinné události a období tak, jak následovaly za sebou	Významné události českých dějin Doba pobělohorská Život v barokní době (17. a první polovina 18. století) Školství (17. století, začátek 18. století), Jan Amos Komenský) 18. století: - osvětenství (Marie Terezie, Josef II.) - život na vesnici - manufaktury a první stroje Národní obrození (konec 18., 1. polovina 19. století) Revoluční rok 1848 Stroje ovládly život (2. polovina 19. století) Kulturní život 19. století 1.světová válka Vznik ČSR a její vývoj 2.světová válka, poválečný vývoj Pražské jaro 1968 Sametová revoluce 1989		

3. vysvětlí, jak se vybraný objekt v blízkosti jeho bydliště nebo v jeho kraji váže k určité historické události nebo období 4. vysvětlí důležité historické události v regionu, ve kterém žije 5. charakterizuje období, ve kterém žije ČJS-5-3-04 srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik 1. pojmenuje rozdíly mezi ukázkami historických a současných budov 2. uvede příklady historických budov ze svého nejbližšího okolí 3. s využitím obrazového či textového materiálu porovná způsob života dříve a nyní 4. s využitím obrazového a textového materiálu porovná způsob obživy dříve a nyní ČJS-5-3-05 objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů 1. objasní pojem všední den, státní svátek a významný den 2. vysvětlí, proč se slaví vybrané státní svátky a významné dny			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

HUDEBNÍ VÝCHOVA - 1. stupeň

Vyučovací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Hudební výchova se vyučuje jako samostatný předmět následovně:

1. – 5. ročník - 1 hodina týdně

Hudební výchova vede žáky prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebního umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu jako prostředku komunikace.

vokální činnost – práce s hlasem, kultivace pěveckého a mluveného projevu

instrumentální činnost – hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

hudebně pohybová činnost – ztvárnění hudby pohybem, tancem, gesty

poslechová činnost – aktivní vnímání hudby, poznávání žánrů, stylů a podob

organizace - žáci pracují ve třídě za pomoci různých metod práce s využitím audiovizuální techniky, orffových hudebních nástrojů, fléten a dalších dostupných vyučovacích pomůcek.

2.Průřezová témata

Z tématu **Osobnostní a sociální rozvoj** jsme zařadili části „Rozvoj schopnosti vnímání“, „Sebepoznání a sebepojetí“, „Psychohygiena“ a „Kreativita“.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** je zde zařazen tématický okruh Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropské a světové hudby.

Z tématu **Multikulturní výchova** části tématických okruhů „Kulturní difference“, „Lidské vztahy“- hudba etnických skupin.

Z tématu **Environmentální výchova** tématický okruh „Základní podmínky života“ výchova k životnímu prostředí – hudba – rámus

Z tématu **Mediální výchova** okruh „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“- vnímání autora mediálních sdělení – výběr kvalitní hudby. Hudba provází výuku Čj, M, Prv.

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k užívání správné terminologie a symboliky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- učí žáka zpívat na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- učí žáka rozlišovat jednotlivé kvality tónů, rozpoznávat výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby
- učí rozpoznávat v proudu znějící hudby některé nástroje, odlišovat hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální

Kompetence komunikativní

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky
- učí žáka rytmizovat a melodizovat jednoduché texty, improvizovat v rámci nejjednodušších hudebních forem
- učí reagovat pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřovat metrum, tempo, dynamiku, směr melodie

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- buduje zásady chování na kulturních akcích
- vede ke kritickému usuzování a posuzování žánrů a stylů hudby

Kompetence občanské

Učitel

- umožňuje žákům, aby se podíleli na utváření kritérií hodnocení činností nebo jejich výsledků
- vede žáky k tomu, aby se aktivně zapojovali do kulturního dění
- vede žáky ke kritickému myšlení nad obsahy hudebních děl

Kompetence pracovní

Učitel

- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k používání obecně známých termínů, znaků a symbolů
- vede žáky k užívání různých nástrojů a vybavení
- objasňuje žákům základní pravidla pro grafický záznam hudby
- učí využívat jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře, tanečním pohybem vyjadřovat hudební náladu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Hudební výchova

Ročník : 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Hudební výchova 1. období 1. stupně			
žák HV-3-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlasu	Správné držení těla při zpěvu, dýchání, hlasová hygiena. Zpěv v jednohlasu	OSV – kreativita EV – základní podmínky života	
HV-3-1-02 rytmitizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	Rytmická průprava, $\frac{2}{4}$ a $\frac{3}{4}$ takt, přede hry, mezihry, dohry,	MKV – Lidské vztahy (mezilidské vztahy v lidové písni)	
HV-3-1-03 využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	Orffovy hudební nástroje, rytmické nástroje – doprovod Hra na tělo	MV – vnímání autora mediálních sdělení	
HV-3-1-04 reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	Pohyb ve dvoudobém a třídobém metru, tanec, pochod	EGS – Evropa a svět nás zajímá - poznávání evropské hudby	
HV-3-1-05 rozlišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	Zvuk, tón, melodie vzestupná, sestupná, ukončenost (T), neukončenost (D), (houslový klíč, notová osnova, nota, p, mf, f)		
HV-3-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	Hudba vokální, instrumentální, lidová, umělá	MKV-Kulturní diference, Lidské vztahy - hudba etnických skupin, multikulturalita	

Ročník : 4. – 5.

132

4. využije grafický/notový záznam k interpretaci/reprodukcii HV-5-1-04 rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby 1. rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace 2. určí hudební formu vybrané ukázky HV-5-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace 1. vytvoří na základě rytmického půdorysu či tónového materiálu písně jednoduchou přede hru, mezihru či dohru (zopakováním části melodie písně, rytmickou figurou vycházející z písně apod.) 2. vytvoří k zahranému či zpívanému předvětí rytmické nebo melodické závěti 3. zrytmizuje či zmelodizuje jednoduché říkadlo HV-5-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny 1. vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva) 2. poukáže ve znějící ukázce na místo, v němž dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky HV-5-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace 1. reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem 2. předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní (mazurka, polka) 3. předvede pohyb (pochodový krok, poskok, přeměnný krok, přísunný krok) na základě rytmického schématu písně	Poslech drobných skladeb, rondo, variace Rytmizace říkadel, orffovy nástroje Poslech skladeb, tempo, rytmus, dynamika Pohybová improvizace, tanec	Návštěvy koncertů doplňujících získané poznatky koncert ván. hudby	
--	---	---	--

Charakteristika vyučovacího předmětu VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 1. stupeň

Výtvarná výchova je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Výtvarná výchova se vyučuje jako samostatný předmět následovně:

1.– 2. ročník - 2 hodiny týdně

3. a 5.. ročník – 2 hodiny týdně, z toho 1 hodina z disponibilní časové dotace

Výtvarná výchova v základním vzdělání je postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Pracuje s obrazným vyjádřením, vychází z dosavadních zkušeností žáka a umožňuje mu uplatnit jeho osobní pocity.

rozvíjení smyslové citlivosti – rozeznávání podílu jednotlivých smyslů na vnímání reality.

uplatňování subjektivity – uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.

ověřování komunikačních účinků – hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění vlastní tvorby.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výtvarná výchova

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o výtvarné umění
- vede k porozumění základním pojmům ve výtvarné výchově
- seznamuje se základními zákonitostmi při používání různých výtvarných technik
- učí chápat umělecký proces jako způsob poznání a komunikace
- učí užívat různorodé umělecké vyjadřovací prostředky pro vyjádření svého vnímání, citění, poznávání

Při realizaci tohoto předmětu zařazujeme návštěvy kulturních akcí, divadelních představení, besed, knihovny; krátkodobé projekty, v jejichž rámci se žáci seznamují s jedním uměleckým obdobím, výtvarnou technikou, hudebním žánrem apod. Žáky zpravidla nerozdělujeme do skupin. Naopak při řadě akcí dochází ke spojování žáků různých ročníků, abychom jim umožnili sdílet estetické prožitky.

2. Průřezová témata

Z tématu **Výchova demokratického občana** zařazujeme tematický okruh „Občanská společnost a škola“ – výchova k samostatnosti, sebekritice a ohleduplnosti.

Z tématu **Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech** zařazujeme téma Evropa a svět nás zajímá – poznávání evropských kultur.

Z tématu **Environmentální výchova** je zařazen tematický okruh „Lidské aktivity“ část zabývající se ochranou přírody a kulturních památek.

Z tématu **Mediální výchova** je zařazen tematický okruh „Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení“ – kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění.

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede k samostatnému pozorování a vnímání reality a řešení výtvarných problémů
- vede žáky k aktivnímu vizuálně obraznému vyjádření
- vede žáky k vytváření vlastního stylu
- klade důraz na pozitivní motivaci žáka.
- učí žáky využívat poznatky v dalších výtvarných činnostech
- učí žáky zaujímat a vyjadřovat svůj postoj k vizuálně obraznému vyjádření

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tvořivému přístupu při řešení výtvarných úkolů
- učí žáky samostatně kombinovat vizuálně obrazné elementy k dosažení obrazných vyjádření
- vede žáky k přemýšlení o různorodosti interpretací téhož vizuálně obrazného vyjádření a učí je zaujímat k nim svůj postoj
- učí uvědomovat si, že různí lidé vnímají stejnou věc různě
- učí žáky hledat chyby a opravovat je
- učí žáky využívat získaná poznání při vlastní tvorbě

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k obohacování slovní zásoby o odborné termíny z výtvarné oblasti
- poskytuje dětem dostatečný prostor k jejich vlastnímu kulturnímu, uměleckému projevu
- učí žáky zapojovat se do diskuse
- vede žáky k respektování názorů jiných
- učí žáky pojmenovávat vizuálně obrazné elementy, porovnávat je, a ocenit vizuálně obrazná vyjádření

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky ke kolegiální pomoci
- vede žáky k tvořivé práci ve skupině
- učí žáky respektovat různorodost téhož vizuálně obrazného vyjádření, možnosti alternativního přístupu

Kompetence občanské

Učitel

- pomáhá žákům vytvořit si postoj k výtvarným dílům
- vede žáky k chápání a respektování estetických požadavků na životní prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k využívání návyků a znalostí v další praxi
- vysvětluje žákům, jak správně používat výtvarné potřeby
- učí žáky samostatně užívat vizuálně obrazné techniky

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova

Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Výtvarná výchova 1. období 1. stupně			
žák VV-3-1-01 rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty); porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ VV-3-1-02 v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti; uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace VV-3-1-03 vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky VV-3-1-04 interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření; odlišné interpretace porovnává se svojí dosavadní zkušeností VV-3-1-05 na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	kresba -rozvíjení smyslové citlivosti, výrazové vlastnosti linie, tvaru, jejich kombinace v ploše, uspořádání objektu do celků, vnímání velikosti malba - rozvíjení smyslové citlivosti, teorie barvy - barvy základní a doplňkové, teplé a studené barvy a jejich výrazové vlastnosti, kombinace barev techniky plastického vyjádření - reflexe a vztahy zrakového vnímání k vnímání ostatními smysly - hmatové, pohybové podněty další výtvarné techniky, motivace založené na fantazii a smyslového vnímání ilustrátoři dětské knihy utvářet osobní postoj v komunikaci v rámci skupin spolužáků, rodinných příslušníků apod., vysvětlování výsledků tvorby, záměr tvorby	OSV - Kreativita VDO – Občanská společnost a škola- výchova k samostatnosti a sebekritice, ohleduplnost EV - Vztah člověka k prostředí - výchova k životnímu prostředí MDV – Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - kritický přístup k výtvarnému umění a vést k všeobecné informovanosti a orientaci ve výtvarném umění Čj - čtení	Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova

Ročník: 4. – 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
VV-5-1-01 při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření; porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné) 1. rozpozná kresbu, malbu, fotografii, prostorové objekty, architekturu; popíše, v čem spatřuje nápadné rozdíly 2. rozpozná světlostní a barevný kontrast a ve své tvorbě jej uplatní 3. v kresbě, malbě i prostorové tvorbě projevuje schopnost porovnávat vztahy obrazových objektů a elementů (například: rozdílnost a podobnost tvarů, jejich velikost, vzájemnou polohu, světlostní a barevné vztahy) VV-5-1-02 užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy; v objemovém vyjádření modelování a sopečurální postup; v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model 1. vybere, uspořádá a zkombinuje objekty do celků podle svého záměru nebo podle zadání; vysvětlí význam, který objektům přisoudil 2. vytvoří samostatně zvolenými prostředky – liniemi nebo barevnými plochami objekty a zaměří	Malba – hra s barvou emocionální malba, míchání barev ověřování komunikačních účinků osobní postoj v komunikaci proměny komunikačního obsahu - záměry tvorby a proměny obsahu vlastních děl	OSV – Rozvoj schopností poznávání - Kreativita EV- -základní podmínky života -lidské aktivity a problémy životního prostředí -vztah člověka k prostředí (prolíná výukou Vv během celého období) MKV- lidské vztahy (empatie) MDV-stavba mediálních sdělení	

se na vztahy mezi nimi (vzájemná velikost, poloha, vzdálenost); vysvětlí, co vytvořil 3. vytvoří jednoduchý plastický objekt z různých materiálů podle reálného objektu i své fantazijní představy 4. rozmístí objekty do prostoru, zaujme svým tělem v prostoru pozice; vyjádří pocity, které v něm takto vzniklé uspořádání vyvolalo VV-5-1-03 při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy 1. si vybere z nabídky prostředky, kterými by chtěl vyjádřit své pocity a představy, a vysvětlí, proč si právě tyto prostředky vybral 2. je vybaven základními dovednostmi k tomu, aby využíval obvyklých prostředků výtvarné tvorby (kresby, malby, modelování, prostorového vytváření) i prostředků experimentálně kombinovaných k vyjádření svých smyslových pocitů, představ, myšlenek a zkušeností 3. porovná vyjádření svých zkušeností s vyjádřením spolužáků a zjistí podobnosti a odlišnosti v pocitech a představách, které objevil 4. vybere z nabídky uměleckých výtvarných děl ta, která jsou blízká jeho zkušenostem, a ta, o kterých si myslí, že by zaujala lidi v jeho blízkém okolí (rodiče, sourozence, prarodiče, kamarády, učitele) a svůj výběr zdůvodní 5. uspořádá předměty v interiéru, ve kterém se nachází, tak, aby odpovídal jeho zamýšleným potřebám (prostor pro tělesný pohyb, pro odpočinek, pro soustředění), nebo pocitům (fantazijní prostor, tvarová a barevná harmonizace prostoru) VV-5-1-04 nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími	Kresba – výrazové vlastnosti linie kompozice v ploše, kresba různým materiálem – pero a tuš, dřívko a tuš, rudka, uhl, kresba dle skutečnosti, kresba v plenéru.		
---	---	--	--

smysly; uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové tvorbě 1. si uvědomuje rozdílnost svého vnímání podle toho, jaký smysl zapojí (zrak, sluch, hmat); vnímání různými smysly využije podle svého uvážení ve své tvorbě 2. rozlišuje, co ve výsledcích jeho tvorby vychází z jeho představ a fantazie a co z jeho smyslových vjemů 3. nalezne a pojmenuje podněty (z každodenního života, ale i z vybraných uměleckých výtvarných děl), které působí převážně na jiné smysly, než je zrak 4. převede sluchové a hmatové vjemy do vizuálního vyjádření v ploše, objemu a prostoru VV-5-1-05 osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření; pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění) 1. porovná, zda prostředky, které využil ve vlastní tvorbě, se odlišují od prostředků využitých v dílech spolužáků či dalších autorů; nalezené rozdíly pojmenuje 2. porovná a objasní, zda a v čem se výsledky jeho tvorby odlišují od výsledků tvorby jeho spolužáků 3. ve své tvorbě experimentuje s dosud nevyzkoušenými vizuálními prostředky a postupy VV-5-1-06 porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace 1. sdělí, co bylo zdrojem inspirace pro jeho tvorbu 2. přistupuje k tvorbě ostatních jako ke zdroji inspirace 3. vybere si interpretaci, která je pro něj zajímavá a podnětná	Techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádry, drátů Další techniky – koláž, základy ikebany Ilustrátoři dětské knihy		
--	---	--	--

VV-5-1-07 nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil 1. vybere, uspořádá a představí výsledky své práce (vytvořených, vybraných či upravených vizuálně obrazných vyjádření) 2. popíše svým spolužákům, jak při tvorbě postupoval 3. připraví jednoduchou prezentaci prací (vizuálních obrazných vyjádření) svých spolužáků			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **TĚLESNÁ VÝCHOVA – 1. stupeň**

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je na 1. stupni ZŠ realizována v hodinách tělesné výchovy.

Vzdělávací obor Tělesná výchova směřuje k poznání vlastních pohybových možností a zájmů. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je zařazovat do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb a zájmů.

Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznávání a rozvíjení pohybového nadání, které předpokládá diferenciaci činností i hodnocení výkonů žáků. Neméně důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce. Proto se nedílnou součástí tělesné výchovy stávají korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána v hodinách tělesné výchovy pro všechny žáky.

13. Organizace výuky

Tělesná výchova je realizována 1. – 5. ročníku, v každém ročníku 2 hodiny týdně.

Žáci s přihlédnutím k určité sportovní aktivitě cvičí v tělocvičně, na hřišti, ve volné přírodě nebo v plaveckém bazénu. V úvodu hodiny všichni absolvují nástup, rozcvičku a dále se věnují v hlavní části hodiny danému typu sportování. Ke konci dochází k závěrečnému uklidnění – relaxaci.

Žáci cvičí ve vhodném sportovním oblečení a obuvi. Učitel v hodinách využívá různé metody a formy práce. Učitel používá ve škole dostupné náčiní a nářadí.

Vzdělávací obsah je rozdělen na tři tematické okruhy.

1. činnosti ovlivňující zdraví – význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, zdravotně zaměřené činnosti, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech
2. činnost ovlivňující úroveň pohybových dovedností – pohybové hry, základy gymnastiky, rytmické a kondiční formy cvičení pro děti, průpravné úpoly, základy atletiky, základy sportovních her, turistika a pobyt v přírodě, plavání, bruslení (podle přírodních podmínek)
3. činnosti podporující pohybové učení – komunikace v TV, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností, měření a posuzování pohybových dovedností, zdroje informací o pohybových činnostech

2. Průřezová témata

Osobnostní a sociální výchova :

1. osobnostní rozvoj – rozvoj schopností poznávání, sebepoznání a sebepojetí, seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena, kreativita
2. sociální rozvoj – poznávání lidí, mezilidské vztahy, komunikace, kooperace a kompetice

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

14. Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k osvojení si základního tělocvičného názvosloví
- učí žáky cvičit podle jednoduchého nákresu nebo popisu cvičení
- seznamuje žáky s informačními zdroji o sportovních akcích v okolí
- motivuje žáky k pohybovým aktivitám
- umožňuje žákům na základě jasných kritérií hodnotit své činnosti nebo výsledky

15. Kompetence k řešení problémů

Učitel

- správně reaguje v situaci úrazu žáka
- uplatňuje zásady bezpečného chování ve sportovním prostředí
- řeší problémy v souvislosti s nesportovním chováním
- odbourává u žáků strach z neúspěchu

16. Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke spolupráci při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích
- vydává základní pokyny a povely
- organizuje pohybové soutěže a činnosti
- vede žáky k vzájemnému naslouchání
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci

17. Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k jednání v duchu fair – play - dodržuje pravidla, označuje přestupky, respektuje obě pohlaví
- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- svým vlastním jednáním a chováním dává návod k napodobování
- si všímá a řeší okamžité problémy ve skupině nebo mezi jednotlivci vhodnými způsoby

18. Kompetence občanské

Učitel

- svým slušným jednáním a chováním, plněním závazků vůči žákům, plněním povinností dává příklad
- zařazuje do života školy sportovní aktivity reprezentující školu

19. Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k uplatňování hlavních zásad hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech v běžném životě
- učí žáky k odpovědnosti za své zdraví
- učí žáky používat jednotlivé tělocvičné nářadí a náčiní

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova

Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: TV-3-1-01 spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti TV-3-1-02 zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině; usiluje o jejich zlepšení TV-3-1-03 spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích TV-3-1-04 uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy TV-3-1-05 reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	Spojování pravidelné každodenní pohybové činnosti se zdravím a využívání nabízené příležitosti: • význam pohybu pro zdraví; • dodržování zásad správného držení těla při různých činnostech i provádění cviků; • správné dýchání. Atletika: • seznámení s technikou hodů míčkem z místa; • nácvik skoku do dálky z místa; • nácvik rychlého běhu; • rozvoj rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti a koordinace pohybu. Gymnastika: • procvičování kotoulu vpřed, stoj na lopatkách; • znalost přípravných cvičení pro kotoul vzad; • skákání přes švihadlo; • podbíhání dlouhého lana; • cvičení na lavičkách; • průpravná cvičení pro nácvik odrazu z odrazového můstku; Základy sportovních her: • manipulace s míčem; • základní přihrávky rukou a nohou; • seznamování se se zjednodušenými pravidly osvojovaných her. Pohybové hry: • dodržování pravidel zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží. Jednoduché týmové pohybové činnosti a soutěže: • znalost a dodržování domluvených pravidel her; • soutěžení v družstvu;	OSV: • osobnostní rozvoj (psychohygiena); • osobnostní rozvoj (kreativita). Tělovýchovné chvíle ve všech předmětech Hv, Čj – Lv, Prv Čj –Lv- správné vyjadřování	Umi si vybrat z množství různých pohybových aktivit. Dovednost odstoupit od vlastního nápadu, podřízení se, schopnost řešit konflikty.

	• porušování pravidel jednotlivce může mít následky nejen pro něho, ale i pro družstvo; • jednání v duchu fair – play. Hygiena při TV: • samostatné převlékání do cvičebního úboru a umývání se; • za pomoci učitele nebo rodiče – výběr vhodného sportovního oblečení a obuvi. Bezpečnost při TV: • dodržování pravidel bezpečnosti při sportování v tělocvičně, na hřišti, v přírodě; • dodržování pravidel během přípravy ke sportovní činnosti; • za pomoci učitele – příprava a uložení náradí, náčiní a pomůcek; • přivolání pomoci v případě zranění spolužáka; • znalost základních pravidel chování při TV a sportu a jejich dodržování (za pomoci učitele). Základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci: • pasivní znalost základních pojmů osvojovaných cviků; • pojmenování základního gymnastické náradí a náčiní; • znalost základních pojmů souvisejících s během, skokem a hodem. Plavání: • překonání strachu z vody (za pomoci učitele nebo cvičitele) • adaptace na vodní prostředí		
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova

Ročník: 4. – 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Tělesná výchova			
Žák TV-5-1-01 podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu; uplatňuje kondičně zaměřené činnosti; projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti 1. se denně účastní (v režimu školy) pohybových aktivit se střední nebo vyšší intenzitou zatížení a usiluje o to, aby se těmto aktivitám věnoval alespoň jednu hodinu denně 2. uvede základní ukazatele tělesné zdatnosti a příklady jejich rozvoje 3. ve svých pohybových aktivitách uplatňuje činnosti pozitivně ovlivňující zdravotně orientovanou zdatnost (aerobní zdatnost, svalovou sílu, svalovou vytrvalost, pohyblivost, složení těla: složky zdravotně orientované zdatnosti jsou: aerobní zdatnost vztahující se ke spotřebě kyslíku (také kardiovaskulární zdatnost), svalová zdatnost vztahující se k svalové síle, svalové vytrvalosti a pohyblivosti a složení těla vztahující se zejména k tělesné hmotnosti) 4. (s pomocí dospělých) pravidelně sleduje ukazatele své tělesné zdatnosti a jejich vývoj 5. udržuje dobrou úroveň své tělesné zdatnosti TV-5-1-02 zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s	ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ - význam pohybu pro zdraví – pohybový režim žáků, délka a intenzita pohybu - příprava organismu – příprava před pohybovou činností, uklidnění po zátěži, napínací a protahovací cvičení - zdravotně zaměřené činnosti – správné držení těla, správné zvedání zátěže; průpravná, kompenzační, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení a jejich praktické využití - rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu - hygiena při TV – hygiena pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity - bezpečnost při pohybových činnostech – organizace a bezpečnost cvičebního prostoru, bezpečnost v šatnách - bezpečná příprava a ukládání náradí, náčiní a pomůcek, - první pomoc v podmínkách TV ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ	OSV – osobnostní rozvoj (psychohygiena) OSV – osobnostní rozvoj (seberegulace a sebeorganizace)	

jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením 1. vyjmenuje hlavní znaky vadného držení těla 2. pojmenuje (ukáže na obrázku, na spolužákovi, na sobě) hlavní svalové skupiny, které je třeba posilovat a které protahovat 3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje protahovací, posilovací a relaxační cvičení TV-5-1-03 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti; vytváří varianty osvojených pohybových her 1. zvládá základní dovednosti osvojované v tematickém okruhu Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností 2. uplatňuje základní dovednosti spojené s pobytem v přírodě 3. vytváří varianty jednoduchých pohybových her TV-5-1-04 uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí; adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka 1. používá oblečení a obuv vhodnou pro dané pohybové aktivity 2. po ukončení pohybových aktivit dbá na osobní hygienu 3. dodržuje pravidla bezpečnosti podle příslušného prostředí (hřiště, bazén, kluziště apod.) a činnosti 4. předvede v modelové situaci přivolání první pomoci a správnou komunikaci s operátorem 5. poskytne první pomoc při drobných poraněních TV-5-1-05 jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti 1. ukáže spolužákovi např. základní postoj při míčových hrách, správné držení míče, hokejky, pátky a opraví případné chyby u spolužáka 2. svými slovy zhodnotí spolužákovo provedení	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity a netradičního náčiní při cvičení; pohybová tvořivost • základy gymnastiky – průpravná cvičení, akrobacie, cvičení s náčiním a na nářadí odpovídající velikosti a hmotnosti • rytmické a kondiční formy cvičení pro děti – kondiční cvičení s hudbou nebo rytmickým doprovodem, základy estetického pohybu, vyjádření melodie a rytmu pohybem, jednoduché tance • průpravné úpoly – přetahy a přetlaky • základy atletiky – rychlý běh, motivovaný vytrvalý běh, skok do dálky, hod míčkem • základy sportovních her – manipulace s míčem, popř. pálkou, herní činnosti jednotlivce, spolupráce ve hře, průpravné hry, utkání podle • zjednodušených pravidel minisportů • turistika a pobyt v přírodě – přesun do terénu a chování v dopravních prostředcích při přesunu, • chůze v terénu, táboření, ochrana přírody • hry na sněhu a na ledě, základní techniky pohybu na bruslích • další pohybové činnosti (podle podmínek školy a zájmu žáků) • plavání – osvojení základních plaveckých dovedností, plavecká technika kraul ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ • komunikace v TV – základní tělocvičné názvosloví osvojovaných činností,	OSV sociální rozvoj (kooperace a kompetice)	
--	---	--	--

vybrané pohybové dovednosti 3. upraví svou pohybovou činnost na základě učitelova pokynu TV-5-1-06 jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje; respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví 1. vysvětlí podstatu chování fair play 2. svým chováním dává najevo, že přijímá porážku v soutěži 3. vysvětlí základní pravidla vybraných pohybových nebo sportovních her 4. podílí se na řízení utkání či soutěže 5. upraví pravidla vybrané hry tak, aby byla vhodná pro příslušné prostředí 6. při pohybových aktivitách bere ohled na rozdíly mezi chlapci a děvčaty TV-5-1-07 užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví; cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení 1. předvede několik jednoduchých cviků a označí je tělocvičným názvoslovím 2. předvede pohybovou činnost podle předloženého nákresu 3. předvede jednoduchou pohybovou dovednost podle předloženého popisu cvičení TV-5-1-08 zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy 1. sestaví propozice jednoduché třídní soutěže 2. zorganizuje nebo spoluorganizuje v rámci třídy jednoduchou sportovní soutěž nebo nacvičí se spolužáky jednoduchou pohybovou skladbu 3. navrhne jednoduchou pohybovou hru v rámci vycházky, školního výletu, exkurze či pobytu v přírodě	smluvené povely, signály - organizace při TV – základní organizace prostoru a činností ve známém (běžném) prostředí - zásady jednání a chování – fair play, olympijské ideály a symboly - pravidla zjednodušených osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží - měření a posuzování pohybových dovedností – měření výkonů, základní pohybové testy - zdroje informací o pohybových činnostech - nácvik pohybové činnosti podle jednoduchého nákresu a popisu cvičení - spoluorganizace jednoduché sportovní soutěže	OSV – sociální rozvoj (poznávání lidí) OSV – sociální rozvoj (mezilidské vztahy) OSV – osobnostní rozvoj (kreativita) OSV – osobnostní rozvoj (sebepoznání a sebepojetí,	
--	--	--	--

TV-5-1-09 změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky 1. změří, zapíše a vyhodnotí spolužákův výkon v konkrétní osvojované pohybové dovednosti (v jiných pohybových aktivitách) 2. přiměřeně ohodnotí na desetistupňové škále pohybovou sestavu spolužáka 3. změří svůj pohybový výkon v testech zdatnosti 4. zhodnotí vývoj své zdatnosti, posoudí, zda své výkony zlepšil nebo zhoršil TV-5-1-10 orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště; samostatně získá potřebné informace 1. vyhledá záznamy o sportovních akcích ve škole, v informačních zdrojích obce či v místních médiích 2. vyhledá na internetu školní stránky a orientuje se v sekci věnované sportu a pohybovým aktivitám 3. vyhledá informace o konané sportovní akci a referuje o jejím průběhu 4. připraví základní údaje o výsledcích sportovní akce pro školní časopis		seberegulace a sebeorganizace)	
Zdravotní tělesná výchova			
ZTV-5-1-01 zařazuje pravidelně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením v optimálním počtu opakování 1. vyjmenuje hlavní znaky svého oslabení 2. předvede speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením 3. ve svém pohybovém režimu uplatňuje speciální vyrovnávací cvičení související s jeho vlastním oslabením ZTV-5-1-02 zvládá základní techniku speciálních cvičení; koriguje techniku cvičení podle obrazu v zrcadle, podle pokynů učitele 1. předvede technicky správně konkrétní speciální cvičení	ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ - zdravotní oslabení – konkrétní zdravotní oslabení žáka, prevence, pohybový režim, vhodné oblečení a obutí pro ZdrTV, zásady správného držení těla, dechová cvičení, vnímání pocitů při cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ - základy speciálních cvičení – základní cvičební polohy, základní technika cvičení, soubor speciálních cvičení pro samostatné cvičení VŠEOBECNĚ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI		Vzhledem k ucelenému systému speciálních cvičení, který je shodný pro 1. i 2. stupeň, je formulováno učivo tohoto tématu

2. zkontroluje správnou techniku provedení speciálního cvičení v zrcadle, je-li k dispozici, a koriguje provedení cvičení 3. koriguje techniku cvičení podle pokynů učitele ZTV-5-1-03 upozorní samostatně na činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením 1. upozorní učitele (spolužáky), že příslušnou činnost nemůže vykonávat, protože je v rozporu s jeho oslabením	• pohybové činnosti v návaznosti na obsah TV – s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupni		jen na 2. stupni s předpokladem využití v celém základním vzdělávání.
--	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

Pracovní výchova - 1. stupeň

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název Pracovní výchova.

Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Pracovní výchova se vyučuje v 1.- 5. ročníku po 1 hodině týdně.

Žáci se v něm učí pracovat s různými materiály a osvojují si pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmové práci.

Pracovní výchova patří do vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, který je na 1. stupni rozdělen na 4 tématické okruhy :

- Práce s drobným materiálem

- vytváření předmětů z tradičních i netradičních materiálů, poznávání vlastností materiálů
- funkce a využití pracovních pomůcek a materiálů
- jednoduché pracovní postupy a organizace práce
- lidové zvyky, tradice a řemesla

2. Konstrukční činnosti

- práce se stavebnicemi (plošné, prostorové, konstrukční)
- sestavování modelů
- práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem

3. Pěstitelské práce

- základní podmínky pro pěstování rostlin
- péče o nenáročné rostliny
- pěstování rostlin ze semen
- pozorování přírody, zaznamenávání a hodnocení výsledku pozorování

4. Příprava pokrmů

- pravidla správného stolování
- příprava tabule pro jednoduché stolování

Ve všech tématických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci.

Průřezová témata

Pracovní výchovou prolínají průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova
- Výchova demokratického občana (zodpovědnost každého jedince za své zdraví, spolupráce a pomoc při práci)
- Enviromentální výchova (podmínky života, vztah k životnímu prostředí)

Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel:

- vede žáky k osvojování pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí
- učí žáky používat vhodné nástroje, nářadí a pomůcky při práci i v běžném životě
- pozoruje pokrok u všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel:

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů při plnění zadaných úkolů
- snaží se rozvíjet u žáků tvořivost
- vede žáky k uplatňování vlastních nápadů

Kompetence komunikativní

Učitel:

- rozšiřuje u žáků slovní zásobu v oblasti pracovních nástrojů, nářadí a pomůcek
- učí žáky popsat postup práce
- vede žáky k užívání správné terminologie

Kompetence sociální a personální

Učitel:

- vede žáky ke spolupráci a vzájemné pomoci
- vede žáky ke skupinové práci, k vytváření společných prací, při kterých se žáci učí spolupracovat a respektovat nápady druhých

Kompetence občanské

Učitel:

- vytváří u žáků pozitivní vztah k práci
- vede je k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili svou činnost nebo výsledky
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence pracovní

Učitel:

- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti a hygieny včetně používání ochranných pracovních prostředků
- vede žáky ke správným způsobům užití materiálu a pracovních nástrojů
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků a podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- učí žáky správně a zodpovědně zacházet s pracovními pomůckami

Vzdělávací obsah vyučovacího předmět
Člověk a svět práce – PRACOVNÍ VÝCHOVA
Ročník: 1. – 3.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Práce s drobným materiálem			
Žák: ČSP-3-1-01 vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy	Určování vlastností materiálů (tvar, barva, povrch, tvrdost). Seznamování se ze základními nástroji a pracovními pomůckami, s jejich funkcí, vlastnostmi a způsobem použití. Navlékání, aranžování, dotváření, opracovávání a třídění při sběru přírodních materiálů (plody a semena rostlin, větvičky, šišky, sláma, listy): • Materiál: dřívka, špejle, papír, provázky, krabičky, hadříky, listy, větvičky, plody semena rostlin apod. • Nástroje: nůžky, tužka, pravítko, tupá jehla, lepidlo, nit. Práce s papírem a kartonem: • volba barvy papíru a jejich kombinace; • hledání způsobu pro lepší výsledky při dělení a trhání papíru; • poznávání druhů papíru; • mačkání, trhání, lepení, polepování, stříhání, vystřihování, překládání a skládání papíru; • vytváření jednoduchých prostorových tvarů z papíru. Práce s textilem: • stříhání, lepení a poznávání různých druhů textilií;	OSV: kreativita. EV: vztah člověka k živé přírodě, základní podmínky života, ekosystémy. Mezipřed. vztahy – výtvarná výchova, prvouka.	Při každé činnosti udržuje pořádek na pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úraze (dle svých schopností a možností)

	• navlékání nitě do jehly, uvázání uzlu, stříhání textilu; • procvičování zadního stehu, přišívání knoflíků (dvou i čtyřdírkové); • slepování textilií, vyrábění jednoduchých textilních výrobků. • Materiál: textilie různého druhu a kvality, šňůrky, stužky, plst', knoflíky, nitě, vyšívací bavlnky, pletací příze. • Nástroje: nůžky, jehla, špendlíky. Práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou: • vytváření s pomocí jednoduchých postupů různých předmětů z tradičních i netradičních materiálů (užitková, dekorativní keramika). • Materiál: modelovací hlína, plastelína. • Pomůcky: podložka, nůž, nůžky, drát.		
Konstrukční činnosti			
ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi <u>Minimální doporučená úroveň pro úpravy očekávaných výstupů v rámci podpůrných opatření:</u> ČSP-3-2-01 zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	Sestavování modelů z plošných, prostorových a konstrukčních stavebnic; práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem: • zručné manipulování se součástkami stavebnice; • práce ve dvojicích i větších skupinách.		

Pěstitelské práce			
ČSP-3-3-01 provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu	Základy péče o pokojové květiny - otírání listů, zalévání, kypření, rozmnožování, setí semínek: • práce na školním pozemku; • pěstování ze semen v místnosti; • pokusy a pozorování, ověřování podmínek života rostlin; • pěstování některých plodin, úprava půdy, setí, sázení. • Materiál: květináč, truhlík.	<u>Prvouka</u> : části rostlinného těla, podmínky života rostlin, hospodářský význam rostlin.	
Příprava pokrmů			
ČSP-3-4-01 připraví tabuli pro jednoduché stolování ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování	Orientace v základním vybavení kuchyně, vhodné chování při stolování: • příprava tabule pro jednoduché stolování; • výběr a nákup potravin; • příprava jednoduchého pokrmu (studená kuchyně); • udržování pořádku a čistoty pracovních ploch. Seznámení se s lidovými zvyky a tradicemi ve vztahu k jídlu a stolování.	EGS - Evropa a svět nás zajímá	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Člověk a svět práce – PRACOVNÍ VÝCHOVA
Ročník: 4. – 5.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Práce s drobným materiálem			
Žák ČSP-5-1-01 vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu 1. zvolí postup a pracovní operaci vzhledem k zamýšlenému výrobku 2. využije vlastní představivost při obměně vzorového výrobku ČSP-5-1-02 využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic 1. z nabídky vybere prvek a techniku uplatňovanou v lidové tvorbě a použije ho ve své práci 2. zhotoví jednoduchý výrobek vztahující se k lidové tradici určitého místa/regionu 3. uvede příklady lidových řemesel ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu 1. popíše vlastnosti základních materiálů, které jsou pro práci s nimi důležité 2. popíše účel běžně používaných pomůcek a nástrojů 3. z nabídky vybere vhodnou pomůcku a nástroj vzhledem k materiálu, se kterým pracuje ČSP-5-1-04 udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu	<u><i>Práce s papírem a kartonem</i></u> • skládanky, vystřihovánky • vyřezávání, děrování, lepení, tapetování • obkreslování podle šablony • prostorové konstrukce • určování vlastností papíru : tloušťka, povrch, barva, savost, pružnost, ... • rozlišování a pojmenování druhů zpracovávaného papíru : novinový, balící, kancelářský, kreslicí, karton, ... • Velikonoce, Vánoce <u><i>Práce s přírodninami</i></u> • sběr, třídění, sušení rostlin • určování vlastností materiálů • funkce a využití pracovních pomůcek a postupů • osvojování jednoduchých pracovních postupů • herbář listů a rostlin <u><i>Práce s modelovací hmotou</i></u> • vlastnosti hmoty (keramika, hlína, těsto, vosk) • různé techniky zpracování • jednoduché předměty (užitkové, dekorativní, keramické)	OSV Kreativita Bezpečnost při práci EV Vztah člověka k prostředí Ekosystémy VDO Vztah k lidovým tradicím MV Vztah medií + tradice daného regionu Mezipředmětové vztahy: ČJ, PŘ (mj. zásady 1. pomoci), VV, M	

1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při práci s drobným materiálem 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění	<u>Práce s textilem</u> • koláže • nástroje • různé druhy stehů – přední, zadní, ozdobný • přišíť háčku, očka, poutka, knoflíku • navlékání gumy, šňůrky • nit', bavlnka, stehovka, šňůrka, příze, plst', knoflík <u>Práce s fólií</u> • vlastnosti fólie (kovové, ..) • jehla, rydlo, ... <u>Práce kombinované</u> • koláž papíru a textilu, ... • použití různých surovin		
Konstrukční činnosti			
Žák ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž 1. podle návodu provede montáž a demontáž jednoduchého objektu 2. použije různé díly stavebnice tak, aby byl výsledný objekt kompaktní 3. využije vlastní představivost při práci se stavebnicí 4. si zorganizuje a časově rozvrhne práci ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu 1. rozumí pojmům, poznámkám na odkazové čáře, značkám a symbolům používaným v jednoduchých pracovních návodech a postupech 2. dodrží zadaný pracovní postup dle slovního	• plošné, konstrukční, prostorové stavebnice • stavební prvky • popis, návod • pracovní hygiena • první pomoc při zranění	OSV VDO Mezipředmětové vztahy: ČJ, M, Př, VV	

návodu, předlohy, náčrtu 3. si zorganizuje a časově rozvrhne práci ČSP-5-2-03 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při konstrukčních činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění			
Pěstitelské práce			
Žák ČSP-5-3-01 provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování 1. vypěstuje rostlinu ze semene nebo ze sazenice 2. založí jednoduchý pokus, na základě pozorování provede záznam růstu a vývoje rostliny 3. z výsledků pokusů a pozorování vysvětlí správný postup při pěstování rostliny 4. rozmnoží pokojové rostliny dělením trsů a řízkováním ČSP-5-3-02 ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny 1. vypěstuje vybranou rostlinu podle zadaných pokynů a pečuje o ni 2. naaranžuje řezanou květinu do vhodné nádoby a pečuje o ni ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní 1. popíše účel běžně používaných pracovních pomůcek a nástrojů určených k pěstitelským pracím 2. vybere z nabídky nářadí, nádoby a další pomůcky potřebné pro zadanou činnost	• sázení rostlin a následná péče o rostlinu • přesazování pokojových rostlin • podmínky pro růst rostlin • množení rostlin • semena, sazenice	OSV VDO EV Mezipředmětové vztahy: VV, PŘ	

ČSP-5-3-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor 2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti 3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při pěstitelských činnostech 4. v modelové situaci ošetří drobné poranění			
	Příprava pokrmů		
Žák ČSP-5-4-01 orientuje se v základním vybavení kuchyně 1. popíše základní vybavení kuchyně 2. popíše účel kuchyňského vybavení ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm 1. vybere vhodné potraviny 2. zvolí vhodné kuchyňské nádobí a další potřebné prostředky 3. podle receptu dodrží postup práce a časově si ho rozvrhne 4. představí a zhodnotí připravený pokrm ČSP-5-4-03 dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování 1. prostře stůl k jednoduchému obědu 2. popíše nebo prakticky předvede vhodné stolování a společenské chování 3. zhlédne modelovou situaci, upozorní na nevhodné společenské chování a doporučí vhodný způsob chování a jednání ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni 1. udrží přehledný a uspořádaný pracovní prostor	• základní vybavení kuchyně • výběr, nákup a skladování potravin • jednoduchá úprava stolu • pravidla správného stolování • spotřebiče v kuchyni • příprava jednoduchého pokrmu podle receptu	OSV Mezipředmětové vztahy: ČJ, VV	

2. dodrží zásady hygieny a bezpečnosti			
3. na příkladech popíše, jak by postupoval v případě úrazu při přípravě pokrmů			
4. v modelové situaci ošetří drobná poranění			

2.stupeň

Charakteristika vyučovacího předmětu ČESKÝ JAZYK A LITERATURA - 2. stupeň

Vyučovací předmět Český jazyk a literatura je součástí vzdělávacího oboru **Jazyk a jazyková komunikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Vyučovací předmět **Český jazyk a literatura** se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 9. ročníku 5 hodin týdně, z toho 1 hodina je z disponibilní časové dotace, v 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 8. ročníku 5 hodin týdně, z toho 2 hodiny z disponibilní časové dotace.

Vzdělávací obsah oboru Český jazyk a literatura má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek:

- Komunikační a slohové výchovy (žáci se učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu).
- Jazykové výchovy (žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování).
- Literární výchovy (žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, formulovat vlastní názory o přečteném díle. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti).

2. Průřezová témata

- Předmětem prolínají průřezová témata :
- Osobnostní a sociální výchova (mluvní cvičení, poznávání lidí podle příběhů, mezilidské vztahy, řešení problémů, ...)
- Výchova demokratického občana (demokratické zásady v dílech spisovatelů, formování volných a charakterových rysů, ...)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (poznávání života v jiných zemích – deníky, cestopisy)
- Enviromentální výchova (člověk a příroda, lidová slovesnost a příroda, ...)
- Mediální výchova (mediální sdělení a jeho hodnocení, reklama, média v každodenním životě, ...)
- Multikulturní výchova

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- vede žáky k vyhledávání a třídění informací
- vede žáky k užívání správné terminologie
- zohledňuje rozdíly ve znalostech a pracovním tempu jednotlivých žáků
- sleduje při hodině pokrok všech žáků
- vede žáky k využívání výpočetní techniky

Kompetence k řešení problémů

Učitel :

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých způsobů
- vede žáky k plánování postupů

Kompetence komunikativní

Učitel :

- zadává úkoly, při kterých žáci mohou spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vede žáky k argumentaci

Kompetence sociální a personální

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování, dodává žákům sebedůvěru
- vede žáky k dodržování pravidel

Kompetence občanské

Učitel :

- zadává skupině úkoly, který vylučuje, aby jeden žák pracoval za ostatní, motivuje žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- motivuje žáky k zájmu o kulturní dědictví

Kompetence pracovní

Učitel :

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, vede žáky k využívání znalostí v běžné praxi
- vede žáky k dodržování pravidel pro práci s výpočetní technikou

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	- vypravování - popis osoby, děje, předmětu, pracovního postupu -práce s informacemi (výpis, výtah, encyklopedická hesla, reklama a propagace)	- Mediální výchova , mediální sdělení a jeho hodnocení Děj, Hv, Vv, Z, Výchova k občanství	

Jazyková výchova			
žák: ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	- Seznámení s některými jazykovými příručkami - Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost, slovní přízvuk, zvuková stránka věty) - Nauka o slově (Tvoření slov, stavba slova, střídání hlásek, pravopis slova) - Tvarosloví (ohebné slovní druhy) - Skladba (základní a rozvíjející větné členy) - Věta jednoduchá a souvětí	- Osobnostní a sociální výchova, mluvní cvičení, verbální a neverbální sdělení poznávání lidí podle příběhů, dovednost zapamatovat si - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: rodinné příběhy z cest, život dětí v jiných zemích	
Literární výchova			
žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém	- Rozdělení referátů, plán kulturních akcí - Z dávných věků - Staré příběhy Čech a Moravy - Křížem krázem - Po stezkách odvahy a dobrodružství - Svět lidí a svět zvířat - Dětskýma očima - Maléry a patálie - Úsměvy a šibalství	- Multikulturní výchova, charakteristika člověka, výběr literatury - Výchova k občanství, odkaz předků, lidová slovesnost, - Enviromentální výchova , příroda a dobrodružství Osobnostní a sociální výchova	

zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích			
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Vypravování Popis Návody, popis pracovního postupu Umělecký popis Popis osoby a charakteristika Životopis Souvislý životopis Strukturovaný životopis Práce s informacemi	Osobnostní a sociální výchova, mediální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova Výchova k občanství, cizí jazyky, informatika	
Jazyková výchova			
Žák: ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává	Tvarosloví Podstatná jména	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a	

přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slohotvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Procvičování probraného učiva Skloňování vlastních jmen; názvy osob, názvy zeměpisné Tvary podstatných jmen označujících části těla Psaní víceslovných vlastních názvů Přídavná jména Procvičování probraného učiva Zájmena Procvičování probraného učiva Číslovky Procvičování probraného učiva Slovesa Procvičování probraného učiva Slovesný rod Přísluvce Tvoření přísluvců Stupňování přísluvců Pravopisné jevy (průběžné procvičování během celého školního roku) Nauka o slově Význam slov Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma Slovní zásoba a způsoby jejího obohacování: odvozování, skládání, zkracování Skladba	globálních souvislostech Cizí jazyky	
---	--	--	--

	Věty s podmínkou a bez podmínky, větné ekvivalenty Větné členy – procvičování probraného učiva Doplňk Vedlejší věty – vybrané druhy VV		
Literární výchova			
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Rozdělení referátů, plán kulturních akcí V krajině her a fantazie O přátelství a lásce Staré příběhy – věčné inspirace Nikdy se nevzdávej – souboje, prohry, vítězství Jak jsem potkal lidi S úsměvem jde všechno líp	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova Cizí jazyky, dějepis, zeměpis, výchova k občanství, výtvarná výchova, hudební výchova	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	Charakteristika Výklad, výtah Referát, recenze Úvaha Některé důležité písemnosti – přihláška, objednávka, pozvánka, žádost	Osobnostní a sociální výchova, mediální výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, environmentální výchova Výchova k občanství, cizí jazyky, dějepis, přírodopis, zeměpis, informatika	
Jazyková výchova			
Žák: ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	Čeština jako jeden ze slovanských jazyků	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a	

ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	Nauka o slově Slovní zásoba a tvoření slov Obohacování slovní zásoby: víceslovná pojmenování, slova cizího původu Tvarosloví Podstatná jména Procvičování probraného učiva Skloňování obecných jmen přejatých Přídavná jména Procvičování probraného učiva Přídavná jména přivlastňovací pro označení rodin Zájmena Procvičování probraného učiva Číslovky Procvičování probraného učiva Slovesa Procvičování probraného učiva Slovesný vid Neohebné slovní druhy Pravopisné jevy (průběžné procvičování během celého školního roku) Skladba Větné členy, věty s podmětem a bez podmětu, větné ekvivalenty – opakování probraného učiva	globálních souvislostech Cizí jazyky, zeměpis, výchova k občanství, dějepis	
--	---	---	--

	Souvětí souřadné a podřadné Druhy vedlejších vět Významový poměr mezi hlavními větami Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí		
Literární výchova			
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	Rozdělení referátů, plán kulturních akcí Nestárnoucí literatura Z literatury 19. století Smutky, strasti, svízele Humor Chvála jazyka Jiné světy	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova Cizí jazyky, dějepis, zeměpis, výchova k občanství, výtvarná výchova, hudební výchova	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Český jazyk a literatura
Ročník : 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Komunikační a slohová výchova			
Žák: ČJL-9-1-01 odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji 1. po přečtení textu vybere z nabízených možností ty, které vyjadřují některý z názorů pisatele textu 2. si nad informačním zdrojem odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření ČJL-9-1-02 rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru 1. odliší v jednoduchém textu názor autora či postavy od faktů 2. najde v textu prvky (motivy nebo jazykové prostředky), které naznačují, co chce komunikační partner svou promluvou říct, kam směřuje ČJL-9-1-03 rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj 1. najde výrazný prostředek manipulace v textu 2. rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu 3. zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	Slohotvorní činitelé Mluvené a psané texty Oficiálnost projevu a formální vyjadřování Sloh a funkce textů Některé publicistické útvary Komentář Fejeton Reportáž Rozhovor Přesvědčování a manipulace	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, osobnostní a sociální výchova, mediální výchova, environmentální výchova Cizí jazyky, zeměpis, dějepis, výchova k občanství, přírodopis	

ČJL-9-1-04 dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci 1. najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a nahradí je vhodnějším 2. rozhodne podle komunikační situace, zda je namístě mluvit spisovně 3. změni své uvolněné nespisovné vyjadřování v řeč kultivovanou, se stylově neutrálními a společensky přijatelnými výrazy a s uspořádanou stavbou výpovědí, když se obrací k osobě váženější a v situacích formálních ČJL-9-1-05 odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru 1. vybere z nabízených možností text, který je pro danou komunikační situaci nejvhodnější 2. v krátké ukázce najde nespisovné výrazy a nahradí je výrazy spisovnými 3. nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími ČJL-9-1-06 v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči 1. zpětně zhodnotí, zda ve svém projevu hovořil přiměřeným tempem, zda vhodně frázoval, zda jeho intonace odpovídala druhům vět, zda všechna slova zřetelně vyslovoval 2. po krátkém čase na rozmyšlenou o výběru tématu a o způsobu přednesení pronese souvislou a převážně spisovnou řečí krátké sdělení o něčem, čemu by ostatní měli podle něho věnovat pozornost 3. pojmenuje běžné rozdíly mezi tím, jak se vyjadřuje soukromě a jak je vhodné mluvit na veřejnosti ČJL-9-1-07 zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu 1. formou dialogu zdramatizuje epizodu ve vhodném textu 2. se bez konfliktů a podstatných nedorozumění			
--	--	--	--

zapojí do řízené diskuse ČJL-9-1-08 využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát 1. vyhledá v krátkém textu klíčová slova 2. posoudí, zda je daná informace obsažena v textu 3. vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku 4. vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností ČJL-9-1-09 uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování 1. uspořádá části textu tak, aby byla dodržena logická návaznost či dějová posloupnost 2. vytvoří souvislý a srozumitelný text, v němž se svou myšlenkou nebo pocitem a s vlastním záměrem osloví adresáta, kterého si sám zvolí. Délku textu přizpůsobí potřebě svého sdělení. ČJL-9-1-10 využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů 1. najde chybnou formulaci (nejednoznačné místo, stylistickou chybu) a navrhne vhodnou úpravu 2. rozpozná v textu místo, kde je zřetelně porušena jeho soudržnost, a navrhuje úpravu 3. před odevzdáním svého textu zajišťuje kontrolu správnosti pomocí příruček, konzultací a dalších/jiných zdrojů 4. rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, publicistického (žurnalistického), uměleckého, či prostěsdělovacího 5. vytvoří krátký smysluplný text; vysvětlí, komu je určen a jaký záměr má vyjádřit; svoje tvrzení doloží konkrétními jazykovými prostředky užitými v textu			
--	--	--	--

Jazyková výchova			
Žák: ČJL-9-2-01 spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova 1. umí spisovně vyslovit česká a běžně užívaná cizí slova ČJL-9-2-02 rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazémeh 1. pozná slova, která jsou slovotvorně příbuzná 2. k danému slovu doplní slova odvozená 3. vytvoří slova složená a rozliší je od slov odvozených 4. nahradí vyznačená slova přejatá českými ekvivalenty 5. vybere z nabídky slovo, které je přeneseným pojmenováním 6. prokáže schopnost interpretovat význam/porozumět významu přeneseného pojmenování 7. ovládá zásady tvoření slov ČJL-9-2-03 samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami 1. samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami ČJL-9-2-04 správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci 1. přiřadí slovo ke slovnímu druhu 2. určí slovní druh u slov odvozených od stejného základového slova 3. užije ve větách slova v náležitých tvarech množného čísla (slova jsou uvedena v č. j. v 1. p.) 4. zařadí slova vyznačená v textu ke slovním druhům (stejně slovo může mít ve větě různou slovnědruhovou platnost)	Vývoj českého jazyka Zvuková stránka jazyka Spisovná výslovnost samohlásek, souhlásek a souhláskových skupin Nauka o slově Tvoření slov Procvičování probraného učiva Stavba slova a tvoření slov Slovotvorný rozbor Pravopis související se stavbou slova a s tvořením slov Psaní <i>i/y, í/ý</i> Předpony <i>s-, z-, vz-</i> Psaní souhláskových skupin Skupiny <i>bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně</i> Význam slova Slova nadřazená, podřazená, souřadná Slova jednoznačná a mnohoznačná Synonyma, antonyma, homonyma Odborné názvy Tvarosloví Slovní druhy Podstatná jména Procvičování probraného učiva	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Cizí jazyky, zeměpis, dějepis, výchova k občanství	

ČJL-9-2-05 využívá znalostí o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace 1. využívá spisovný jazyk v projevu psaném i mluveném ČJL-9-2-06 rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí 1. spojí větné členy ve větě do skladebních dvojic 2. nahradí jednoduchý větný člen větným členem několikanásobným, správně doplní interpunkční znaménko nebo spojku 3. doplní slovo podle naznačených syntaktických vztahů a určí doplněný větný člen (podmět, přísudek, předmět, přívlastek, příslovečné určení místa, času, způsobu) 4. vybere z několika vzorců ten, který odpovídá zadanému souvětí; žák vybere k zadanému vzorci z několika souvětí to, které je jím znázorněno ČJL-9-2-07 v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí 1. píše bez pravopisných chyb ČJL-9-2-08 rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití 1. v textu odliší jazykové prostředky útvarů národního jazyka (např.: spisovný jazyk x obecná čeština; spisovný jazyk x dialekt apod.) 2. nahradí typicky nespisovné vyjádření spisovným 3. posoudí vhodnost, či nevhodnost užití jazykových prostředků různých útvarů národního jazyka např. v umělecké literatuře, divadelní hře, veřejném projevu apod.	Skloňování cizích vlastních jmen Psaní velkých písmen ve vlastních jménech Přídavná jména Procvičování probraného učiva Zájmena Procvičování probraného učiva Číslovky Procvičování probraného učiva Slovesa Procvičování probraného učiva Slovesné třídy a vzory Pravopis koncovek jmen a sloves Skladba Větné členy, věty s podmětem a bez podmětu, větné ekvivalenty, souvětí souřadné a podřadné – upevnění poznatků Samostatný větný člen, elipsa Interpunkce ve větě jednoduché a v souvětí Český slovosled		
Literární výchova			
Žák: ČJL-9-3-01 uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla 1. jmenuje (bez přeríkávání celého děje) hlavní postavy přečteného příběhu, řekne, kde se odehrává, stručně vystihne hlavní děj, případně které hlavní	Rozdělení referátů, plán kulturních akcí Chvála vypravěčství	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova	

děje se proplétají – odliší vedlejší děj od hlavního 2. v textu vyhledá místa, kde je vyjádřen pohled a názor vypravěče a kde je vyjádřen pohled nebo názor postavy 3. rozpozná v textu místa, která se liší od běžného dorozumívání svou formou nebo významem, a vysvětlí, jak na něj místo působí (i bez použití termínů) 4. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního, filmového, divadelního) ČJL-9-3-02 rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora 1. rozpozná výrazné rysy vypravěčského stylu, kterými se úryvek liší od neutrálního, neprofesionálního podání nějaké situace ČJL-9-3-03 formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo 1. sdělí své dojmy z uměleckého díla a zformuluje důvody, proč se mu líbilo či nelíbilo, nebo čeho si na díle cení a proč ČJL-9-3-04 tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie 1. vytvoří vlastní krátký prozaický nebo veršovaný text se zajímavým tématem a působivým vyjadřováním, které odpovídá tématu i záměru žáka jako autora, svůj záměr a volbu žánrové formy vysvětlí jako dodatek k textu ČJL-9-3-05 rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty 1. posoudí a zdůvodní, co v literárním textu považuje za hodnotné a proč ČJL-9-3-06 rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele 1. uvede základní znaky několika běžných žánrů, doloží svůj názor několika příklady, nejlépe z vlastní četby. 2. navrhne, ke kterému literárnímu druhu by mohl	Naruby Legendy českého divadla 20. století Poezie Písňe a písničkáři Vize a fantazie Osudy	Cizí jazyky, dějepis, zeměpis, výchova k občanství, výtvarná výchova, hudební výchova	
--	--	--	--

patřit čtený text 3. odliší, zda uvedený text je próza, poezie, nebo drama 4. vyjádří s pomocí učitele hlavní myšlenku díla (literárního textu, filmu, divadelního kusu) ČJL-9-3-07 uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře 1. posoudí, zda je text svým podáním spíše realistický, nebo romantický, spíše starobylý, nebo moderní, spíše citový, nebo intelektuální. Ke zjištění přidá jako příklad jméno některého autora píšího podobně a uvede přibližné období jeho působení (určí půlstoletí) ČJL-9-3-08 porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování 1. uvede, proč upřednostňuje filmové zpracování díla nebo literární četbu, případně proč přijímá obojí ČJL-9-3-09 vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích			
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **ANGLICKÝ JAZYK - 2. stupeň**

Vyučovací předmět Anglický jazyk je součástí vzdělávacího oboru **Jazyk a jazyková komunikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

požadavky na vzdělávání v cizím jazyce – jazyce anglickém – vycházejí z RVP ZV, osnov základní školy a ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky.

Vzdělávání v jazyce anglickém jako prvním cizím jazyce směřuje na 2. stupni ZŠ k dosažení úrovně znalostí A2 u většiny žáků. Vzdělávání v dalším cizím jazyce směřuje k dosažení úrovně A1.

2.stupeň : 6. – 9. ročník

- receptivní řečové dovednosti
- produktivní řečové dovednosti
- interaktivní řečové dovednosti

Časová dotace : 3 hodiny týdně, od 6. do 9. ročníku

Dělení klasické – na skupiny v rámci ročníku / podle počtu žáků a příslušných norem/

Hodiny anglického jazyka na 2. stupni ZŠ jsou zaměřeny na osvojování potřebných jazykových znalostí a dovedností a k aktivnímu využití komunikace v cizím jazyce.

Formy realizace :

Vyučovací hodina – poslech, komunikace, četba, výklad, reprodukce textu ústní a písemná, samostatná práce, vyhledávání informací – různé zdroje informací, práce se slovníkem, elektronickým slovníkem, s autentickými materiály, výukové programy na PC v učebně informatiky, krátkodobé jazykové projekty. Součástí vyučování jsou didaktické hry, soutěže, zpěv, dialogy – hraní rolí, dramatizace. Je využívána audiovizuální technika a dostupné didaktické pomůcky.

Výchovné a vzdělávací strategie

Metody a formy práce v hodinách AJ jsou založeny na poslechu, imitaci výslovnosti a intonace daného jazyka, tvořivých činnostech a didaktické hře, kooperativních formách práce, hraní rolí. Jsou využívány všechny formy práce : práce ve dvojicích, skupinách frontální, samostatná. Mezipředmětové vztahy jsou realizovány v průřezových tématech.

2. Průřezová témata

OSV – osobnostní a sociální výchova

EGS – Evropa a svět – výchova v globálních souvislostech

MKV – multikulturalita, lidské vztahy, kulturní difference

VDO – výchova demokratického občana

EV - environmentální výchova – k ochraně životního prostředí

MDV – mediální výchova

Průřezová témata jsou propojována se vzdělávacím obsahem předmětu jazyk anglický v příslušném ročníku.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu jazyk anglický

1. zvládnutí **běžných pravidel** mezilidské **kommunikace** a **rozvíjení** pozitivního vztahu k anglickému jazyku v rámci interkulturní komunikace
2. samostatné získávání informací z různých zdrojů
20. **tematické okruhy** : domov, rodina, bydlení, škola, volný čas a zájmová činnost, osobní dopis, formulář, dotazník, sport, péče o zdraví, stravování, město, oblékání, nákupy, příroda, počasí, člověk a společnost, cestování, sociokulturní prostředí příslušných jazykových oblastí
21. **jednoduchá sdělení** – oslovení, reakce na oslovení, pozdrav, přivítání, rozloučení, představování, omluva, reakce na omluvu, poděkování a reakce na poděkování, prosba, žádost o pomoc, službu, informaci, souhlas/nesouhlas, setkání.
22. základní vztahy – existenciální /Kdo?.../, prostorové / Kde? Kam? .../ kvalitativní /Jaký? Který? Jak? .../, kvantitativní / Kolik? .../
23. rozšiřování slovní zásoby, tvoření slov, typy vět.

V posledním roce výuky anglického jazyka na ZŠ dochází k logickému utřídění učiva.

S rozšiřováním rozsahu osvojovaného učiva a se zvyšováním celkové intelektuální úrovně žáků se dále obohacují metody a formy práce, více se uplatňuje logičnost a tvořivá samostatná práce žáků.

Cílem vyučování předmětu jazyk anglický na 2. stupni ZŠ je dosažení úrovně jazykových znalostí A2 u většiny žáků.

Úroveň A2 :

Řečové dovednosti:

Rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí týkají /např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání/.

Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.

Poslech:

Rozumí informacím v jednotlivých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně. Rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat.

Mluvení:

mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech.
Vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života.

Čtení s porozuměním:

Vyhledá požadované informace v jednoduchých autentických materiálech.

Rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace.

Psaní:

Vyplní základní údaje o sobě ve formuláři.

Napíše jednoduché texty týkající se jeho samostatného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat.

Reaguje na jednoduché písemné sdělení.

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k tomu, aby získané poznatky propojovali do širších celků.
- žáci postupně pod vedením učitele osvojují strategie učení a využívají vhodné způsoby efektivního učení
- soustavně věnuje pozornost osvojování účinných studijních návyků a dovedností včetně dovedností autokorektivních
- učitel zadává takové úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podněcuje žáky k tvořivému myšlení a logickému uvažování vhodně volenými úlohami a otázkami
- vede je k vyhledávání relevantních informací a efektivnímu způsobu využití informací k řešení zadaných úloh
- učí je informace shromažďovat, třídit a analyzovat, vyvozovat závěry.
- žáky vede k efektivní organizaci činností a řešení problémů přes dílčí fáze : plánování, shromažďování dat a jiných informací, realizaci zadaného úkolu a jeho hodnocení.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vytváří příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vede žáky k výstižnému a souvislému projevu, k různým aktivitám, které využívají kooperativní metody učení / např. práce ve dvojicích, skupinách, týmové, hraní rolí, dramatizace /
- vede žáky ke komunikaci na úrovni odpovídající jejich věku a v rozsahu produktivně osvojených jazykových prostředků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- rozvíjí u žáků schopnost spolupracovat s jinými a respektovat práci vlastní i druhých
- vede žáky k dodržování společně dohodnutých pravidel chování, pravidel týmové práce
- vede je k sebekontrolě, sebehodnocení, které jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- podněcuje a oceňuje aktivitu a invenci žáků, jejich tvůrčí přístup k činnostem

a ochotu podílet se na společném řešení úkolů

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k zodpovědnosti za svou školní práci i za chování
- společně s žáky stanovuje pravidla chování ve vyučování, při párové, skupinové či týmové práci a trvá na jejich plnění
- vede žáky k vzájemnému naslouchání, k vyjádření vlastního názoru a respektování názorů druhých
- zapojuje žáky i do mezinárodních projektů v rámci vyučovacího předmětu jazyk anglický dle možností školy

Kompetence pracovní

Učitel

- pomáhá žákům rozvíjet své schopnosti a uplatňovat získané vědomosti a dovednosti ve škole i mimo ni, v osobním životě
- učí je organizovat svou vlastní práci
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu žáků

Vyučující využije všech forem a metod práce k tomu, aby žák dosáhl požadovaných kompetencí.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení Žák: CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života Čtení s porozuměním Žák:	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - osvojení přibližně 300 slov - používání slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - základní pravidla komunikace - jednoduchá sdělení – omluva, prosba,	Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova <u>Mezipředmětové vztahy:</u> ČJ, HV, VV, Zeměpis, Přírodopis, Matematika, Vko	

CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní Žák: CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	žádost Tematické okruhy: • domov • rodina • škola • denní činnosti • volný čas • měsíce roku • domácí zvířata • divoká zvířata • dovolená – problémy • jídlo a pití • počasí • zeměpisné názvy • Velká Británie • významné svátky Mluvnice • přítomný čas prostý – kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi • otázky zjišťovací a doplňovací v přítomném čase • frekvenční příslovce - vybraná • řadové číslovky • přítomný čas průběhový – kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi • sloveso MUST • zájmena osobní • minulý čas slovesa BE – kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi		
--	---	--	--

	• minulý čas pravidelných sloves - kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi • minulý čas vybraných nepravidelných sloves - kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi • určitý a neurčitý člen • počítatelná a nepočítatelná podst. jména • vyjádření otázky kolik – how much, how many, • přídavná jména • rozvíjení používání osvojených gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat MLUVENÍ Žák: CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Město – cestování, kultura	HV, OSV- lidské vztahy	
	Počasí Stravování, jídelní lístek Počasí Sport, vyplnění dotazníku Komiksy – jednoduché rexy a reáliemi anglicky mluvících zemí i ČR Texty v učebnice – slovní zásoba k textům Inzerát Jízdní řád Různé nápisy Reálie : Vánoce, Velikonoce	<u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy	

	Stupňování přídavných jmen – vybraná přídavná jména Modální slovesa : can, must Jednoduché ústní a písemné sdělení Vyžádá si jednoduchou informaci Tvoří a obměňuje krátké věty a texty		
	Jednoduše se domluví v běžných každodenních situacích v rozsahu probírané slovní zásoby a tematických okruhů Slovní zásoba v rozsahu dané učebnice		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat Mluvení Žák: CJ-9-2-01 se zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	Zvuková a grafická podoba jazyka - rozvíjení dostatečně srozumitelné výslovnosti a schopnosti rozlišovat sluchem prvky fonologického systému jazyka - slovní a větný přízvuk, intonace - ovládání pravopisu slov osvojené slovní zásoby Slovní zásoba - rozvíjení dostačující slovní zásoby k ústní i písemné komunikaci vztahující se k probíraným tematickým okruhům a komunikačním situacím - osvojení přibližně 250 nových slov - používání slovní zásoby v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů - práce se slovníkem - základní pravidla komunikace Tematické okruhy: - domov - rodina	Multikulturní výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Mediální výchova Osobnostní a sociální výchova Environmentální výchova <u>Mezipředmětové vztahy:</u> ČJ, HV, VV, Zeměpis, Přírodopis, Matematika, Vko	

Čtení s porozuměním Žák: CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace Psaní Žák: CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení	- škola - volný čas - televizní pořady a programy - můj víkend - internetový přítel - plány do budoucnosti - místa ve městě - Velká Británie - USA - významné svátky Mluvnice - přítomný čas prostý – správné užití - přítomný čas průběhový – správné užití - minulý čas prostý pravidelných i nepravidelných sloves - vyjádření blízké budoucnosti – vazba going to - budoucí čas - minulý čas průběhový – kladná i záporná věta, tvoření otázky a krátké odpovědi - určitý a neurčitý člen - přídavná jména – stupňování - předpřítomný čas - rozvíjení používání osvojených gramatických jevů k realizaci komunikačního záměru žáka (jsou tolerovány elementární chyby, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Anglický jazyk

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: CJ-9-1-01 rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně 1. zachytí konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o osobách, prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, způsobu života) v pomalu a zřetelně pronášeném jednoduchém projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům CJ-9-1-02 rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat 1. porozumí tématu/obsahu krátkého a jednoduchého projevu zřetelně pronášeného jednou či více osobami, který se vztahuje k osvojovaným tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) MLUVENÍ žák CJ-9-2-01 zeptá se na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích 1. se zapojuje pomocí slovních spojení a vět do krátkého, jasně strukturovaného rozhovoru, který se týká jeho	Město – cestování ,doprava, kultura Stravování, jídelní lístek – rozhovor v restauraci Nákupy Sport, vyplnění dotazníku Komiksy, příběhy, souvislé texty s reáliemi anglicky mluvících zemí Popis osob Texty v učebnice – slovní zásoba k textům Inzerát Jízdní řád Oficiální dopis – žádost, poděkování, blahopřání Různé nápisy Reálie : Vánoce, Velikonoce Minulý, přítomný čas prostý a průběhový Vyjádření budoucnosti	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, Př, Vv	

samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života, je-li mu partner v komunikaci ochoten v případě nutnosti pomoci 2. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých formuluje pozvání a na pozvání reaguje 3. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých se domluví na tom, co bude dělat, kam půjde, a na podobné výpovědi reaguje 4. se zapojí pomocí slovních spojení a vět do krátkých, jasně strukturovaných rozhovorů, ve kterých sdělí, co se mu líbí/nelíbí, co si přeje/nepřeje, a na podobné výpovědi reaguje 5. poskytne a zjistí informace týkající se běžných témat v každodenních situacích (např. kde si co koupit a kolik co stojí, jakým prostředkem se dostane na určité místo, kde se co nalézá) za použití slovních spojení a vět CJ-9-2-02 mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech 1. krátce pohovoří na osvojené téma (např. podle předem připravené osnovy nebo s vizuální oporou) CJ-9-2-03 vypráví jednoduchý příběh či událost; popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života 1. popíše sebe samého, další osoby, prostředí, v němž žije, každodenní činnosti a potřeby a způsob života za použití jednoduchých vět 2. vypráví jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 3. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože	Předpřítomný čas prostý Konverzace : střídání role mluvčího a posluchače Zájmena zvratná a zdůrazňovací samostatná Pravidla zdvořilého vystupování –rozhovor / představování druhých osob Rozhovory s probíranou tematikou Žádost a poskytování osobních informací Popis lidí, charakteristika A oblečení Význačné osobnosti z oblasti vědy, umění, historie a sportu Příslovce času, udávání směru Předložky času a místa Stupňování přídavných jmen – 2 způsoby Modální slovesa : should, would, might		
---	---	--	--

a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák CJ-9-3-01 vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech 1. najde konkrétní informace číselné i nečíselné povahy (např. o prostředí, v němž žije, každodenních činnostech a potřebách, osobách ve svém okolí, způsobu života) v jednoduchém textu vztahujícím se k tématům, se kterými se může běžně setkat ve svém životě CJ-9-3-02 rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace 1. porozumí obsahu krátkého a jednoduchého textu týkajícího se každodenních témat (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující obsah daného textu) 2. odvodí z kontextu význam neznámých slov, která se vyskytují v jednoduchém textu 3. porozumí běžným označením a nápisům na veřejných místech, které se týkají např. orientace, upozornění, varování, zákazu, časových údajů PSANÍ žák CJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 1. zapíše/doplní informace, slovní spojení nebo jednoduché věty, které se týkají jeho osoby, rodiny a kamarádů, předmětů nebo činností, které běžně vykonává CJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Jednoduché ústní a písemné sdělení Vyžádá si jednoduchou informaci Tvoří a obměňuje věty a krátké texty		
---	--	--	--

1. sestaví/napíše krátký jednoduchý popis sebe samého, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb, způsobu života a minulých událostí za použití vět propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 2. napíše jednoduchý text (např. dopis, e-mail, vzkaz) vyjadřující např. poděkování, pozvání, prosbu nebo omluvu za použití jednoduchých vět 3. napíše jednoduchý příběh jako sled jednotlivých událostí za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 4. popíše událost za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec 5. popíše své plány za použití vět řazených za sebou nebo propojených např. spojkami a, ale, nebo, protože a příslovci nejdříve, potom, nakonec CJ-9-4-03 reaguje na jednoduché písemné sdělení 1. odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátké sdělení či otázky, které se týkají např. jeho samotného, dalších osob, prostředí, v němž žije, každodenních činností a potřeb a způsobu života			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu DALŠÍ CIZÍ JAZYK - NĚMECKÝ – 2. stupeň

Vyučovací předmět Další cizí jazyk – německý je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková komunikace** v 6.- 9 ročníku podle zájmu.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení: Vyučovací předmět druhý cizí jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně s využitím audiovizuální techniky a informačních technologií. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu druhý cizí jazyk směřuje k rozvoji :

- poslechu s porozuměním
- mluvení
- čtení s porozuměním
- psaní

Vyučovací předmět druhý cizí jazyk je úzce spjat s vyučovacím předmětem zeměpis (život v jiných zemích, přírodopis (odlišné přírodní podmínky,), výtvarná výchova (významné umělecké osobnosti,), hudební výchova (národní písně), český jazyk (srovnání jazyků).

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem druhý cizí jazyk prolínají průřezová témata :

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede k výběru vhodných metod pro efektivní učení cizího jazyka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k nalézání rozdílných a podobných znaků u našeho a cizích jazyků, porovnávání, vyvozování.

Kompetence komunikativní

Učitel

– podporuje konverzaci s pečlivou výslovností a použitím běžných výrazů, blahopřání, pozdravy, omluvy, poděkování, představování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima ve třídě, dodává žákům sebedůvěru k mluvenému projevu bez obavy z chyby
- učí spolupráci ve skupině a větším i menším týmu
- přispívá k sebeprosazování a k obhájení vlastního názoru
- učí žáky hodnotit práci svou i ostatních.

Kompetence občanské

Učitel

– seznamuje žáky s životem v cizích zemích, srovnává společenské systémy a životní podmínky.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování stanovených pravidel, k plnění povinností, k pečlivosti
- umožňuje vzájemnou radu a pomoc
- spojuje teoretické vědomosti s praktickou zkušeností
- vede k efektivitě při organizování vlastní práce.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk - německý

Ročník : 6. až 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně 1. Žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. Žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 1. Žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. Žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního	Zvuková a grafická podoba jazyka Úvod do jazyka jako systému (8–14 hodin; poslech, ústní projev) – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov – nácvik jednotlivých písmen, zvuková a grafická stránka jazyka Slovní zásoba – osvojení přibližně 150 slov – používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Základní pravidla komunikace – pozdravy, poděkování, představování, seznamování Jednoduchá sdělení – omluva, adresa, žádost	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova Český jazyk, zeměpis, dějepis, výchova k občanství, informatika	

spojení, vykoná činnost) 3. žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 1. žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) Mluvení Žák: DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů 1. žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerád, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem	Tematické okruhy – seznámení se, představení se – domov – rodina – škola – volný čas – povolání – lidské tělo – zdraví – jídlo – oblékání – nákupy – obec – dopravní prostředky – kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) – zvířata – příroda – počasí – realie – Spolková republika Německo Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (s tolerancí elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
--	--	--	--

základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 1. žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. žák popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 1. žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět Čtení s porozuměním Žák: DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 1. žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na			
--	--	--	--

informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 1. žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem Psaní Žák: DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 1. žák zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává			
--	--	--	--

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 1. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 1. žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

DALŠÍ CIZÍ JAZYK – RUSKÝ – 2. stupeň

Vyučovací předmět Další cizí jazyk - ruský jazyk je součástí vzdělávací oblasti **Jazyk a jazyková výchova** a vyučuje se v ročnících podle zájmu žáků.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení : Vyučovací předmět druhý cizí jazyk se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné jazykové učebně s využitím audiovizuální techniky a informačních technologií. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu druhý cizí jazyk směřuje k rozvoji :

- poslechu s porozuměním
- mluvení
- čtení s porozuměním
- psaní

Vyučovací předmět druhý cizí jazyk je úzce spjat s vyučovacím předmětem zeměpis (život v jiných zemích, přírodopis (odlišné přírodní podmínky,), výtvarná výchova (významné umělecké osobnosti,), hudební výchova (národní písně), český jazyk (srovnání jazyků).

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem druhý cizí jazyk prolínají průřezová témata :

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede k výběru vhodných metod pro efektivní učení cizího jazyka.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k nalézání rozdílných a podobných znaků u našeho a cizích jazyků, porovnávání, vyvozování.

Kompetence komunikativní

Učitel

– podporuje konverzaci s pečlivou výslovností a použitím běžných výrazů, blahopřání, pozdravy, omluvy, poděkování, představování

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima ve třídě, dodává žákům sebedůvěru k mluvenému projevu bez obavy z chyby
- učí spolupráci ve skupině a větším i menším týmu
- přispívá k sebeprosazování a k obhájení vlastního názoru
- učí žáky hodnotit práci svou i ostatních.

Kompetence občanské

Učitel

– seznamuje žáky s životem v cizích zemích, srovnává společenské systémy a životní podmínky.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování stanovených pravidel, k plnění povinností, k pečlivosti
- umožňuje vzájemnou radu a pomoc
- spojuje teoretické vědomosti s praktickou zkušeností
- vede k efektivitě při organizování vlastní práce.
- požadujeme důsledně dodržování termínů pro splnění daného úkolu

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Další cizí jazyk – ruský

Ročník: 6. až 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Poslech s porozuměním Žák: DCJ-9-1-01 rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně 1. žák se řídí jednoduchými verbálními pokyny učitele (např. při práci s učebnicí, pohybu ve třídě, řešení jazykových úkolů) 2. žák porozumí jednoduchým otázkám souvisejícím s osvojovanými tématy, jsou-li mu pokládány pomalu a s pečlivou výslovností (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná činnost) DCJ-9-1-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu 1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v pomalém a zřetelném projevu, který se vztahuje k osvojovaným tématům 2. žák porozumí významu slov a slovních spojení vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) 3. žák porozumí smyslu jednoduchých vět vztahujících se k osvojovaným tématům v projevu, který je pronášen pomalu a	Zvuková a grafická podoba jazyka Předazbukové období (8–14 hodin; poslech, ústní projev) – fonetické znaky, základní výslovnostní návyky, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov Azbukové období (čtení, psaní, poslech, mluvení) – nácvik jednotlivých písmen, zvuková a grafická stránka jazyka Slovní zásoba – osvojení přibližně 150 slov – používání v komunikačních situacích probíraných tematických okruhů, práce se slovníkem Základní pravidla komunikace – pozdravy, poděkování, představování, seznamování Jednoduchá sdělení – omluva, adresa, žádost	Multikulturní výchova, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, mediální výchova, osobnostní a sociální výchova, environmentální výchova Český jazyk, zeměpis, výchova k občanství, informatika	

zřetelně, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) DCJ-9-1-03 rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat 1. žák zachytí konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém poslechovém textu, který se vztahuje ke každodenním tématům 2. žák porozumí tomu, o čem pojednává velmi krátký a jednoduchý poslechový text, který se vztahuje ke každodenním tématům (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) Mluvení Žák: DCJ-9-2-01 se zapojí do jednoduchých rozhovorů 1. žák použije základní zdvořilostní obraty (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) ve velmi krátkých a pomalu vedených rozhovorech 2. žák se účastní jednoduchých a pomalu vedených rozhovorů, ve kterých poskytne konkrétní informace o sobě, dalších osobách, zvířatech, předmětech, činnostech nebo se na podobné informace zeptá (např. představí sebe či druhé, sdělí věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí a má rád/nerad, nebo se na totéž zeptá) za použití jednoduchých slovních spojení a otázek DCJ-9-2-02 sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	Tematické okruhy – domov – rodina – škola – volný čas – povolání – lidské tělo – zdraví – jídlo – oblékání – nákupy – obec – dopravní prostředky – kalendářní rok (svátky, roční období, měsíce, dny v týdnu, hodiny) – zvířata – příroda – počasí – reálie – Ruská federace Mluvnice – základní gramatické struktury a typy vět (s tolerancí elementárních chyb, které nenarušují smysl sdělení a porozumění)		
---	---	--	--

1. žák se představí, sdělí svůj věk, kde bydlí, co dělá, vlastní, umí, má rád/nerad, za použití jednoduchých slovních spojení a vět 2. žák sdělí informace o členech své rodiny, kamarádech a spolužácích (např. jméno, věk, kde bydlí, co dělají, vlastní, umí, mají rádi/neradí) za použití jednoduchých slovních spojení a vět 3. žák popíše skutečnosti (např. předměty, zvířata, činnosti), se kterými se běžně setkává, za použití jednoduchých slovních spojení a vět DCJ-9-2-03 odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá 1. žák reaguje pomocí slov, jednoduchých slovních spojení a vět na otázky týkající se jeho samotného, členů jeho rodiny a kamarádů (např. sdělí jméno, věk, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí, má rád/nerad) 2. žák odpoví na otázky a poskytne konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět 3. žák se zeptá na konkrétní informace (např. o předmětech, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích), které se vztahují k osvojovaným tématům, za použití slov, jednoduchých slovních spojení a vět Čtení s porozuměním Žák: DCJ-9-3-01 rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům 1. žák porozumí jednoduchým nápisům, popisům, instrukcím, pokynům, příkazům, zákazům na informativních tabulích, s nimiž se setkává v každodenním životě (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže znak nebo obrázek, doplní odpověď, vykoná			
---	--	--	--

činnost) DCJ-9-3-02 rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům 1. žák rozpozná známá slova a slovní spojení (např. předměty, osoby, zvířata, činnosti nebo číselné a časové údaje) v krátkém textu z běžného života 2. žák porozumí významu slov, slovních spojení a jednoduchých vět, které se vztahují k tématům z běžného života, má-li k dispozici vizuální oporu (např. vybere, přiřadí, seřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující význam daného slova nebo slovního spojení, vykoná činnost) DCJ-9-3-03 rozumí krátkému jednoduchému textu zejména, pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledá v něm požadovanou informaci 1. žák porozumí tématu/obsahu krátkého textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem (např. vybere, přiřadí, ukáže, doplní znak, obrázek nebo text znázorňující téma nebo obsah daného textu) 2. žák najde konkrétní informace (např. o předmětech, osobách, zvířatech, činnostech nebo číselných a časových údajích) v krátkém jednoduchém textu, který se vztahuje k tématům z každodenního života a je podpořen obrazem Psaní Žák: DCJ-9-4-01 vyplní základní údaje o sobě ve formuláři 1. žák zapíše/doplní slova nebo slovní spojení číselné i nečíselné povahy týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat, předmětů, které ho bezprostředně obklopují, a činností, které běžně vykonává			
---	--	--	--

DCJ-9-4-02 napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat 1. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých se představí, uvede svůj věk, sdělí, kde bydlí, co dělá, vlastní a umí 2. žák napíše slova, jednoduchá slovní spojení a věty, ve kterých např. představí členy své rodiny a kamarády, uvede jejich věk a povolání, sdělí, kde bydlí, co dělají, co vlastní a umí 3. žák sestaví s použitím slov, jednoduchých slovních spojení a vět krátký pozdrav, dotaz nebo vzkaz, ve kterém sdělí konkrétní informaci nebo se na ni zeptá (např. jak se má, kde je, co dělá, zda souhlasí, či nesouhlasí), za použití základních zdvořilostních obrátů (např. oslovení, pozdrav, rozloučení, poděkování) DCJ-9-4-03 stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení 1. žák odpoví písemně s použitím jednoduchých slovních spojení a vět na krátká sdělení či otázky týkající se jeho osoby, rodiny a kamarádů, zvířat nebo předmětů z jeho okolí a činností, které běžně vykonává			
---	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu MATEMATIKA – 2. stupeň

Vyučovací předmět Matematika patří do vzdělávací oblasti **Matematika a její aplikace**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Matematika je předmět, který by měl být chápán jako odraz reálných vztahů v hmotném světě. Žáci v něm mají získat početní dovednosti, aby si uměli poradit s praktickými úlohami denní potřeby, ve všech oblastech bez problémů rozpoznat příčiny a důsledky, odvodit nové skutečnosti, vyhledávat informace, ověřovat pravdivost svých tvrzení.

Matematické vzdělání by mělo být postaveno na rozvíjení vlastních zkušeností žáků. Cílem je vybavit žáky dovednostmi nahlížet na svět, ve kterém žijí, z hlediska kvantity, rozvoje abstraktního myšlení a logických operací, umět využívat získaných vědomostí v praxi.

Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná matematika celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tématické okruhy.

- Číslo a proměnná

- žák si osvojuje početní operace v oboru celých a racionálních čísel
- zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností
- modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel
- užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek-část
- řeší výpočtem situace vyjádřené poměrem, pracuje s měřítky map
- řeší aplikační úlohy na procenta
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, urší hodnotu výrazu, počítá s mnohočleny
- řeší reálné situace pomocí rovnic a jejich soustav

- Závislosti, vztahy a práce s daty

- žák vyhledává, porovnává, vyhodnocuje a zpracovává soubory dat
- určuje vztah přímé a nepřímé úměrnosti
- funkční vztah vyjádří tabulkou, rovnicí a grafem
- matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů

- Geometrie v rovině a v prostoru

- žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů, využívá matematickou symboliku
- charakterizuje základní rovinné útvary a vypočítá jejich obsah a obvod
- načrtne a sestrojí rovinné útvary

- sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti
- charakterizuje základní tělesa a analyzuje jejich vlastnosti
- vypočítá objem a povrch těles

- Nestandardní aplikační úlohy a problémy

- žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení problémů
- řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje poznatky z různých vzdělávacích oblastí

Předmět matematika se vyučuje jako samostatný předmět v 6.a 7. ročníku 4 hodiny týdně, v 8. ročníku 4 hodiny týdně, z toho 1 hodina je z disponibilní časové dotace, v 9. ročníku 5 hodin týdně, z čehož 1 hodina je disponibilní.

2. Průřezová témata

Předmětem prolínají tato průřezová témata : osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech a environmentální výchova.

3. Výchové a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- využívá pro učení vhodné způsoby, metody a strategie
- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- motivuje žáky k učení účastí v různých soutěžích
- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vede žáky k systematickému ukládání informací
- zadává úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů a tím vede žáky k uvědomování si skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými cestami
- vede žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyučovacích předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problému

Učitel

- vede žáky k tomu, aby ověřovali výsledky, uměli nalézt chyby a odůvodnili správné řešení
- vybírá úlohy a příklady, které vychází z reálného života a vedou k samostatnému uvažování žáků
- nabízí nové úlohy u kterých mohou žáci aplikovat známé a osvědčené postupy řešení
- vede žáky k tomu, aby činili uvážlivá rozhodnutí a byli schopni je obhájit

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáka k tomu, aby dokázal formulovat a vyjadřovat své myšlenky a názory v logickém sledu požaduje od žáků, aby užívali správnou matematickou terminologii a symboliku
- navozuje atmosféru přátelské komunikace s žáky i mezi žáky navzájem
- společně se žáky respektuje pravidla slušného soužití
- je-li potřeba, pomáhá žákům

Kompetence sociální a personální

Učitel

- dává svým vlastním jednáním návod na napodobování
- vytváří příležitosti k tomu, aby žáci mohli spolupracovat
- vede žáky k prezentaci svých myšlenek a vzájemnému respektu
- vytváří modelové situace, vyhledává příklady ze života a zařazuje je do výuky
- vede žáky k tomu, aby v případě potřeby poskytli pomoc nebo o ni požádali
- posiluje sebedůvěru žáka, jeho samostatný rozvoj

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby respektovali přesvědčení druhých lidí, dokázali se vcítit do jejich situace
- respektuje věkové, intelektové, sociální a etnické zvláštnosti žáků
- aktivně zapojuje žáky do různých soutěží

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáka k vlastní zodpovědnosti a efektivitě při organizaci vlastní práce
- vede žáky k vyrábění různých pomůcek (např. modelů těles)
- využívá při výuce pozorování, experimentování a práci na počítači
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	- přirozená čísla - desetinná čísla - pravidla pro pořadí početních operací - zlomky: polovina, čtvrtina, třetina, pětina - zlomky se jmenovatelem 10, 100 (desetinné zlomky)	OSV – rozvoj schopností poznávání, kreativita, komunikace	
M-9-1-02 Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor	- zaokrouhlování desetinných čísel		
M-9-1-03 Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	- dělitelnost přirozených čísel - pojem dělitel a násobek - prvočísla a čísla složená - rozklad složených čísel na prvočinitele - znaky dělitelnosti - společný dělitel - nejmenší společný násobek - soudělná a nesoudělná čísla	EV-Základní podmínky života (energie, využívání energie, možnosti a způsoby šetření,	
M-9-1-04 Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, zlomkem, desetinným číslem)	- převod desetinných čísel a desetinných zlomků		
M-9-1-09 Žák analyzuje a řeší jednoduché	- slovní úlohy		

problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		přírodní zdroje a jejich vyčerpatelnost-využití statistických údajů při tvorbě úloh)	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	-pravoúhlá soustava souřadnic -aritmetický průměr	MV-kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě-porovnávání a třídění údajů)	
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-01 Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	-vzájemná poloha dvou přímek v rovině -trojúhelníková nerovnost -shodnost geometrických útvarů -základní rovinné útvary: bod, přímka, polopřímka, úsečka, trojúhelník, čtyřúhelník, kruh, kružnice, polorovina -úhel a jeho velikost -druhy trojúhelníků -vnitřní a vnější úhly trojúhelníku -výšky, těžnice, těžiště trojúhelníku -pravidelný mnohoúhelník		
M-9-3-03 Žák určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	-jednotky velikosti úhlu -operace s úhly -obvod a obsah čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku		
M-9-3-04 Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod			

základních rovinných útvarů M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary M-9-3-08 Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, určí osově souměrný útvar M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí síť základních těles M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-konstrukce úhlu, trojúhelníku, čtyřúhelníku -výšky, těžnice, těžiště trojúhelníku -pravidelný šestiúhelník, osmiúhelník -osová souměrnost -krychle a kvádr -objem a povrch krychle a kváдру -síť krychle a kváдру -volné rovnoběžné promítání -postup při řešení slovní úlohy	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-osová souměrnost v architektuře a v přírodě) VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-tělesa v architektuře a přírodě)	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost,	-číselné a obrázkové řady -početní obrazce -vlastnosti rovinných a prostorových	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj	

aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	geometrických útvarů	schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů) Kreativita (cvičení pro rozvoj kreativity)	
--	----------------------	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel M-9-1-02 Žák zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulátor M-9-1-03 Žák modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel M-9-1-04 Žák užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek – část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem) M-9-1-05 Žák řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů M-9-1-06 Žák řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek) M-9-1-09	-celá čísla -absolutní hodnota -zlomky -racionální čísla -zaokrouhlování racionálních čísel -společný jmenovatel zlomků -poměr -procenta -poměr -měřítko plánu a mapy -trojčlenka -finanční matematika -slovní úlohy	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-použití map, navigace, GPS) OSV – popis a užití	OSV – kreativita, kooperace

Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel		myšlenkových postupů řešení problémů	
Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	-tabulky, grafy, diagramy -přímá a nepřímá úměrnost -hospodaření domácnosti	VMEGS-objevujeme Evropu a svět (naše vlast a Evropa, Evropa a svět-práce se statistickými údaji při porovnávání životní úrovně v různých částech světa) MV-Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení (kritický přístup ke zpravodajství a reklamě-vhodné použití typu diagramů v mediálním sdělení)	
M-9-2-02 Žák porovnává soubory dat	-tabulky, grafy, diagramy -třídění dat		
M-9-2-03 Žák určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	-přímá a nepřímá úměrnost		
Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	-čtyřúhelníky-rovnoběžníky a lichoběžníky		
M-9-3-04 Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	-obvod a obsah čtyřúhelníku		
M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary	-konstrukce čtyřúhelníku		
M-9-3-07 Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti trojúhelníků	-věty o shodnosti trojúhelníků		

M-9-3-08 Žák načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	-středová souměrnost		
M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	-hranoly		
M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-objem a povrch hranolu		
M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí síť základních těles	-sít' kolmého hranolu		
M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	-volné rovnoběžné promítání		
M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-postup při řešení aplikační slovní úlohy s využitím znalostí geometrie v rovině a prostoru	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-středová souměrnost v architektuře)	
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	-číselné řady v oboru celých a racionálních čísel, obrazy -početní obrazce	OSV-osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání (cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů) Kreativita	
M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	-postupy při řešení netradičních geometrických úloh		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Číslo a početní operace			
M-9-1-01 Žák provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel	-druhá mocnina a odmocnina		
M-9-1-07 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	-výrazy s proměnnou -mnohočleny -vzorce		
M-9-1-08 Žák formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic	-lineární rovnice -výpočet neznámé ze vzorce		
M-9-1-09 Žák analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	-matematizace reálné situace s použitím proměnné	EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí (doprava a ekologická zátěž, doprava a globalizace) Základní podmínky života(energie, možnosti šetření, zdroje a jejich vyčerpatelnost)	

Geometrie v rovině a v prostoru			
M-9-3-01 Žák zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	-pravoúhlý trojúhelník -Pythagorova věta		
M-9-3-02 Žák charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	-kružnice, kruh		
M-9-3-04 Žák odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	-délka kružnice -obvod a obsah kruhu		
M-9-3-05 Žák využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	-množiny bodů dané vlastnosti -Thaletova kružnice a věta		
M-9-3-06 Žák načrtne a sestrojí rovinné útvary	-konstrukce trojúhelníku, čtyřúhelníku, kružnice		
M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	-válec	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (zážitky a zkušenosti z Evropy a světa-tělesa v architektuře a přírodě)	
M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	-objem a povrch válce		
M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí síť základních těles	-síť válce		
M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles	-volné rovnoběžné promítání		

v rovině M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	-postup při řešení aplikační slovní úlohy		
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	-kombinační úsudek v úlohách -prostorová představivost	OSV–osobnostní rozvoj-rozvoj schopností poznávání Kreativita	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Matematika

Ročník: 9.

[illegible]

Závislosti, vztahy a práce s daty			
M-9-2-01 Žák vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data 1. žák vyhledá potřebné údaje v tabulce, diagramu a grafu 2. žák vyhledá a vyjádří vztahy mezi uvedenými údaji v tabulce, diagramu a grafu (četnost, aritmetický průměr, nejmenší a největší hodnota) 3. žák pracuje s časovou osou 4. žák převádí údaje z textu do tabulky, diagramu a grafu a naopak 5. žák samostatně vyhledává data v literatuře, denním tisku a na internetu	-základy statistiky -typy diagramů	VMEGS-Objevujeme Evropu a svět(porovnávání statistických údajů)	
M-9-2-04 Žák vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem 1. žák pozná funkční závislost z textu úlohy, z tabulky, z grafu a z rovnice 2. žák přiřadí funkční vztah vyjádřený tabulkou k příslušnému grafu a naopak 3. žák vyčte z grafu podstatné informace (např. nejmenší a největší hodnota, růst, pokles)	- funkce -grafy funkcí		
M-9-2-05 Žák matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů 1. žák vybere odpovídající funkční vztah, který popisuje jednoduchou reálnou situaci	-funkční vztah		
Geometrie v rovině a prostoru			
M-9-3-07 Žák užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	-podobnost	Mezipředmětové vztahy: F	

1. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice shodných trojúhelníků 2. žák vyhledá z nabídky trojúhelníků dvojice podobných trojúhelníků M-9-3-09 Žák určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti 1. žák rozpozná mnohostěny (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan) a rotační tělesa (válec, kužel, koule) 2. žák používá pojmy podstava, hrana, stěna, vrchol, tělesová a stěnová úhlopříčka M-9-3-10 Žák odhaduje a vypočítá objem a povrch těles 1. žák odhaduje a vypočítá povrch krychle, kvádrů a válce 2. žák odhaduje a vypočítá objem krychle, kvádrů a válce 3. žák používá a převádí jednotky objemu M-9-3-11 Žák načrtne a sestrojí síť základních těles 1. žák používá pojmy síť tělesa, plášť, podstava 2. žák rozpozná síť základních těles (krychle, kvádr, kolmý hranol, jehlan, válec, kužel) 3. žák načrtne a sestrojí síť krychle M-9-3-12 Žák načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině 1. žák rozpozná, z jakých základních těles je zobrazené těleso složeno 2. žák načrtne krychli a kvádr ve volném rovnoběžném promítání 3. žák sestrojí krychli ve volném rovnoběžném promítání M-9-3-13 Žák analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy	-věty o podobnosti trojúhelníků -jehlan -rotační kužel -koule -objem a povrch jehlanu, kužele a koule -síť jehlanu a kužele -volné rovnoběžné promítání -podobnost v úlohách z praxe	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá (tělesa v architektuře a přírodě)	
--	--	---	--

s využitím osvojeného matematického aparátu 1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy			
Nestandardní aplikační úlohy a problémy			
M-9-4-01 Žák užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů, nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací 1. Žák vyhledá v textu úlohy potřebné údaje a vztahy 2. Žák řeší jednoduchou úlohu 3. Žák ověří výsledek úlohy	-optimalizace řešení úloh	OSV-Osobnostní rozvoj-rozvoj schopnosti poznávání Kreativita-rozdíl mezi skupinovou prací a prací jednotlivce	
M-9-4-02 Žák řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí 1. Žák určí reálnou podobu jednoduchého trojrozměrného útvaru z jeho obrazu v rovině 2. Žák využívá představu o podobě trojrozměrného útvaru při řešení jednoduchých úloh z běžného života	-aplikovaná matematika		

Charakteristika - vyučovacího předmětu INFORMATIKA – 2. stupeň

Vyučovací předmět Informatika je součástí vzdělávacího oboru **Informační a komunikační technologie** je pro 7. – 9. ročník volitelným předmětem.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie umožňuje všem žákům získat základní dovednosti v ovládání výpočetní techniky, orientovat se ve světě informací, zpracovat získané informace a využít je v dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako součást základního vzdělávání.

Získané dovednosti jsou nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti.

Zvládnutí výpočetní techniky, vyhledávání informací na internetu a jejich zpracování umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, umožňuje využití mnohonásobně většího počtu dat a informací bez zatížení paměti a vhodně doplňuje běžné učební texty a pomůcky.

Organizace výuky

Vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie je na 2. stupni ZŠ realizován v hodinách **informatiky**.

Informatika je realizována v 6. ročníku 1 hodinu týdně – povinný předmět

- v 7.- 9. ročníku 2 hodiny týdně z disponibilní časové dotace – volitelný předmět

Výuka probíhá ve specializované učebně výpočetní techniky.

Vzdělávací obsah je rozdělena dva tematické okruhy:

- Vyhledávání informací a komunikace
- Zpracování a využití informací

2. Průřezová témata

- Osobnostní a sociální výchova – osobnostní rozvoj (rozvoj schopností vzdělávání, psychohygiena, kreativita)
 - sociální rozvoj (komunikace)
 - morální rozvoj (řešení problémů a rozhodovací dovednosti, hodnoty, postoje, praktická etika)
- Mediální výchova – kritické čtení a vnímání mediálních sdělení

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- učí žáky vyhledávat, získávat a zpracovávat informace získané pomocí internetu nebo výukových programů na počítači
- žákům ukazuje, jakým způsobem daný problém vyřeší
- učí žáky pořizovat si poznámky, které využijí v jiných vzdělávacích oblastech
- vytváří u žáků pozitivní vztah k informačním a komunikačním technologiím

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- podporuje žáky v objevování, pátrání, hledání řešení
- seznamuje žáky s více způsoby řešení problému
- vede žáky k nalézání řešení problému, k jeho praktickému vyřešení a dokončení
- odbourává u žáků strach z chyby
- učí žáky pracovat s chybou
- podporuje žáky v řešení úkolů formou pokus - omyl

Kompetence komunikativní

Učitel

- učí žáky využívat informační a komunikační prostředky a technologie pro kvalitní a účinnou komunikaci s okolním světem
- respektuje pravidla slušné komunikace
- hodnotí výkony žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel

- žákům pomáhá
- vede žáky ke spolupráci mezi sebou při plnění úkolů
- vede žáky při hodnocení prací k ohleduplnosti a taktu, učí žáky chápat, že každý člověk je různě chápavý a zručný

Kompetence občanské

Učitel

- vysvětluje žákům nutnost dodržovat obecné morální zásady (ochrana souborů, neprozrazování hesel)
- seznamuje žáky s legislativou (ve škole není žádný nelegální software)
- vede žáky k zamýšlení se nad obsahy sdělení, ke kterým se mohou dostat prostřednictvím internetu

Kompetence pracovní

Učitel

- dbá, aby žáci dodržovali bezpečnostní a hygienická pravidla pro práci s výpočetní technikou

- učí žáky využívat výpočetní techniku pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst
- vede žáky k bezpečnému a šetrnému zacházení s vybavením v počítačové učebně
- vede žáky k vlastní zodpovědnosti

Vzdělávací obsah volitelného vyučovacího předmětu

INFORMATIKA

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: - vysvětlí rozdíl mezi Hardware a Software - popíše základní hardwarové komponenty PC - pracuje s CD-ROMem - dodržuje základní pravidla pro ochranu dat, používá základní antivirové programy - popíše základní uspořádání PC (složky, soubory) - vyhledává soubory či složky podle průzkumníka ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 1. zpracuje textový dokument ve zvoleném editoru, ve kterém informace prezentuje přehledně, strukturovaně a srozumitelně s ohledem na	- Hardware – vstupní, výstupní zařízení PC, komunikační zařízení - PC skříň, paměť, mikroprocesor, pevný disk, CD-ROM - Hygiena na počítači, zásady údržby PC - Pracovní prostředí MW, plocha obrazovky – struktura a popis nejdůležitějších částí (panel, ikony, tlačítka, lišty), nastavení pracovní plochy, spořiče obrazovky - Organizace dat v počítači – soubory, adresáře, adresářová struktura - Práce s nápovědou - WordPad – prohloubení a zdokonalení práce s textem v rámci textového editoru (Formátování textu, odstavce, vkládání obrázku	- Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí - Člověk a zdraví - Mediální výchova: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Vnímání autora mediálních sdělení - Osobnostní a asociální výchova: - Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí) - Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy) - Multikulturní výchova - Lidské vztahy - Multikulturalita - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět	

zamýšlený účel dokumentu 2. využívá nástroje pro úpravu textu 3. doplní textovou informaci obrázky, grafy a tabulkami tam, kde je jejich zařazení v dokumentu názorné a účelné 4. za využití grafického editoru na základě porozumění rozdílu mezi bitmapovou a vektorovou grafikou vytvoří či upraví bitmapový nebo vektorový obrázek; upraví základní vlastnosti grafických dat podle účelu, k jakému bude využit, bere zřetel na omezení a výhody obou typů grafických formátů	do textu) • Práce s profesionálními textovými editory (Word) • Malování – vytváření vlastních obrázků užití obrázků v rámci textového editoru	<u>Mezipředmětové vztahy :</u> Tv, Čj, M, Vv, Cj	
---	---	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
INFORMATIKA
Ročník: 7.

Výstup ŠVP	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: - popíše základní hardwarové komponenty PC, rozdělení softwaru na OS, aplikační software - dodržuje základní pravidla pro ochranu dat - popíše základní uspořádání PC (složky, soubory), aktivně pracuje se složkami i soubory - rozlišuje základní typy souborů a programů podle koncovek - orientuje se v adresářové struktuře PC - vyhledává soubory či složky podle průzkumníka	- PC skříň, paměť, mikroprocesor, pevný disk, CD-ROM - Software – základní přehled a charakteristiky, jejich základní funkce - Operační systémy – historie a současnost (MS-DOS, Windows) - Hygiena na počítači, zásady údržby PC, postupy při běžných problémech s hardware, software - Pracovní prostředí MW, plocha obrazovky – struktura a popis nejdůležitějších částí (panel, ikony, tlačítka, lišty), nastavení pracovní plochy, spořiče obrazovky - Organizace dat v počítači – soubory, adresáře, adresářová struktura, cesta k souborům, složkám, hledání souborů, složek – podle různých klíčů - přípony souborů (doc, gif, ...) - Okna – panely nabídek a nástrojů, adresy, pracovní část okna, funkce jednotlivých tlačítek, organizace oken na pracovní ploše - Práce s nápovědou - Práce s profesionálními textovými	- Enviromentální výchova: - Vztah člověka k prostředí - Člověk a zdraví - Mediální výchova: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Vnímání autora mediálních sdělení - Osobnostní a sociální výchova: - Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí) - Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy) - Multikulturní výchova - Lidské vztahy - Multikulturalita	

• pracuje s textovými editory, upravuje texty v rámci stylu, typu písma, prohlubuje své dosavadní znalosti týkající se úprav textu • do textu vkládá kliparty i stažené z internetu, pracuje s WordArtem ICT-9-1-01 ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost 1. formuluje konkrétní otázky a pomocí nástrojů internetového vyhledávače na ně vyhledá odpovědi 2. při vyhledávání informací využívá výstižná klíčová slova, podle výsledku vyhledávání zpřesňuje dotaz 3. posuzuje věrohodnost informačního zdroje, ověřuje informace ve více informačních zdrojích a kontroluje, zda tyto zdroje tytéž informace navzájem nepřebíraly 4. při uveřejňování informací o sobě a o druhých kriticky zváží účel a rizika jejich zveřejnění a své rozhodnutí je schopen vysvětlit. 5. přijme, odešle, předá, nasdílí a publikuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace, využije hlasové	editory (Word) INTERNETOVÉ VYHLEDAVAČE, JEJICH VLASTNOSTI • Internet – historie a vývoj, přenos, transformace, využití • Pojmy – adresa, doména, základní možnosti připojení, poplatky • E-mail – vytváření vlastního adresáře kontaktů, prohloubení práce s e-mailovou schránkou • Outlook Expres – základní charakteristika • charakteristika internetu • internetové sítě • e-mail • vyhledávání informace na internetu,	• Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech: - Objevujeme Evropu a svět <u>Mezipředmětové vztahy:</u> Tv, Čj, M, Vv, Cj	
---	---	---	--

nebo audiovizuální služby 6. využije online spojení s jinými lidmi k týmové práci, učení a osobnímu růstu 7. při spolupráci, komunikaci a sdílení informací dodržuje pravidla etikety	třídění, ukládání vyhledané informace do PC • využití na internetu mapy, slovníky		
---	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

INFORMATIKA

Ročník: 8.

Výstup ŠVP	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: - rozezná druhy počítačové grafiky a rozumí rozdílům mezi nimi - ovládá základní i pokročilé nástroje pro vytváření obrázků - prohlubuje znalosti pro práci s textovým editorem, ovládá členění do odstavců, používá styly ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 1. vytvoří i upraví strukturovaný vícestránkový textový dokument ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 1. vybere a zkombinuje textové, obrazové, zvukové nebo video informace v odpovídajícím nástroji s cílem přehledně, strukturovaně a srozumitelně prezentovat s ohledem k cílové skupině a s ohledem na zamýšlený účel ICT-9-2-03 pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	- Práce s nápovědou - Počítačová grafika – druhy PC grafiky (bitmapové a vektorové obrázky, kliparty) - Malování – vytváření vlastních obrázků, užití obrázků v rámci textového editoru - Základy práce s grafickým editorem - Seznámení s profesionálními grafickými editory – možnosti, funkce - Textový editor MS Word – možnosti úpravy a vkládání obrázků, vytváření a úprava tabulek, malování v textovém editoru - Nástroje pro tvorbu prezentace MS Powerpoint i další - Seznámení s prostředím MS Powerpoint, vkládání snímků, efekty, možnosti prezentace, smysl a význam prezentace - Závěrečná práce – vytvořit a předvést vlastní prezentaci s důrazem na poutavost a zajímavost - Seznámení s autorským zákonem a z něj vyplývajícími pravidly pro stahování/sdílení autorsky chráněných děl	- Enviromentální výchova: - Vztah člověka k prostředí - Člověk a zdraví - Mediální výchova: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Vnímání autora mediálních sdělení - Osobnostní a sociální výchova: - Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí) - Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy) - Multikulturní výchova - Lidské vztahy - Multikulturalita - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech : - Objevujeme Evropu a svět <u>Mezipředmětové vztahy:</u>	

1. popíše rozdíl mezi vlastním dílem a plagiátem 2. si je při vlastní tvorbě vědom svých autorských práv a zároveň nezasahuje do práv jiných 3. respektuje různé formy autorských licencí, podle situace je uplatňuje		Tv, Čj, M, Vv, Cj	
---	--	-------------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
INFORMATIKA
Ročník: 9.

Výstup ŠVP	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: - Prohlubuje znalosti v oblasti hardware ICT-9-2-02 uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem 1. rozliší na ukázkách textu a obrazu míru dodržování estetických pravidel a pravidel kompozice, navrhne úpravu 2. použije základní estetická pravidla – členění dokumentu, používání a kombinování písem, barev, umístění titulků a obrázků na stránce 3. vytváří texty v souladu se základními typografickými pravidly, využívá styly a šablony ICT-9-2-01 ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací 1. za využití tabulkového editoru účelně uspořádá data do tabulky 2. provádí s daty výpočty, data filtruje a řadí 3. znázorní data vhodným typem grafu, graf popíše a interpretuje - Uvědomuje si rizika a možnosti napadení počítače a zná možnosti obrany	- Parametry jednotlivých částí počítače MS Word – vzhled stránky, okraje, číslování, záhlaví a zápatí Tabulkový procesor MS Excel – rozložení prvků, základní operace, tvorba grafu	- Enviromentální výchova - Vztah člověka k prostředí - Člověk a zdraví - Mediální výchova: - Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení - Vnímání autora mediálních sdělení - Osobnostní a asociální výchova : - Osobnostní rozvoj (Sebepoznání a sebepojetí) - Sociální rozvoj (Mezilidské vztahy) - Multikulturní výchova - Lidské vztahy - Multikulturalita - Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech - Objevujeme Evropu a svět	

• Chápe nebezpečí při pohybu na internetu, zná zásady prevence, ovládá pravidla chování v diskuzních fórech (netiketa) ICT-9-2-05 zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě 1. zvolí způsob a odpovídající formu prezentace informací, s ohledem na zamýšlený účel zvýšení názornosti váží celkový čas prezentování • Chápe strukturu HTML kódu a ovládá základní prvky jazyka HTML • vytvoří jednoduchou webovou stránku a umístí ji na web školy • vyhledává řešení situací pomocí internetu • Vyjmenuje alternativní operační systémy	• počítačové viry – šíření, rizika, druhy, antivirové programy, firewally • bezpečné chování na internetu, „anonymita“ na internetu, pravidla chování a vyjadřování na diskuzních fórech Kód HTML • Struktura webových stránek, HTML kód, základní tagy • tvorba vlastní webové stránky s využitím základních příkazů • web 2.0 • hledání zaměstnání pomocí internetu, řešení krizových situací • internetové stránky s ekologickou tematikou • Alternativy k OS MS Windows – Linux a jeho distribuce, Mac OS	<u>Mezipředmětové vztahy :</u> Tv, Čj, M, Vv, Cj	
--	---	---	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

DĚJEPIS – 2. stupeň

Vyučovací předmět Dějepis je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení : Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně v 9. ročníku je 1 hodina z disponibilní časové dotace. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu dějepis směřuje k :

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa.

Vyučovací předmět dějepis je úzce spjat s vyučovacím předmětem zeměpis (orientace v prostoru, studium map), matematika, fyzika, přírodopis a chemie (vědecké poznatky, rozvoj vědy a techniky), výtvarná výchova (stavební slohy, umělecká díla, umělci), hudební výchova (skladatelé), cizí jazyky, občanská výchova (stát a státní zřízení, lidská práva, volební systémy), český jazyk (vznik a vývoj jazyka), tělesná výchova (olympijské hry).

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem dějepis prolínají průřezová témata :

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k zamyšlení nad historickým vývojem
- k užívání správné terminologie, chápání symboliky
- zadává úkoly k vyhledávání a kombinaci informací z více zdrojů a využívání poznatků z jiných vyučovacích předmětů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zařazuje metody, které vedou k rozvoji kritického myšlení a logické úvahy, k zaujímání a obhajování vlastních postojů, k nacházení shodných, podobných a odlišných znaků
- zařazuje rozmanité aktivity

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k přesnému a výstižnému vyjadřování
- učí žáky pracovat s různými druhy textů
- vede žáky k věcné argumentaci
- učí je diskutovat, formulovat myšlenky a názory v logickém sledu, využívat informační technologie

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima ve třídě
- dodává žákům sebedůvěru
- učí spolupráci ve skupině a větším i menším týmu, přispívá k sebeprosazování a k obhájení vlastního názoru.

Kompetence občanské

Učitel

- motivuje žáky k poznávání změn ve společnosti, ke zkoumání názorů jiných
- pěstuje u žáků vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- vede k pochopení existence společenských norem a zákonů a jejich dodržování
- učí žáky respektovat vnitřní přesvědčení jiných lidí
- vede žáky k aktivnímu zapojení do života společnosti.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování stanovených pravidel, k plnění povinností, k pečlivosti
- umožňuje vzájemnou radu a pomoc
- spojuje teoretické vědomosti s praktickou zkušeností

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dějepis Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Člověk v dějinách			
Žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Úvod do učiva dějepis O vzniku Země a života na ní - historické prameny - archeologie - datování - časová osa	MkV - Lidské vztahy MV OSV VDO VMEGS - Evropa a svět nás zajímá EV Mezipředmětové vztahy Vl, Z, Př, Vv	
Počátky lidské společnosti			
D-9-2-01 charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu D-9-2-02 objasní význam zemědělství, dobytkařství a zpracování kovů pro lidskou společnost D-9-2-03 uvede příklady archeologických kultur na našem území	Doba kamenná - starší a mladší Doba bronzová a železná - keltská civilizace Archeologická naleziště - práce s mapou	 Z – Orientace na mapě	

Nejstarší civilizace. Kořeny evropské kultury			
D-9-3-01 rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací D-9-3-02 uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví D-9-3-03 demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem D-9-3-04 porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	První zemědělci - neolit - eneolit 7 divů světa Hlavní rysy starověku - Mezopotámie - Egypt - Palestina - Indie - Čína Antické státy - Kréta - Řecko - Řím Opakování	VV – architektura, sochařství, malířství OSV – tolerance k náboženství	

Pomůcky: učebnice, mapy, dějepisné atlasy, nástěnné tabule, obrazové encyklopedie, videokazety, soubory modelů archeologických nálezů, doplňkový obrazový materiál

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Dějepis Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Člověk v dějinách			
Žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Opakování učiva 6. ročníku Projektová výuka Opakování učiva	<u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>VMEGS</u> - Evropa a svět nás zajímá <u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, PŘ, VV	
Křesťanství a středověká Evropa			
D-9-4-01 popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států D-9-4-02 porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti D-9-4-03 objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Křesťanství a středověká Evropa Raný středověk - Nový etnický obraz Evropy – stěhování národů - Franská říše - Byzantská říše - Islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci) - Šíření křesťanství - Arabská říše, islám - Vikingové - Sámova říše - Velká Morava a český stát v době knížecí 1. Přemyslovci, český stát - Románská kultura a životní styl raného středověku	EGS – formování evropských států MKV – etnický původ OSV – tolerance k náboženství ČJ – první písemné památky, pověsti, kroniky VV – architektura, sochařství, malířství – románský sloh VkO – čeští patroni, národ a vlast VDO – Magna charta libertatum – 1215 – problematika lidských práv	

D-9-4-04 vymezi úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám D-9-4-05 ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	Vrcholný středověk • Křesťanství, papežství, císařství • Boj mezi mocí světskou a církevní, kláštery • Rozvoj řemesel a obchodu • Křížové výpravy • Vznik měst a jejich význam • Struktura středověké společnosti, funkce jednotlivých vrstev • Konflikt mezi Anglií a Francií • Český stát za vlády posledních Přemyslovců		
Objevy a dobývání. Počátky nové doby.			
D-9-5-01 vysvětlí znovuobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky D-9-5-02 vymezi význam husitské tradice pro český politický a kulturní život D-9-5-03 popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky D-9-5-04 objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie D-9-5-05 objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky D-9-5-06 na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus D-9-5-07 rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	• Čeští králové z rodu Lucemburků a vláda Karla IV. • Kultura středověké společnosti – vzdělanost a gotická kultura • Husitství • Čechy po husitské revoluci • Doba Jagellonská • Objevné plavby • Městská společnost na konci středověku • Habsburkové na českém trůně • Stavovské povstání • Třicetiletá válka • Evropa na počátku novověku • Život v našich zemích na počátku novověku • Česká kultura na počátku novověku • Humanismus, renesance, náboženská reformace	MKV – předsudky, náboženská tolerance EGS – postavení českého státu – v evropských souvislostech ČJ – kroniky, Jan Hus – univerzitní vzdělání, rozvoj češtiny VV – gotické umění HV – gotická hudba, husitské písně EGS – mírové poselství Jiřího z Poděbrad Z – Orientace na mapě, objevné plavby Projekt: Osobnosti středověku	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

DĚJEPIS

Ročník: 8. třída

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Člověk v dějinách			
Žák: D-9-1-01 uvede konkrétní příklady důležitosti a potřeby dějepisných poznatků D-9-1-02 uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány D-9-1-03 orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	Opakování učiva 7. ročníku Projektová výuka Opakování učiva	<u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>MV</u> <u>OSV</u> <u>VDO</u> <u>VMEGS</u> - Evropa a svět nás zajímá <u>EV</u> <u>MV</u> <u>OSV</u> <u>MkV</u> - Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, Př, Vv	
Modernizace společnosti			
D-9-6-01 vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti D-9-6-02 objasní souvislost mezi událostmi	Evropa po třicetileté válce Proměny evropských států Habsburská monarchie v 2. pol. 17. – 1. pol 18.stl Baroko Barokní hudba a umění Habsburská monarchie v době osvícenství Východní Evropa v 18. století Čas revolučních změn		

francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé D-9-6-03 porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů D-9-6-04 charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uveďte požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích 1. popíše sociální strukturu evropské společnosti před rokem 1848 2. uveďte cíle evropských revolucí 1848–1849 a jejich výsledky 3. popíše úsilí o samostatný politický a hospodářský národní vývoj v českých zemích v 19. století, uveďte jeho hlavní znaky D-9-6-05 na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy 1. uveďte nejdůležitější znaky konzervatismu, liberalismu, socialismu 2. porovná uvedené ideové směry mezi sebou D-9-6-06 vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií 1. popíše cíle a důsledky politiky světových mocností na přelomu 19. a 20. století 2. vysvětlí kolonialismus a jeho projevy 3. vyjmenuje hlavní koloniální mocnosti a lokalizuje geografické oblasti jejich zájmů	Vznik Spojených států amerických Velká francouzská revoluce Císařská Francie a napoleonské války České země na počátku převratných změn (2. pol. 18. – poč. 19. stl.) Společnost na přelomu 18. a 19. stl. Kultura na přelomu 18. a 19. stl. První fáze průmyslové revoluce Habsburská monarchie do roku 1848 Bouřlivý rok 1848 Svět v 2. polovině 19. století Změny v evropské a světové společnosti ve 2. pol. 19. stl. Druhá fáze průmyslové revoluce, světové vynálezy a objevy Proměna rakouské říše Rozvoj hospodářství v českých zemích Umělecký život v českých zemích Každodenní život v českých zemích na přelomu 19. a 20. stl. Svět spěje ke Světové válce Nové rozpory a spojení První světová válka (1914 – 1918) České země za první světové války		
--	---	--	--

DĚJEPIS
Ročník: 9. třída

246

3. uveďte příklady zneužití vynálezů a objevů ve válkách D-9-7-02 rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů 1. vysvětlí podstatné znaky demokratických systémů, jejich přednosti a slabiny 2. pojmenuje základní znaky a formy přímé a nepřímé (zastupitelské) demokracie vzhledem k současným politickým debatám D-9-7-03 charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu 1. rozliší společné základní znaky totalitních režimů – komunismu, fašismu a nacismu 2. na příkladech vysvětlí příčiny vzniku totalitních politických systémů 3. ukáže na konkrétních příkladech důsledky existence těchto systémů 4. vyjmenuje zločiny proti lidskosti jmenovaných systémů D-9-7-04 na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv 1. vysvětlí základní znaky rasismu a jeho projevy v dějinách 2. vysvětlí základní znaky antisemitismu a jeho projevy v dějinách 3. uveďte příklady pamětních míst (objektů) v České republice a v Evropě spjatých s projevem židovského a romského holokaustu D-9-7-05 zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí 1. popíše vnitřní politické, hospodářské, společenské a kulturní poměry v Československu v období mezi dvěma světovými válkami 2. objasní mezinárodní postavení Československé	• Československo – politický systém, hospodářství, hranice státu, demokratické uspořádání • Od versailleského systému k totalitnímu režimu • Jednotlivé totalitní státy, válečná ohniska • Boj s hospodářskou krizí • Ohrožení demokracie v Československu a cesta k světové válce • Mnichovská krize a zánik demokracie v Československu • Meziválečná léta, umění a věda Druhá světová válka • Globální charakter války • Průběh války v Evropě a mimo ní • Protektorát Čechy a Morava • Pronásledování Židů a Romů během 2. světové války • Protifašistická koalice • Svět se ubránil zločineckým režimům • druhá světová válka • Důsledky války • Složitá cesta Čechů a Slováků ke svobodě • Od „pražského jara“ po „sametovou revoluci“	Čj – literatura 1. poloviny 20. století Vv, Hv – umění 1. poloviny 20. století EGS – válka a mír Z – orientace na mapě MV EV VDO – demokracie a totalita Čj Vv, Hv – umění a válka VkO	
--	---	---	--

republiky a cíle její zahraniční politiky 3. uveďte národnostní složení v meziválečném období Československa a příklady problémů s tím spojených 4. pojmenujte důvody oslabení, krize a nakonec pádu československé demokracie v roce 1938 a státní samostatnosti v roce 1939			
Rozdělení a integrující se svět			
D-9-8-01 vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uveďte příklady střetávání obou bloků 1. uveďte důvody masové politické a společenské radikalizace obyvatelstva ve střední a východní Evropě v období po druhé světové válce 2. pojmenujte vnitřní a vnější důvody vedoucí ke vzniku komunistického bloku ve střední a východní Evropě 3. popíše příčiny vzniku vojensko-politických bloků po druhé světové válce 4. uveďte hlavní konflikty z období studené války 5. popíše politiku Československa v období studené války D-9-8-02 vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce 1. uveďte základní důvody, znaky a projevy euroatlantické vojenské a hospodářské spolupráce 2. uveďte cíle Severoatlantické aliance (NATO) 3. pojmenuje přední členské státy Severoatlantické aliance 4. pojmenuje hlavní události, které vedly ke vzniku Evropské unie D-9-8-03 posoudí postavení rozvojových zemí 1. objasní pojem rozvojová (hospodářsky méně vyspělá) země 2. uveďte na příkladech politické, společenské a hospodářské změny, ke kterým došlo v zemích tzv. třetího světa po druhé světové válce 3. porovná postavení rozvojových a rozvinutých	<i>Od rozdělení ke sbližování</i> • Evropa svět po válce • Východní blok a jeho politický, hospodářský a sociální vývoj • „Železná opona“, studená válka • Dekolonizace, „Třetí svět“ • Československo na rozcestí • Budování socialismu • Hlavní ohniska válečných konfliktů ve světě • Euroatlantická spolupráce a vývoj demokracie • USA jako světová velmoc • Životní podmínky na obou stranách železné opony <i>Rozdělení a integrující se svět</i> • Integrace na Západě, nepokoje na Východě • Místo sjednocené Evropy v globálním světě • Pád komunistických režimů a jeho důsledky • Vývoj Československa od roku 1945 do 1989 • Vznik České republiky Zánik koloniálních říší Hlavní místa konfliktů	EGS VDO MkV OSV MV EV VDO MkV Čj, Vv, Hv Vko Z OSV	

zemí z hospodářského, sociálního a politického hlediska v minulosti a v současnosti D-9-8-04 prokáže základní orientaci v problémech současného světa 1. uveďte příklady politických, hospodářských, společenských a environmentálních problémů současného světa na globální, kontinentální a regionální úrovni	• Globální problémy moderní společnosti		
--	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **VÝCHOVA K OBČANSTVÍ – 2. stupeň**

Vyučovací předmět Výchova k občanství je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a společnost**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení : Vyučovací předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6. – 9. ročníku s časovou dotací 1 hodina týdně. Vzdělávání ve vyučovacím předmětu výchova k občanství směřuje k :

- postupnému formování a rozvíjení vnitřních postojů žáků
- formování vědomí odpovědnosti za svůj život
- orientaci v současném životě společnosti a k začleňování do různých společenských vztahů a vazeb
- realistickému sebepoznávání
- rozlišování projevů vlastenectví a nacionalismu, odmítání rasismu, extremismu a xenofobie, rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost a principy demokratického soužití
- zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- rozvoji orientace ve světě financí,
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života a majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech
- přiblížení úkolů důležitých politických institucí a orgánů, včetně činnosti armády
- poznávání otázek obrany státu
- orientaci v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo ni
- rozpoznávání stereotypů při nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě
- vnímání předsudků v nazírání roli žen ve společnosti

Vyučovací předmět výchova k občanství je úzce spjat s vyučovacím předmětem dějepis, výchova ke zdraví, zeměpis (život v jiných zemích a společenských systémech), matematika, fyzika (logické myšlení, vyvozování souvislostí), přírodopis (odlišné přírodní podmínky, vliv na život člověka), výtvarná výchova (významné umělecké osobnosti, estetika), hudební výchova (skladatelé), cizí jazyky (život jiných národů a národností, společenské a státní systémy), český jazyk (národní hrdost, pověsti, báje, dobro a zlo, vztahy mezi lidmi).

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem výchova k občanství prolínají průřezová témata :

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana

- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech
- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k výběru vhodných metod pro efektivní učení, spojování poznatků do širších celků, nalézání souvislostí, hodnocení, třídění a vyvozování závěrů.

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky ke kritickému myšlení, obhajobě rozhodnutí
- poskytuje dostatek informací a materiálů k samostatnému studiu.

Kompetence komunikativní

Učitel

- zajímá se o názory a zkušenosti žáků, které vyjadřují v diskusi
- učí je naslouchat druhým
- komunikovat na úrovni odpovídající věku
- formulovat myšlenky a názory srozumitelně
- vznášet argumenty a obhajovat je

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vytváří příznivé klima ve třídě
- dodává žákům sebedůvěru
- učí spolupráci ve skupině a větším i menším týmu
- přispívá k sebeprosazování a k obhájení vlastního názoru
- učí žáky hodnotit práci svou i ostatních.

Kompetence občanské

Učitel

- seznamuje žáky s morálkou a právem
- vede k formování hodnotového systému, dodržování stanovených pravidel, zapojování do života obce, státu.

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování stanovených pravidel, k plnění povinností, k pečlivosti
- umožňuje vzájemnou radu a pomoc
- spojuje teoretické vědomosti s praktickou zkušeností
- vede k efektivitě při organizování vlastní práce.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výchova k občanství

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák: VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	Má vlast - státní symboly Domov je tam kde... - Obec - Životní prostředí Místo kde žijeme Záznamy o čase stráveném u televize a na počítači Rodinný život - rodina – ostrov bezpečí - když vlastní rodina chybí - pomoc na dálku Komunikace - komunikace v rodině - Modelové situace a hry Vyrovňávání se s problémy Život v regionech Všichni jsme lidé První krok k lidským právům	OSV – seberegulace a sebeorganizace, psychohygiena VDO – občanská společnost a škola Z – planeta Země, vesmír MKV – sociální smír a solidarita, lidské vztahy OSV – komunikace, hodnoty, postoje, praktická etika D – patriarchát, matriarchát EGS – jsme Evropané MKV – etnický původ EV – vztah člověka k prostředí D – vznik českého státu MV – práce v realizačním týmu EV – vztah člověka k prostředí Projekt: Naše vlast D – kroniky, naše obec, region, kraj - historie	

VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	Rodina jako vzor a příklad I ve škole s pravidly Kamarádství, přátelství, láska		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák: VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Život ve škole - umění učit se Vliv rodiny na rozvoj osobnosti dítěte Komunikace v rodině Místo, kde žijeme Vyrovnávání se s problémy Šikana Dětská krizová centra a linky důvěry Umění učit se	Osobnostní a sociální výchova	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák: VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	Česká republika – demokratický právní stát	Výchova demokratického občana Osobností a sociální výchova	

VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu	Obec – obecní zřízení Česká republika – demokratický právní stát Miniúvod do lidských práv - moje práva – tvoje práva Způsoby chování v krizových situacích		
---	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák: VO-9-1-03 zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje VO-9-1-04 zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají VO-9-1-05 kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem VO-9-1-08 objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám VO-9-1-09 rozpoznává netolerantní, rasistické,	Člověk, kultura, příroda - kultura, umění - víra a náboženství - pravidla slušného chování - ochrana přírodního a kulturního bohatství - životní prostředí - komunikace - hromadné sdělovací prostředky Život mezi lidmi - patříme k lidem - vliv rodiny a školy – socializace - záměrné a nezáměrné působení - vrstevnické skupiny Svět kolem nás - tolerance k národnostním menšinám - lidská práva v dokumentech - rovnost a nerovnost		

xenofobní a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti .. VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	- svoboda a autorita - morálka a mravnost - Všeobecná deklarace lidských práv - komunikace, mimoslovní komunikace - spolupráce mezi zeměmi Evropy - ochrana přírodního a kulturního bohatství		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák: VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Patříme k lidem – vliv rodiny a školy Patříme k lidem – socializace Komunikace slovní a mimoslovní Slušnost pro každý den – pravidla slušného chování Pravidla slušného chování.		
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Žák: VO-9-3-01 rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	Majetek v našem životě - potřeby, statky, služby - peníze		

	- majetek a vlastnictví - konzumní společnost, životní úroveň		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák: VO-9-4-01 rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky 1. uveď příklad unitárního státu a federace, popíše a porovná jejich základní znaky 2. vlastními slovy vyjádří rozdíl mezi monarchií a republikou VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uveď příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	Řízení společnosti - stát, formy, znaky, demokracie - zapojení do veřejného života - státní správa a samospráva		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
Žák: VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uveď příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-02 uveď některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany státu a účasti v zahraničních misích VO-9-5-06 uveď příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Spolupráce mezi zeměmi Evropy - Evropská unie, její úkoly - členské země EU Nadnárodní organizace a aliance - OSN, NATO, konsensus Ochrana obyvatel za mimořádných událostí	Ekologická výchova	

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výchova k občanství

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák: VO-9-1-01 objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	Základy práva v ČR - použití státních symbolů Člověk v sociálních vztazích - asertivní, pasivní a agresivní jednání -konflikt a jeho řešení Ten umí to a ten zas tohle - dělba práce, specializace, technický rozvoj		
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
Žák: VO-9-2-01 objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života VO-9-2-02 posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek VO-9-2-03 rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a	Osobnost – Já a moje Já, jaký jsem člověk - rozdíly mezi lidmi - osobnost, puberta, adolescence - představy o budoucnosti, dospělost, stáří - sebepojetí, sebepoznání, sebevědomí, vůle - motivy, zájmy, potřeby, hodnoty - temperament, jeho typy, charakter - vlohy, schopnosti, dovednosti, nadání, talent Psychické procesy a stavy - smyslové poznávání skutečnosti - rozumové poznávání skutečnosti - paměť, zapomínání, pozornost	OSV – sebepoznání, sebepojetí OSV – mezilidské vztahy, komunikace, kooperace	

jednání VO-9-2-04 popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru	Člověk v sociálních vztazích - asertivní, pasivní a agresivní jednání - asertivní práva a povinnosti - stres a jeho příčiny - tělesné a duševní zdraví, relaxace - konflikt, způsoby řešení náročných situací	OSV – hodnoty, postoje, praktická etika, psychohygiena	
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
Žák: VO-9-3-03 na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz VO-9-3-08 rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti	Hospodaření - peníze, platební karty, banka - dělba práce, specializace, technický rozvoj - tvorba ceny – nákup statků a služeb, nabídka, poptávka - trh, fungování trhu, ekonomie - výrobní a nevýrobní odvětví, výrobní faktory		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák: VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu VO-9-4-04 vyloží smysl voleb do zastupitelstev v	Základy práva v ČR - Ústavní zákony, státní symboly - moc zákonodárná, výkonná, soudní Listina základních práv a svobod Politika Evropská unie a právo Politika		

demokratických státech a uveďte příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování	- politické spektrum v ČR - politické strany, pravice, levice - pluralita, volební kampaň - politická komunikace Právní vztahy – jejich účastníci, obsah, předmět - způsobilost k právním úkonům - způsobilost k právům a povinnostem Právní minimum – systém práva, právní vztahy - morální a právní normy, následky porušování norem - právní norma, právní předpis, právní odpověď, právo soukromé a veřejné - právní vztah – jeho účastníci, obsah, předmět, způsobilost k právním úkonům, způsobilost k právům a povinnostem Pravidla jsou všude okolo nás - morální a právní normy - následky porušování norem		
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
Žák: VO-9-5-01 popíše vliv začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování VO-9-5-06 uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru	Evropská unie a právo - orgány EU a jejich funkce Pravidla okolo nás – morální a právní normy, následky porušování norem Konflikt a jeho řešení – způsoby řešení náročných životních situací		

--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
Žák: VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu 1. objasní, které skupiny lidí potřebují zvýšenou ochranu a pomoc 2. popíše situace ohrožení a nouze, kdy je potřeba pomáhat druhým 3. popíše projevy lidské solidarity 4. navrhne, jak může konkrétně pomoci lidem v nouzi, v případě ohrožení nebo při obraně státu VO-9-1-07 uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případné neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem 1. uplatňuje zásady společenského chování v různých životních situacích 2. v různých životních situacích používá vhodnou komunikaci 3. na příkladech objasní asertivní, pasivní a agresivní chování 4. navrhne, jak efektivně a nenásilně řešit neshody nebo konflikty VO-9-1-10 posoudí a na příkladech doloží přínos	Záchytná sociální síť, kterou nám stát pomáhá Formy pomoci státu rodinám Co můžeš udělat ty? Náš úředník- náš pán? - jednání s úřady, zásady slušného chování	Osobnostní a sociální výchova Výchova demokratického občana Osobnostní a sociální výchova	

VO-9-3-05 uveďte a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu 1. na příkladech objasní téma úspor, investic či spotřeby při nakládání s volnými finančními prostředky 2. na příkladech objasní, jak lze krýt deficit rozpočtu domácnosti v různých situacích opatřeními na straně příjmů či výdajů VO-9-3-06 na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny, na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH, popíše vliv inflace na hodnotu peněz 1. objasní princip nabídky a poptávky 2. na příkladu vysvětlí, jak nabídka a poptávka ovlivňuje cenu 3. na příkladu vysvětlí, jak se stanovuje cena na základě nákladů a z čeho se skládá 4. vysvětlí, co je inflace a jaký je její vliv na reálnou hodnotu peněz VO-9-3-07 rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získávají občané 1. uvede příklady příjmů a výdajů státního rozpočtu 2. uvede příklady situací, ve kterých mohou občané žádat o dávky a příspěvky ze státního rozpočtu	- rodinný rozpočet - hospodárné chování - půjčky a jejich splacení Stát a národní hospodářství - hospodářství a ekonomika státu - zásahy státu do ekonomiky - fungování trhu Státní rozpočet – daně a daňová soustava - státní rozpočet – zdroje příjmů a výdaje - daně v daňové soustavě ČR - poplatník a plátce daně	Osobnostní a sociální výchova Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Výchova demokratického občana	
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
Žák: VO-9-4-02 rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu 1. vyjmenuje orgány zákonodárné moci ČR a popíše jejich činnost	Občanství - život v obci, účast občanů na správě a řízení obce	Výchova demokratického občana	

2. vyjmenuje orgány výkonné moci ČR a popíše jejich činnost 3. vyjmenuje orgány soudní moci ČR a popíše jejich činnost 4. uvede příklady činnosti státní správy a samosprávy na úrovni obce 5. objasní rozdíl mezi hejtmanem, primátorem a starostou VO-9-4-03 objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů 1. uvede příklady základních principů demokratického řízení státu 2. diskutuje o výhodách a nevýhodách demokratického způsobu řízení státu 3. uvede příklady demokratického způsobu řízení státu v každodenním životě VO-9-4-05 přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinnostem občana při zajišťování obrany státu 1. na příkladu objasní, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele 2. popíše postup při reklamaci výrobku nebo služby 3. uvede příklady základních lidských práv 4. diskutuje o ochraně základních práv a svobod 5. na příkladu uvede povinnosti občana při obraně státu VO-9-4-06 objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství 1. vysvětlí, proč je důležitá právní úprava společenských vztahů 2. popíše způsoby vzniku a zániku vlastnictví 3. popíše vznik a zánik pracovního poměru 4. pojmenuje podstatné náležitosti pracovní smlouvy	- jednání s úřady, povinnosti úředníků - státní občanství, občanský průkaz - postavení cizinců v ČR, imigrace, integrace - ovlivňování věcí veřejných v demokratické společnosti - způsoby protestu - žakovské parlamenty - ČR jako součást EU - výhody a nevýhody členství v EU Občan nebo ovčan - ovlivňování věcí veřejných v demokratické společnosti, aktivní a pasivní občané Občan a právo - odvětví práva v ČR - občanské právo: právní osobnost, svéprávnost - právní vztahy, právnická a fyzická osoba - základní občanská práva a svobody, Ústava ČR a Listina základních práv a svobod - vlastnické právo - majetek a bohatství v žebříčku hodnot - ochrana majetku – pojištění, autorská práva Rodina a zákony - základní práva a povinnosti manželů - manželství a partnerství	Výchova demokratického občana Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech Osobnostní a sociální výchova	
--	---	--	--

5. vlastními slovy objasní právní a společenskou roli instituce manželství VO-9-4-07 provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci 1. na příkladu objasní práva a povinnosti při osobní přepravě 2. na příkladu objasní práva a povinnosti při nákupu 3. na příkladu objasní práva a povinnosti při opravě či pronájmu věci 4. na příkladu objasní důsledky jednoduchých právních úkonů VO-9-4-08 dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují, a uvědomuje si rizika jejich porušování 1. uvede příklady právních ustanovení, která se na něj vztahují 2. uvede příklady jednání, která jsou porušením právních ustanovení 3. diskutuje o důsledcích porušování právních ustanovení VO-9-4-09 rozlišuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů 1. vyjmenuje orgány právní ochrany občanů 2. na příkladu popíše činnost konkrétního orgánu právní ochrany občanů 3. uvede příklad spolupráce orgánů právní ochrany VO-9-4-10 rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady 1. vysvětlí, co je protiprávní jednání, co je přestupek a co je trestný čin 2. uvede příklady protiprávního jednání v podobě přestupků 3. uvede příklady protiprávního jednání v podobě trestných činů	- formy pomoci státu rodinám. - občanskoprávní smlouvy, uzavírání smluv - odpovědnost za škodu Rodiče a děti - výchova, právní zodpovědnost rodičů - mravní a právní důsledky rozvodu - náhradní rodinná péče Trestní právo – mladiství a děti mladší 15 let Pracovní právo – pracovní poměr, smlouva - pracovní právo – pracovní poměr, smlouva - brigády, zaměstnání - práva a povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů Právní ochrana - orgány právní ochrany a sankce, které ukládají - správní řízení - přestupky - Trestní právo – trestné činy, TP a mladiství - občanské soudní řízení Právní subjekty podnikání Občanem svého státu - práva a povinnosti úředníků	Osobnostní a sociální výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní a sociální výchova Osobnostní a sociální výchova	
---	--	---	--

3. diskutuje o hlavních příčinách a možných důsledcích globálních problémů VO-9-5-05 objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu 1. popíše, jak se některé globální problémy projevují v jeho okolí 2. diskutuje o možnostech řešení globálních problémů na lokální úrovni	Ekologie – co můžeš udělat ty?	Environmentální výchova	
--	---------------------------------------	--------------------------------	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

FYZIKA – 2. stupeň

Vyučovací předmět Fyzika je součástí vzdělávacího oboru **Člověk a příroda**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Předmět fyzika je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání v předmětu fyzika :

- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální veličiny, rozvíjí samostatnost a obhajování svých názorů
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování
- vede k vytváření a ověřování hypotéz

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání :

- využívání reálných situací
- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce (s využitím pomůcek, přístrojů a měřidel pracovních listů, odborné literatury, práce na PC)
- samostatná pozorování
- krátkodobé projekty

Předmět **f y z i k a** úzce souvisí s ostatními předměty vzdělávací oblasti **Člověk a příroda** :

Chemie: jaderné reakce, radioaktivita, skupenství a vlastnosti látek, atomy

Přírodopis: světelná energie (fotosyntéza), optika (zrak), zvuk (sluch), přenos elmg. signálů, srdce - kardiostimulátor

Zeměpis: magnetické póly Země, kompas, atmosféra, sluneční soustava

2. Průřezová témata

- rozvíjení dovedností a schopností (**OSV**)
- rozvíjení kritického myšlení, navrhování způsobů řešení problémů, ochota pomoci a spolupráce (**VDO**)
- evropská a globální dimenze v efektivním využívání zdrojů energie v praxi, výroba a spotřeba energie v globálním měřítku, udržitelný rozvoj (**EGS**)
- vzájemné respektování (**MKV**)
- posuzování obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie, princip výroby elektrické energie, klady a zápory jaderné energetiky (**EV**)

- komunikace a kooperace, kritické čtení (MDV)

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k používání odborné terminologie
- k samostatnému měření, experimentování a porovnávání získaných informací
- k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat
- odbourává strach z chyby, učí pracovat žáky s chybou

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- společně se žáky respektuje pravidla slušného chování, komunikace, hodnocení svých výkonů i výkonů ostatních

Kompetence sociální a personální

Učitel

- navozuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vede žáky ke spolupráci při řešení problémů využíváním skupinového a inkluzivního vyučování
- vede žáky k ochotě pomoci
- vytváří modelové situace, vyhledává příklady ze života a zařazuje je do výuky

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcuje žáky k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě (např. tepelná čerpadla jako vytápění novostaveb)

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- vede žáky k vlastní zodpovědnosti a respektování bezpečnostních pravidel a kázně

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

F Y Z I K A

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: F-9-1-01 změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa 1. prakticky změří vhodně vybranými měřidly fyzikální veličiny – délku, objem, hmotnost, teplotu, čas, sílu, tlak vzduchu a elektrické napětí a určí jejich změny 2. převádí jednotky délky (mm, cm, dm, m, km), obsahu (m², ar, ha, km²), objemu (dm³, m³, l), hmotnosti (g, kg, t) a času (s, min, h) 3. uvede s použitím tabulek pro základní školu značky a jednotky následujících fyzikálních veličin – délka, dráha, plošný obsah, objem, hmotnost, čas, rychlost, síla, hustota, tlak, práce, energie, výkon, teplo, teplota, elektrický proud, elektrické napětí a elektrický odpor	VELIČINY A JEJICH MĚŘENÍ Fyzikální veličiny Měření Přesnost a chyby měření Hmotnost Čas, síla Objem Převody jednotek Tabulky pro základní školu orientace	<u>OSV</u> <u>M</u> – aritmetický průměr <u>M</u> – práce s grafy <u>M</u> – převody jednotek, převodní vztahy	
F-9-1-02 uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí 1. vysvětlí na základě porozumění částicovému složení látek následující procesy – rozpouštění pevných látek v kapalině (i v závislosti na teplotě) a šíření zápachu v uzavřené místnosti F-9-1-03 předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty 1. objasní pojmy délková teplotní roztažnost a	TĚLESO A LÁTKA Stavba látek Skupenství látek Atomy a molekuly Teplotní stupnice		

objemová teplotní roztažnost 2. na základě pochopení zákonitostí pro délkovou a objemovou teplotní roztažnost uvede praktické příklady jevů a vysvětlí je (včetně anomálie vody)	Roztažnost těles a látek Příklady z praxe	<u>CH</u> -návaznost v 8. roč.- prvky, chem. vazby	
F-9-1-04 využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů 1. objasní praktický význam veličiny hustota jako charakteristiky látky a veličin hmotnost a objem jako charakteristik konkrétního tělesa 2. vypočítá ze vztahu pro hustotu látky i hmotnost, resp. objem tělesa (s použitím tabulek pro základní školu)	Hustota a její měření Vztah pro výpočet hustoty	<u>CH</u> -návaznost v 8. roč.- prvky, chem. vazby	
F-9-2-03 změří velikost působící síly 1. prakticky změří velikost působící síly siloměrem	Síla a její měření Gravitační síla	<u>Z</u> – sluneční soustava, vliv Měsíce	
F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 1. identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu 2. zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu 3. ovládá pravidla bezpečné práce a manipulace s elektrickými zařízeními a ovládá základy první pomoci při úrazu elektrickým proudem	ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK Elektrický obvod, značky Schéma zapojení Zkrat, pojistky, jističe		

F-9-6-03 rozliší vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností 1. na základě experimentu (zapojením do elektrického obvodu) nebo osobních zkušeností či charakteristik látek uvedených v literatuře, uvede příklady látek, které jsou vodiči, izolanty 2. vysvětlí rozdíl mezi vodičem, polovodičem a izolantem 3. uvede příklady použití vodičů a izolantů v technické praxi	ELEKTRICKÝ PROUD, NAPĚTÍ Sestavení obvodu s vodiči, izolanty Vodič - izolant Příklady		
- na základě znalosti druhu náboje rozhodne, zda se budou dvě tělesa elektricky přitahovat nebo odpuzovat - porozumí základním pojmům (atom a jeho složení, molekula, iont) - podle počtu protonů a elektronů v částici pozná, zda jde o kladný či záporný iont - má představu o tom, že o schopnosti vést elektrický náboj rozhoduje u pevných látek především množství volných elektronů - ověří, jestli na těleso působí elektrická síla a zda v jeho okolí existuje elektrické pole - pochopí, že při nahromadění velkého množství opačných nábojů mezi mraky, nebo mrakem a zemí, dojde k vybití nábojů jiskrovým výbojem – bleskem - dodržuje pravidla a zásady ochrany proti zásahu bleskem.	ELEKTRICKÉ VLASTNOSTI LÁTEK Elektrický náboj Model atomu Elektrické vodiče a nevodíče Elektrické pole Elektrický výboj	<u>CH</u> – 8. roč. – atom, molekula <u>OSV</u> <u>EV</u>	
- vysvětlí, z jakých látek jsou magnety vyrobeny, rozliší přírodní a umělé. Vysvětlí pojem feromagnetické látky - vyjmenuje části magnetu, popíše jejich vlastnosti - na jednoduchých pokusech vysvětlí pojem magnetické pole i vzájemné působení magnetů	MAGNETISMUS Magnet Působení magnetu na tělesa		

a magnetu a tělesa z feromagnetické látky - na jednoduchých pokusech ukáže magnetizaci látky, rozliší magneticky měkkou ocel od magneticky tvrdé. Vysvětlí jejich vlastnosti. - na pokusech s pilinami ukáže magnetické pole, vysvětlí rozdíly mezi elektrickým, magnetickým a gravitačním polem - popíše magnetické vlastnosti Země, orientuje se v pojmech severní a jižní magnetický pól, i v pojmech severní a jižní zeměpisný pól - popíše kompas a buzolu, vysvětlí jejich použití	Magnetická indukce a magnetování Magnetické pole Magnetické pole Země	<u>Z</u> – orientace na mapě i v přírodě	
--	--	---	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

FYZIKA

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: F-9-2-01 rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu 1. objasní, že pohyb je relativní, a určí, zda je těleso v klidu, či v pohybu vzhledem k jiným tělesům 2. na základě popisu pohybu tělesa nebo zkušenosti určí, zda se jedná o pohyb rovnoměrný, nebo nerovnoměrný, přímočarý nebo křivočarý, posuvný nebo otáčivý 3. vysvětlí rozdíl mezi rychlostí rovnoměrného pohybu a průměrnou rychlostí nerovnoměrného pohybu F-9-2-02 využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu těles 1. určí na základě znalosti hodnot dvou veličin (dráha, čas nebo rychlost) hodnotu veličiny třetí (s použitím tabulek pro základní školu) 2. rozliší klid a pohyb tělesa v grafu vyjadřujícím závislost dráhy na čase	POHYB TĚLES Co je pohyb Posuvný a otáčivý pohyb Rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb Výpočet rychlosti Grafické vyjádření v, s Kreslíme grafy	<u>MV</u> <u>OSV</u> <u>M</u> – jednoduché výpočty rovnic <u>EV</u> <u>M</u> – přímá a nepřímá úměrnost	

F-9-2-03 změní velikost působící síly 1. prakticky změní velikost působící síly siloměrem F-9-2-05 využívá Newtonovy zákony pro objasňování či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích 1. vysvětlí princip setrvačnosti (např. chování těles v automobilu při prudkém brzdění) 2. vysvětlí závislost projevů setrvačnosti na hmotnosti tělesa při uvádění těles do pohybu, resp. do klidu 3. vypočítá gravitační sílu působící na těleso, pokud zná hmotnost tělesa 4. uvede konkrétní příklad sil při vzájemném působení dvou těles 5. vysvětlí na příkladu, jak se liší pohybové účinky síly na těleso v závislosti na jejím směru, orientaci a působišti při stejné velikosti F-9-2-06 aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů 1. vyhledá a popíše využití jednoramenné a dvojramenné páky v každodenním životě F-9-3-01 využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů 1. popíše a vysvětlí princip konkrétního jednoduchého	SÍLY A JEJICH VLASTNOSTI Síla - siloměr Skládání sil Setrvačnost Akce a reakce Tíhová síla a těžiště Posuvné a otáčivé účinky sil Deformační účinky, tření Rovnováha na páce, kladce Moment sil	<u>M</u> – grafické sčítání a odčítání úseček <u>EV</u> <u>M</u> – čtyřúhelníky – těžnice, těžiště <u>OSV</u> <u>MV</u> <u>EV</u>	
---	--	---	--

zařízení, které využívá Pascalův zákon 2. popíše změny hydrostatického, resp. atmosférického tlaku v závislosti na hloubce, resp. nadmořské výšce 3. popíše příklady využití principu spojených nádob v běžném životě, resp. technické praxi 4. objasní pojmy přetlak, resp. podtlak a využití těchto jevů v technické praxi F-9-3-02 předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa v ní 1. na základě experimentu určí velikost vztlakové síly působící na těleso zcela ponořené do kapaliny 2. na základě znalosti hustoty tělesa a tekutiny předpoví chování tělesa v této tekutině	Pascalův zákon Hydrostatický tlak Spojené nádoby Přetlak, podtlak, atmosféra Proudění vzduchu Archimédův z. pro plyny Plování těles Hydraulické zařízení	<u>OSV</u> <u>EV</u> Základy meteorologie <u>Z</u> – atmosféra Země	
F-9-6-07 využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh 1. uvede příklady stejnorodého optického prostředí a dále pak příklady průhledných, průsvitných a neprůhledných optických prostředí 2. vysvětlí zákon odrazu světla při použití pojmu kolmice dopadu 3. objasní, proč pro obraz v	SVĚTELNÉ JEVY Přímocharé šíření světla Šíření světla Odraz světla Konstrukce obrazu	<u>Z</u> – postavení Země ve sluneční soustavě <u>M</u> – osová souměrnost	

rovinném zrcadle používáme pojem zdánlivý obraz a proč dochází ke stranovému převrácení obrazu 4. popíše a vysvětlí příklady, kdy v technické praxi dochází k využití zákona odrazu světla, a provádí praktické pokusy na základě tohoto zákona F-9-6-08 rozhodne ze znalosti rychlostí světla ve dvou různých prostředích, zda se světlo bude lámat ke kolmici či od kolmice, a využívá této skutečnosti při analýze průchodu světla čočkami 1. vysvětlí, kdy dochází k lomu světla 2. rozhodne, zda v konkrétním příkladě rozhraní dvou různých optických prostředí dochází k lomu světla ke kolmici, nebo k lomu světla od kolmice (součástí zadání je popis, kdy dochází k lomu ke kolmici a kdy od kolmice) 3. rozliší spojku od rozptylky podle optických vlastností	Druhy zrcadel Odraz světla Lom světla Oko Čočky Rozklad světla Optické klamy	<u>EV</u> <u>M</u> – osová souměrnost <u>EV</u> <u>M</u> – úhel, dvojice úhlů <u>Př</u> – orgán zraku EV	
---	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

FYZIKA

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: F-9-4-01 určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa 1. vysvětlí definiční vztah pro mechanickou práci vykonanou konstantní silou, která působí na těleso ve směru pohybu, a provádí jednoduché výpočty vykonané práce, resp. síly nebo dráhy 2. ze znalosti vykonané práce určí změnu energie příslušného tělesa a naopak F-9-4-02 využívá s porozuměním vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem 1. vypočítá výkon ze zadané práce a času 2. objasní pojem účinnost F-9-4-03 využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh 1. popíše formy energie, se kterými se může setkat v přírodě 2. vysvětlí na základě zákona zachování energie jednoduché příklady přeměny forem energie a jejich přenosu	PRÁCE A ENERGIE Práce $W = F \cdot s$ Energie Výkon $P = W/t$ Účinnost Používá vztah $E_p = m \cdot g \cdot h$	<u>M</u> – procenta <u>EV</u> <u>MV</u> <u>OSV</u>	

F-9-4-04 určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem 1. vyhledá v tabulkách měrnou tepelnou kapacitu látek a vysvětlí její význam 2. využívá vztah $Q = c \cdot m \cdot (t_2 - t_1)$ pro určování tepla přijatého nebo odevzdaného tělesem v konkrétním příkladě F-9-5-01 rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku 1. uvede příklady zdrojů zvuku z prostředí, ve kterém žije 2. na konkrétním příkladu předvede a vysvětlí vznik zvuku 3. vyhledá v tabulkách a vzájemně porovná rychlost šíření zvuku v různých prostředích F-9-5-02 posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí 1. uvede příklady prostředí s nadměrným hlukem, resp. příklady zdrojů nadměrného hluku 2. popíše negativní vlivy nadměrného působení hluku na lidský organismus a navrhne ochranné prostředky, jež se mohou používat pro snížení či odstranění uvedených vlivů 3. uvede příklady, jak se v praxi provádí snižování nadměrné hladiny hluku v prostředí	Zákon zachování energie Příklady přeměn energie TEPELNÉ JEVY Vnitřní energie těles, teplo Kalorimetrická rovnice Tepelné motory Skupenské přeměny ZVUKOVÉ JEVY Zdroje zvuku Kmitání pružných těles Rychlost zvuku Vnímání zvuku, hlasitost Hladina intenzity zvuku		
---	---	--	--

F-9-6-01 sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu 1. identifikuje schematické značky součástí elektrického obvodu (např. žárovka, zdroj, vypínač, rezistor, voltmetr, ampérmetr) a pojmenuje jednotlivé součásti elektrického obvodu 2. zapojí podle schématu jednoduchý elektrický obvod včetně zapojení voltmetru a ampérmetru pro měření elektrického napětí a proudu F-9-6-02 rozliší stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí 1. změří elektrické napětí na různých součástkách elektrického obvodu 2. změří elektrický proud v různých částech jednoduchého elektrického obvodu F-9-6-04 využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů 1. na základě Ohmova zákona rozumí vztahu mezi fyzikálními veličinami el. proud, el. napětí a el. odpor 2. využívá vztah pro elektrický odpor ($R = U/I$) a dokáže vypočítat při znalosti dvou veličin veličinu třetí v jednoduchém elektrickém obvodu 3. umí předpovědět změnu proudu v obvodu v závislosti na změně napětí při stálém odporu	ELEKTRICKÝ PROUD Elektrický proud Ohmův zákon Měření el. proudu a napětí Výuka na PC zapojování Měření v obvodu na PC Elektrický odpor	<u>M</u> – rovnice s neznámou ve jmenovateli <u>EV</u> <u>MV</u> <u>OSV</u>	
---	--	---	--

- užívá pojem páka jednozvrtná a dvojszvrtná, kladka pevná, volná, kladkostroj, kolo na hříděli, nakloněná rovina a šroub - při výpočtech uplatňuje podmínky pro rovnováhu na jednotlivých strojích. Vysvětlí jejich užití a účelnost v běžném životě, popíše jednotlivá zařízení - umí uplatnit algoritmus výpočtu rovnováhy na jednoduchých strojích k základním výpočtům - rozpozná v přírodě a praktickém životě některé formy tepelné výměny (vedením, prouděním, zářením) - dokáže určit množství tepla přijaté a odevzdaného tělesem, zná-li hmotnost, měrnou tepelnou kapacitu a změnu teploty tělesa (bez změny skupenství) - definuje podmínky a závislosti jevů, které nastávají při vedení tepla, šíření tepla prouděním a vedením - podle modelu popíše základní prvky konstrukce spalovacích motorů, objasní rozdíl mezi vznětovým a zážehovým motorem	Příklady zapojení el. odporů Voltampérová charakteristika PÁKA JEDNOZVRATNÁ, DVOJSZVRATNÁ TEPALNÁ VÝMĚNA Měrná tepelná kapacita	<u>EV</u> <u>OSV</u> <u>OSV</u> <u>EV</u>	
--	--	---	--

[illegible]

rychlosti zvuku ve vzduchu, využívá s porozuměním poznatek, že rychlost zvuku závisí na prostředí, kterým se šíří - zjistí, že výška tónu je tím větší, čím větší je jeho kmitočet - určí hranice slyšitelnosti podle kmitočtu, používá pojmy ultrazvuk a infrazvuk - dokáže vysvětlit vznik ozvěny, vysvětlí pojem dozvuk - je seznámen s přibližnými hladinami zvuku v dB, určí práh slyšení i práh bolesti - popíše, proč je nebezpečné pobývat dlouho a často ve velkém hluku - chápe fyzikální podstatu záznamu a reprodukce hudby - spojuje elektrický náboj s existencí částic s kladným a záporným nábojem ve stavbě atomů a s existencí volných částic s elektrickým nábojem ve stavbě látek - používá pojem elementární náboj - elektrický proud definuje jako usměrněný pohyb volných částic a to jak v kovech, tak v kapalinách - popíše princip reostatu jako rezistoru s možností změny odporu v důsledku změny	Vlnění Zvuk Tón, výška tónu Vnímání zvuku ELEKTRICKÝ PROUD Elektrický náboj	Př – orgán sluchu Ch – složení látek, atomy, chemické Prvky OSV OSV MV M - procenta	
--	--	--	--

materiálové vlastnosti - dokáže určit, jak lze zapojit reostat jako dělič el. proudu nebo dělič el. napětí - znalost algoritmu pro výpočet elektrické práce a výkonu i jejich jednotky prokáže na výpočtech - objasní význam účinnosti elektrických spotřebičů užitím podílu výkonu a příkonu - orientuje se v problematice výroby elektrické energie			
---	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

FYZIKA

Ročník: 9.

Výstup ŠVP	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámky
Žák: F-9-4-05 zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí 1. posoudí výhody a nevýhody užití některých energetických zdrojů, jako uhlí, ropy, zemního plynu, větru, vody... (například pro výrobu elektrické energie) 2. posoudí výhody a nevýhody využití jaderné energie, resp. vliv jaderné elektrárny na životní prostředí F-9-6-05 využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní 1. uvede příklady elektrických spotřebičů, které pro svoji činnost využívají elektromagnetickou indukci 2. popíše jev elektromagnetické indukce 3. uvede příklady využití transformátoru v praxi	Energie životního prostředí Jaderná elektrárna ELEKTRODYNAMIKA Působení mag. pole na vodič Magnetická indukce Transformátory		

F-9-6-06 zapojí správně polovodičovou diodu 1. zapojí polovodičovou diodu v propustném, resp. závěrném směru 2. uvede příklady využití polovodičových diod v technické praxi F-9-7-01 objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a měsíců planet kolem planet 1. vysvětlí, která síla udržuje planety na oběžné dráze kolem Slunce a nedovolí, aby se od Slunce vzdálily; obdobně vysvětlí pohyb měsíců kolem planet 2. popíše s využitím modelu, proč dochází k zatmění Slunce a zatmění Měsíce 3. jednoduše vysvětlí (s použitím modelu) podstatu střídání měsíčních fází F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností 1. vysvětlí princip uvolňování energie ve Slunci 2. popíše rozdíly mezi hvězdou a planetou	EL. PROUD V POLOVODIČÍCH Zapojení PN přechodu Dioda v praxi ASTRONOMIE Slunce Planety Keplerovy zákony Fáze měsíce VESMÍR Hvězdy, planety Termonukleární reakce Sluneční soustavy	<u>OSV</u> <u>Z</u> – roční období <u>MV, OSV</u> <u>MV</u>	
- popíše změnu odporu v polovodičích, pojmenuje některé druhy polovodičů – termistor, fotorezistor	ELEKTRICKÝ PROUD V POLOVODIČÍCH		

- popíše vznik polovodiče typu P i polovodiče typu N - popíše princip polovodičové diody i způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru - dokáže popsat užití diody jako jednoduchého usměrňovače a vznik tepavého proudu - řídí se základními bezpečnostními pravidly pro práci s elektrickým proudem	Polovodič Typy polovodičů Polovodičová dioda	<u>OSV</u> MV, OSV	
- podá přehled elektromagnetických vln a jejich užití - vysvětlí pojem vlnová délka, zná hodnotu rychlosti světla ve vakuu - popíše podstatu světla, prostředí, elektromagnetické vlny šíří - popíše zdroje záření i jejich způsob užití	ATOMY A ZÁŘENÍ Elektromagnetické záření	<u>Ch</u> – jaderná energie <u>Ch</u> – oddělování složek směsi	
- dokáže popsat stavbu atomu, používá pojmy nukleony, nukleonová čísla, vysvětlí pojem neklid, izotop - prokáže, že zná podstatu 3 druhů záření (alfa, beta, gama), jejich nebezpečnost i způsob ochrany před nimi - na některých známých přirozených radionuklidech popíše proces přeměny i užití	JADERNÁ ENERGIE Štěpení atomového jádra	<u>MV</u> <u>OSV</u>	

radioaktivity v různých oborech činnosti	Řetězová reakce	<u>MV</u>	
- popíše řetězovou reakci i uvolňování jaderné energie, vysvětlí rozdíl mezi reakcí slučování a štěpení			
- za pomoci obrázku popíše jaderný reaktor základní členění jaderné elektrárny		<u>VDO</u>	
- zná možná nebezpečí jaderných reakcí způsob ochrany	Jaderný reaktor	<u>OSV</u>	
- dokáže popsat zajištění bezpečného provozu v jaderné elektrárně		<u>EV</u>	
- vysvětlí možné nepříznivé vlivy radioaktivního a ultrafialového záření na lidský organizmus		<u>EV, OSV</u>	

Charakteristika vyučovacího předmětu

CHEMIE – 2. stupeň

Vyučovací předmět Chemie je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku po dvou hodinách týdně.

Vzdělávání v předmětu chemie:

- směřuje k podchycení a rozvíjení zájmu o obor
- vede k poznávání základních chemických pojmů a zákonitostí na příkladech směsí, chemických látek a jejich reakcí s využíváním jednoduchých chemických pokusů
- učí řešit problémy a správně jednat v praktických situacích, vysvětlovat a zdůvodňovat chemické jevy
- učí poznatky využívat k rozvíjení odpovědných občanských postojů
- učí získávat a upevňovat dovednosti pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s nebezpečnými chemickými látkami a přípravky.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a cílů vzdělávání:

- frontální výuka je spojována s praktickými cvičeními
- nácviky jednoduchých laboratorních metod a postupů
- práce ve skupinách demonstrační pokusy

Rozdělení žáků do skupin, počet skupin a počet žáků ve skupině je omezen vybavením školy pomůckami. Vždy je kladen důraz na dodržování zásad bezpečné práce a postupů v souladu s platnou legislativou.

2. Průřezová témata

Předmět prolínají **průřezová témata**. Důraz je kladen na zodpovědnost každého jedince za své zdraví (Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana), na zodpovědnost a spoluzodpovědnost za stav životního prostředí (Enviromentální výchova, Myšlení v evropských a globálních souvislostech).

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- vede žáky k systematickému pozorování jako základní formě zjišťování chemických vlastností látek, jejich přeměn a podmínek, za kterých tyto přeměny nastávají, k jejich popisu, hledání souvislostí mezi jevy a jejich vysvětlení

- vede žáky ke správnému používání chemických termínů, symbolů a značek
- dává žákům možnost samostatně či ve skupinách formulovat závěry na základě pozorování a pokusů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- předpokládá problémové situace související s učivem chemie
- dává žákům možnost volit různé způsoby řešení
- dává možnost obhajovat svá rozhodnutí
- vede žáky k promýšlení pracovních postupů praktických cvičení
- vede žáky k nacházení příkladů chemických dějů a jevů z běžné praxe, k vysvětlování jejich chemické podstaty
- klade důraz na aplikaci poznatků v praxi

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky ke správnému užívání chemických symbolů a značek
- podněcuje žáky k argumentaci
- zadává takové úkoly, při kterých mohou žáci navzájem komunikovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podněcuje žáky ke smysluplné diskusi
- vytváří situace, při kterých se žáci učí respektovat své názory

Kompetence občanské

Učitel

- společně s žáky respektuje pravidla pro práci s chemickými látkami, řád učebny a laboratorní řád
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- předkládá situace, ve kterých se žáci učí chápat základní ekologické souvislosti a environmentální problémy, respektovat požadavky na kvalitní životní prostředí
- vede žáky k zodpovědnému chování v krizových situacích (přivolat pomoc a poskytnout první pomoc)

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení
- vyžaduje dodržování vymezených pravidel/povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadává úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků a běžné praxi

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Chemie

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: CH-9-1-01 určí společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02 pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí CH-9-1-03 objasní neefektivnější jednání v modelových příkladech havárie s únikem nebezpečných látek CH-9-3-01 používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech CH-9-3-02 rozlišuje chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech CH-9-3-03 orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti CH-9-4-01 rozliší výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich	Chemické látky a směsi - Složení a třídění látek Kyseliny, hydroxidy, pozorování vlastností látek Ochrana člověka za mimořádných situací – projektová výuka Poznáváme složení látek - Částice látek - Prvky - Chemické sloučeniny Chemické prvky - Rozdělení chemických prvků - Nekovy - Polokovy - Kovy Chemické reakce - Co jsou chemické reakce (rozdělení chemických reakcí)	opak. F 6 Člověk a zdraví OSV – zodpovědnost za své zdraví, pomoc zraněným lidem EV – likvidace úniku ropných a jiných škodlivých látek EGS – čistota vody a vzduchu jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost za stav čistoty vody a vzduchu OSV – zodpovědnost jednotlivce za práci s prvky a sloučeninami ohrožujícími zdraví a živ. Prostředí EV – nebezpečí poškození živ. prostředí někt. prvky a jejich slouč. (těžké kovy, baterie z mobilních tel., součástky PC v odpadu apod.) EGS – znečištění životního prostředí jako globální problém lidstva	

klasifikaci a zhodnotí jejich využívání CH-9-4-02 přečte chemické rovnice a s užitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu CH-9-4-03 aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu CH-9-5-01 porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí CH-9-5-02 vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet CH-9-5-03 orientuje se na stupnici pH, změří reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	- Zákon zachování hmotnosti - Chemické výpočty - Chemické rovnice - Průběh chemických reakcí Anorganické sloučeniny - Dvouprvkové sloučeniny (halogenidy, oxidy, sulfidy) - Tříprvkové sloučeniny (hydroxidy, kyseliny, soli) Kyseliny - Vznik kyselých dešťů Kyselost a zásaditost látek	OSV – osobní zodpovědnost jedince za své zdraví (NaCl – hypertenze) EV – solení silnic OSV – zodpovědnost jedince za své zdraví (revize plyn. spotřebičů v domácnosti, význam hromadné dopravy – oxidy ve výfukových plynech EGS – kamiony x železnice projekty a dotace EU na snížení emisí EV – vliv pH na život ve vodě (mrtvá jezera v Kanadě, řeky u nás) EV – reakce kyselinotvorných oxidů v atmosféře, působení kyselých dešťů, vznik smogu a jeho vliv na zdraví OSV – osobní zodpovědnost při práci se žíravými kyselinami a hydroxidy, poskytnutí první pomoci při poleptání, zabezpečení lékařské pomoci zraněnému EV – nebezpečí havárií při výrobě, přepravě a skladování kyselin a hydroxidů	
---	--	---	--

Projekty dle aktuálních možností např. Voda kolem nás, Zákony a předpisy pro nakládání s chem. látkami, Zásady poskytnutí první pomoci

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Chemie

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Organické sloučeniny			
Žák: CH-9-6-01 rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití 1. zařadí uhlovodíky mezi organické látky 2. užívá vedle názvů i vzorce nejjednodušších uhlovodíků 3. popíše vlastnosti nejjednodušších uhlovodíků 4. uvede příklady použití nejjednodušších uhlovodíků 5. uvede příklady zdrojů uhlovodíků CH-9-6-02 zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy 1. uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu 2. zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů 3. popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka CH-9-6-03 rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	Opakování učiva 8. ročníku Uhlovodíky - Uhlovodíky nasycené - Uhlovodíky nenasycené - Aromatické uhlovodíky – areny Zdroje energie - Neobnovitelné zdroje - Obnovitelné zdroje Deriváty uhlovodíků - Halogenderiváty - Dusíkaté deriváty - Kyslíkaté deriváty	EV – zneč. živ. prostředí (a odpadních vod) org. rozp. a řed., zneč. živ. prostř. v chem. výrobach poškození ozónové vrstvy Z - těžba ropy, uhlí, plynu OSV – vlastní zodpovědnost za bezp. práci s topnými plyny a palivy EGS – záv. sv. hospodářství na těžbě ropy, ochrana těžebních, dopravních a zpracovatelských provozů ropy a plynu před teror. útoky EV – CO ₂ , CH ₄ jako skleníkové plyny, SO ₂ jako vedl. produkt spalování uhlí – kyselé deště význam obnovitelných zdrojů energie MKV – nebezpečí zneužití přírodního bohatství zemí 3. Světa	

1. rozliší halogenderiváty uhlovodíků, alkoholy a organické kyseliny 2. popíše používání freonů v praktickém životě a jejich vliv na životní prostředí 3. jmenuje nejjednodušší alkoholy a popíše jejich vlastnosti 4. zhodnotí rizika konzumace alkoholu z hlediska zdraví člověka 5. uvede příklady nejznámějších organických kyselin (i triviálních názvů) a jejich výskytu CH-9-6-04 orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktů biochemického zpracování, především bílkovin, tuků, sacharidů 1. rozliší výchozí látky a produkty fotosyntézy 2. vysvětlí význam fotosyntézy pro život na Zemi 3. rozliší bílkoviny, tuky, sacharidy a vitaminy z hlediska výživy 4. orientuje se v rostlinných a živočišných tucích a ve způsobech jejich uchovávání 5. posoudí různé typy potravin z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy CH-9-6-05 určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu 1. určí nezbytné podmínky pro průběh fotosyntézy CH-9-6-06 uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů 1. uvede příklady zdrojů bílkovin a jejich význam pro člověka 2. uvede příklady zdrojů tuků a jejich význam pro člověka 3. uvede příklady zdrojů sacharidů a jejich význam pro člověka 4. uvede příklady zdrojů vitaminů a jejich význam	Přírodní látky - Chemické složení organismů - Cukry (sacharidy) - Tuky (lipidy) - Bílkoviny (proteiny) - Nukleové kyseliny Fotosyntéza Chemie a výživa	OSV – osobní zodpovědnost při práci s deriváty uhlovodíků (rozpuštědla, ředidla, barvy) OSV – poškození zdraví užíváním alkohol. nápojů, nebezpečí vzniku závislosti na alkoholu OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu, nadměrný příjem cukru EGS, EV – stav tropických deštných pralesů EGS – poškození ozónové vrstvy jako globální problém lidstva OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu – nadměrný příjem tuků, cholesterol OSV – osobní zodpovědnost za svoji výživu	
--	---	--	--

pro člověka			
Chemie a společnost			
CH-9-7-01 zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje na Zemi 1. uvede příklady prvotních a druhotných surovin významných pro chemickou výrobu 2. zhodnotí ekologický a ekonomický význam recyklace odpadů 3. popíše význam ropy, uhlí a zemního plynu pro chemický průmysl i pro praktický život člověka CH-9-7-02 aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe 1. uvede telefonní čísla, na která má volat v případě vzniku požárů 2. popíše správné chování při požáru 3. rozpozná označení hořlavých, toxických a výbušných látek 4. rozliší základní hasební látky v hasicích přístrojích CH-9-7-03 orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka 1. jmenuje zástupce významných plastů a jejich vlastností 2. zhodnotí význam plastů z hlediska praktického využití člověkem a dopady jejich využívání na životní prostředí 3. popíše bezpečné a k životnímu prostředí šetrné zacházení s mycími a čisticími prostředky v domácnosti 4. popíše vliv mycích a čisticích prostředků na životní prostředí 5. jmenuje skupiny běžně dostupných léčiv a způsoby jejich použití	Ochrana člověka za mimořádných situací – projektová výuka Chemie a průmysl (plasty, syntetická vlákna)) Chemie a životní prostředí Chemie a zdraví (léčiva)	Z - sv. naleziště rud Z - ocelářský průmysl EV – plasty v odpadech, význam recyklace EGS – plasty jako globální problém lidstva VDO – zákony a předpisy o odpadech, recyklaci plastů OSV – osobní zodpovědnost při nakládání s použitými plasty EGS – znečištění odpadních vod saponáty jako globální problém lidstva	

Charakteristika vyučovacího předmětu **PŘÍRODOPIS – 2. stupeň**

Vyučovací předmět Přírodopis je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Vyučovací předmět Přírodopis je vyučován jako samostatný předmět v 6. a 8. ročníku ve dvou týdenních hodinách, v 7. ročníku jsou mu věnovány dvě hodiny týdně, z toho jedna hodina z disponibilních hodin, v 9. ročníku jedna vyučovací hodina.

Vyučovací předmět je tvořen těmito vzdělávacími obsahy:

- obecná biologie
- genetika
- biologie hub
- biologie rostlin
- biologie živočichů
- biologie člověka
- neživá příroda
- základy ekologie
- praktické poznávání přírody.

Vzdělávání v předmětu přírodopis:

- rozvíjí ekologicko-systematické znalosti na základě poznávání příkladů významných společenstev naší přírody a vybraných představitelů organismů v nich žijících
- poskytuje žákům celistvý pohled na konkrétní přírodní celky i na jednotlivé druhy organismů v nich žijících.

Formy a metody práce se užívají podle charakteru učiva a vzdělávacích cílů :

- frontální výuka s demonstračními pomůckami
- skupinová práce s využitím přírodnin, pracovních listů a odborné literatury
- přírodovědné vycházky s pozorováním
- exkurse do ekosystémů.

2.Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata : OSV, MV, EV.

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

vede žáky :

- k vyhledávání, třídění a propojování informací
- k správnému používání odborné terminologie
- k samostatnému pozorování přírodních jevů, porovnávání získaných informací a stanovování závěrů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- zadává úkoly způsobem, který umožňuje více postupů

- zařazuje metody, při kterých žáci sami navrhnou řešení, vyhodnotí získaná fakta a stanoví závěry.

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k formulování myšlenek v mluvené i písemné podobě
- vede žáky při jejich vzájemné komunikaci při práci ve skupinkách k respektování názorů
- učí je diskutovat
- umožňuje prezentaci práce žáků
- dává žákům možnost sebehodnocení
- umožňuje žákům reagovat na hodnocení ostatních.

Kompetence sociální a personální

Učitel

- při skupinovém vyučování vede žáky ke spolupráci při řešení problémů
- zdůrazňuje pocit zodpovědnosti každého žáka za splnění stanoveného úkolu
- navozuje u žáků pocit sounáležitosti k pracovní skupině
- iniciuje situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k odpovědnosti za splnění úkolu
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- učí žáky chápat základní ekologické souvislosti
- učí žáky klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- učí žáky komplexnímu pohledu na environmentální problémy
- učí žáky chránit vlastní zdraví i zdraví ostatních
- učí žáky zodpovědnému chování v krizových situacích

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel při práci s přírodninami, mikroskopickými preparáty a při laboratorních cvičeních
- vede žáky k vyrábění různých pomůcek souborů přírodnin a sbírek
- zadává úkoly tak, aby žáci sami měli možnost si práci organizovat a navrhovat postup

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOPIS

Ročník: 6., 7. třída

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Biologie živočichů			
Žák: P-9-4-01 porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02 rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin P-9-4-03 odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přízpůsobení danému prostředí P-9-4-04 zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	Stavba organismů - živočišná buňka Třídění organismů Viry, bakterie Prvoci Bezobratlí - Žahavci - Ploštěnci - Hlístice - Měkkýši - Kroužkovci - Členovci - Osnokožci Obratlovci - Ryby - Obojživelníci - Plazi - Ptáci - Savci	-EV - 6 Z (vesmír – planeta Země) -EV -6.Z – biosféra -6.Z Hydrosféra	
Biologie rostlin			
P-9-3-01 odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům P-9-3-02 porovná vnější a vnitřní stavbu	Stavba těla krytosemenných rostlin - kořen, stonek, list, květ Stavba organismů - rostlinná buňka	-EV	-exkurze do lesního ekosystému

jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku P-9-3-03 vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin P-9-3-04 rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů P-9-3-05 odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	Stélkaté a cévnaté rostliny Rostliny jednoděložné a dvouděložné Růst rostlin Život rostlin Nepohlavní – vegetativní rozmnožování Pohlavní rozmnožování Řasy Mechorosty Cévnaté rostliny Rostliny jednoděložné Rostliny dvouděložné Rostliny a prostředí - společenstva rostlin		-herbář listů stromů -herbář rostlin
	Biologie hub		
P-9-2-01 rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků P-9-2-02 vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích P-9-2-03 objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	Stopkovýtrusné houby Vřeckovýtrusné houby Lišejníky	-EV	- výstavka hub - práce s atlasy hub
	Praktické poznávání přírody		
P-9-8-01 aplikuje praktické metody poznávání přírody P-9-8-02 dodržuje základní pravidla bezpečnosti	Mikroskopování -stavba mikroskopu -výroba preparátu	-EV	-práce s pracovními listy, určovacími atlasy -používání výukových pomůcek

práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	Vycházky do přírody		(lupy, nádoby na hmyz, sítky...)
--	---------------------	--	----------------------------------

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

PŘÍRODOPIS

Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Biologie člověka			
Žák: P-9-5-01 určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy 1. určí přibližné umístění hlavních orgánů orgánových soustav v těle člověka 2. popíše stavbu a funkci orgánových soustav člověka s důrazem na propojení jejich činnosti 3. vysvětlí, že řízení lidského organismu se uskutečňuje hormonální a nervovou soustavou 4. objasní způsob získávání informací o okolním prostředí P-9-5-02 orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka 1. uvede, že podle vědeckých názorů se člověk nevyvinul z dnes žijících lidoopů 2. Uvede odlišnosti současného člověka od předchůdců člověka podle převažujícího vědeckého názoru 3. má základní představu o délce doby vývoje člověka a existence současného člověka 1. vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky 2. vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky 3. objasní důležitost péče o novorozence 4. charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období	Tělní soustavy - Opěrná a pohybová soustava - Oběhová soustava - Dýchací soustava - Trávicí soustava - Vylučovací soustava - Kožní soustava - Nervová soustava - Žlázy s vnitřním vyměšováním - Smyslová ústrojí Původ a vývoj člověka Rozmnožovací soustava - Pohlavní ústrojí - Rizika sexuálního života - Pohlavní choroby	-EV -OSV -EV -VKZ 8 -OSV -CH 9 – významné látky v organismech -CH 9 – chemie pro člověka -CH 9 – člověk proti sobě -F 7 – světelné jevy, čočky -F 8 – zvukové jevy, ucho jako přijímač zvuků -VKZ 8 -OSV -VKZ 8	

lidského P-9-5-03 objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří 1. vysvětlí vznik a vyživování plodu v těle matky 2. vyvodí zásady pro zdravý způsob života budoucí matky 3. objasní důležitost péče o novorozeně 4. charakterizuje hlavní znaky jednotlivých období lidského života P-9-5-04 rozlišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby, objasní význam zdravého způsobu života 1. uvede příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby 2. vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka P-9-5-05 aplikuje první pomoc při poranění a jiném poškození těla 1. zná postupy poskytování první pomoci 2. prakticky provede ukázkou poskytnutí první pomoci	- Vývin lidského jedince - Vývin jedince po narození Nakažlivé nemoci Odolnost organismu proti infekci Zdravá výživa Hygiena potravy Nebezpečné závislosti První pomoc při zlomeninách První pomoc při krvácení		
Obecná biologie a genetika			
P-9-1-03 rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů 1. rozliší orgány zajišťující životní funkce a rozmnožování rostlin 2. rozliší orgánové soustavy zajišťující životní funkce a rozmnožování živočichů P-9-1-05 vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti 1. vysvětlí podstatu nepohlavního rozmnožování a uvede příklady 2. vysvětlí podstatu pohlavního rozmnožování i z	Člověk a dědičnost - Chromozomy a DNA - Chromozomy a buněčné dělení - Chromozomy v jádrech buněk člověka	-EV	

hlediska přenosu dědičných informací P-9-1-06 uveďte příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů 1. uveďte konkrétní příklady využití poznatků z genetiky rostlin, živočichů a člověka v praktickém životě 2. uveďte příklady vlivu šlechtění na vzhled rostlin a živočichů 3. uveďte příklady vlivů prostředí na utváření organismů	- Význam genetiky		
---	--------------------------	--	--

PŘÍRODOPIS
Ročník: 9. třída

306

P-9-6-04 porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě 1. uveďte příklady běžných nemocí i zásady jejich prevence a léčby 2. vysvětlí vlivy prostředí a životního stylu na zdraví člověka P-9-6-05 rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků 1. porovná přibližnou délku trvání geologických období 2. uveďte charakteristické znaky geologických období P-9-6-06 uveďte význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi 1. uveďte rozdíl mezi počasím a podnebím 2. vysvětlí skleníkový jev a jeho možný vliv na klimatické změny 3. uveďte faktory podnebí, které jsou rozhodující pro vývoj jednotlivých typů ekosystémů 4. charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy i jejich doprovodné jevy 5. charakterizuje možné dopady mimořádných událostí a ochranu před nimi	- Půdotvorní činitelé a jejich působení - Složení a vlastnosti půd - Třídění půd - Éry vývoje Země - Prekambrium - Prvohory - Druohory - Třetihory - Čtvrtohory	-CH 8 Látky kyselé a zásadité EV -F 6 Měření času -F 9 Elektromagnetické vlnění, Země a vesmír -Z 8 Povrch ČR -CH 9 Uhlovodíky <u>Mezipředmětové vztahy</u> Z, F, Vv	
Základy ekologie			
P-9-7-01 uveďte příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi 1. uveďte příklady organismů v přírodních i umělých	Ekologie a životní prostředí		

ekosystémech naší přírody 2. vysvětlí význam autotrofních organismů a různých způsobů výživy heterotrofních organismů v ekosystému 3. uvede příklady různých vztahů mezi organismy P-9-7-02 rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému 1. rozliší termíny populace, společenstvo, ekosystém a uvede příklady 2. vysvětlí význam slunečního záření jako zdroje energie pro ekosystém 3. vysvětlí význam vztahů mezi organismy pro oběh látek v přírodě P-9-7-03 vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam 1. vysvětlí vztahy v potravních řetězcích pastevně-kořistnických a rozkladných 2. vysvětlí důležitost biologické regulace a kdy se organismus může stát škůdcem 3. vytvoří příklady jednoduchých potravních řetězců k různým ekosystémům P-9-7-04 uvede příklady kladných i záporných vlivů člověka na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému 1. posoudí, které lidské činnosti životní prostředí ohrožují a které přispívají k jeho zlepšování 2. uvede příklady narušení rovnováhy ekosystému 3. navrhne aktivity, kterými je možné stav životního prostředí zlepšovat 4. vyhledá a popíše činitele ovlivňující životní prostředí v místě bydliště a blízkém okolí	Podmínky života Neživé složky životního prostředí - Světlo a teplo - Světlo a organizmy - Teplo a organizmy - Vzduch - Voda - Minerální látky Živé složky životního prostředí - Jedinec - Populace - Společenstvo - Ekosystém Stav životního prostředí - Ochrana přírody - Zeleň v krajině a její význam Člověk a biosféra	EV -Z 6 Hydrosféra -CH 8 Voda -Z 6 Atmosféra -CH 8 Vzduch	
--	--	--	--

--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu

ZEMĚPIS – 2. stupeň

Vyučovací předmět Zeměpis je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a příroda**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Zeměpis je předmět, který obohacuje v návaznosti na prvouku a na vlastivědu celkový vzdělanostní rozhled žáků uvedením do hlavních přírodních, hospodářských a sociálních podmínek a faktorů života lidí v blízkém regionu, na území České republiky, v Evropě i v dalších světadílech. Umožňuje žákům orientovat se v současném světě a v problémech současného lidstva, uvědomovat si civilizační rizika a perspektivy budoucnosti lidstva i vlastní spoluzodpovědnost za kvalitu života na Zemi.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru zeměpis je rozdělen na sedm tematických okruhů.

Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie

- žák dokáže přiměřeně zhodnotit geografické informace z dostupných
- kartografických produktů, grafů, diagramů a dalších zdrojů
- používá s porozuměním základní geografickou terminologii
- přiměřeně hodnotí geografické objekty a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti a zákonitosti
- využívá osobní myšlenková schémata pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení jevů, pro vytváření postojů k okolnímu světu

Přírodní obraz Země

- žák zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává ji s ostatními
- tělesy Sluneční soustavy
- zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů
- rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, klasifikuje tvary zemského povrchu
- porovnává působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost

Regiony světa

- žák rozlišuje kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů
- světa
- lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle
- zvolených kritérií a srovnává jejich postavení
- porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní,
- společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a států
- zamýšlí se nad tím, jaké změny ve vybraných regionech mohou
- nastat, a co je jejich příčinou

Společenské a hospodářské prostředí

- žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové
- populace, její rozložení, strukturu a růst
- pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel a posoudí vliv
- přírodních podmínek na funkci lidského sídla
- zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového
- hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní aktuální světové surovinové a energetické zdroje
- uvědomuje si hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit
- porovnává státy světa na základě podobných a odlišných znaků
- lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech

Životní prostředí

- žák porovnává různé krajiny jako součást krajinné sféry, rozlišuje
- specifické znaky funkce krajiny
- uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů
- uvádí na konkrétních příkladech závažné důsledky a rizika
- přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
- Česká republika
- žák vymezí a lokalizuje místní region podle bydliště nebo školy
- hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu
- hodnotí na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje a lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu
- lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit
- uvádí příklady působení České republiky v mezinárodních institucích a organizacích a integracích států

Terénní geografická výuka, praxe a aplikace

- žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu
- aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny
- uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech

Předmět zeměpis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. a 7. ročníku 2 hodiny týdně a v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

2.Průřezová témata

Předmětem prolínají všechna průřezová témata – osobnostní a sociální výchova, výchova demokratického občana, výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, multikulturní výchova, environmentální výchova a mediální výchova.

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- klade důraz na pozitivní motivaci žáků
- rozvíjí u žáků dovednosti potřebné k osvojování učiva
- vede žáky k vyhledávání, shromažďování a porovnávání informací z různých informačních zdrojů
- poukazuje na nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využitím v praxi
- vede žáky k používání odborné terminologie
- otvírá žákům možnost využívat vlastní zkušenosti a poznatky z jiných předmětů

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- vede žáky k tomu, aby byli schopni samipochopit problem a vyhledat k němu vhodné informace, diskutovat o možnostech řešení
- učí žáky kriticky myslet
- pracuje s chybou
- vede žáky k tomu, aby svá rozhodnutí byli schopni obhájit
- podporuje u žáků objevování, pátrání a hledání originálních řešení
- využívá při své práci hry, soutěže, křížovky, kvízy

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k tomu, aby vyjadřovali své myšlenky v logickém sledu, výstižně a kultivovaně
- požaduje, aby žáci dokázali prezentovat různé texty, obrazový materiál a grafy
- vede žáky k hlasitému hodnocení práce jednotlivců a skupin
- učí je naslouchat a respektovat názory druhých

Kompetence sociální a personální

Učitel

- vede žáky k tomu, aby efektivně spolupracovali s druhými při řešení daného úkolu
- snaží se v žácích utvářet pocit zodpovědnosti za své jednání
- podporuje u žáků ochotu pomoci a o pomoc požádat

Kompetence občanské

Učitel

- klade důraz na dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k tomu, aby si uvědomili svá práva i povinnosti ve škole i mimo ni
- podporuje u žáků pozitivní postoje k ochraně kulturního dědictví a ocenění našich tradic
- zapojuje žáky do organizace a účasti v soutěžích
- vede žáky k vytváření osobních představ o geografickém a životním prostředí

Kompetence pracovní

Učitel

- vede žáky k dodržování pravidel bezpečného chování v terénu
- dbá na to, aby žáci využívali znalosti a zkušenosti získané v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje a své přípravy na budoucnost
- rozvíjí u žáka smysl pro povinnost vyžadováním přípravy na výuku, shromažďováním materiálů
- zapojuje do výuky co nejvíce rozmanitých praktických činností
- využívá při výuce pozorování, experimentování, práce na počítači

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	-zeměpisná síť -určování geografické polohy -určování časových pásem -zeměpisné souřadnice -mapa, atlas, globus -geografické informace, práce s nimi	OSV – rozvoj schopností poznávání MDV – snímky z kosmu Fy – skupenství látek, gravitační síla Země D – stáří kosmu, existence lidstva, vývoj poznání o tvaru Země M – jednotky vzdáleností, porovnávání velikosti planet	MDV – interpretace vztahu mediálního sdělení a reality
Z-9-1-02 Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	-měřítko glóbu -planeta Země -kontinenty -oceány -kartografie -zemský povrch -terminologie		
Z-9-1-03 Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajině sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	-krajinná sféra a její složky -pevninské a oceánské tvary zemského povrchu -význam přírodních složek na Zemi -krajina -geografické objekty, jevy-jevy a procesy v krajině -zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v krajině	EV-Základní podmínky života- Ekosystémy-Lidské aktivity a problémy životního prostředí Př – změny v přírodě v závislosti na ročním období	
Z-9-1-04 Žák vytváří a využívá osobní myšlenková		EGS – orientace na mapě okolí školy, časová pásma	

(mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	-druhy plánů a map, měřítko -mentální a myšlenková mapa -orientace na mapě	MDV – mapy jako zdroj informací D – tématické mapy Vv – estetická stránka mapy M – práce s měřítkem, převody jednotek délky, převody jednotek času	EGS – objevujeme Evropu
Přírodní obraz Země			
Z-9-2-01 Žák zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	-postavení Země ve vesmíru -Slunce, Sluneční soustava -Měsíc, fáze Měsíce -vlastnosti planety Země z hlediska podmínek pro život -porovnání planet		
Z-9-2-02 Žák prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	-tvar a pohyby planety Země -délka dne a noci -roční období -polární den a noc -rovnodennost, slunovrat -rotace Země kolem osy a pohyb Měsíce -důsledky oběhu Země kolem Slunce -vliv pohybů Země a Měsíce na život organismů		
Z-9-2-03 Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	-litosféra -stavba Země -oceán -přírodní sféra, složky -krajina -tvary zemského povrchu -příčinné vztahy v krajině		

Z-9-2-04 Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	-atmosféra, hydrosféra, biosféra -vnější a vnitřní geologické síly -počasí, podnebí -koloběh vody -vodní zdroje, jejich dostupnost -půda, znehodnocení půdy -výšková stupňovitost, šířková pásma -podnebné pásy -vegetační pásy	ENV – klimatické změny, kvalita ovzduší Ov – šetření vodou, ochrana vodních zdrojů EGS – globální oteplování, mezinárodní spolupráce EGS – rozšiřování pouští	
Regiony světa			
Z-9-3-01 Žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohrazení a lokalizaci regionů světa Z-9-3-02 Žák rozlišuje a lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-03 Žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných regionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-04 Žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	-zeměpis světadílů a oceánů -zemské polokoule -regiony světa -zeměpisné souřadnice -vliv přírodních a společenských podmínek na regiony světa -poloha, rozloha oceánů a světadílů -regiony světa -periferní zóny, rozvojová jádra -přírodní, společenské charakteristiky regionů světa -Afrika, Austrálie, Oceánie, Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán -průplav, průliv -podnebné pásy -vegetační pásy -nerostné suroviny -regiony světa -geografická poloha modelových států --Afrika, Austrálie, Oceánie, Antarktida, Indický oceán, Tichý oceán -problémy světa -regiony světa -přírodní charakteristiky a procesy v regionech	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá-problematika dětské práce a životní situace dětí v rozvojových zemích (Afrika) VMGES-objevujeme Evropu a svět-význam deštných pralesů pro život na zemi EV-Základní podmínky života (vliv přírodních poměrů na život, ochrana biologických druhů)	

	světa -společenské změny		
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 Žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa.	-obyvatelstvo-sídla -obyvatelstvo světa a jeho růst -rozmístění obyvatelstva -územní pohyb obyvatelstva -lidské rasy, národy, jazyky -migrace, emigrace -náboženství -kulturní odlišnosti	ENV – základní podmínky života	
Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel			
Z-9-4-03 Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje			
Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit			
Z-9-4-05 Žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků			
Z-9-4-06 Žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech			
Životní prostředí			
Z-9-5-01 Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	- krajina, příroda a životní prostředí -tvorba krajiny -znaky krajiny -funkce krajiny		
Z-9-5-02			

Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	-vliv lidské činnosti na vzhled a znaky krajiny	ENV – základní podmínky života	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-01 Žák ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-02 Žák aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny Z-9-7-03 Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	-obsah a grafika map, barvy, výškopis, polohopis a vysvětlivky (mapový klíč) -poledníky, rovnoběžky -zeměpisné souřadnice -zeměpisná síť -orientační body, linie, plochy, mapy -určování světových stran -mapa a přístroje v praxi -orientace plánu a mapy vzhledem ke světovým stranám -objekty v krajině, poloha, vzhled, znak funkce -objekty v náčrtu -změny v krajině		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-03 Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině Z-9-1-04 Žák vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	--určování geografické polohy -určování časových pásem -zeměpisné souřadnice -mapa, atlas, globus -geografické informace, práce s nimi -zemský povrch -terminologie --krajinná sféra a její složky -pevninské a oceánské tvary zemského povrchu -význam přírodních složek na Zemi -krajinu -geografické objekty -orientace na mapě	OSV – rozvoj schopností poznávání EV-Základní podmínky života-Ekosystémy-Lidské aktivity a problémy životního prostředí MDV – mapy jako zdroj informací	
Přírodní obraz Země			
Z-9-2-03			

Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-04 Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost	-přírodní sféra, složky -krajina -tvary zemského povrchu -příčinné vztahy v krajině -litosféra -výšková stupňovitost, šířková pásma -podnebné pásy -vegetační pásy	ENV – klimatické změny, kvalita ovzduší Ov – šetření vodou, ochrana vodních zdrojů EGS – globální oteplování, mezinárodní spolupráce EGS – rozšiřování pouští	
Regiony světa			
Z-9-3-01 Žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa Z-9-3-02 Žák rozlišuje a lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny Z-9-3-03 Žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti,	-zeměpis světadílů-Amerika, Asie, Evropa -zeměpisná poloha -pohoří, nížiny, vodstvo -podnebí -rostlinstvo a živočišstvo -nerostné suroviny, průmyslové oblasti -obyvatelstvo a osídlení -doprava -průlivy, průplavy -vliv přírodních podmínek na regiony světa -vliv společenských podmínek a vztahů na charakter regionů -vymezení regionů -Amerika, Asie, Evropa, Atlantský oceán, Severní ledový oceán -průplav, průliv -podnebné pásy -vegetační pásy -nerostné suroviny -regiony světa -geografická poloha modelových států --Amerika, Asie, Evropa, Atlantský oceán, Severní ledový oceán	VMGES-Evropa a svět nás zajímá – problematika dětské práce a životní situace dětí v rozvojových zemích VMGES-objevujeme Evropu a svět – význam deštných pralesů pro život na zemi EV-základní podmínky života- vliv přírodních poměrů na život v jednotlivých světadílech -ochrana biologických druhů	

potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných regionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-04 Žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	-problémy světa -regiony světa -časové horizonty -přírodní charakteristiky a procesy v regionech světa -společenské změny v časových horizontech		
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-01 Žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa. Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-03 Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit Z-9-4-05 Žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků Z-9-4-06 Žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů	-obyvatelstvo-sídla -obyvatelstvo světa a jeho růst -rozmístění obyvatelstva -územní pohyb obyvatelstva -lidské rasy, národy, jazyky -migrace, emigrace -náboženství -kulturní odlišnosti	Mezipředmětové vztahy: Čj, D, Př, VKO ENV-základní podmínky života	

hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech			
Životní prostředí			
Z-9-5-01 Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin Z-9-5-02 Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	- krajina – přírodní a společenské prostředí - typy krajin - vztah příroda a společnost - ochrana přírody - globální problémy - přeměna krajiny - těžba - průmysl - zemědělství - negativní působení lidských aktivit na životní prostředí - přírodní zdroje-jejich obnovitelnost a vyčerpatelnost - principy ochrany přírody a udržitelnost života - NP, rezervace	ENV – základní podmínky života	
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			
Z-9-7-03 Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	- zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině - chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí		

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů Z-9-1-02 Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii Z-9-1-03 Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině Z-9-1-04 Žák vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu			
Přírodní obraz Země			
Z-9-2-03 Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu Z-9-2-04 Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů	-krajinná sféra-přírodní sféra -systém přírodní sféry -výškové stupně -přírodní oblasti		

v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost			
Regiony světa			
Z-9-3-01 Žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa Z-9-3-03 Žák porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných regionů světa a vybraných (modelových) států Z-9-3-04 Žák zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	-zeměpis světadílů-Evropa -přírodní podmínky -společenské podmínky a vztahy - střední Evropa -cestovní ruch -turistická centra -ekonomické a vojenské organizace -společenské změny v regionech	VMEGS-jsme Evropané-klíčové mezníky evropské historie Příklady práv a povinností občanů EU MKV-etnický původ-odlišnost lidí -postavení národnostních menšin	
Společenské a hospodářské prostředí			
Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	-struktura obyvatel -městská sídla-proces urbanizace -život na venkově, ve městě -lidská sídla podle polohy a přírodních podmínek -těžba -energetika a těžký průmysl -spotřební průmysl -předpoklady umístění výroby -lokalizační faktory konkrétních hospodářských aktivit		
Životní prostředí			
Z-9-5-01 Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02 Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové	-krajina, příroda a životní prostředí -působení člověka na vzhled a znaky krajiny -přeměna krajiny -těžba	ENV-stav přírody, ochrana, předpoklady vývoje	

rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	-průmysl -zemědělství -rekreace, cestovní ruch -negativní působení lidských aktivit na životní prostředí --rekultivační programy -NP, rezervace -dopady hospodářských aktivit na krajinu -principy ochrany přírody a udržitelnosti života		
Česká republika			
Z-9-6-01 Žák vymezí a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy 1. žák lokalizuje místní region podle zvolených kritérií (bydliště, sídlo školy, obec s pověřeným obecním úřadem, obec s rozšířenou působností – město, statutární město, krajské město, kraj, chráněná krajinná oblast, národní park, euroregion apod.) 2. žák uvede na příkladech znaky a specifika místního regionu Z-9-6-02 Žák hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům 1. žák vyjmenuje silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů 2. žák zařadí místní region do příslušného kraje 3. žák diskutuje o perspektivách místního regionu Z-9-6-03 Žák hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu 1. žák objasní význam polohy České republiky v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie 2. žák charakterizuje s využitím různých dostupných	-zeměpisná poloha -vztahy k okolním regionům -přírodní charakteristika -místní region -specifika místního regionu -socioekonomická charakteristika -vyšší územní celky -místní region a vyšší územní celky -silné-slabé stránky místního regionu -perspektivy místního regionu -ČR obyvatelstvo -základní údaje o obyvatelstvu -rozdělení obyvatelstva -sídla -hospodářství ČR -průmysl -zemědělství -doprava	EGS-poloha ČR na mapě světa EV-ekosystémy MKV-etnický původ Mezipředmětové vztahy: ČJ, D, Př, M, F, Ch	

zdrojů přírodní, hospodářské a společenské poměry České republiky, porovnává je v základních charakteristikách s vybranými (modelovými) zahraničními státy Z-9-6-04 Žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit 1. žák lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a další vybrané regiony 2. žák vyjmenuje a ukáže na mapách hlavní jádrové a periferní oblasti České republiky, přiměřeně popíše jejich rozvojové charakteristiky, zacílení rozvoje 3. žák uvede přírodní, společenské a hospodářské charakteristiky krajů a dalších vybraných regionů České republiky Z-9-6-05 Žák uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států 1. žák jmenuje příklady zapojení České republiky do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států 2. žák svými slovy vysvětlí význam členství České republiky v Evropské unii	-služby, rekreace, cestovní ruch -kraje ČR -významná sídla -poloha ČR v rámci Evropy a EU -srovnání přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky ČR s vybranými státy -kraje ČR, lokalizace na mapě -jádrové a periferní oblasti ČR -přírodní a společenské charakteristiky krajů a regionů -zahraniční obchod -export, import -nadnárodní instituce -mezinárodní instituce -EU	ENV-vliv hospodářství na životní prostředí -vztah člověka k prostředí -základní podmínky života	
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Zeměpis

Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Geografické informace, zdroje dat, kartografie a topografie			
Z-9-1-01 Žák organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů 1. žák rozpozná geografické informace 2. žák vybere a použije prakticky geografické informace obsažené v učebnicích, školních atlasech, v tištěných a elektronických mapách a v dalších informačních zdrojích 3. žák vyjádří svými slovy požadované geografické informace o vybraných lokalitách nebo jevech a procesech Z-9-1-02 Žák používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii 1. žák doplní ze zdrojů informací vybrané geografické, topografické a kartografické pojmy 2. žák objasní svými slovy základní geografické, topografické a kartografické pojmy Z-9-1-03 Žák přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině 1. žák rozlíší a popíše vybrané významné geografické objekty, jevy a procesy v pozorované reálné nebo zobrazené krajině 2. žák vybere a použije vhodné tištěné nebo	- geografické informace, práce s nimi -terminologie -srovnávání geografických objektů a jevů - zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v krajině	OSV – rozvoj schopností poznávání	

elektronické mapy pro lokalizaci a srovnávání geografických objektů a jevů 3. žák využije dostupné informační zdroje pro srovnání geografických objektů a jevů 4. žák objasní rozdíly a podobnosti geografických objektů a jevů 5. žák popíše vlastními slovy na příkladech vybrané zákonitosti, souvislosti a podmíněnosti mezi objekty, jevy a procesy v pozorované krajině Z-9-1-04 Žák vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu 1. žák vytvoří osobní jednoduchá myšlenková schémata pro orientaci v regionu 2. žák nakreslí mentální mapu oblíbených anebo rizikových míst v obci a okolí nebo mentální mapu s jiným obsahem 3. žák srovná vytvořenou mentální mapu s mapou nebo plánem stejného území	-orientace na mapě	MDV – mapy jako zdroj informací	
Přírodní obraz Země			
Z-9-2-03 Žák rozlišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu 1. žák přiřadí vybraný přírodní prvek k příslušné složce přírodní sféry 2. žák vyjmenuje příklady příčinných vztahů v krajině 3. žák ilustruje na příkladech tvary zemského povrchu Z-9-2-04 Žák porovná působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a lidskou společnost 1. žák pojmenuje a uvede působení vnitřních a	-přírodní sféra, složky -krajina -tvary zemského povrchu -příčinné vztahy v krajině --atmosféra, hydrosféra, biosféra -vnější a vnitřní geologické síly -počasí, podnebí -koloběh vody -vodní zdroje, jejich dostupnost -půda, znehodnocení půdy	ENV – klimatické změny, kvalita ovzduší EGS – globální oteplování, mezinárodní spolupráce ENV – klimatické změny, kvalita ovzduší	

vnějších sil na utváření zemského povrchu, na život organismů a lidí 2. žák na mapách určí a ohraničí podnebné pásy 3. žák vyjmenuje vlivy šířkové pásmovitosti a výškové stupňovitosti na život lidí a organismů, zejména na zemědělství 4. žák objasní rozdíl mezi pojmy počasí a podnebí, pojmenuje činitele, které ovlivňují počasí a podnebí 5. žák popíše svými slovy rozmístění vody na Zemi a význam vody pro život lidí a organismů, objasní podstatu oběhu vody na Zemi a vztahy mezi srážkami, výparem a odtokem 6. žák uvede dostupnost vodních zdrojů v různých regionech světa 7. žák popíše s pomocí školního atlasu světa rozmístění hlavních typů půd, uvede příklady procesu znehodnocení půdy a jeho dopadu na zemědělskou činnost a lidskou společnost 8. žák pojmenuje rozdíly hlavních přírodních krajin (biomů) a ilustruje s pomocí školního atlasu světa jejich prostorový výskyt na Zemi	-výšková stupňovitost, šířková pásma -podnebné pásy -vegetační pásy	Ov – šetření vodou, ochrana vodních zdrojů EGS – globální oteplování, mezinárodní spolupráce EGS – rozšiřování pouští	
Regiony světa			
Z-9-3-01 Žák rozlišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa 1. žák uvede příklady, ve kterých mají přírodní podmínky vliv na rozmístění regionů světa 2. žák objasní na příkladech, jak vybrané přírodní podmínky ovlivňují charakter regionů světa 3. žák interpretuje na příkladech, jak vybrané společenské podmínky a vztahy ovlivňují charakter regionů světa 4. žák vymezí pomocí vybraných přírodních nebo společenských kritérií regiony světa	-vliv přírodních a společenských podmínek na regiony světa	EGS – Evropa a svět nás zajímá	
Z-9-3-02 Žák rozlišuje a lokalizuje na mapách světadíly, oceány a makroregiony světa podle zvolených	-periferní zóny, rozvojová jádra		

Z-9-4-01 Žák posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyby a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa 1. žák uvede rozdíly v rozložení a základních charakteristikách obyvatelstva různých částí světa (podle hustoty zalidnění, podle věkové a náboženské struktury, podle zaměstnanecké struktury) na základě využití vybraných informačních zdrojů, 2. žák svými slovy charakterizuje obyvatelstvo hospodářsky vyspělých a méně vyspělých zemí podle různých hledisek, 3. žák pojmenuje společenské a kulturní odlišnosti různých částí světa, 4. žák popíše svými slovy na příkladech kulturní odlišnosti ve svém osobním okolí (školní třída, rodina, přátelé, sousedé, denní život dětí apod.). Z-9-4-02 Žák posoudí, jak přírodní podmínky souvisí s funkcí lidského sídla, pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel 1. žák charakterizuje význam polohy a přírodních podmínek pro vznik a vývoj sídel 2. žák popíše na příkladech sídla různé hierarchické úrovně a různých funkcí 3. žák svými slovy jmenuje specifika života na venkově a ve městě 4. žák svými slovy popíše vzájemný vztah mezi venkovem a městem Z-9-4-03 Žák zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje 1. žák popíše sektorovou strukturu hospodářství a její vývoj, nejlépe podle sektorové zaměstnanosti v jednotlivých zemích 2. žák lokalizuje nejvýznamnější zdroje surovin a energií ve světě a nejvýznamnější země jejich	-obyvatelstvo-sídla -obyvatelstvo světa a jeho růst -rozmístění obyvatelstva -územní pohyb obyvatelstva -lidské rasy, národy, jazyky -migrace, emigrace -náboženství -kulturní odlišnosti -náboženství ve světě -struktura obyvatelstva -městská sídla, proces urbanizace -život na venkově a ve městě -lidská sídla -věk, pohlaví, ekonomická aktivita obyvatelstva -světové hospodářství -zemědělství -zdroje a spotřeba surovin, energií -sektorová struktura hospodářství	VMEGS-Evropa a svět nás zajímá-přelidněnost , příčiny a vliv na život lidí a životní prostředí MKV-etnický původ-rovnocennost všech etnických skupin a kultur Mezipředmětové vztahy: Čj, VKO, D EV-základní podmínky života -klimatické změny -hospodaření s přírodními zdroji
--	--	--

spotřeby, nejlépe na příkladu ropy 3. žák popíše složky a funkce světového hospodářství 4. žák svými slovy objasní funkci zemědělství pro život lidí 5. žák vyjádří vlastními slovy funkci zpracovatelského průmyslu ve světovém hospodářství Z-9-4-04 Žák porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit 1. žák uvede obecné předpoklady pro územní rozmístění výroby a spotřeby 2. žák pojmenuje na příkladech hlavní lokalizační faktory konkrétních vybraných hospodářských aktivit Z-9-4-05 Žák porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků 1. žák zařadí do určitých kategorií státy světa a regiony států světa podle různých kritérií – kulturních, hospodářských, obchodních, politických, bezpečnostních (vojenských) 2. žák jmenuje příklady nejvýznamnějších organizací a integrací států světa 3. žák uvede na příkladech oblasti působení světových organizací a integrací Z-9-4-06 Žák lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech 1. žák lokalizuje příklady ohnisek napětí a konfliktů ve světě 2. žák jmenuje na příkladech charakter napětí a konfliktů ve světě a objasní jejich nebezpečí 3. žák uvede význam a úlohu vybraných mezinárodních institucí a organizací při řešení konfliktních situací	-těžba nerostných surovin -energetika a těžký průmysl -spotřební průmysl -výroba a spotřeba -předpoklady umístění výroby a spotřeby -doprava -služby obyvatelstvu -významné organizace států světa -integrace -oblasti působení světových organizací a integrací -úloha dopravy v hospodářství -cestovní ruch-hlavní oblasti -mezinárodní obchod -hlavní hospodářské organizace ve světě -ohniska napětí a konfliktů ve světě -důsledky napětí a konfliktů	VDO-občan, občanská společnost-vliv státního zřízení a formy vlády na život obyvatel ve světě	
---	--	--	--

Životní prostředí			
Z-9-5-01 Žák porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin 1. žák pojmenuje specifické znaky a funkce pozorované krajiny 2. žák ilustruje na příkladech vzhled a znaky krajin z hlediska působení lidských činností	-krajina, příroda a životní prostředí -tvorba krajiny -znaky krajiny -funkce krajiny -vliv lidské činnosti na vzhled a znaky krajiny	Mezipředmětové vztahy: Př	
Z-9-5-02 Žák uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních krajinných složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů) 1. žák ilustruje na konkrétních příkladech přírodní a kulturní složky a prvky krajiny v místním regionu 2. žák objasní, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, na rozmanitost přírody (biodiverzitu) 3. žák vyhledá na mapě světa hlavní přírodní krajiny (biomy) 4. žák uvede na příkladech vlivy lidských faktorů na změny v biomech 5. žák interpretuje příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	-krajina, příroda, životní prostředí -přírodní krajina-kulturní krajina -devastovaná krajina -přeměna krajiny -biomy -těžba -průmysl -zemědělství -rekreace -cestovní ruch -vliv lidských faktorů na změny v biomech -negativní působení lidských aktivit na životní prostředí	ENV – základní podmínky života	
Z-9-5-03 Žák uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí 1. žák reprodukuje příklady důsledků nežádoucích změn přírodního prostředí na lidské činnosti 2. žák pojmenuje na příkladech dopady hospodářských aktivit na krajinu, přímé i nepřímé 3. žák uvede na příkladech, co je to přírodní riziko a jak mu předcházet nebo jej snížit 4. žák objasní na příkladech zásady správného chování a postupů v prostředí (horské, pouštní, polární aj.), kde mu jde o přežití a hrozí mu přírodní rizika, případně živelní pohromy 5. žák charakterizuje na příkladech principy ochrany přírody a udržitelného života	-rekultivační programy -NP, rezervace -přírodní riziko -chování v přírodě -přírodní zdroje-jejich obnovitelnost, vyčerpatelnost -správné chování a postupy v prostředí, kde jde o přežití a hrozí rizika -principy ochrany přírody a udržitelného života		
Terénní geografická výuka, praxe a aplikace			

Z-9-7-03 Žák uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech 1. Žák respektuje zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině 2. Žák popíše fungování záchranného integrovaného systému za mimořádných situací 3. Žák objasní vhodné chování v různých krizových modelových situacích za mimořádných událostí (živelní pohromy, například povodně, atmosférické poruchy, zemětřesení, sopečné výbuchy, sesuvy půdy, laviny)	-ochrana člověka při ohrožení zdraví a života -živelní pohromy -opatření, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích -evakuační zavazadlo -zásady bezpečného pobytu v krajině -význam záchranného systému -mimořádné události -vhodné chování v různých modelových situacích za mimořádných událostí	EV-lidské aktivity a problémy životního prostředí EV-základní podmínky života	
---	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **HUDEBNÍ VÝCHOVA - 2. stupeň**

Vyučovací předmět Hudební výchova je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

1. Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení :

Vyučovací předmět **Hudební výchova** patří do vzdělávací oblasti **Umění a kultura**. Vede žáka k vnímání hudby jako důležité součásti života jedince a celé společnosti prostřednictvím vokálních instrumentálních, hudebně pohybových, poslechových a jiných aktivit, chápání hudebního jazyka jako specifické formy komunikace, získávání orientace v širokém spektru hudebních stylů a žánrů současnosti a minulosti, pochopení různorodé hudební kultury různých národů a národností, rozvoji žákovy celkové hudebnosti.

Vyučovací předmět Hudební výchova se skládá z

- vokálních činností
- instrumentálních činností
- poslechových činností.

Hudební výchově na 2. stupni je věnována v 6. - 9. ročníku 1 hodina týdně. Výuka probíhá v učebně hudební výchovy nebo mimo budovu školy.

2. Průřezová témata

Vyučovacím předmětem prolínají průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova (poznávání lidí, kreativita, hodnoty, postoje, rozvoj schopností poznávání, řešení problémů a rozhodovací dovednosti, ...)
- Výchova demokratického občana (slušnost, tolerance, samostatnost)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá)
- Mediální výchova (fungování a vliv médií ve společnosti)
- Multikulturní výchova (lidské vztahy)
- Enviromentální výchova (vztah člověka k přírodě)

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- vede žáky k vyhledávání, shromažďování, třídění informací
- vede žáky k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- vede žáky k využívání vlastních zkušeností a poznatků
- vede žáky k používání odborné terminologie

Kompetence k řešení problémů

Učitel :

- vede žáky ke správným způsobům řešení
- pracuje s chybou žáka jako s příležitostí, jak mu ukázat cestu ke správnému řešení

Kompetence komunikativní

Učitel :

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- zajímá se o náměty a názory žáků

Kompetence sociální a personální

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch

Kompetence občanské

Učitel :

- vytváří prostor pro žáky, aby reflektovali společenské dění
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé

Kompetence pracovní

Učitel :

- vyžaduje dodržování dohodnutých postupů a termínů

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Hudební výchova
Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
žák			
HV-6-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-6-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-6-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-6-1-04 rozpozná hudební formu i jednoduché písně či skladby HV-6-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-6-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové,	Lidová píseň, kánon, stupnice, tónina Hlavní představitelé klasicismu Hudební formy : malá a velká písňová forma, rondo Symfonická hudba - ukázky Symfonický orchestr- ukázky Komorní hudba – ukázky Hudební skladatelé . Smetana Dvořák Fibich Janáček, Martinů Janáčkovy Hukvaldy Pestrý svět hudby – hudba spjatá s různými druhy umění	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, Př, Vv	

dynamické i zřetelné harmonické změny HV-6-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace			
--	--	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Hudební výchova
Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
žák HV-7-1-01 zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlase v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti HV-7-1-02 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not HV-7-1-03 využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní HV-7-1-04 rozpozná hudební formu i jednoduché písně či skladby HV-7-1-05 vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché přede hry, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace HV-7-1-06 rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metrorytmické, tempové,	Lidová píseň, lidový dvojhlas Umělec, vlast a společnost Fr. Škroup B. Smetana A.Dvořák Osvobozené divadlo Slovenská hudební tvorba Slovanští skladatelé 19. Století Symfonická hudba, symfonický orchestr Hudba spojuje národy Hudební baroko Vánoční hudba – J.J. Ryba	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u> VI, Př, Vv	

dynamické i zřetelné harmonické změny HV-7-1-07 ztvárňuje hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	Monofonie, polyfonie Dvořákův Lipník Janáčkovy Hukvaldy Pražské jaro Pop music		
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Hudební výchova
Ročník: 8.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
HV-8-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-8-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého HV-8-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-8-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů HV-8-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu HV-8-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické	Hudba minulosti a dnešek Upevňování pěveckých a hudebních dovedností Jednohlasý zpěv, kánon, lidový dvojhlas Využití pohybových prvků Princip variace, improvizace Sonátová forma, fuga, concerto grosso Lidový dvojhlas, regionální lidové pídně Národní školy Hudba 20. Století – hudební impresionismus Pestrá paleta populární hudby Vznik a vývoj jazzu Hudební divadlo	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy <u>Mezipředmětové vztahy</u>	

sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-8-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami HV-8-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění		VI, Př, Vv	
--	--	------------	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
Hudební výchova
Ročník: 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
HV-9-1-01 využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách HV-9-1-02 uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého HV-9-1-03 reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace HV-9-1-04 realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů HV-9-1-05 rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu HV-9-1-06 orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá	Člověk a hudba Hudba patří k životu Hudba ke svatebním obřadům O lásce člověk zpívá – milostné písně Člověk hudbu tvoří, provozuje a naslouchá jí Hudba pro milé chvílky Skladatel a lidová píseň Lidové písně české, moravské, slovenské Renesance, baroko, klasicismus, romantismus Hudba v boji za svobodu a pokrok Hudba 20. století – jazz Vznik české populární hudby	HV, OSV- lidské vztahy <u>OSV</u> - Sociální rozvoj (Komunikace) <u>VV</u> <u>EV</u> - Lidské aktivity a problémy životního prostředí <u>OSV</u> - Kreativita - Komunikace - Mezilidské vztahy Lidské vztahy	

užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako k logicky utvářenému celku HV-9-1-07 zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami HV-9-1-08 vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	Popové písně	<u>Mezipředmětové vztahy</u> Vl, Př, Vv	
--	---------------------	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **VÝTVARNÁ VÝCHOVA - 2. stupeň**

Vyučovací předmět Výtvarná výchova je součástí vzdělávacího oboru **Umění a kultura**.

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět **Výtvarná výchova** je součástí vzdělávací oblasti **Umění a kultura**.

Výtvarná výchova:

- pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy
- rozvíjí tvůrčí činnosti, smyslovou citlivost a uplatňování subjektivity
- přistupuje k uměleckému procesu v jeho celistvosti a chápe ho jako způsob poznání a komunikace
- užívá různých uměleckých vyjadřovacích prostředků včetně nejnovějších informačních a komunikačních technologií

Obsahem vyučovacího předmětu Výtvarná výchova je:

- rozvíjení smyslové citlivosti
- uplatňování subjektivity
- ověřování komunikačních účinků

Výtvarné výchově jsou v 6. a 7. ročníku přiděleny 2 hodiny týdně, v 8. a 9. ročníku 1 hodina týdně.

Výuka probíhá v kmenových třídách nebo mimo školní budovu.

2.Průřezová témata

Vyučovacím předmětem Výtvarná výchova prolínají průřezová témata :

- Osobnostní a sociální výchova (vztah člověka k přírodě, lidské aktivity a životní prostředí)
- Výchova demokratického občana (principy demokracie)
- Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (Evropa a svět nás zajímá)
- Multikulturní výchova (lidské vztahy)
- Enviromentální výchova (člověk a příroda)
- Mediální výchova (práce v týmu, vliv médií ve společnosti)

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- zadává jednotlivé úkoly tak, aby si každý žák mohl organizovat vlastní činnosti
- využívá kladného hodnocení k motivaci pro další výtvarnou činnost

Kompetence k řešení problémů

Učitel :

- předkládá žákům dostatek námětů k samostatnému zpracování a řešení problémů, které souvisí s výběrem výtvarné techniky, materiálů a pomůcek
- zadává žákům úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

Učitel :

- vede žáky k tomu, aby dokázali vyjádřit svůj názor, vhodnou formou ho obhájili a tolerovali názor druhých
- vytváří dostatek prostoru pro střetávání a komunikaci různými formami
- dohlíží na dodržování pravidel komunikace (naslouchání, ...)

Kompetence sociální a personální

Učitel :

- učí žáky respektovat pravidla při práci v týmu, doržovat je
- dodává žákům sebedůvěru a podle potřeby jim v činnostech pomáhá
- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zohledňuje rozdíly v pracovním tempu jednotlivých žáků

Kompetence občanské

Učitel :

- podporuje občanské cítění žáků při vytváření propagačních materiálů

Kompetence pracovní

Učitel :

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů, nástrojů a vybavení
- vede žáky při práci s výtvarným materiálem k dodržování hygienických pravidel
- vytváří u žáků pozitivní vztah k manuálním činnostem

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Výtvarná výchova

Ročník: 6. – 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: VV-9-1-01 vybírá, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků 1. určí na příkladech výtvarných uměleckých děl prvky, které jsou pro ně charakteristické (linie, barevné plochy, kontrasty, světlo, stín, tvary) 2. určí na příkladech plošných i prostorových uměleckých výtvarných děl vztahy mezi prvky (podobnost, kontrast, rytmus, hierarchii důležitosti), které jsou pro dílo charakteristické 3. si zvolí samostatně námět na zadané téma a podle své představivosti jej vizuálně vyjádří volitelnými prostředky 4. u svého díla zdůvodní volbu vizuálních prostředků a způsob (techniku) zpracování VV-9-1-02 užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie 1. sdělí (ústně či písemně) vlastní zkušenost, ze které při tvorbě vycházel 2. sdělí (ústně či písemně), jaké podněty (zrakové, hmatové, čichové, sluchové) jsou zdrojem jeho zkušenosti, ze které při tvorbě vycházel 3. vyjádří, které části výsledku jeho práce (malby, kresby, grafiky, prostorového uspořádání, animace)	9. třída -techniky kresby – tužka, perko, uhel, rudka -dynamická kresba – např. kruh, koloběh vody -uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru a časovém průběhu -symbolika barev, mísení barev, vztahy mezi barvami -kontrast (barevný, světelný) -tisk z výšky, plochy, hloubky -práce s uměleckým dílem – umění 1.pol.20.stol. a 2.pol.20.stol. - např. kubismus, surrealismus, impresionismus -seznamují se s hlavními současnými trendy výtvarného umění (instalace, performance, videoart, multimedia, akční umění – akční tvar, malby a kresby, land – art, happening) -společná práce – komunikace -předvádění pocitů těla na obrazové znaky s hledáním vzájemných souvislostí -animovaný film – spolupráce, komunikace -reklama a propagační prostředky (obaly, plakáty, prostředky doplňkové reklamy, jednotlivé propagační materiály) -vytváření obrazových znaků na základě fantazie -prostorová tvorba – modelování -práce v plenéru -krajinomalba, frotáž 8. třída -praktické ověřování a postupné využívání	EV – vztah člověka k prostředí OSV – sociální rozvoj VMEGS – Jsme Evropané OSV – osobnostní rozvoj <u>Mezipředmětové vztahy</u> Př, D, Hv	

vycházejí z reálné zkušenosti a které z fantazie 4. shromáždí zdroje podnětující jeho vizuální obraznost (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznam, audionahrávka, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie), třídí je podle samostatně zvolených kritérií VV-9-1-03 užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace 1. vybere a sestaví celek z nabídky obrazů, takto sestavený celek interpretuje 2. vytvoří další obrazové celky tím, že přeskupí části obrazů; popíše jejich obsah a vysvětlí, v čem se od sebe liší 3. seřadí obrazy tak, aby jejich fáze vyjadřovaly prostor, časovou následnost proměn, dramatický účinek VV-9-1-04 vybírá, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření 1. vybere takové prostředky a jejich vztahy (např.: harmonická nebo kontrastní barevnost, objemové nebo lineární vyjádření objektů, detailní propracování nebo stylizace tvarů, figurativní nebo nefigurativní pojetí), které považuje pro samostatně zvolené či zadané téma za nejvhodnější 2. najde na příkladech děl dalších autorů vizuální prostředky a jejich vztahy, které při tvorbě použil VV-9-1-05 rozliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu 1. vybere z nabídky obrazů ty, které jako celek	kompozičních principů (dominanta, subdominanta, vertikála, horizontála, diagonála, zlatý řez, kontrast, harmonie) v experimentálních činnostech a vlastní tvorbě -linoryt, tisk z koláže, papírorýt -práce s uměleckým dílem -teoretická práce – renesance, baroko, klasicismus – na příkladech konkrétních výtvarných děl -římso, okno, portál, sloup, sgrafita, mozaika -tematické práce – Vánoce, Velikonoce -písmo, užitá grafika -reklama a propagační prostředky -zdokonalování technik kresby – způsoby stínování, kontrast -práce s netradičními materiály -objemové vyjádření námětu barvami – doplňkové a lomené barvy, valéry, barvy podobné a příbuzné -lineární perspektiva – sbíhavá, oběžníková -práce s internetem – vyhledávání www stránek – orientace -výběr, kombinace a variace ve vlastní tvorbě -správná technika malby – zvládnutí větší plochy -technika akvarelu, pastel 7. třída -kresebné etudy (objem, tvar, linie – šrafování) -experimentální řazení, seskupování, zmenšování, zvětšování, zmnožování, vrstvení tvarů a linií -horizontála, vertikála, kolmost, střed, symetrie, asymetrie, dominanta -rozvíjení smyslové citlivosti -přenášení prostoru na plochu -vytrhávány portrét, přírodní děje, jejich vznik a průběh(bouře, mlha, vichřice, mraky, sopky,	OSV – rozvoj schopnosti poznávání EV – problémy životního prostředí -Osobnostní a sociální výchova : -Rozvoj schopnosti a poznávání - Kreativita - Sebepoznání a sebepojetí Multikulturní výchova : - Multikularita	
---	--	---	--

především působí na jeho smysly nebo vyjadřují jeho osobní nebo společenskou zkušenost či představu 2. najde ty části obrazu, které mohou především působit na jeho smysly nebo vyjadřovat jeho jedinečnou osobní zkušenost či představu nebo jejich obsah může být společně sdílen 3. využije návštěvu galerie k vnímání originálu uměleckého díla a uvědomění si významu vlastního prožitku z umělecké tvorby v autentickém prostředí galerie výtvarného umění či výstavní síně VV-9-1-06 interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků 1. rozpozná charakteristické prvky uměleckého díla a architektury a utřídí je do skupin podle uměleckého směru a historické epochy 2. využije své portfolio s utříděnými zdroji (reprodukce uměleckých děl, fotografie, videozáznamy, audionahrávky, internetové odkazy, ukázky z prózy a poezie) pro svoji vlastní tvorbu a téma, které si samostatně zvolí VV-9-1-07 porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů 1. interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se na prostředky, které použil (plošné a prostorové vyjádření, využití barevnosti, různých prvků apod.) a které byly pro obsah díla podstatné 2. interpretuje (vyloží) výsledek vlastní tvorby; zaměří se při tom na prostředky, které použil, a na jejich podobnosti či odlišnosti s prostředky, které byly využívány různými výtvarnými styly (např.: expresionismem, fauvismem, nefigurativním uměním)	víry, ...) -barevné vyjádření (měsíce, kalendář) -oděv, vzhled interiéru -užitá grafika -písmo (styly a druhy písma) -tématické práce : Vánoce, Velikonoce, pálení čarodějnic -vyjádření pocitů pomocí barev (špatná a dobrá nálada) -fantazijní variace na základní tvary písmen -práce s uměleckým dílem -hledání detailu, základních geometrických tvarů, skládání, deformování, dotváření kresbou a barvou -roláž -architektura -barevné kompozice geometrických tvarů, tvarová kompozice 6. třída <i>malba</i>: vodová barva, temperová barva; světlostní a barevná kvalita, hustota barev -odstíny teplé a studené, barvy příbuzné -uspořádání prvků v ploše <i>kresba</i>: tužka, tuš, kolorovaná perokresba; šrafura, --linie, práce s čarou <i>modelování</i>: základy techniky, šlikr, glazura, vypalování <i>prostorové vyjádření</i>: práce s textilem, papírem <i>grafika</i>: frotáž, vystřihování <i>kombinované techniky</i>: tematické a dekorační práce <i>dějiny umění</i>: nejstarší památky, antika	<u>-Mediální výchova :</u> - Tvorba mediálního sdělení	
--	--	---	--

3. prezentuje výsledek vlastní tvorby; svoji interpretaci porovná s interpretacemi ostatních (spolužáků, učitelů, členů rodiny apod.); sdělí, v čem se interpretace shodují a v čem odlišují VV-9-1-08 ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci 1. rozlišuje a pojmenuje typy vizuálních vyjádření 2. určí, co je pro daný typ vizuálního vyjádření charakteristické 3. představí výsledky své práce v různých situacích a za různých podmínek; zjišťuje, jak jeho dílo působí na ostatní, a diskutuje o tom 4. zjišťuje, jak probíhá komunikace v prostoru prostřednictvím zde umístěných objektů a jejich hmotných i symbolických účinků			
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **VÝCHOVA KE ZDRAVÍ – 2. stupeň**

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví je součástí vzdělávací oblasti **Člověk a zdraví**.

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět výchova ke zdraví se vyučuje jako samostatný předmět v 8. a 9. ročníku 1 hodinu týdně.

Vzdělávání je zaměřeno na

- preventivní ochranu zdraví
- na základní hygienické, stravovací, pracovní i jiné zdravotně preventivní návyky
- na dovednosti odmítat škodlivé látky
- předcházení úrazům
- získávání orientace v základních otázkách sexuality a uplatňování odpovědného sexuálního chování
- upevnění návyků poskytovat základní první pomoc

2.Průřezová témata

Předmět prolínají **průřezová témata**:

- VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, poznávání sebe a lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, rozeznat argumentaci a výrazové prostředky komerční i politické reklamy
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- EGS – osvojování evropských hodnot, svoboda lidské vůle, humanismus, morálka, kritické myšlení, ...

3. Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- se zajímá o náměty, názory, zkušenosti žáků
- zadává úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- zařazuje metody, při kterých docházejí k závěrům, řešením sami žáci
- sleduje při hodině pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- klade otevřené otázky
- ukazuje žákovi cestu ke správnému řešení prostřednictvím jeho chyb
- podněcuje žáky k argumentaci

Kompetence komunikativní

Učitel

- vede žáky k výstižnému, souvislému a kultivovanému projevu
- vytváří příležitosti k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů
- vytváří příležitosti pro relevantní komunikaci mezi žáky

Kompetence sociální a personální

Učitel

- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- umožňuje, aby žáci na základě jasných kritérií hodnotili svoji činnost nebo její výsledky
- se zajímá, jak vyhovuje žákům jeho způsob výuky

Kompetence pracovní

Učitel

- umožňuje žákům, aby při hodině pracovali s odbornou literaturou, encyklopediemi, ...
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti
- vytváří pro žáky příležitosti k aplikacím v modelových situacích

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ
Ročník: 8. a 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: VZ-9-1-01 respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě 1. vysvětlí pojmy jedinec, skupina, komunita, společnost 2. odůvodní, proč je nutné stanovovat pravidla ve společnosti (ve třídě, komunitě), a vysvětlí rozdíl mezi legislativními a etickými pravidly 3. se podílí se na tvorbě pravidel soužití ve třídě 4. vyjmenuje přijatá pravidla a vyhodnocuje dopad vlastního jednání a jednání spolužáků na utváření mezilidských vztahů v komunitě 5. rozlišuje na základě reálných situací ve třídě, škole nebo jiné komunitě, které způsoby jednání mají pozitivní a které negativní vliv na vztahy v komunitě VZ-9-1-02 vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví 1. rozliší a vysvětlí na příkladech různé role v rodině, třídě, vrstevnické skupině a hierarchii vztahů v daných komunitách 2. uvede příklady chování, které přispívají k utváření dobrého sociálního klimatu (např. přátelství, vstřícnost, důvěra) nebo ho narušují (např. agresivní chování a šikana)	Vztahy mezi lidmi a soužití -Vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, partnerské vztahy, manželství a rodičovství -Vztahy a pravidla soužití v prostředí komunity, rodina, škola, vrstevníci, obec, spolek	VDO OSV EGS EV MKV	Projekt Ochrana za mimořádných událostí

3. určí možný dopad vlastního jednání a chování na utváření klimatu ve třídě či jiné komunitě VZ-9-1-03 vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím; vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví VZ-9-1-04 posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví 1. vysvětlí pojem „rizikového chování“ 2. určí, které způsoby chování mohou ohrozit jeho zdraví i zdraví ostatních lidí (např. zneužívání alkoholu a jiných drog; rizikové sexuální chování, vč. možnosti neplánovaného těhotenství či nákazy pohlavně přenosnou chorobou; rizikové chování v dopravě, při sportu, při manipulaci s nebezpečnými látkami a materiály; chování při riziku infekčních onemocnění i při možnosti vzniku neinfekčních epidemií) 3. uvede příklady celospolečenské odpovědnosti za zdraví na úrovni státu, regionu, obce (např. ochrana kvality vody, ovzduší, optimální hlukové a světelné pohody, zdravotnický systém) 4. rozhodne, pomocí uvedených příkladů chování mediálně známých postav (reálných i fiktivních), zda jednají ve prospěch svého zdraví či nikoliv VZ-9-1-05 usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-06 vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí VZ-9-1-07 dává do souvislostí složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje	-Složky zdraví a jejich interakce, základní lidské potřeby a jejich hierarchie Zdravý způsob života a péče o zdraví -Výživa a zdraví, zásady zdravého stravování, pitný režim, vliv životních podmínek, poruchy příjmu potravy -Kvalita ovzduší a vody, hluk, osvětlení, teplota, vliv na zdraví Zdravý životní styl		
--	--	--	--

zdravé stravovací návyky VZ-9-1-08 uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami; svěří se se zdravotním problémem a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc 1. vysvětlí pojem nemoc a možné příčiny jejího vzniku (biologické, mechanické, chemické, fyzikální aj.) 2. uvede cesty přenosu infekčních chorob a preventivní opatření před jejich nákazou (respirační, alimentární, pohlavně přenosné nemoci a nemoci spojené s pobytem v přírodě); 3. uplatňuje základní hygienická opatření při prevenci nákazy i šíření přenosných nemocí 4. dává do souvislosti jednotlivé faktory životního stylu se vznikem chronických neinfekčních onemocnění (civilizačních chorob) 5. objasní význam preventivních zdravotních prohlídek a povinného očkování 6. vysvětlí, proč je nutné v případě vzniku nemoci či jiné poruchy zdraví vyhledat zdravotnickou pomoc; uvede možná odborná zařízení v jeho okolí, která lze v případě potřeby kontaktovat VZ-9-1-09 projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce VZ-9-1-10 samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím VZ-9-1-11 respektuje změny v období dospívání,	-civilizační choroby -Ochrana před přenosnými chorobami, základní cesty přenosu nákaz a jejich prevence, nákazy respirační, přenosné potravou, získané v přírodě, přenosné krví a sex. kontaktem, přenosné bodnutím hmyzu a stykem se zvířaty, ochrana před chronickými nepřenosi chorobami a před úrazy, prevence kardiovaskulárních a metabolických onemocnění -Prevence a intervence, podpora zdravého životního stylu, programy podpory zdraví Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence -Stres a jeho vztah ke zdraví, kompenzační, relaxační a regenerační techniky k překonávání únavy, stresových reakcí a k posilování duševní odolnosti Změny v životě člověka a jejich reflexe -Dětství, puberta, dospívání, tělesné, duševní a společenské změny -Sexuální dospívání, reprodukční zdraví, zdraví reprodukční soustavy, sexualita jako součást		
---	--	--	--

reprodukčního zdraví a lidské sexuality 5. popíše souvislost mezi reprodukčním chováním (věrným vztahem, manželstvím, partnerstvím) a možnou životní perspektivou VZ-9-1-13 uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým 1. charakterizuje fyzickou, psychickou a sociální závislost 2. uvede důvody, proč jsou některé návykové látky společností tolerovány a jiné zákonem zakázány; vysvětlí, proč zákon zakazuje prodej alkoholu a tabákových výrobků do 18 let věku 3. vyjmenuje základní legální a nelegální návykové látky; uvede zdravotní a jiná rizika jejich zneužívání 4. v modelové situaci předvede vhodné způsoby odmítnutí nabízené návykové látky 5. diskutuje o nelátkových závislostech v souvislosti s jejich vlivem na zdraví a život jedince (o závislosti na práci, na osobě, na výherních automatech aj.). 6. vyhledá kontakty na specializovaná zařízení pro prevenci a léčbu závislostí ve svém regionu VZ-9-1-14 vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi VZ-9-1-15 projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí; v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence -Autodestruktivní závislosti, psychická onemocnění, násilí mířené proti sobě samému, rizikové chování (alkohol, aktivní a pasivní kouření, zbraně, nebezpečné látky a předměty, nebezpečný internet), násilné chování, těžké životní situace a jejich zvládání, trestná činnost, doping ve sportu -Manipulativní reklama a informace, reklamní vlivy a působení sekt -Skryté formy a stupně individuálního násilí a zneužívání, sexuální kriminalita, šikana, formy sexuálního zneužívání dětí -Kriminalita mládeže, komunikace se službami odborné pomoci Rizika ohrožující zdraví a jejich prevence -Dodržování pravidel bezpečnosti a ochrany zdraví, ve škole, při různých činnostech, v dopravě -Rizika silniční a železniční dopravy, vztahy		
--	---	--	--

VZ-9-1-16 uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	mezi účastníky, zvládnání agresivity, postup v případě dopravní nehody, tísňové volání, zajištění bezpečnosti - Ochrana člověka za mimořádných událostí, klasifikace, varovný signál a jiné způsoby varování, základní úkoly ochrany obyvatelstva, evakuace, činnost po mimořádné události, prevence vzniku -Preventivní léčebná péče -Úrazy a základy první pomoci		
--	--	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **TĚLESNÁ VÝCHOVA – 2. stupeň**

Vyučovací předmět Tělesná výchova je součástí vzdělávacího oblasti **Člověk a zdraví**.

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Předmět Tělesná výchova se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 7., 8. a 9. ročníku 2 hodiny týdně.

2.Průřezová témata

Předmět prolínají **průřezová témata**:

- VDO - angažovaný přístup k druhým, zásady slušnosti, tolerance, odpov. chování, posouzení provedení osvojované pohybové činnosti
- OSV – obecné modely řešení problémů, zvládání rozhodovacích situací, schopnosti poznávání, sebepoznávání, poznávání lidí a jednání ve specifických rolích a situacích
- MKV – schopnost zapojovat se do diskuze, lidské vztahy,....
- EV – vysoké oceňování zdraví a chápání vlivu prostředí na vlastní zdraví i zdraví ostatních lidí
- MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, práce v realizačním týmu

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel

- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok
- stanovuje dílčí vzdělávací cíle v souladu s cíli vzdělávacího programu
- dodává žákům sebedůvěru
- sleduje pokrok všech žáků

Kompetence k řešení problémů

Učitel

- s chybou žáka pracuje jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- vede žáky ke správným způsobům řešení problémů

Kompetence komunikativní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat

Kompetence sociální a personální

Učitel

- umožňuje každému žákovi zažít úspěch
- zadává úkoly, při kterých mohou žáci spolupracovat
- podle potřeby žákům v činnostech pomáhá
- požaduje dodržování dohodnuté kvality a postupy

Kompetence občanské

Učitel

- vede žáky k tomu, aby brali ohled na druhé
- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- umožňuje žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti nebo výsledky

Kompetence pracovní

Učitel

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- vede žáky k dodržování obecných pravidel bezpečnosti

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova

Ročník: 6.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Činnost ovlivňující zdraví			
Žák TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin	• význam pohybu pro zdraví – rekreační sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy • manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí MKV – vzájemné sportovní zápolení na mezinárodní úrovni v různých druzích sportu	

TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám		MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Z, Př, ČJ, M, F	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem – základy rytmičké gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly		

rozhodčího 3. uveďte a vysvětlí různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uveďte, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	• atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem a granátem • sportovní hry (vybíjená, přehazovaná) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, • turistika • bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze v mírně náročném terénu, • ochrana přírody • bruslení (podle klimatických podmínek) • bezpečnost pohybu v zimní krajině • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)		
	Činnosti podporující pohybové učení		
Žák TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech		

opačnému pohlavní, ochranu přírody při sportu 1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	● měření výkonů a posuzování pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování		
--	--	--	--

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje			
	Zdravotní tělesná výchova		

Žák ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení 1. popíše druh svého oslabení 2. popíše zdravotního cvičení a jejich přínos pro svůj zdravotní stav 3. uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže 4. zapojuje se, podle svých možností, do běžné TV a pohybových aktivit v režimu dne ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 1. aktivně zařazuje vyrovnávací cvičení do svých pohybových aktivit ve škole i mimo školu 2. volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek 3. rozpozná únavu a je schopen cvičení přerušit či ukončit ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 1. rozpozná činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením, a upozorní na ně 2. cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi	ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ • základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných • činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na • cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních • oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ • oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp • oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy		
--	---	--	--

	● oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI ● s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupně oslabení		
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova

Ročník: 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Činnost ovlivňující zdraví			
Žák TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako	• význam pohybu pro zdraví – rekreační sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy • manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí MKV – vzájemné sportovní zápolení na mezinárodní úrovni v různých druzích sportu	

neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám		MV – interpretace vztahu mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Z, Př, ČJ, M, F	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na		

3. uveďte a vysvětlete různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uveďte, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem a granátem • sportovní hry (vybíjená, přehazovaná) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, • turistika • bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze v mírně náročném terénu, • ochrana přírody • bruslení (podle klimatických podmínek) • bezpečnost pohybu v zimní krajině • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)		
	Činnosti podporující pohybové učení		
Žák TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování		

1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování		
---	--	--	--

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje			
	Zdravotní tělesná výchova		

Žák ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení 1. popíše druh svého oslabení 2. popíše zdravotního cvičení a jejich přínos pro svůj zdravotní stav 3. uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže 4. zapojuje se, podle svých možností, do běžné TV a pohybových aktivit v režimu dne ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 1. aktivně zařazuje vyrovnávací cvičení do svých pohybových aktivit ve škole i mimo školu 2. volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek 3. rozpozná únavu a je schopen cvičení přerušit či ukončit ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 1. rozpozná činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením, a upozorní na ně 2. cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi	ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ • základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných • činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na • cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních • oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ • oslabení podpůrně pohybového systému (A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchy páteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavby dolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního, pánve, kolen; protažení prsních a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilování šíjového, mezilopatkového, břišního, hýžďového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačů trupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správný dýchací stereotyp • oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabení endokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy		
--	---	--	--

	● oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI ● s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupně oslabení		
--	---	--	--

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Tělesná výchova

Ročník: 8. – 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Činnost ovlivňující zdraví			
Žák TV-9-1-01 aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem 1. pravidelně sleduje své denní pohybové aktivity 2. pravidelně zařazuje cvičení kompenzující jeho jednostrannou zátěž TV-9-1-02 usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program 1. pravidelně zařazuje do svého pohybového režimu aerobní pohybové činnosti 2. pravidelně sleduje výsledky své tělesné zdatnosti v kondičních testech a usiluje o zvýšení její úrovně TV-9-1-03 samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly 1. zvolí vhodnou výstroj a výzbroj pro danou pohybovou činnost a zdůvodní její použití z hlediska bezpečnosti 2. vybere a použije vhodné cviky k zahřátí svalů nutných pro uvedenou (danou) pohybovou aktivitu 3. ukončí pohybovou aktivitu protažením a kompenzačním cvičením zatížených svalových skupin TV-9-1-04 odmítá drogy a jiné škodliviny jako	• význam pohybu pro zdraví – rekreační sport dívek a chlapců • zdravotně orientovaná zdatnost – rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy • manipulace se zatížením • prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí – průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení • hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech • první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun zraněného	OSV – rozvoj schopnosti poznávání, sebepoznání a sebepojetí, poznávání lidí, mezilidské vztahy VDO – zásady slušnosti, odpovědnosti, tolerance, angažovaný přístup k druhým – projevovat se v jednání i v řešení problémů samostatně a odpovědně EGS – Evropa a svět nás zajímá EV – vztah člověka k prostředí MKV – vzájemné sportovní zápolení na mezinárodní úrovni v různých druzích sportu MV – interpretace vztahu	

neslučitelné se sportovní etikou a zdravím; upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší 1. vysvětlí vliv užívání podpůrných látek a jiných škodlivin na zdraví a pohybový výkon 2. z ověřených zdrojů vyhledá údaje o znečištění ovzduší a určí, zda je nutné omezit pohybové aktivity 3. přizpůsobí své venkovní pohybové aktivity vzhledem k aktuálním povětrnostním podmínkám a stavu znečištění ovzduší TV-9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost 1. vyhodnotí pohybové aktivity vzhledem k aktuálním podmínkám a aplikuje na dané podmínky obecné zásady bezpečnosti 2. přizpůsobí pohybové aktivity svým schopnostem a možnostem (volí obtížnost cvičení, velikost zátěže atd.) 3. vybere a použije výstroj a výzbroj odpovídající danému sportu a konkrétním podmínkám		mediálních sdělení a reality Mezipředmětové vztahy: Z,Př, ČJ, M, F	
Činnosti ovlivňující úroveň pohybových dovedností			
Žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech 1. zvládá osvojované pohybové dovednosti v rámci svých možností, aplikuje je i při činnostech mimo hodiny tělesné výchovy 2. rozumí základní sportovní terminologii osvojovaných činností, uplatňuje pravidla her a sportů a správně reaguje na osvojovaná gesta rozhodčího	• pohybové hry – s různým zaměřením; netradiční pohybové hry a aktivity • gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí • estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmičtým doprovodem – základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním; kondiční formy cvičení pro daný věk žáků; tance • úpoly • atletika – rychlý běh, vytrvalý běh na		

3. uveďte a vysvětlete různé role ve sportovním družstvu 4. zvolí taktiku hry a dodržuje ji (jednotlivec, družstvo) TV-9-2-02 posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny 1. pozná chybu postavení či provedení pohybové činnosti – uveďte, jak má vypadat správné postavení (provedení) 2. zhodnotí pohybovou činnost spolužáka i svou vlastní	dráze a v terénu, základy překážkového běhu, skok do dálky nebo do výšky, hod míčkem a granátem, vrh koulí • sportovní hry (vybíjená, přehazovaná, ringo, fotbal, florbal) – herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, • turistika • bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze v mírně náročném terénu, • ochrana přírody • bruslení (podle klimatických podmínek) • bezpečnost pohybu v zimní krajině • další (i netradiční) pohybové činnosti (podle podmínek a zájmu žáků)		
	Činnosti podporující pohybové učení		
Žák TV-9-3-01 užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu 1. správně demonstruje a aplikuje dříve osvojované tělovýchovné činnosti na základě pokynů učitele, textového nebo grafického podkladu 2. vhodně reaguje na pokyny, povely i nonverbální signály rozhodčího v rámci sportovních aktivit a jejich pravidel 3. sleduje a interpretuje informace o pohybových aktivitách uváděné v médiích a se znalostí problému o nich diskutuje TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	• komunikace v TV – tělocvičné názvosloví osvojovaných činností, smluvené povely, signály, gesta, značky, vzájemná komunikace a spolupráce při osvojovaných pohybových činnostech • organizace prostoru a pohybových činností – v nestandardních podmínkách; sportovní výstroj a výzbroj – výběr, ošetřování • historie a současnost sportu – významné soutěže a sportovci, olympismus – olympijská charta • pravidla osvojovaných pohybových činností – her, závodů, soutěží • zásady jednání a chování v různém prostředí a při různých činnostech • měření výkonů a posuzování		

1. uvědoměle jedná podle principů fair play při pohybových aktivitách, rozpozná negativní projevy a na tyto situace adekvátně reaguje 2. prokazuje pozitivní, empatický přístup k handicapovaným, méně zdatným spolužákům nebo osobám opačného pohlaví 3. rozpozná při pohybových aktivitách jednání poškozující nejbližší prostředí či majetek a svým chováním směřuje k jeho eliminaci TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji 1. aktivně koordinuje činnosti se členy družstva před pohybovou aktivitou i v jejím průběhu 2. provádí v průběhu týmové pohybové aktivity korekce svého jednání vzhledem ke společnému cíli 3. vyjádří osobní názor na průběh pohybové aktivity a zhodnotí průběh či výsledek své činnosti i činnosti družstva TV-9-3-04 rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora 1. rozlišuje mezi právy a povinnostmi hráče, rozhodčího, organizátora a diváka během pohybových aktivit 2. naplňuje pravidla her, respektuje pokyny rozhodčího, patřičně na ně reaguje a podřizuje se jim, zároveň aktivně využívá možnosti vyplývající z role hráče 3. respektuje probíhající sportovní zápolení a v roli diváka do něj nezasahuje 4. dodržuje podmínky dané organizátorem činností, chápe jejich význam a své jednání podřizuje určeným organizačním pravidlům	pohybových dovedností – měření, evidence, vyhodnocování		
---	--	--	--

TV-9-3-05 sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí 1. změří nebo jinak kvantifikuje určené pohybové činnosti nebo sportovní výkony prováděné ve shodě s pravidly 2. zaznamenává sledované údaje vlastních nebo cizích pohybových aktivit 3. vyhodnocuje zaznamenané údaje o pohybových činnostech, popisuje jejich změny, vývoj, kvalitu nebo je vzájemně porovnává TV-9-3-06 zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy; spolurozhoduje osvojované hry a soutěže 1. zapojuje se do přípravy a realizace třídní nebo školní pohybové aktivity 2. zorganizuje se spolužáky turistickou akci nebo dlouhodobou soutěž pro žáky nižších ročníků 3. spolurozhoduje sportovní zápolení a nese tak dílčí odpovědnost za úspěšnou realizaci sportovní akce TV-9-3-07 zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci 1. zpracovává hodnoty dosažených výsledků spolužáků v rámci školních pohybových aktivit a zpracovaná data následně prezentuje 2. srozumitelně a dostatečně názorně prezentuje naměřené výkony své pohybové aktivity (které vybral k prezentaci), diskutuje o jejich kvalitě a vývoji 3. sleduje v médiích měřitelné výsledky sportovních činností a s určitým záměrem je prezentuje			
	Zdravotní tělesná výchova		

Žák ZTV-9-1-01 uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení 1. popíše druh svého oslabení 2. popíše zdravotního cvičení a jejich přínos pro svůj zdravotní stav 3. uplatňuje pohybový režim, který přispívá ke zlepšení jeho zdravotního stavu i ke kompenzaci školní zátěže 4. zapojuje se, podle svých možností, do běžné TV a pohybových aktivit v režimu dne ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení 1. aktivně zařazuje vyrovnávací cvičení do svých pohybových aktivit ve škole i mimo školu 2. volí vhodná cvičení vzhledem ke zdravotnímu oslabení s důrazem na přesnost provedení, optimální počet, míru zatížení a využití vhodných pomůcek 3. rozpozná únavu a je schopen cvičení přerušit či ukončit ZTV-9-1-03 aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení 1. rozpozná činnosti, které jsou v rozporu s jeho oslabením, a upozorní na ně 2. cíleně a samostatně nahrazuje činnosti, které jsou kontraindikací jeho oslabení, jinými vhodnými činnostmi	ČINNOSTI A INFORMACE PODPORUJÍCÍ KOREKCE ZDRAVOTNÍCH OSLABENÍ • základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky – základní pojmy osvojovaných • činností, prevence a korekce oslabení, denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na • cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti (kontraindikace zdravotních • oslabení) SPECIÁLNÍ CVIČENÍ • oslabení podpůrně pohybového systému(A) – poruchy funkce svalových skupin (A1); poruchypáteře – odchylky předozadního zakřivení (A2) a vybočení páteře do stran (A3); poruchy stavbydolních končetin (A4): lokální a celková relaxace; správné držení hlavy, pletence ramenního,pánve, kolen; protažení prsní a bederních svalů, zadní strany stehů a ohybačů kyčle; posilováníšijového, mezilopatkového, břišního, hýžděového, stehenního a lýtkového svalstva, vzpřimovačůtrupu; zvýšení kloubní pohyblivosti a rozsahu pohybu; uvolňování páteře; rotační cvičení; správnýdýchací stereotyp • oslabení vnitřních orgánů (B) – oslabení oběhového a dýchacího systému (B1); oslabeníendokrinního systému (B2); obezita (B3); ostatní oslabení vnitřních orgánů (B4): (kromě cvičení ze skupiny A) rozvoj hlavních a pomocných dýchacích svalů; hrudní a brániční dýchání při zvýšené zátěži; adaptace na zvýšenou zátěž; cvičení koordinace a rovnováhy		
--	--	--	--

	• oslabení smyslových a nervových funkcí (C) – oslabení zraku (C1); oslabení sluchu (C2); neuropsychická oslabení (C3): (kromě cvičení ze skupiny A) adaptace srdečně-cévního a dýchacího systému; koordinace pohybu; rovnovážné polohy; rozvoj sluchového, zrakového a taktilního vnímání rytmu; cvičení s hudebním doprovodem; orientace v prostoru; zraková lokalizace, rychlost zrakového vnímání VŠESTRANNÉ ROZVÍJEJÍCÍ POHYBOVÉ ČINNOSTI • s přihlédnutím ke konkrétnímu druhu a stupně oslabení		
--	---	--	--

Charakteristika vyučovacího předmětu **PRACOVNÍ VÝCHOVA - 2. stupeň**

1.Obsahové, časové a organizační vymezení vyučovacího předmětu

RVP ZV nepojmenovává vyučovací předmět v této vzdělávací oblasti **Člověk a svět práce**. Proto byl pro 1. i 2. stupeň zvolen název **Pracovní výchova**.

Obsahové, časové a organizační vymezení:

Vyučovací předmět se vyučuje v 6., 7. a 9. ročníku jako samostatný předmět.

Časová dotace v učebním plánu je 1. hodina týdně. V 8. ročníku také 1 hodina týdně, ale z disponibilní časové dotace.

Vzhledem k materiálně technickým podmínkám školy je vybrán pro 6. třídu tématický okruh Práce s laboratorní technikou, pro 7. třídu Provoz a údržba domácnosti. Tematický okruh Svět práce je určen pro 8. a 9. ročník.

Vzdělávání žáků 6. ročníku směřuje k :

- využívání vhodných pracovních postupů, přístrojů, zařízení a pomůcek pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů
- zpracovávání protokolů o cíli, průběhu a výsledcích experimentální práce
- formulaci závěru
- vyhledávání v dostupných informačních zdrojích informace
- dodržování pravidel bezpečné práce a ochrany životního prostředí

Vzdělávání žáků 7. ročníku směřuje k :

- provádění jednoduchých operací platebního styku a domácího účetnictví
- zvládnutí jednoduchých pracovních postupů při základních činnostech v domácnosti

Vzdělávání žáků 8. a 9. ročníku směřuje:

- orientace v pracovních činnostech
- posouzení možností při rozhodování o volbě povolání
- využití poradenských služeb
- prezentaci své osoby při vstupu na trh práce

2.Průřezová témata

V předmětu pracovní výchova se prolínají průřezová témata : Výchova demokratického občana, Osobnostní a sociální výchova, Enviromentální výchova, Mediální výchova, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova.

3.Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků

Kompetence k učení

Učitel :

- zadává úkoly, které umožní volbu různých postupů
- vede žáky, aby pracovali s odbornou literaturou
- pozoruje pokrok u všech žáků v hodině

Kompetence k řešení problémů

Učitel :

- se zajímá o náměty
- klade otevřené otázky

Kompetence komunikativní

Učitel :

- zadává úkoly, při kterých žáci spolupracují
- vede žáky, aby na sebe brali ohledy

Kompetence sociální a personální

Učitel :

- podle potřeby pomáhá žákům
- každému žákovi umožňuje zažít úspěch
- dodává žákovi sebedůvěru

Kompetence občanské

Učitel :

- vyžaduje dodržování pravidel slušného chování
- dodává žákům sebedůvěru

Kompetence pracovní

Učitel :

- vede žáky ke správným způsobům užití materiálů a nástrojů
- pozoruje pokrok při práci v hodině
- jasnými pokyny směřuje k činnosti ke stanovenému cíli
- hodnotí žáky způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu
PRACOVNÍ VÝCHOVA
Ročník: 6., 7.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Pěstitelské práce, chovatelství			
Žák: ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin ČSP-9-3-02 pěstuje a využívá květiny pro výzdobu ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty ČSP-9-3-05 dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	Pěstování rostlin - Práce na školním pozemku - Výsadba rostlin - Péče o rostliny (zalévání, plení, okopávání, sazení...) - Příprava záhonu Pěstování pokojových květin Pracovní a ochranné pomůcky Chov drobných zvířat, pozorování Bezpečnost práce, úrazy	<u>MkV</u> - Lidské vztahy -EV -Př7 Pokojové rostliny -Př7 Bezobratlí živočichové – hmyz -Př6 Živočichové rybníka -Př6 Živočichové travních společenstev -Př7 Bezobratlí živočichové <u>Mezipředmětové vztahy</u> F, Ch, Př, Vv	-průběžná celoroční péče o okrasné rostliny ve třídě -vycházka k lučnímu ekosystému -vycházka k ekosystému rybníka -chov babočky (motýlí zahrádka)
Práce s laboratorní technikou			
ČSP-9-6-01 vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	Práce s mikroskopem Práce s lupou - Stavba mikroskopu - Vytvoření preparátu - Pozorování a sběr přírodnin	-F7 Světelné jevy Odras světla Zrcadlo -Př6 Poznáváme přírodu -EV	

ČSP-9-6-02 zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl ČSP-9-6-03 vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci ČSP-9-6-04 dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	- Nákres obrázku - Laboratorní technika - Postup práce - Bezpečnost a hygiena práce - Zásady první pomoci		
	Provoz a údržba domácnosti		
ČSP-9-4-01 provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů ČSP-9-4-03 správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu ČSP-9-4-04 dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	Účetnictví Domácí spotřebiče Práce na zahradě - pracovní pomůcky a nářadí Bezpečnost práce		

	Práce s technickými materiály		
ČSP-9-1-01 provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí ČSP-9-1-03 organizuje a plánuje svoji pracovní činnost ČSP-9-1-04 užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	Vznik a vývoj oděvů - Výběr vhodného materiálu - Šití polštáře, zástěry, drobné ozdoby Práce s různými materiály (dřevo, kámen, kov, sklo) Práce s přírodním materiálem Postup práce Bezpečnost práce První pomoc	EV – přírodní a umělé materiály	

24.

Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

SVĚT PRÁCE

Ročník: 8., 9.

Očekávané výstupy	Učivo	Průřezová témata Mezipředmětové vztahy	Poznámka
Žák: ČSP-9-8-01 orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí 1. popíše základní profese a jejich požadavky z hlediska vzdělání a profesních dovedností 2. vysvětlí možný vliv školy (výběr školy, zaměření, podmínky pro přijetí) na pracovní zařazení 3. popíše pracovní prostředí vybraných profesí ČSP-9-8-02 posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy 1. porovná své předpoklady a možnosti s požadavky konkrétního povolání 2. navrhne v modelových situacích řešení volby vhodného povolání, profesní přípravy a objasní nutnost celoživotního vzdělávání ve vybraných profesích ČSP-9-8-03 využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 1. popíše příslušné poradenské služby pro výběr povolání a jejich funkce 2. použije vybrané webové stránky a portály pro získání a zpracování informací týkajících se poradenských služeb, pracovních pozic a dalších profesních informací souvisejících se získáním zaměstnání; popřípadě využije jiné možnosti k získání těchto informací ČSP-9-8-04 prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce 1. aplikuje pravidla slušného chování při prezentaci	Trh práce - povolání lidí - pracovní prostředky - pracovní objekty - charakter a druhy pracovních činností - kvalifikační požadavky - zdravotní a osobnostní požadavky - rovnost příležitostí na trhu práce Volba profesní orientace - sebezpoznávání - osobní zájmy a životní cíle - tělesný a zdravotní stav - osobní vlastnosti a schopnosti - sebehodnocení - základní princip volby profesní orientace - vlivy působící na volbu profesní orientace - práce s profesními informacemi informační základna pro volbu povolání a využívání poradenských služeb Možnosti uplatnění na trhu práce - druhy pracovišť odlišnosti pracovního prostředí Možnosti uplatnění na trhu práce - druhy pracovišť odlišnosti pracovního prostředí Vzdělávací nabídka - význam vzdělání pro úspěšný život - česká vzdělávací soustava - náplň učebních a studijních oborů - vzdělávání dospělých – celoživotní učení - přijímací řízení	OSV – sebezpoznání a sebezpojetí, seberegulace a sebeorganizace, mezilidské vztahy OSV - sebezpoznání a sebezpojetí, komunikace, kooperace VDO – občanská společnost a škola OSV – řešení problému a rozhodovací dovednosti MV – tvorba mediálního sdělení OSV – řešení problému a rozhodovací dovednosti	exkurze – IPS ÚP exkurze – dle nabídky firem

své osoby v modelových situacích při vstupu na trh práce 2. popíše a předvede v modelových situacích žádost o pracovní pozici 3. využije v modelových situacích materiály, které jsou důležité pro přijímací pohovor (motivační dopis, životopis...) na konkrétní pracovní pozici	poradenské služby Zaměstnání • pracovní příležitosti v regionu • způsoby hledání zaměstnání • psaní životopisu • pohovor u zaměstnavatele • problémy nezaměstnanosti úřady práce – informace o pracovních místech a služby zprostředkující zaměstnání Zaměstnanci a zaměstnavatelé • práva zaměstnanců a zaměstnavatelů • povinnosti zaměstnanců a zaměstnavatelů právní normy Podnikání • druhy a struktura organizací drobné a soukromé podnikání		
--	---	--	--

6.Školní vzdělávací program školní družiny

Základní škola a mateřská škola Hranice, příspěvková organizace
Hranická 100, Hranice IV - Drahotuše

„Hrou k poznání ...“

Výchovně vzdělávací program školní družiny

Mgr. Dagmar Pospíšilová

ředitelka školy

Miroslava Ročňáková

vychovatelka ŠD

Obsah

I. Identifikační údaje	str. 391
II. Charakteristika školní družiny	str. 391
III. Cíle výchovně vzdělávací činnosti	str. 392 – 393
IV. Formy zájmového vzdělávání	str. 394
V. Obsah zájmového vzdělávání	str. 395 - 409
Oblast Člověk a jeho svět	
VI. Časový plán zájmového vzdělávání	..str. 410
VI.I. Evaluační plán	
VII. Podmínky přijímání dětí do školní družiny	str. 411
VIII. Podmínky pro zájmové vzdělávání dětí se SVP	str. 412
IX. Popis materiálních a personálních podmínek ve školní družině ...	str. 413
IX.1. Materiální podmínky, ekonomické podmínky	
IX.2. Personální podmínky	
X. Podmínky bezpečnosti práce a ochrana zdraví	str. 414 - 415
X.1. Psychosociální podmky	

Přílohy:

Řád školní družiny	str. 416
Režim dne ve školní družině	str. 417 - 418

I. Identifikační údaje

Základní a mateřská škola Hranice – školní družina

Adresa školy : Základní škola a mateřská škola Hranice, příspěvková organizace

Hranická 100, 753 61 Hranice IV - Drahotuše

Ředitelka základní školy: Mgr. Dagmar Pospíšilová

Kontakty:

telefon: 581641047

e-mail: skola@zsdrahotuse.cz

webové stránky: www.zsdrahotuse.cz

Výchovně vzdělávací program zpracovala Miroslava Ročňáková, vedoucí vychovatelka školní družiny.

Platnost dokumentu : od 1.9.2007

II.Charakteristika školní družiny

Školní družina je součástí základní školy, poskytuje zájmové vzdělávání žákům prvního stupně, má dvě oddělení s celkovou kapacitou 60 žáků. Zajišťuje ranní i odpolední provoz.

Školní družina tvoří mezistupeň mezi výukou ve škole a výchovou v rodině. Hlavním posláním družiny je zabezpečení zájmové činnosti, odpočinku a rekreace žáků. Plní funkci relaxační, kompenzační a výchovně vzdělávací. Umožňuje dětem různorodé činnosti v nestresujícím prostředí. Má důležitou roli při prevenci sociálně patologických jevů, pomáhá dětem překonávat jejich handicap a je partnerem rodiny a školy. Činnost školní družiny a výchovné působení vychovatelek v odděleních vychází z požadavků pedagogiky volného času a řídí se požadavky psychohygieny.

Náplň práce je pestrá a žáci mají možnost si vybrat, co je baví a zajímá. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený, při všech složkách výchovně vzdělávacího programu přihlíží vychovatelky k individuálním schopnostem žáků, nepřetěžují je, nenutí k práci za každou cenu. Vždy se snaží najít náhradní řešení vzhledem k jejich povaze, fyzickým schopnostem a zálibám.

Činnost školní družiny se řídí vyhláškou č. 74/2005 Sb., o zájmovém vzdělávání a navazuje na vzdělávací program školy.

III. Cíle výchovně vzdělávací činnosti

Cílem práce ve školní družině je dosáhnout těchto dovedností:

- žáci smysluplně využívají svůj volný čas
- umí účinně relaxovat a odpočívat
- žáci dbají na bezpečnost a zdraví při všech aktivitách
- přijímají zásady řádu (každý má svá práva a povinnosti)
- respektují spolužáky bez ohledu na jejich schopnosti
- mají zafixované hygienické návyky
- projevují pozitivní vztah k přírodě a okolnímu životnímu prostředí, dokáží uplatnit znalost o jeho ochraně
- žáci dokáží ve volném čase využít zkušeností z vyučování, aktivně se sebezdokonalují
- udržují kladný vztah mezi spolužáky, mají úctu k dospělým
- dokáží si vybrat z nabídky volných aktivit činnost vhodnou pro rozvoj osobnosti každého jedince
- žáci rozvíjí své estetické cítění
- upevňují svou tělesnou zdatnost a zdravou soutěživost

Prostřednictvím volnočasových aktivit jsou posilovány a rozvíjeny: kompetence:

1.Kompetence k učení

- žáci dělají s chutí zadané úkoly, práci dokončí
- získané dovednosti dává do souvislostí
- klade si otázky a hledá na ně odpovědi
- umí získávat vědomosti z různých pramenů a zdrojů

2.Kompetence k řešení problémů

- všímá si dění okolo sebe, snaží se řešit situace
- dítě chápe, že neřešení problému nevede k cíli
- nebojí se požádat o pomoc při řešení problému
- rozlišuje správná a chybná řešení
- naučí se diskutovat o problému a jeho řešení

3.Kompetence komunikativní

- ovládá řeč, vyjadřuje svoje myšlenky, otázky, odpovědi
- umí vyjádřit vlastní názor
- nebojí se diskutovat se svými vrstevníky, ale i s dospělými
- dokáže vyjadřovat kladné pocity ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- nebojí se odmítnout nevhodnou nabídku
- naslouchá druhým

4.Kompetence sociální a interpersonální

- samostatně rozhoduje o svých činnostech
- ví, že za své činy zodpovídá a umí nést důsledky
- projevuje ohleduplnost

- respektuje druhé
- rozpozná vhodné a nevhodné chování
- spolupracuje ve skupině a dokáže se prosadit, podřídit i přijmout kompromis
- je tolerantní k odlišnostem mezi lidmi, je solidární

5.Kompetence občanské

- uvědomuje si práva svá i druhých, vnímá nespravedlnost, agresivitu, šikanu a dovede se jim bránit
- dbá na zdraví své i zdraví druhých
- chová se odpovědně s ohledem na zdravé a bezpečné prostředí

6.Kompetence k trávení volného času

- orientuje se v možnostech trávení volného času
- umí si vybrat zájmové činnosti podle svých dispozic
- rozvíjí své zájmy v organizovaných skupinách i individuálních činnostech
- dokáže odmítnout nevhodnou nabídku pro trávení volného času

Rizika ovlivňující a narušující výchovně vzdělávací činnost

- časová rozdílnost při nástupu žáků do družiny po vyučování
- zájmové kroužky ve škole
- střídání přítomnosti žáků na činnosti
- odchody žáků na autobusy a předávání žáků rodičům
- dělení se o učebnu, přechody po budově (zájmové kroužky, školní družina)
- režimové momenty
- zapomnětlivost žáků (hledání částí oděvu, pomůcek)
- zdravotní potíže žáků (alergie, nevolnost)

Průřezová témata

Vzdělávacím cílem průřezových témat je propojování kompetencí, kterými je dítě vybaveno do života. K realizaci konkrétních výstupů jednotlivých průřezových témat dochází jak v konkrétních tématech a aktivitách jednotlivých činností, tak zcela samozřejmě při každodenním životě školní družiny. Mohou vznikat různé projekty nebo jen nepatrné činnosti, které vytváří přátelské prostředí ve školní družině. Účinnost průřezových témat je posilována využíváním dalších vhodných příležitostí, se kterými se děti setkávají mimo školní družinu (divadelní představení, televizní pořady, výstavy, besedy atd.).

V etapě zájmového vzdělávání ve školní družině začínáme tato průřezová témata:

- osobnostní a sociální výchova
- výchova demokratického občana
- výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

- multikulturní výchova
- environmentální výchova
- mediální výchova

IV. Formy zájmového vzdělávání

Náplní práce školní družiny jsou tyto formy zájmového vzdělávání :

- **pravidelné výchovná, vzdělávací a zájmová činnost** – zahrnuje pravidelnou každodenní činnost přihlášených žáků v oddělení ŠD dle týdenní skladby zaměstnání (organizované aktivity zájmového a tělovýchovného charakteru),
- **příležitostná výchovná, vzdělávací, zájmová a tematická rekreační činnost** v prostorách ŠD i mimo ně – zahrnuje všechny mimořádné akce - akce oddělení, besídky, slavnosti, výstavní akce, sportovní dny, oslava Dne dětí, projektové dny...
- **nabídky spontánních činností** – spontánní aktivita je praktikována za dozoru vychovatelek tak, aby se dítě mohlo samostatně projevit a rozhodnout o své činnosti. Vychovatelky zde fungují pouze jako rádce a dozor. Tato činnost je provozována zejména v každodenní klidové činnosti po obědě, při pobytu na školní zahradě, v parku...
- **individuální práce** – vytváření podmínek pro rozvoj nadání dětí, konzultace, řešení tematických úkolů. Práce s integrovanými jedinci – pomoc, podpora, povzbuzení.
- **odpočinková činnost** – jedná se o klidové činnosti , ale i aktivní odpočinek

Základním prostředkem činnosti školní družiny je hra založená na zážitku účastníka, která obohacuje jeho sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Strategií pedagogické práce je respektování požadavku pedagogiky volného času – požadavek dobrovolnosti (činnost žáků na základě vzbuzeného zájmu a motivace), zajímavosti a zájmovosti (atraktivní a pestrá nabídka činností), aktivity (volba činností tak, aby se v nich uplatnili a byli přiměřeně úspěšní všichni žáci), citlivosti a citovosti (kladné emoce nejen z činnosti samotné, ale i objevování nových obzorů a překonávání překážek), prostoru k seberealizaci (uplatnění dovedností a schopností žáka, jeho vnitřní uspokojení a radost).

V.Obsah zájmového vzdělávání

Obsah zájmového vzdělávání navazuje na školní vzdělávací program I. stupně . Je rozpracován jako nabídka činností, ze které si vychovatelky vybírají podněty pro vlastní realizační plány, a dílčích cílů, kterými plní hlavní cíle vycházející z kompetencí školního vzdělávacího programu. Vychovatelky mají dostatek prostoru k tvořivé práci, mohou ji volně přizpůsobovat v rámci oddělení konkrétním žákům a upravovat jej v souladu s jejich dosavadní poznatkovou zkušeností i s jejich aktuálními zájmy.

Oblast Člověk a jeho svět

Rozvíjí poznatky , dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy, děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti, utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa.

Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami a jevy. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všímat si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvorů a přírodních jevů. Na základě poznání sebe, svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se děti učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům, chápat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Tato oblast je členěna do pěti tematických okruhů:

- Místo, kde žijeme
- Lidé kolem nás
- Lidé a čas
- Rozmanitost přírody
- Člověk a jeho zdraví

1.Místo, kde žijeme

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
------------------------	--	-------------------

NÁŠ DOMOV		
U nás doma	Vyprávíme si o životě naší rodiny. Kreslíme a malujeme, jak trávíme s rodiči náš společný čas. Ptáme se, co kdo dělá v našich rodinách – kresba, malba, Popisujeme domy (byty, v nichž bydlíme, a jejich zařízení) Stavíme domy ze stavebnicových dílů. Vyprávíme si co se odehrálo (co by se mohlo stát) v našem domě- příhody rovněž kreslíme nebo zapisujeme.	3,4,5 4,6 3,6 2,3,4 2,3,5 2,3,4,
ŠKOLA		
Moje škola	Hrajeme orientační hru v budově školy, prohlížíme si odborné učebny. Zjišťujeme, kdo všechno ve škole, školní jídelně pracuje. Zdobíme školu a družinu vlastními výrobky Povídáme si o bezpečné cestě do školy a domů.	1,2,6 1,3 1,6 1,2,4
Cesta do školy	Zajímáme se o dopravní značky v našem okolí – procházíme ulicemi, určujeme značky a jejich význam. Soutěžíme ve znalosti dopravních značek a předpisů. Vyrábíme si dopravní značky.	1,2,6 1,5,6 2,5
Čím jezdíme Chodec cyklista	Výtvarně znázorňujeme různé hromadné dopravní prostředky. Hrajeme si na cestující v dopravních prostředcích. Hrajeme si „dopravní pexesa“, Ve třídě a na hřišti si hrajeme na policisty, chodce a cyklisty. Soutěžíme ve znalostech z dopravní výchovy. Zjišťujeme, co nesmí chybět na našem kole (názorné ukázky)	1,3 1,2,5 1,6 2,3,5 1,2,6 1,6
NAŠE OBEC		
Známe svoji obec	Na vycházkách hledáme zajímavosti naší obce (budovy, stromy sochy, pomníky), nápisy na budovách apod. Společně výtvarně zobrazujeme naši obec – někdo maluje domy, jiný stromy. Vše vystříháme a sestavíme kolektivní dílo. Seznamujeme se s významnými objekty v obci, jejich posláním. (knihovna, pošta, hasičská zbrojnice, zdravotní středisko ...) Kreslíme jednoduchou mapku, kam chodíme na vycházku. Hrajeme si na průvodce naší vesnicí. Učíme se, jak se zachovat, kdybychom se ztratili . Povídáme si o tom, co dělají lidé v naší obci – knihovnice, hasič, popeláři, zedníci.. Kreslíme, čím bychom chtěli být, zdůvodňujeme proč, co musíme umět. Besedujeme na téma Co kdo dělá, zajímáme se o služby v obci (kadeřnictví, restaurace, obchod..)	1,2,5,6 1,2,5 1,3,5 2,5,6 1,2,3,5 1,2,3 1,2,6 1,3 1,3,4
Cesta do	Besedujeme o práci příslušníků policie a o porušování zákona (alkohol, drogy, krádeže..), ptáme se jak předcházet takovému jednání. Hrajeme si na poštovního doručovatele, při návštěvě pošty zjišťujeme, co všechno musí umět pracovníci pošty. Hledáme domy podle adres (jak se hledá adresát, jak se číslovají domy.	1,4 1,2 2,3,5

knihovny	Navštívíme místní knihovnu, besedujeme s knihovnicí o knihách. Besedujeme o naší nejoblíbenější knížce, prohlížíme ilustrace, diskutujeme o hrdinech o nichž rádi čteme. Kreslíme postavičky z pohádek, které jsme si oblíbili, tvoříme záložku do knihy.	1,2,3,4 3,5,6 1,2,6
Cestovní abeceda	ZA HUMNY Kreslíme plánek nejbližšího okolí. Stavíme krajinu z písku (hrad a okolí, město s dálnicí, tunel...) Seznamujeme se s mapovými značkami, učíme se je poznávat, vyhledáváme značky v mapách. Cestujeme prstem po mapě, vyhledáváme známá místa, vyprávíme si o jejich zvláštnostech. Soutěžíme, kdo zná více slov (jméno města, hradu..).	2,3,5 4,5,6 2,3,5 1,2,3,6 1,3,6 1,2
Tradice naší obce	TRADICE Čteme pověsti a příběhy z našeho regionu. Povídáme si o pověstech našeho regionu, besedujeme o historii naší obce.	1,6 3,5
Historie obce	Plánujeme výlet na historické místo (hrad Drahotuš,co o místě již víme, na co se těšíme) Hledáme místa, kde k událostem podle pověstí došlo. Malujeme a modelujeme historii.	1,3,6 2,6 1,4,6 1,5,6
Vítáme jaro	Pozorujeme a nakreslíme znak obce, povídáme si o jeho historii. Vyprávíme si, co jsou masopustní zvyky, vyrobíme si jednoduchou masku, prohlížíme si ilustrace. Besedujeme o lidových tradicích a zvycích týkající se jara, čteme úryvky z knížek.	1,2,3,6
Místní slavnosti	Vyrábíme tradiční ozdobné předměty z proutí, odstřížků látek, papíru.. Zpíváme písně o jaru, recitujeme básničky. Vyprávíme si o našich místních slavnostech a zvycích, pouti, podle možností se zapojujeme.	1,3,6 1,2,6 1,3,6 3,4,5,6

2.Lidé okolo nás

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Moje	RODINA Besedujeme o tom, co čekáme od rodičů – a co oni od nás.	3,4

rodina	Představujeme povolání našich rodičů, pantomimicky je předvádíme, kreslíme.	3,4
Do rodiny patří dědeček a babička	Povídáme si o našich prarodičích, jak a kde žijí, kdy mají narozeniny – připravujeme jim přáníčka. Představujeme povolání našich prarodičů, hrajeme si na zaměstnání (řemesla), předvádíme je v malých scénkách.	3,4,6 3,4
	Povídáme si o naší širší rodině (sestřenice, bratrance,švagr,strýc), vzpomínáme na větší setkání našich příbuzných.	3,4,6
	Pokusíme se sestavit rodokmen naší rodiny.	2,3,4
Den matek	Besedujeme o tom, co pro nás znamenají naše maminky, kreslíme, čím se doma zabývají, co pro nás dělají atd.	1,3,4
	Vyrábíme dárky pro radost maminkám, ke Dni matek.	3,4,6
Peníze	Besedujeme o tom, co je plýtvání (jídle, peníze. energií), ptáme se, jak můžeme šetřit (peníze, jídlo, energii). Hrajeme si na prodávající a kupující (využíváme kouzelná slovíčka „prosím“, „děkuji“, vyrábíme (kreslíme a vystřihujeme) si „své“ peníze.	4,5 1,2,3,6
	KAMARÁDI	
Mí kamarádi	Sestavujeme pravidla soužití v družině, žebříček hodnot. Besedujeme o našem teritoriu – Kruh přátelství.	2,4,5 2,3,4
	Hrajeme si na malíře, kreslíme portréty a společně sestavujeme obraz žáků naší družiny.	3,4,6
	Při hře zjišťujeme, jak se známe (poznáváme kamaráda po hlase, hmatu).	1,3,5
	Povídáme si o rozdílu mezi slovy kamarád, přítel a spolužák.	1,3,4
	Vyrábíme dárečky pro budoucí prvňáčky, děti z MŠ.	3,4
	Vyprávíme o svém nejlepším kamarádovi a o dobrých vlastnostech kterých si vážíme na lidech.	2,4
Tichá pošta	Každý z nás napíše, co se mu na kamarádech líbí (papír skládáme), nakonec vše přečteme.	3,4
	Učíme se na výkonech a chování každého spolužáka najít něco pěkného,za co ho pochválíme (na každém žákovi něco oceníme, něčím je zajímavý).	1-6 2,3,4,5
	Hledáme v okolí věci, které můžeme pochválit a ocenit. Hrajeme hru Optimisté a pesimisté.	
Učíme se toleranci a pořádku	Hrajeme si na „malého pomocníka“ – hledáme, kde můžeme pomáhat, besedujeme o tom, proč máme/nemáme kladný vztah ke spolužákům, k dospělým, ke společenským hodnotám apod.)	2,4,6
	Přemýšlíme o vandalismu, opravujeme poškozené hry, uklízíme si školní tašky, věnujeme se sebeobslužné práci.	2,5,6
	Učíme se, jak pomáhat lidem, kteří jsou psychicky či tělesně znevýhodnění.	3,5
Nejsme všichni stejní, cvičíme naše smysly	Zkoušíme se dorozumět jen odezíráním, abychom se vcítili do situace neslyšících.	4,5
	Představujeme si pocity nevidomého člověka, (máme zavázané oči a ostatní nás navigují).	3,4,5
	Ve dvojicích zkoušíme role nevidomého a jeho průvodce.	1,3,6
	Cvičíme hmat (hrajeme hru „Poznej kamaráda“, rozlišujeme předměty podle hmatu)	2,3,4,5
	Orientujeme se v prostoru, hrajeme slepecké závody (Paraolympiáda)	2,4,5,6

Jak se žije jinde	Čteme si pohádky z různých světadílů, ilustrujeme pohádkové příběhy z dalekých krajů. Posloucháme příběhy o životě lidí z různých zemí, hledáme rozdíly ve způsobu jejich života, v čem jsou jejich obyvatelé jiní než my (příběhy vyhledáme v časopisech „Mateřídouška“, „Sluníčko“). Naučíme se hru dětí z jiných kontinentů.	3,6 1,3,6 1,4,5,6
Svátká a oslavy	SVÁTKY A OSLAVY Seznamujeme se se jmény v kalendáři a zapíšeme si všechny spolužáky, kteří budou mít svátek, abychom jim mohli poblahopřát. Přemýšlíme, jak bychom jim nejlépe poblahopřáli, vyrábíme drobná přáníčka.	1,4,5 1,3,4,6
Karneval Čas adventní	Vyrábíme masky a doplňky k nim. Povídáme si o karnevalu, kreslíme, co se nám nejvíce líbilo. Bavíme se na karnevalu. Vnímáme začínající atmosféru Vánoc, čteme si v knížkách o Vánocích, vypravujeme si o smyslu adventní doby.	2,4,6 3,4 6 2,3
Kouzelný čas Vánoc	Každý týden posedíme u zapálené svíčky, vyprávíme si naše rodinné vánoční příběhy. Vyrábíme Mikuláše, čerty a anděly, vyzdobíme si třídu. Vyprávíme si o vánočních zvycích, které se zachovaly dodnes, které dodržujeme v naší rodině. Naši třídu si zdobíme vánočními motivy. Učíme se koledy. Čteme z knihy J.Lady – České vánoce,, prohlížíme obrázky s vánoční tematikou. Na vycházkách pozorujeme výzdobu domů, ulic a obchodů.	3,6 3,4,6 1,3 2,6 1,6 4,5,6 3,4
Velikonoce	Vyrábíme vánoční ozdoby z papíru, šišek, ořechových skořápek a jiných přírodnin, vyrábíme přáníčka k Vánocům a jmenovky k dárkům. Naši třídu si zdobíme vánočními motivy.	1,2,5,6 6
Den učitelů	Čteme si o národních zvycích spojených s jarem. Malujeme a zdobíme kraslice(nalepováním, zdobení voskem aj.) Zdobíme třídu a okna symboly Velikonoc (kreslíme, vystřihujeme). Učíme se koledy.	1,3 1,6 5,6 3,6
Den dětí	Připomeneme si, proč se slaví Den učitelů. Povídáme si o významu Dne dětí, plánujeme, jak ho oslavíme. Soutěžíme a závodíme.	1,2,3, 3,4,5,6
Známe kouzelná slovíčka	JAK SE SPRÁVNĚ CHOVAT Besedujeme o kouzelných slovech („děkuji“, „prosím“, „omlouvám se“) a jejich významu, vymýšlíme si příběhy, v nichž tato slovíčka hrají významnou roli. Hrajeme si a učíme se správně zdravít, podat ruku, požádat o něco, poděkovat a zeptat se na něco.	1,2,3 3,4
Člověk mezi lidmi	Povídáme si, čím můžeme druhého potěšit – pochvalou, dárkem, chováním. Denně si uvědomujeme, že se máme chovat slušně a laskavě. Uvažujeme, které dárky je vhodné/nevhodné darovat při různých příležitostech kamarádům či dospělým (učíme se předat kytici, bonboniéru..)	1-6 2,5

Návštěva divadla, koncertu	Navštívíme kurz předtaneční výchovy, pozorujeme a hodnotíme chování žáků.	1,4,6
	Besedujeme o tom, jaké chování očekávají dívky od kluků – a kluci od dívek, jaké děti od dospělých – a dospělí od dětí.	1,3
	Hrajeme si na vyřizování drobných vzkazů, vstupování do místností, hodnotíme naše chování ve školní jídelně.	2,3,4
Cestou necestou	Povídáme si o společenském chování při návštěvě divadla, koncertu, vhodném oděvu na kulturní představení- vyprávíme vlastní zážitky.	1,3,4
	Prohlížíme si a určujeme hudební nástroje podle tvaru a zvuku.	1,2,6
	Malujeme hudební nástroje.	1,6
Mluvíme správně?	Povídáme si, proč chodíme na výstavy, jak se máme chovat, sdělujeme si zážitky z výstavy.	1,3,5,6
	Připravujeme výstavku našich prací, vyrábíme popisky.	2,4
	Na příkladech si připomínáme vhodné a nevhodné chování v dopravních prostředcích, na silnicích, hovoříme o následcích dopravní nekázně.	1,2,3,4,5
Řekni to i beze slov	Na vycházkách procvičujeme chování na chodníku, na silnici, na přechodech, při nákupu, v dopravních prostředcích.	1-6
	Cvičíme si jazyk (jazykolamy, dechová cvičení).	1,3,5
	Pomocí říkadel a básniček cvičíme rytmus a melodii jazyka.	1,3,5
V restauraci u stolu	Vyprávíme si pohádky a příběhy ze života.	3,5,6
	Dramatizujeme jednoduché pohádky.	1,2,6
	Čteme s porozuměním a správnou artikulací z knih a dětských časopisů pro poslech ostatním.	1,3,6
Co jsme viděli a slyšeli ve sdělovacích prostředcích	Vyprávíme si o využití lidského těla k neverbální komunikaci, pracujeme s gesty.	2,4
	Pantomimicky předvádíme povolání, sporty, činnosti, pocity.	2,3,5,6
	Seznamujeme se s pravidly slušného chování ve veřejných prostorech.	1,3,5
	Cvičíme se ve správném stolování.	3,4
	Při stolování ve školní jídelně dodržujeme základní hygienické návyky a hodnotíme vzájemně naše chování u stolu.	2,5
	Dodržování zásad správného stolování procvičujeme denně ve školní jídelně.	1,3
	Povídáme si o pořadech v televizi, rozhlase, doporučujeme si vhodné pořady, argumentujeme, proč se nám líbí.	3,6
	Porovnáváme realitu (naše zkušenosti) s některými filmovými příběhy.	2,3,5
	Připravíme si vědomostní „televizní“ soutěž a zahrajeme si ji.	1,2,6
	Učíme se používat internet, vyhledáváme potřebné informace.	1,2,6

3.Lidé a čas

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
-----------------	---	------------

	DENNÍ REŽIM	
Co zvládneme během dne	Vyprávíme si o zásadách pravidelného denního režimu, učíme se rozlišovat povinnosti a zábavu.	1,2,3,6
	Kreslíme, co nás nejvíce baví, co méně, čemu věnujeme nejvíce času, co děláme každý den. Nad kresbami besedujeme.	1,5,6
	Při hře vybíráme činnosti denního režimu, přiřazujeme k nim vhodnou denní dobu a odhadujeme, jak dlouho se jim věnujeme.	2,5,6
	Představujeme si, co by se stalo, kdyby přestal fungovat čas – jak by jezdily autobusy, vlaky, jak by vysílala TV, jak by se učilo ve škole bez rozvrhu hodin, vymýšlíme modelové situace.	1,2,3,5
Jak jsme prožili včerejší den	Společně připravujeme týdenní plány naší činnosti ve školní družině.	1,2
	Vypravujeme drobné příběhy, v nichž se střídají příjemné i nepříjemné události.	2,3,4
	Plánujeme správný režim jednoho dne, týdne.	1,5
Náš kalendář	Besedujeme na téma Jak jsme strávili víkend, malujeme, co jsme zažili, a navrhujeme program na další víkendy.	2-6
	Připravujeme společně náměty pro vycházky v jednotlivých ročních obdobích.	5,6
	Opakovaně si připomínáme, co se nám líbilo v přírodě, kreslíme obrázky.	1,6
Kdy se nejlépe připravím e na školu.	Besedujeme na téma Kdy se připravujeme do školy a navrhujeme vhodnou dobu (křivka výkonnosti člověka).	1,2,3
	Využíváme hry, při nichž si cvičíme paměť, pozornost, postřeh, soustředěnost a tvořivé myšlení.	1,3
	Využíváme počítač pro získávání informací, pracujeme s didaktickými hrami.	1,5
Měření času	Ukazujeme si měřidla času (různé druhy), prohlížíme si knihy , zjišťujeme, jak se měřil čas dříve.	1,3,5
	Na vycházce pozorujeme věžní hodiny, příp. sluneční hodiny.	2,3
	Vyrábíme z papíru papírové hodiny s pohyblivými ručičkami, využíváme je pro určování a odhad času.	2,3,6
Přesnost je zdvořilostí králů	Vyprávíme si příhody, v nichž měl význam čas (téma Co znamená přijít včas-pozdě).	1,3
	Besedujeme o nebezpečí spěchu, který často přinese zranění.	5,6
	Vyhledáváme obrázky na téma My a čas, na nichž čas hraje důležitou roli, připravíme výstavku.	2,3,4,6
Co jsme dělali v našem volném čase	Ohlížíme se za prázdninami. Shromáždíme pohlednice a obrázky z míst, která jsme navštívili, a povídáme si o nich.	1,2,6
	Před prázdninami si vyprávíme o aktivitách, kterým se chceme v létě věnovat, kreslíme je. Po prázdninách porovnáváme naše plány s tím, co jsme skutečně dělali a prožili.	1,2,6
	JAK SE MĚNÍ LIDI	
Když jsme byli malí	Vyprávíme si příběhy z našeho raného dětství a malujeme je.	1,3,5
	Navštívíme mateřskou školu (srovnáváme co umíme my – a co děti ze školky).	3,4,5

	Povídáme si o seniorech (babička, dědeček), sledujeme charakteristické znaky pro toto věkové období.	3,4
	JAK SE MĚNÍ NAŠE OBEC	
Změny vesnice školy	Sbíráme obrázky naší obce, školy a hledáme změny. Na vycházce srovnáváme současný stav domů, školy, ulice s jejich podobou na starých obrázcích. Prohlížíme si kroniku školy. Pátráme po tom, jak vypadala škola, do níž chodili naši rodiče, hledáme změny.	1,2,3 2,3,5 3,6
Jak pomáhaly děti dříve, jak dnes	Prohlížíme si staré školní fotografie, které jsme vypátrali v knihách. Čteme si o životě dětí z různých společenských vrstev, o jejich povinnostech, radostech a starostech, srovnáváme situaci s dneškem. Vypravujeme, co jsme se dozvěděli od prarodičů – s čím si hráli, jak trávili volný čas, když byli malí. Povídáme si o tom, jak pomáháme doma – vyprávíme příběhy s touto tematikou.	1,2,3 1,3,4 1,3,5 3,5
Malý pomocník	Besedujeme o domácnosti dříve a dnes (vybavení, nábytek, doplňky, spotřebiče). Vyprávíme si, jak nám technika pomáhá – škodí ve volném čase. Vyhledáváme v knihách a časopisech obrázky starých věcí (oblečení věci denní potřeby aj.), které se dříve používaly.	3,4,6 1,3 2,4,6
Lidé a minulost	Čteme české pohádky, říkadla, básničky, hádanky, jazykolamy. Vyprávíme si, odpovídáme na otázky týkající se života v minulosti, ilustrujeme pohádky. Učíme se zpívat a poslouchat lidové písně, využijeme pohybové improvizace k písním.	2,3,6 1,2,3,6 1,2,6
Jak se bydlelo	Prohlížíme si staré časopisy o módě, vaření aj, které vycházely v době dětství našich rodičů. Besedujeme nad encyklopedií bydlení. Pátráme, jak se žilo na hradech a zámcích – společně kreslíme , vystřihujeme , sestavujeme a lepíme hrady, postavy, zvířata.	5,6 1,3 1,2,3,6
Putování časem	Čteme úryvky z knížek, které nám přibližují život v minulosti. Vypravujeme, co jsme se dozvěděli od prarodičů – s čím si hráli, jak trávili volný čas, když byli mladí. Navštívíme Valašské muzeum v přírodě a hledáme exponáty, které dobře dokládají způsob života našich předků. Vystavené předměty srovnáváme s těmi, které nám složí dnes. Připravíme kvíz na téma Co jsme si zapamatovali z návštěvy muzea, co nás nejvíce zaujalo.	3,5 1,4,6 1,3

4.Rozmanitosti přírody

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
	PŘÍRODA OKOLO NÁS – ROSTLINY, ŽIVOČICHOVÉ	
Jak se mění strom	Na vycházkách pozorujeme přírodu, různé druhy stromů a v knihách hledáme údaje o jejich růstu, pěstování, plodech atd.	3,5,6
Tvoříme z přírodnin	Pomoci obrázků porovnáváme, jak se příroda mění v jednotlivých ročních obdobích , kreslíme stromy, listy, plody. Využíváme listy stromů pro koláže.	1,2,6 1,6
Poznáváme hmyz	Při vycházce do lesa, polí, parku upevňujeme pravidla chování v přírodě, sbíráme plody a zhotovujeme z nich zvířátka, ozdoby. Obtiskujeme a kopírujeme listy – využíváme různé techniky pro výtvarné činnosti.	3,5,6 1,2,6 1,2 1,6
S hlavou v oblacích	Učíme se poznávat hmyz- vyhledáváme v knížkách. Čteme knihu Ferda Mravenec a kreslíme mravence a jiné brouky. Na vycházce pozorujeme mravence a brouky, učíme se je poznávat a pojmenovat.	1,2 1,6 1,2
	Při vycházkách pozorujeme život na stromech, učíme se poznávat ptáky podle vzhledu a zpěvu. Kreslíme a modelujeme ptačí hnízdo s mlád'aty. Besedujeme nad obrázky ptáků, využíváme literaturu.	1,2,4 1,2,6 1,3,6
	Krmíme ptáčky v zimě, víme co jim chutná – škodí. V zimě pozorujeme stopy ptáků na sněhu. Sledujeme, kdy k nám přilétají různé druhy tažných ptáků, zjišťujeme, kdy a kam odlétají.	3,5,6 1,2 1,2,3
Naše květiny	Pečujeme o květiny ve třídě – pěstujeme, zaléváme je. Z květin vytváříme hezké životní prostředí. Jdeme na exkurzi do zahradnictví, sledujeme práci zahradnic. Pozorujeme klíčení semínek.	1,2,6 1,2,6 2,6
Záhady pod kameny	Hrajeme (pexesa, kvarteta) s náměty živočichů a rostlin. Při vycházce sledujeme život pod zvednutým kamenem. Čteme ukázkou z příběhu Jak Křemílek s Vochoomůrkou zasadili semínko.	1,2,4 4,5 2,3,4
Za dobrodružstvím přírody	Soutěžíme v poznávání zvířat podle siluet – encyklopedie. Vyhledáváme přírodovědné „nesmysly“ (plody buku – žaludy a pod.) Soutěžíme ve vymýšlení názvů rostlin nebo zvířat začínajících určeným písmenem abecedy.	1,2,3 1,3 1,2,3,5
	Napodobujeme hlasy zvířat (některé hlasy žáci předvádějí, jiné hádají, paksi role vymění)	2,3,4
	Určujeme rostliny podle vůně a hmatu (česnek, cibule, pór). Soutěžíme ve skládání rozstříhaných obrázků zvířat, rostlin (kdo je rychlejší).	1,3 2,6
Práva zvířat	Zařazujeme zvířata do biotopu. Na vycházce do přírody napodobujeme pohyby zvířat (žába, had). Besedujeme o právech každého živočicha na život. Vyprávíme si o	3,5,6 2,3,5

Naši mazlíčci	útlulcích pro zvířata. Vyprávíme si o domácích zvířatech a na základě vlastní zkušenosti si vysvětlujeme, jakou péči vyžadují. Kreslíme domácí mazlíčky a práce vystavíme. Získáváme informace z knih a časopisů o životě zvířat v ZOO. Na vycházce do polí a lesů, k rybníku apod. poznáváme, kteří živočichové žijí volně v našem okolí. Kreslíme a malujeme své oblíbené zvíře, hovoříme o něm.	1,6 2,4,6 1,3,6 1,3,4 1,3,6
Příroda a my (náměty pro všechna roční období)	ROČNÍ OBDOBÍ Besedujeme o ročních obdobích – sledujeme změny v přírodě, život zvířat, vztahy mezi zvířaty. Čteme si o přírodě a jejich proměnách. Učíme se básničky a písničky s přírodní tematikou. V hudebních chvílkách zpíváme písničky o zvířatech a rostlinách, počasí. Pokoušíme se o jejich jednoduchý pohybový doprovod. Dramatizujeme jednoduché pohádky se zvířecími hrdiny. Na vycházce pozorujeme změny v přírodě a malujeme je. Na vycházce pozorujeme a poznáváme živočichy, rostliny z obrázků, vědomosti procvičujeme při didaktických hrách. Soutěžíme v poznávání ovoce, zeleniny podle hmatu, chuti, vůně.	1,2 1,3 1,3,5 1,3 1,3 1,3 1,2 1,3
Podzim	Vyrábíme draky. V zahradách pozorujeme sklizeň ovoce a zeleniny, besedujeme o tom, jak a kdy sklízet a uchovávat ovoce a zeleninu.	2 1,6
Zima	Pomáháme zvířátkům a ptákům přežít zimu, vyrábíme jednoduchá krmítka.	1, 1,3
Jaro	Na vycházce pozorujeme jarní práce na poli a v zahradě. Kreslíme a malujeme první jarní květiny. Kreslíme a modelujeme mláďata domácích zvířat. Organizujeme kuličkování.	1,6 1,6 6
Týden, měsíc rok	Vyrábíme týdenní kalendář a posunovacím okénkem označujeme dny v týdnu. Vyrábíme koláž charakterizující jednotlivé měsíce (roční období). Dramatizujeme pohádku O dvanácti měsíčkách.	1,2,3,6 1,2,3 1,2,6
Pranostika na každý den Hra na rosníčky	POČASÍ V literatuře vyhledáváme pranostiky, čteme je a uvažujeme o jejich smyslu. Každodenně sledujeme předpověď počasí v TV a pak porovnáváme, jak u nás bylo.	1,2,3 1,3,5
Vodní hrátky	VODA Besedujeme o vodě, jejich skupenstvích a o významu vody (s využitím obrázkového materiálu z dětských encyklopedií a časopisů, čteme knihu Filipova dobrodružství). Podle své fantazie a na základě vlastních poznatků kreslíme koloběh vody v přírodě.	1,2 1,3,6
Den Země	CHRÁNÍME SI SVÉ ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ Sbíráme náměty, co a jak by se dalo zlepšit v našem životním prostředí.	2,3,4,6

Co do přírody nepatří	Při vycházkách do okolí školy a bydliště pozorujeme čistotu a úpravu okolí, působení výfukových plynů na stromy.	1,3,5
	Pomáháme při úklidu svého bydliště, okolí školy a parku.	5,6
	Třídíme odpad do kontejnerů.	1,5,6
	Čteme si z knížky Filipova dobrodružství, vnímáme nebezpečné situace.	1,2
	Besedujeme o tom, jak člověk škodí nebo prospívá lesu.	1,4,5
	Odpovídáme v kvízu na téma Co do přírody nepatří.	1,2,5
Chraňme naše životní prostředí	Při vycházce do přírody si všímáme všeho, čím ji poškozuje činnost člověka.	1,6
	Vyprávíme si o nebezpečí ohně ve volné přírodě.	
	Při vycházce k rybníku, na pole, do lesa apod. sledujeme živočichy, rostliny, neživou přírodu . Navrhujeme, jak chránit přírodní prostředí v našem nejbližším okolí.	1,3,5
Obrázky z cest	Kreslíme květiny, živočichy a v atlasech zvířat a rostlin vyhledáváme nejdůležitější údaje o nich.	2
	Shromažďujeme pohlednice z různých zemí světa a v atlasech vyhledáváme místa, odkud nám je někdo poslal.	1,2
Udělej si sám	K daným pohlednicím dokresluje typ krajiny nebo zvířata a rostliny, které v takové krajině můžeme najít.	1,6
	Lisujeme rostliny, které rostou na našich lukách a tvoříme z nich herbář.	1,6
Cesta do pravěku.	Besedujeme nad staršími a novými obrázkovými encyklopediemi o zvířatech, porovnáváme rozdíly v zastoupení zvířecích druhů.	1,3,6
	Kreslíme, malujeme modelujeme prehistorické zvíře podle své fantazie.	1,6
Malý botanik	Navštívíme zahradnictví. Prohlížíme si rostliny a povídáme si o nich (co potřebují k životu, jak se o ně správně starat, jaké druhy můžeme pěstovat).	1,3,4
	Povídáme si o sběru léčivých rostlin, o výrobě léků, krémů, čajů z bylinek.	1,3,4

5.Člověk a jeho zdraví

Tematický okruh	Formulace činnosti a její stručný popis	Kompetence
Já – my	POZNÁVÁME SVÉ TĚLO	
	V encyklopedii vyhledáváme zajímavosti o lidském těle a jeho funkcích a pak s těmito informacemi seznamujeme ostatní. Na arch papíru kreslíme postavu, do obrysu dokresluje nejdůležitější tělesné orgány. Zjišťujeme, kolik měříme a vážíme. Míry a váhy zapisujeme a sledujeme, jak se měníme.	1,2,3,4 3,4,5 1,2,3
	PEČUJEME O SVÉ ZDRAVÍ	
Co nám škodí, co nám prospívá	Vyprávíme si o otužování a zdravém životním stylu. Zjišťujeme, jak správně relaxovat a odpočívat (odpočinek tělesný,psychický). Vystřižené panenky a panáčky oblékáme podle ročních období. Kontrolujeme běžnou denní hygienu (čistotu rukou, kapesníky..), čistotu oděvu a jeho vhodnost. Ujasňujeme si hygienické zásady při kašli, kýchání, použití WC, stolování atd., upozorňujeme se vzájemně na prohřešky proti těmto zásadám. Kreslíme ovoce a zeleninu.	1,3 5,6 1,6 3,5,6 1,2,3 1,3,6
	Náš zdravý jídelníček	1,2 4,5,6 1,3,5 1,3 3,4 2,3 1,3
	Poznáváme houby	1,3 1,3
Chci být zdravý	Čteme si o dětských nemocech a jejich léčení, zajímáme se o zdravotní prevenci. Povídáme si o tom, jak pečovat o své zdraví, zacházet s léky.(správné užívání léků, respirační doba). Učíme se ošetřovat jednoduché zranění. Čteme a vyprávíme si o tom, jak předcházet úrazům, co se nám může stát při jízdě na kole atd.	1,6 1,2,3 1,2 1,3
	U lékaře	1,5
	Při vycházce jdeme ke zdravotnímu středisku,koho tam můžem navštívit. Vyprávíme si své zkušenosti z pobytu v nemocnici, nebo u lékaře. Vytváříme si správný názor na lékaře, jako na pomocníka při udržování našeho zdraví.	1,4

Co nás může ohrozit	Hrajeme si na lékaře a na pacienta. Nebojíme se návštěvy ordinace.	2,3
	Soutěžíme ve znalostech základních hygienických návyků a dovednostech při péči o náš zevnějšek.	2,3
	Povídáme si o péči o náš chrup.	1,2,3
	Předvádíme, jak se máme chovat na ulici, v dopravních prostředcích a pod., abychom se vyhnuli úrazu.	1,4
	Na modelových situacích zkoušíme chování při snaze neznámého člověka navázat s námi kontakt, učíme se přivolat pomoc dospělého nebo policie.	1,3
Den bez úrazu	Povídáme si na téma „Jak si poradit s problémy“, řešíme společně nečekané situace.	1,2,3
	Poznáváme nebezpečné a jedovaté rostliny.	1,2,6
Au! To bolí!	Ptáme se, co nám může uškodit (neznámá zvířata, lidé a pod.).	1,3,5
	Vyprávíme, co se nám nebezpečného přihodilo, jak jsme situaci zvládli.	3,5
Zachránci	Učíme se telefonovat – oznámíme úraz (tvoříme modelové situace).	1,4
	Kontrolujeme podle seznamu vybavení příruční lékárničky.	1,2,6
Chci být fit	Učíme se používat lékárničku.	1,2,4
	Učíme se zásadám první pomoci.	1,2,5
	Jak zvládnout první pomoc – učíme se první pomoc, využíváme simulovaných situací.	1,2,3,5
	Čteme si příběhy z knihy Filipova dobrodružství, povídáme si o nebezpečí návykových látek, odhalujeme další nebezpečí, která nás mohou ohrozit (injekční jehly na pískovišti, neznámé nápoje, bonbony a pod.).	1,2,3,4
	CHODÍME VEN KAŽDÝ DEN	
Každodenní pobyt venku	Denně chodíme do přírody, parku, na školní hřiště.	5,6
	Každý měsíc se naučíme novou hru.	6
Příroda	Po organizovaných závodivých a sportovních hrách relaxujeme při spontánních hrách (individuálně i ve skupinách)	6
	Při vycházkách překonáváme přírodní překážky, pro hry využíváme přírodní prostředí.	5,6
Hry se sněhem	Prohlubujeme si znalosti o živé i neživé přírodě.	1,4,5,6
	Hrajeme hry propojující tělesnou zdatnost s rozvojem paměti a orientace v přírodě.	6
	Při pobytu venku hrajeme pohybové hry, sportujeme, otužujeme se.	6
	Při vycházce do zimní přírody sledujeme stopy zvířat na sněhu.	3,5,6
	Soutěžíme, kdo postaví nejhezčího sněhuláka.	6
Míčové hry	Závodíme v hodu koulí na cíl, do dálky a pod.	6
	Kreslíme do sněhu, vyšlapáváme jednoduché obrázky.	6
Sportovní odpoledne	Seznamujeme se s pravidly míčových her a cvičíme se v jejich dodržování.	6
	Hrajeme vybíjenou, kopanou, florball i v tělocvičně.	6
	Připravujeme hry pro naše sportovní odpoledne.	3,4,5
	Hrajeme si na rozhodčí – jsme objektivní, víme co je „fair play“	1,2

Výchovněvzdělávací program je založený na integrovaném vzdělávání hrou, činnostech a prožitcích žáků a umožňuje pracovat s tématickými celky, jejichž realizace spočívá nejen

v řízených činnostech žáků, ale využití běžných životních situací, nahodile vzniklých okolností a příležitostí.

Tématické celky

	Téma	Podtémata	
IX.	Poznáváme se	1.Navzájem se poznáváme 2.Tvoříme pravidla pro vzájemnou pohodu 3.Bezpečná cesta do školy 4.Putování po škole a jejím okolí	kamarádi umíme se chovat a chránit si své zdraví
X.	Chutě a barvy podzimu	1.Chutě a barvy podzimu 2.Co nám škodí, co nám prospívá 3.Zvířata a ptáci na podzim 4.Podzim a lidé	vztah k přírodě, vnímavost znám zásady správné výživy
XI.	Když padá listí	1.Lidé a jejich profese 2.Jak malí pomáhají velkým 3.Přesnost je zdvořilost králů 4.Bude zima,bude mráz.	váží si výsledků lidské práce uvědomuje si význam času
XII	Kouzelné Vánoce	1.Čas adventní, Vánoce 2.Komu uděláme čím radost Vánoce v poezii, próze, hudbě... 4.Vánoce u nás doma	čas myslet na druhé- spolupráce dětí citové pouto
I.	Rokem skokem	1.Příroda v zimě 2.Zimní sportování 3.Poradím si v každé situaci 4.Co dělám celý den a celý rok	vztah k živé přírodě- fantazie bezpečnost při sportu účelně využ. Volný čas
II.	Masopust	1.Svoji obec dobře znám 2.Masopust, vyrábíme masky 3.Česká republika – země, ve které žiji 4.Chci být fit	chráním své zdraví a pečuji o něj má pozitivní vztah k místu kde žije...
III.	Vítáme jaro	1.Příroda se probouzí 2.Máme rádi zvířátka 3.Svátky jara 4.Moje knížka	pozorovat změny v přírodě, chránit ji práce s knihou poznává tradice...
IV.	Co mi řekl semafor	1.Jsem chodec a cyklista 2.Co nás může ohrozit 3.Den bez úrazu 4.Den Země	poznává pravidla silnič.provozu... chráníme si své životní prostředí
V.	Sportujeme, závodíme pro radost	1.Slavíme s maminkou 2.Dál, výš, rychleji 3.Chci být fit 4.Nejsme všichni stejní	vztah k pohybu a sportování, pravidla hry, vztah k domovu
VI.	Těšíme se na prázdniny	1.Mezinárodní den dětí 2.Prázdninové putování 3.Děti žijí na celém světě	Slavíme, poznáváme, cestujeme, plánujeme, bavíme se...

		4.Každý umí něco – malujeme, zpíváme..	
--	--	--	--

Stanovení obsahu a časového plánu v příležitostné činnosti ve školní družině

- zahájení školního roku a přivítání prvňáků ve školní družině (září)
- halloweenský týden ve školní družině (říjen)
- mikulášská nadílka (prosinec)
- vánoční jarmark,vánoční tvoření (prosinec)
- připravujeme dárky pro děti, které přijdou k zápisu do 1.třídy (leden)
- masopustní karneval (únor)
- Mezinárodní den knihy – návštěva knihovny (březen)
- velikonoční tvoření
- dopravní soutěž (duben)
- Den matek – výroba dárek (květen)
- Týden rekordů (květen)
- Mezinárodní den dětí – den soutěží a her (červen)

VI. Časový plán zájmového vzdělávání

Časový plán zájmového vzdělávání je sestaven na dobu tří let. Obsahuje výběr možných činností, ze kterých budou vychovatelky volit podle aktuálního složení žáků v oddělení. Toto uspořádání umožňuje tvořivě reagovat na změny i na různou skladbu žáků v oddělení. Zájmové vzdělávání je uskutečňováno ve dnech školního vyučování v době od 6.00 do 16.00 hod. V době vedlejších prázdnin je zájmové vzdělávání uskutečňováno dle požadavků rodičů.

VI.1. Evaluační plán

Evaluační plán napomáhá zkvalitnění a zefektivnění výchovně vzdělávací práce. Cílem evaluace je ověřovat a zlepšovat kvalitu veškerých činností ve ŠD včetně jejich podmínek.

Vnitřní evaluační procesy probíhají na úrovni

- a) individuální – vychovatelky průběžně hodnotí vlastní práci a snaží se o sebereflexi činnosti a evaluaci vzdělávacího procesu
- b) skupinové – vychovatelky společně hodnotí výchovné činnosti v družině
- c) vedení školy – výchovnou práci v družině hodnotí vedení školy, které zjišťuje svými vlastními prostředky, jak jsou naplňovány vytyčené cíle a jak družina plní své celkové poslání.

Evaluace práce školní družiny a jejího ŠVP se zabývá:

- činností družiny jako specifického školského zařízení
- prací oddělení družiny
- působením činností a vychovatelek na jednotlivé žáky
- podmínkami činnosti (vybavení nábytkem, vybavení pomůckami pro realizované činnosti)
- organizací činností (využití času vyhrazeného pro činnosti, zajištění bezpečnosti, funkčnost závěrečného hodnocení činností)
- personálním stavem a úrovní dalšího vzdělávání vychovatelek
- zajištěním bezpečnosti a ochrany zdraví

Nástroje autoevaluace

- rozbor dokumentace ŠD
- zpětná vazba od dětí (rozbory s dětmi)
- zpětná vazba od rodičů
- rozhovory s pedagogy
- hodnocení ředitelkou školy

Časový harmonogram

- rozhovory s rodiči v rámci třídních schůzek nebo individuálně
- výsledky z hospitací zástupce ředitelky školy
- průběžné sledování a rozbory s dětmi

VII .Podmínky přijímání dětí do školní družiny

Na základě ustanovení zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání poskytuje školní družina zájmové vzdělávání žákům jedné školy.

Činnost družiny je určena přednostně pro žáky prvního stupně základní školy.

Vedoucí vychovatelka zajišťuje přihlašování a odhlašování žáků, vybírání poplatků, předávání informací rodičům, vyřizuje náměty a stížnosti. O zařazení žáků do školní družiny rozhoduje ředitelka školy.

Podmínkou přijetí žáka k pravidelné docházce je odevzdání řádně vyplněného zápisního lístku, jehož součástí je písemné sdělení zákonného zástupce o rozsahu docházky a způsobu odchodu žáka ze ŠD.

Při zápisu do školní družiny jsou zákonní zástupci žáka prokazatelně seznámeni s Řádem školní družiny a s výší úplaty ve družině.

Docházka do ŠD je pro přihlášené žáky povinná. Žádosti o mimořádné uvolnění nebo odhlášení žáka ze ŠD je potřeba provést písemnou formou.

VIII. Podmínky pro zájmové vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Pro děti s psychickými, fyzickými či kombinovanými vadami jsme schopni zajistit tyto podmínky:

a. Personální oblast

- zajistit proškolení vychovatelek v dané oblasti

b. Technická oblast

- eliminace situací, ve kterých by došlo ke zranění integrovaného žáka

c. Organizační oblast

- vymezit formy integrace
- spolupracovat s rodiči či jinými zákonnými zástupci
- využívat poradenské pomoci výchovné poradkyně a školského poradenského zařízení
- informovat odbornou i laickou veřejnost o nabídce integrace

Žákům se speciálními vzdělávacími potřebami bude při jejich začleňování do volnočasových aktivit věnována průběžná zvláštní pozornost.

Pro rozvoj talentovaných a nadaných žáků bude školní družina nabízet další doplňkové aktivity z oblasti jejich zájmů.

IX. Popis materiálních, ekonomických a personálních podmínek ve ŠD

IX.1. Materiální podmínky

Školní družina má k dispozici dvě samostatné místnosti. Jedna herna je umístěna v přízemí a druhá ve druhém podlaží budovy školy. Hygienické zázemí máme společné v obou podlažích školy. Oděv a obuv si žáci odkládají do společných šaten v suterénu budovy školy. Místnosti jsou vybaveny hracími koberci a vhodným nábytkem. Pro zájmové a rukodělné činnosti využíváme školní lavice a židličky. V obou jsou umístěny televizory s DVD přehrávačem, videem a rádia s CD přehrávači.

Stolní hry, stavebnice, skládačky, hračky, sportovní náčiní a výtvarný materiál jsou uloženy ve vkusných skříních a kontejnerech tak, aby si je žáci mohli samostatně brát a ukládat je. Pomůcky jsou průběžně obnovovány a doplňovány. Dětské knihy, umístěné v družině, jsou součástí školní knihovny, dále jsou dětem k dispozici předplacené časopisy Pastelka a Sluníčko. Dle rozvrhu hodin navštěvujeme i tělocvičnu a počítačovou učebnu v přízemí budovy. Velkou výhodou je školní zahrada s průlezkami, lezeckými stěnami, pískovištěm a areálem sportovních hřišť, které využíváme nejen k rekreaci a odpočinku, ale i k různým zájmovým činnostem.

V okolí školní budovy využíváme pěkné přírodní prostředí, které je také zdrojem poznání i možnosti k rekreačním činnostem a vycházkám.

IX.2. Ekonomické podmínky

Podle § 123, odst.(4) zákona č. 561/2004 Sb. o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání stanovila ředitelka školy výši úplaty za zájmové vzdělávání ve školní družině na částku 150,- Kč měsíčně.

Rodiče, kteří přinesou potvrzení o sociální potřebnosti, jsou od poplatku osvobozeni.

Provoz a vybavení školní družiny hradí zřizovatel školy. Mzdy vychovatelek jsou zabezpečeny ze mzdových prostředků školy.

IX.3. Personální podmínky

Pedagogické působení zajišťují tři kvalifikované vychovatelky. Odborné zaměření si budou dále prohlubovat v akreditovaných kurzech i samostudiem.

Jejich pracovní doba je organizována tak, aby vždy a při všech činnostech byla zajištěna dětem optimální péče. Jsou si vědomy toho, že zájmové vzdělávání ve školní družině vyžaduje odborný, vysoce citlivý a maximálně pedagogický přístup.

Vychovatelky jsou iniciátorem a průvodcem dítěte při činnostech, které motivují, navazují, přímo nebo nepřímo řídí, hodnotí. Probouzí v dětech aktivní zájem o okolí, sociální kontakty, komunikaci, chuť se dívat kolem sebe a podněty vnímat. Podněcují a rozvíjí přirozenou zvědavost dítěte, chuť objevovat i odvahu projevit se a ukázat, co všechno zvládne. Žádoucí projevy pak přiměřeně oceňují a chválí. Rozvíjí u dětí zdravé sebevědomí, sebejistotu, schopnost být sám sebou, přizpůsobit se životu v sociální skupině i v multikulturní společnosti. Předávají základy pro celoživotní učení a schopnost jednat v duchu základních a etických hodnot.

X. Popis podmínek bezpečnosti práce a ochrany zdraví, za nichž se zájmové vzdělávání uskutečňuje

Školní družina tvoří se ZŠ jednu právnickou osobu, proto bezpečnost a ochrana zdraví žáků je zajišťována v rámci celé školy. Školní řád stanovuje obecná pravidla chování žáků ve škole. Na tento řád navozují jednotlivé vnitřní řády.

S řádem školní družiny děti opakovaně seznamujeme a připomínáme při různých činnostech. O tomto provádí vychovatelky záznam do pedagogické dokumentace. Vnitřní řád školy je zveřejněn na dveřích do ŠD. Pokud využíváme jiné učebny (počítačová, tělocvična), řídíme se vnitřním řádem těchto učeben.

Podmínky pro hygienické a bezpečné působení

- vhodná struktura činností a skladba zaměstnání – vychovatelky vybírají věkově přiměřenou činnost, při které nedojde ke zranění dítěte
- stravovací návyky a pitný režim – vychovatelky dbají na hygienu a kulturu stolování, dohlíží na pitný režim dětí (ve ŠJ, ŠD)
- zdravé prostředí – podle platných norem, tj. dle vyhlášky ministerstva č.410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání mladistvých (vlastní vybavené prostory, odpovídající světlo, teplo, bezhlučnost, čistota, větrání, vhodný nábytek, hygienické vybavení prostor)
- bezpečné pomůcky – vychovatelky dbají na používání věkově přiměřených pomůcek
- ochrana před úrazy a eliminace nebezpečných předmětů – vychovatelky eliminují možné úrazy proškolením na začátku školního roku a opakováním v průběhu školního roku. Svým pedagogickým působením neustále nabádají k dodržování bezpečnosti, děti mají neustále pod dohledem
- označení nebezpečných předmětů – vychovatelky seznámí žáky s provozními řády využívaných prostor – škola, ŠJ, ŠD, tělocvična, školní dvůr a školní hřiště
- bezpečnost silničního provozu – mimo budovu ZŠ a ŠD zodpovídají vychovatelky za děti. Děti jsou na začátku roku poučeny o bezpečnosti silničního provozu, během roku je poučení opakováno. Pokud dojde k situaci, že se počet dětí navýší nad 25, je pověřena doprovodem další osoba.
- dostupnost prostředků první pomoci – školní družina je vybavena dostupně umístěnou lékárníčkou první pomoci

Psychosociální podmínky

- pohoda prostředí a příznivé sociální klima – vychovatelky vedou k otevřenosti a partnerství v komunikaci, úctě, toleranci, uznání, empatii a pomoci druhému
- respektování potřeb jedince – vychovatelky organizují činnost vycházející ze zájmu účastníků
- věková přiměřenost a motivující hodnocení – vychovatelky respektují individualitu dětí, hodnotí je v souladu s jejich možnostmi

- ochrana před násilím, šikanou a dalšími patologickými jevy – vychovatelky se pedagogickým působením snaží zabránit socio-patologickým jevům
- spoluúčast na životě zařízení – vychovatelky preferují společné plánování činností, vlastní podíl dětí na případném řízení a následném hodnocení
- včasná informovanost - vychovatelky včas informují děti a jejich zákonného zástupce o činnostech ve školní družině

XI.Závěr

Snažíme se vytvářet takové prostředí, které je pro žáky příjemné, stimulující, kde se cítí spokojeně a bezpečně. Chceme, aby se jim ve školní družině líbilo a těšili s do ní. Za velmi důležitou považujeme spolupráci vychovatelek s třídními učitelkami, mateřskou školou, rodiči a dalšími rodinnými příslušníky.

Přílohy

Řád školní družiny

Činnost školní družiny

Školní družina poskytuje přihlášeným žákům školy zájmové vzdělávání. Ke své činnosti využívá družina prostory ve školní budově (učebna třídy, počítačová učebna, tělocvična), školní zahradu, školní dvůr. Všechny aktivity jsou voleny s ohledem na zdraví a bezpečnost žáků.

Provozní doba školní družiny

Provoz ranní školní družiny je zajištěn
od 6.00 – 7.30 hodin
Odpolední provoz je od 11.30 – 16.00 hodin

Podmínky docházky do školní družiny, podmínky a doba odchodu a vyzvednutí žáků

Žáci jsou do školní družiny přijímáni na podkladě řádně vyplněného zápisního lístku na začátku školního roku, v případě potřeby se mohou žáci přihlašovat průběžně. Odhlášení se provádí písemnou formou.

Rodiče si děti ze školní družiny vyzvedávají osobně – buď sami nebo osobami, které uvedli na zápisním lístku. Dále děti odcházejí samy podle údajů na zápisním lístku. Změnu v odchodu dítěte, která se neshoduje se zápisním lístkem, mohou rodiče uvést písemně a poslat po dítěti přímo vychovatelkám.

Příspěvek na školní družinu stanovuje ředitelství ZŠ a MŠ Hranice, Hranice IV – Drahotuše a činí 150,- Kč za měsíc. Poplatky jsou hrazeny na účet školy.

(Rodiče, kteří přinesou potvrzení o sociální potřebnosti, jsou od poplatku osvobozeni.)

Pokud rodiče nezaplatí poplatek do určité doby, mohou být jejich děti ze školní družiny vyloučeny.

Nevyzvednutí žáka do stanovené doby

Při nevyzvednutí žáka do stanovené doby ze školní družiny se vychovatelky telefonicky spojí s rodiči, počká na příchod rodičů nebo se s nimi domluví na dalším postupu.

Předávání žáků

Po skončení vyučování přebírají vychovatelky žáky přímo od učitelky a ručí za ně po dobu pobytu ve školní družině. Předávání dětí se uskutečňuje osobně.

Režim dne

Je stanovený s ohledem na psychohygienické podmínky. Jeho uspořádání dává možnost pružně reagovat na individuální potřeby aktivity i odpočinku u jednotlivých žáků. Také umožňuje organizaci činností v průběhu dne pružně přizpůsobit potřebám a aktuální situaci, reaguje i na neplánované situace v družině. Poměr řízených a spontánních činností je vyvážený. Žáci jsou podněcováni k vlastní aktivitě. Tyto aktivity probíhají formou individuální, skupinové nebo frontální činnosti. Využívají i způsob práce ve dvojicích. Pobýváme co nejdelší čas venku. Na vycházkách dáváme žákům volnost, v útvarcích chodíme pouze v nutných případech. Činnost školní družiny začíná po vyučování, kdy dochází k velkému poklesu výkonnosti. Žáci využívají spíše spontánní individuální či skupinové aktivity. Doba a způsob odpočinku se řídí potřebami žáků. Po odpočinku navazují zájmové činnosti různého zaměření. Činnosti zaměřené na pohybovou rekreaci se snažíme provádět venku nebo v tělocvičně.

Denní skladba činností

- **po ukončení vyučování** – hygiena, oběd (probíhá ve školní jídelně)
- **odpočinkové a rekreační činnosti** - jsou to klidové aktivity spontánních či nabízených činností, aktivní odpočinek vedoucí k odstranění únavy a regeneraci duševních a fyzických sil
- **zájmové činnosti** – umožňují žákům seberealizaci, poznávání a rozvoj dovedností, dominující je vlastní aktivita žáků, která jim přináší radost a uspokojení, činnosti probíhají ve skupině individuálně, organizovaně či spontánně
- **rekreační a společensky prospěšné činnosti** - slouží k regeneraci sil, zařazujeme do nich náročnější pohybové, sportovní hry, úklid učebny, péče o květiny

Příprava na vyučování – žáci se mohou připravovat na vyučování jakoukoliv činností, která procvičuje získané poznatky ze školního vyučování. Žák se tím učí používat získané dovednosti v každodenní činnosti (didaktické hry, matematické a vědomostní soutěže, kvízy, hlasité čtení).

Pobyt žáků ve školní družině provází řada režimových momentů – přechody (do šatny, jídelny), převlékání, sebeobslužné činnosti. Snažíme se, aby probíhaly s co nejmenším úsilím, bez stresů a žáci je vykonávali automaticky.

Pravidla pro vzájemnou dohodu a pohodu, porozumění a přátelství ve školní družině

- V šatně si každý své místo udržuje v pořádku a čistotě dle svých možností. Může o pomoc požádat starší děti či dospělé.
- Špinavé ruce umýváme řádně mýdlem, také po použití WC dbáme na čistotu rukou. Na toaletu chodím sám, udržuji pořádek (voda, toaletní papír, prkénko), **PO SOBĚ SPLÁCHNU A UMYJU SI RUCE !!!!!!!**
- **Všechny hračky mají své místo.** Zacházíme s nimi šetrně. Určená služba dětí dohlíží po

ukončení činnosti na úklid hraček. Při hře a činnosti neobtěžuji ostatní děti, neruším, neberu jim hračky.

- **Hluk nám škodí.** Domlouváme se klidným hlasem, nekřičíme, nezpůsobujeme zbytečný hluk a křik. Umím pozdravit, požádat, poděkovat, omluvit se, neskáču nikomu do řeči.
- **Ve školní jídelně se chovám u oběda kulturně** (jím příborem, nekřičím, dojídám ovoce a přílohy u stolu, dodržuji čistotu kolem svého místa) a po jídle trpělivě čekám na svém místě až dojí ostatní děti. Pokud nemám chuť na ovoce, uložím si ho do aktovky.
- Před odchodem na vycházku se převleču do věcí ven, během cesty se nikde nezdržuji a jdu společně s celou skupinkou. Po chodníku **CHODÍM** po **PRAVÉ** straně a maximálně ve dvojicích. Pohybuji se tak, abych viděl na svou paní vychovatelku a ona viděla na mě. Také nasahám na cizí zvířata a to pro vlastní **BEZPEČNOST!!**
- **Bez dovolení nesmím nikam sám v prostorách ŠD a v přírodě ODCHÁZET.**
- Máme se rádi. Jsme kamarádi. Dohodneme se bez hádek, žalování a ubližování. **Hledáme společná řešení**, pomáháme si, hezky se oslovujeme, vítáme a loučíme s druhými pozdravem (dobrý den, nashledanou, nashledanou, pěkný víkend,...).

7.Hodnocení žáků a autoevaluace školy

a) Pravidla pro hodnocení žáka

OBSAH

I. Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení,

III. Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách,

IV.Způsob získávání podkladů pro hodnocení, zásady pro stanovení celkového hodnocení žáka na vysvědčení v případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace,

V. Školní řád

VI. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami.

I.Zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků,

- 1.Pedagogičtí pracovníci zajišťují, aby žáci, studenti, zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků,popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost byly včas informovány o průběhu a výsledcích vzdělávání dítěte, žáka nebo studenta.
- 2.Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za první pololetí lze místo vysvědčení vydat žákovi výpis z vysvědčení.
- 3.Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen "klasifikace"), slovně nebo kombinací obou způsobů. O způsobu hodnocení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady.
- 4.Škola převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka. Škola, která hodnotí slovně, převede pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
- 5.U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.
6. V posledním roce plnění povinné školní docházky vydá škola žákovi výstupní hodnocení o tom, jak žák dosáhl cílů vzdělávání stanovených v § 44. V pátém a sedmém ročníku základního vzdělávání vydá škola výstupní hodnocení žákovi, který se hlásí k přijetí ke vzdělávání ve střední škole.

7. Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval.

8. Ředitel školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci druhého pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, povolit na žádost jeho zákonného zástupce opakování ročníku po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti.

9. Výhovnými opatřeními jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření. Kázeňským opatřením je podmíněné vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení, a další kázeňská opatření, která nemají právní důsledky pro žáka nebo studenta. Pochvaly, jiná ocenění a další kázeňská opatření může udělit či uložit ředitel školy nebo školského zařízení nebo třídní učitel. Ředitel školy nebo školského zařízení může v případě závažného zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem rozhodnout o podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka nebo studenta ze školy nebo školského zařízení. V rozhodnutí o podmíněném vyloučení stanoví ředitel školy nebo školského zařízení zkušební lhůtu, a to nejdéle na dobu jednoho roku. Dopustí-li se žák nebo student v průběhu zkušební lhůty dalšího zaviněného porušení povinností stanovených tímto zákonem nebo školním nebo vnitřním řádem, může ředitel školy nebo školského zařízení rozhodnout o jeho vyloučení.

Žáka lze podmíněně vyloučit nebo vyloučit ze školy pouze v případě, že splnil povinnou školní docházku.

10. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka nebo studenta vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto zákonem.

11. O podmíněném vyloučení nebo o vyloučení žáka či studenta rozhodne ředitel školy nebo školského zařízení do dvou měsíců ode dne, kdy se o provinění žáka nebo studenta dozvěděl, nejpozději však do jednoho roku ode dne, kdy se žák nebo student provinění dopustil, s výjimkou případu, kdy provinění je klasifikováno jako trestný čin podle zvláštního právního předpisu. O svém rozhodnutí informuje ředitel pedagogickou radu. Žák nebo student přestává být žákem nebo studentem školy nebo školského zařízení dnem následujícím po dni nabytí právní moci rozhodnutí o vyloučení, nestanoví-li toto rozhodnutí den pozdější.

Základní vzdělávání

1. Ředitel školy může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě udělit pochvalu nebo jiné ocenění za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin nebo za dlouhodobou úspěšnou práci.

2. Třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních vyučujících žákovi po projednání s ředitelem školy udělit pochvalu nebo jiné ocenění za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající úspěšnou práci.

3. Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení

žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

4. Pravidla pro udělování pochval a jiných ocenění a ukládání napomenutí a důtek jsou součástí školního řádu.

5. Třídní učitel neprodleně oznámí řediteli školy uložení důtky třídního učitele. Důtku ředitele školy lze žákovi uložit pouze po projednání v pedagogické radě.

6. Ředitel školy nebo třídní učitel neprodleně oznámí udělení pochvaly a jiného ocenění nebo uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci.

7. Udělení pochvaly a jiného ocenění a uložení napomenutí nebo důtky se zaznamená do dokumentace školy. Udělení pochvaly a jiného ocenění se zaznamená na vysvědčení za pololetí, v němž bylo uděleno.

8. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

9. Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku podle § 52 odstavce 6 věty třetí školského zákona. Do vyššího ročníku postoupí i žák prvního stupně základní školy, který již v rámci prvního stupně opakoval ročník, a žák druhého stupně základní školy, který již v rámci druhého stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.

10. Nelze-li žáka hodnotit na konci druhého pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za druhé pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, popřípadě znovu devátý ročník.

11. Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí, může do 3 pracovních dnů ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitele školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitel školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitel školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonným zástupcem žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu.

V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitel školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu

ředitel školy, krajský úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitel školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitele školy nebo krajského úřadu. Ředitel školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák na daném stupni již opakoval ročník.

Pravidla pro sebehodnocení žáků :

1. Sebehodnocení je důležitou součástí hodnocení žáků, posiluje sebeúctu a sebevědomí žáků.
2. Je zařazováno do procesu vzdělávání průběžně všemi vyučujícími, způsobem přiměřeným věku žáků.
3. Chyba je přirozená součástí procesu učení. Pedagogičtí pracovníci se o chybě se žáky baví, žáci mohou některé práce sami opravovat, hodnocení žákova výkonu nelze provést jen klasifikací, musí být doprovázeno rozbořem chyb žáka. Chyba je důležitý prostředek učení.
5. Při sebehodnocení se žák snaží vyjádřit:
 - co se mu daří
 - co mu ještě nejde, jaké má rezervy
 - jak bude pokračovat dál
6. Pedagogové vedou žáka, aby komentoval svoje výkony a výsledky.
7. Sebehodnocení žáků nemá nahradit klasické hodnocení (hodnocení žáka pedagogem), ale má pouze doplňovat a rozšiřovat evaluační procesy a více aktivizovat žáka.
8. Na konci pololetí žák písemnou nebo ústní formou provede sebehodnocení v oblasti:
 - zodpovědnost
 - motivace k učení
 - sebedůvěra
 - vztahy v třídním kolektivu.
9. Znamky nejsou jediným zdrojem motivace.

II. Stupně hodnocení prospěchu a chování v případě použití klasifikace, zásady pro používání slovního hodnocení,

1. Stupně hodnocení chování v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) 1 - velmi dobré,
- b) 2 - uspokojivé,
- c) 3 - neuspokojivé.

Stupeň 1 (velmi dobré): žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé): chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele či ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy, ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé): chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti vnitřnímu řádu školy nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

2. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

3. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- a) 1 - výborný,
- b) 2 - chvalitebný,
- c) 3 - dobrý,
- d) 4 - dostatečný,
- e) 5 - nedostatečný.

4. Při hodnocení touto stupnicí jsou výsledky vzdělávání žáka a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.

5. Při hodnocení žáka podle odstavců 1 a 3 se na prvním stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na druhém stupni se použije slovní označení stupně hodnocení podle odstavců 1 a 3.

6. Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

- a) prospěl(a) s vyznamenáním,
- b) prospěl(a),
- c) neprospěl(a).

7. Žák je hodnocen stupněm

- a) prospěl(a) s vyznamenáním, není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 - chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré,
- b) prospěl(a), není-li v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením,
- c) neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 - nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením.

8. Výsledky práce v zájmových útvarech organizovaných školou se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni:

- a) pracoval(a) úspěšně,
- b) pracoval(a).

9. Při hodnocení žáků, kteří nejsou státními občany České republiky a plní v České republice povinnou školní docházku, se dosažená úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka. Při hodnocení těchto žáků ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura určeného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání se na konci tří po sobě jdoucích pololetí po zahájení docházky do školy v České republice vždy považuje dosažená úroveň znalosti českého jazyka za závažnou souvislost, která ovlivňuje výkon žáka.

10. Stupně hodnocení prospěchu v případě použití klasifikace a jejich charakteristika, včetně předem stanovených kritérií

Pro potřeby klasifikace se předměty dělí do tří skupin:

- předměty s převahou teoretického zaměření,
- předměty s převahou praktických činností
- předměty s převahou výchovného a uměleckého odborného zaměření.

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepreceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

10.1. Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření

Převahu teoretického zaměření mají jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika.

Při klasifikaci výsledků ve vyučovacích předmětech s převahou teoretického zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů, kvalita a rozsah získaných dovedností vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně, přesně a úplně a chápe vztahy mezi nimi. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný a výstižný. Grafický projev je přesný a estetický. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Je schopen samostatně studovat vhodné texty.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně. Pohotově vykonává požadované intelektuální a motorické činnosti. Samostatně a produktivně nebo podle menších podnětů učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků činnosti je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Je schopen samostatně nebo s menší pomocí studovat vhodné texty.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí nepodstatné mezery. Při vykonávání požadovaných intelektuálních a motorických činností projevuje nedostatky. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů a zákonitostí podle podnětů učitele. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a

výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Je schopen samostatně studovat podle návodu učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení si požadovaných poznatků závažné mezery. Při provádění požadovaných intelektuálních a motorických činností je málo pohotový a má větší nedostatky. V uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné nedostatky a chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery. Jeho dovednost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti má velmi podstatné nedostatky. V uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů se vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti i výstižnosti. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede samostatně studovat.

10.2 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou praktického zaměření.

Převahu praktické činnosti má v základní škole pracovní výchova.

Při klasifikaci v předmětech uvedených v s převahou praktického zaměření v souladu s požadavky učebních osnov se hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech,
- aktivita, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek, nástrojů, náradí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v

pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsané ukazatele. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

10.3 Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají: výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova.

Žák zařazený do zvláštní tělesné výchovy se při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v předmětech s převahou výchovného zaměření se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu žáka všeobecná, tělesná zdatnost, výkonnost a jeho péče o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

Stupeň 1 (výborný)

Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně podle požadavků osnov je rozvíjí v individuálních a kolektivních projevech. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný, v hudební a tělesné výchově přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Má výrazně aktivní zájem o umění, estetiku, brannost a tělesnou kulturu a projevuje k nim aktivní vztah. Úspěšně rozvíjí svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 2 (chvalitebný)

Žák je v činnostech aktivní, tvořivý, převážně samostatný na základě využívání svých osobních předpokladů, které úspěšně rozvíjí v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je esteticky působivý a má jen menší nedostatky z hlediska požadavků osnov. Žák tvořivě aplikuje osvojené vědomosti, dovednosti a návyky v nových úkolech. Má aktivní zájem o umění, o estetiku a tělesnou zdatnost. Rozvíjí si v požadované míře estetický vkus, brannost a tělesnou zdatnost.

Stupeň 3 (dobrý)

Žák je v činnostech méně aktivní, tvořivý, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá dostatečný aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu. Nerozvíjí v požadované míře svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 4 (dostatečný)

Žák je v činnostech málo aktivní a tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malou snahu a zájem o činnosti, nerozvíjí dostatečně svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

Stupeň 5 (nedostatečný)

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Jeho projev je povětšinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci a nevyvíjí úsilí rozvíjet svůj estetický vkus a tělesnou zdatnost.

11. Zásady pro používání slovního hodnocení včetně předem stanovených kritérií

11.1. O slovním hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení rozhoduje ředitel školy se souhlasem školské rady a po projednání v pedagogické radě.

11.2. Třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů převede slovní hodnocení do klasifikace nebo klasifikaci do slovního hodnocení v případě přestupu žáka na školu, která hodnotí odlišným způsobem, a to na žádost této školy nebo zákonného zástupce žáka.

11.3. Je-li žák hodnocen slovně, převede třídní učitel po projednání s vyučujícími ostatních předmětů slovní hodnocení do klasifikace pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání.

11.4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

11.5. Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k jeho vzdělávacím a osobnostním předpokladům a k věku žáka. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání i v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon, a naznačení dalšího rozvoje žáka. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům žáka a jak je překonávat.

11.6. Zásady pro vzájemné převedení klasifikace a slovního hodnocení

Prospěch	
Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 - nedostatečný	neovládá
Myšlení	
1 – výborný	pohotový, bystrý, dobře chápe souvislosti, samostatný
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení
4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s nápovědou
5 - nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné

2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 - nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, i na návodné otázky odpovídá nesprávně
Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	užívá vědomostí a spolehlivě a uvědoměle dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 - nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větších podnětů
4 – dostatečný	malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 - nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování	
1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 - uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele či ředitele školy školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 - neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

12. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Způsob hodnocení a klasifikace žáka vychází ze znalosti příznaků postižení a uplatňuje se ve všech vyučovacích předmětech, ve kterých se projevuje postižení žáka, a na obou stupních základní školy.
2. Při způsobu hodnocení a klasifikaci žáků pedagogičtí pracovníci zvýrazňují motivační složku hodnocení, hodnotí jevy, které žák zvládl. Při hodnocení se doporučuje užívat různých forem hodnocení, např. bodové ohodnocení, hodnocení s uvedením počtu chyb apod.
3. Při klasifikaci žáků se doporučuje upřednostnit širší slovní hodnocení. Způsob hodnocení projedná třídní učitel a výchovný poradce s ostatními vyučujícími.
4. Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
5. Vyučující respektuje doporučené způsoby práce a hodnocení žáka, popsané ve zprávě o psychologickém vyšetření. Volí takové způsoby prověřování znalostí žáka, ve kterých se co nejméně projevuje zdravotní postižení (např. doplňování jevů místo diktátů, ústní zkoušení místo písemných prací či naopak, zkrácený rozsah písemných prací,...).
6. Podle druhu postižení využívá speciální metody, postupy, formy a prostředky vzdělávání a hodnocení, kompenzační, rehabilitační a učební pomůcky, speciální učebnice a didaktické materiály.

III.Podrobnosti o komisionálních a opravných zkouškách.

1. Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
2. Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelem školy. Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku. Opravné zkoušky jsou komisionální.
3. Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl. Ze závažných důvodů může ředitel školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do devátého ročníku.
4. V odůvodněných případech může krajský úřad rozhodnout o konání opravné zkoušky a komisionálního přezkoušení na jiné základní škole. Zkoušky se na žádost krajského úřadu účastní školní inspektor.

Individuální vzdělávání

1. Pokud má zákonný zástupce pochybnosti o správnosti hodnocení žáka, může do 8 dnů od konání zkoušek písemně požádat ředitele školy o přezkoušení žáka; byl-li zkoušejícím žáka ředitel školy, krajský úřad. Pokud ředitel školy nebo krajský úřad žádosti vyhoví, nařídí komisionální přezkoušení žáka.

Zkoušky při plnění povinné školní docházky v zahraničí

1. Žák, který plní povinnou školní docházku v zahraniční škole, a koná zkoušku ve spádové škole, koná ji:

- a) ve všech ročnících ze vzdělávacího obsahu vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- b) v posledních dvou ročnících prvního stupně ze vzdělávacího obsahu vlastivědné povahy vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Člověk a jeho svět, stanoveného Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání,
- c) na druhém stupni ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Dějepis a ze vzdělávacího obsahu vztahujícího se k České republice vzdělávacího oboru Zeměpis, stanovených Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

2. Žák, který plní povinnou školní docházku formou individuální výuky v zahraničí, koná zkoušku z každého předmětu uvedeného ve školním vzdělávacím programu zkoušející školy.

3. Obsahem zkoušky je vzdělávací obsah za období, po které žák plnil povinnou školní docházku podle odstavce 1 nebo 2. Konkrétní obsah a rozsah zkoušky stanoví ředitel zkoušející školy v souladu se školním vzdělávacím programem zkoušející školy. Se stanoveným obsahem a rozsahem zkoušky seznámí ředitel zkoušející školy s dostatečným časovým předstihem zákonného zástupce žáka, nejpozději však při stanovení termínu zkoušky.

4. Zkoušku lze konat za období nejméně jednoho pololetí školního roku, nejdéle však za období dvou školních roků.

5. Zkouška je komisionální. Komisi jmenuje ředitel zkoušející školy.

6. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel zkoušející školy, popřípadě jím pověřený učitel,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

7. Termín konání zkoušky dohodne ředitel zkoušející školy se zákonným zástupcem žáka tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do dvou měsíců po skončení období, za které se zkouška koná. Nedojde-li k dohodě mezi zákonným zástupcem žáka a ředitelem zkoušející školy, stanoví termín zkoušky ředitel zkoušející školy. Není-li možné žáka ze závažných důvodů v dohodnutém termínu přezkoušet, stanoví ředitel zkoušející školy náhradní termín zkoušky tak, aby se zkouška uskutečnila nejpozději do čtyř měsíců po skončení období, za které se zkouška koná.

8. Před konáním zkoušky předloží zákonný zástupce žáka řediteli zkoušející školy vysvědčení žáka za příslušný ročník zahraniční školy a jeho překlad do českého jazyka. Pokud toto vysvědčení neobsahuje jednoznačné vyjádření o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku, předloží zástupce žáka potvrzení zahraniční školy o úspěšnosti ukončení příslušného ročníku základního vzdělávání nebo pololetí školního roku a jeho překlad do českého jazyka. Pro stanovení stupně celkového hodnocení žáka devátého ročníku na konci školního roku je rozhodný výsledek zkoušky a vyjádření zahraniční školy, že

žák úspěšně ukončil devátý ročník základního vzdělávání. V případě pochybností o správnosti překladu je ředitel zkoušející školy oprávněn požadovat předložení úředně ověřeného překladu.

9. O zkoušce se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

10. Výsledek zkoušky stanoví komise hlasováním. Výsledek zkoušky se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel zkoušející školy sdělí výsledek zkoušky prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. Po vykonání zkoušek vydá ředitel zkoušející školy žákovi vysvědčení. Na vysvědčení žák není hodnocen z chování. Na vysvědčení se uvede text "Žák(yně) plní povinnou školní docházku podle § 38 školského zákona".

11. V případě, že zákonný zástupce žáka má pochybnosti o správnosti výsledku zkoušky, může požádat o přezkoušení.

Komisionální přezkoušení na základní škole a opravné zkoušky

1. Komisi pro komisionální přezkoušení jmenuje ředitel školy; v případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitel školy, jmenuje komisi krajský úřad.

2. Komise je tříčlenná a tvoří ji:

- a) předseda, kterým je ředitel školy, popřípadě jím pověřený učitel, nebo v případě, že vyučujícím daného předmětu je ředitel školy, krajským úřadem jmenovaný jiný pedagogický pracovník školy,
- b) zkoušející učitel, jímž je vyučující daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
- c) přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.

3. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení. Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním. Výsledek přezkoušení se vyjádří slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Ředitel školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka. V případě změny hodnocení na konci prvního nebo druhého pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.

4. O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.

5. Žák může v jednom dni vykonat přezkoušení pouze z jednoho předmětu. Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.

6. Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitel školy v souladu se školním vzdělávacím programem.

7. Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.

8. Tato ustanovení se obdobně vztahují také na vzdělávání žáků nižšího stupně šestiletého nebo osmiletého gymnázia, s výjimkami uvedenými ve vyhlášce o základním vzdělávání v § 1, 2, 4, 5, 7, 8, 22 a 23.

IV. Způsob získávání podkladů pro hodnocení,

1. Při celkové klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštěnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období zakolísat v učených výkonech pro určitou indispozici.
2. Hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování žáků pedagogickými pracovníky je jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné.
3. Podklady pro hodnocení a klasifikaci získávají vyučující zejména: soustavným diagnostickým pozorováním žáků, sledováním jeho výkonů a připravenosti na vyučování, různými druhy zkoušek (písemné, ústní, grafické, praktické, pohybové,...) kontrolními písemnými pracemi, analýzou výsledků různých činností žáků, konzultacemi s ostatními vyučujícími a podle potřeby i psychologickými a zdravotnickými pracovníky.
4. Žák 2. až 9. ročníku základní školy musí mít z každého předmětu nejméně pět známek za každé pololetí, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení. Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období.
Není přípustné ústně přezkušovat žáky koncem klasifikačního období z látky celého tohoto období.
Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, nepřípustné je individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen při diagnostikované vývojové poruše, kdy je tento způsob doporučen ve zprávě psychologa.
5. Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů, výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací a praktických činností oznámí žákovi nejpozději do 14 dnů. Učitel sděluje všechny známky, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, zástupcům žáka a to zejména prostřednictvím zápisů do žákovské knížky - současně se sdělováním známek žákům.
6. Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nenahromadily v určitých obdobích.
7. O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 25 minut, informuje vyučující žáky dostatečně dlouhou dobu předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat jen jednu zkoušku uvedeného charakteru.
8. Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace žáka i způsob získání známek (ústní zkoušení, písemné,...). V případě dlouhodobé nepřítomnosti nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá tento klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.

9. Vyučující zajistí zapsání známek také do třídního katalogu a dbá o jejich úplnost. Do katalogu jsou zapisovány známky z jednotlivých předmětů, udělená výchovná opatření a další údaje o chování žáka, jeho pracovní aktivitě a činnosti ve škole.

10. Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech, apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn; žák se znovu nepřezkčuje.

11. Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat známkám, které žák získal a které byly sděleny rodičům.

12. Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají v pedagogické radě, a to zpravidla k 15. listopadu a 15. dubnu.

13. Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitel školy, nejpozději však 24 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové klasifikace do třídního výkazu a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

14. Zákonné zástupce žáka informuje o prospěchu a chování žáka: třídní učitel a učitelé jednotlivých předmětů v polovině prvního a druhého pololetí; třídní učitel nebo učitel, jestliže o to zákonní zástupci žáka požádají.

15. Informace jsou rodičům předávány převážně při osobním jednání na třídních schůzkách nebo konzultačních hodinách, na které jsou rodiče písemně zváni. Rodičům, kteří se nemohli dostavit na školou určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace. Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.

16. V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje rodiče vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem.

17. Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat - tzn. celý školní rok včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami až do 30.10. dalšího školního roku. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také rodičům.

18. Vyučující dodržují zásady pedagogického taktu, zejména - neklasifikují žáky ihned po jejich návratu do školy po nepřítomnosti delší než jeden týden, - žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, pokud to není jediný zdroj informací, - účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit to, co umí, - učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, - před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. - prověřování znalostí provádět až po dostatečném procvičení učiva.

19. Třídní učitelé (výchovný poradce) jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením psychologických vyšetření, které mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikace žáka a způsobu získávání podkladů. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv učitelů (nebo výchovného poradce) na pedagogické radě.

20. Klasifikace chování

a) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel po projednání s učiteli, kteří ve třídě vyučují, a s ostatními učiteli a rozhoduje o ní ředitel po projednání v pedagogické radě. Pokud třídní učitel tento postup nedodrží, mají možnost podat návrh na pedagogické radě i další vyučující.

Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování (školní řád) včetně dodržování vnitřního řádu školy během klasifikačního období.

b) Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka; k uděleným opatřením k posílení kázně se přihlíží pouze tehdy, jestliže tato opatření byla neúčinná. Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

napomenutí TU -10x zapomínání nebo 5x chování

důtka TU – 20x zapomínání nebo 10 x chování

důtka ŘŠ - 30x zapomínání nebo 15 x chování

1 pochvala = - 2 zapomínání nebo -1 nekázeň

Stupeň 1 (velmi dobré) Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je však přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.

Stupeň 2 (uspokojivé) Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele či ředitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.

Stupeň 3 (neuspokojivé) Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy.

VI. Způsob hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

1. Dítětem, žákem a studentem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba se zdravotním postižením, zdravotním znevýhodněním nebo sociálním znevýhodněním. Zdravotním postižením je pro účely školských přepisů mentální, tělesné, zrakové nebo sluchové postižení, vady řeči, souběžné postižení více vadami, autismus a vývojové poruchy učení nebo chování. Zdravotním znevýhodněním zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo lehčí zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení a chování, které vyžadují zohlednění při vzdělávání. Sociálním znevýhodněním

je rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, nařízená ústavní výchova nebo uložená ochranná výchova, nebo postavení azylanta a účastníka řízení o udělení azylu na území České republiky.

2. Děti, žáci a studenti se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.

3. Při hodnocení žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k povaze postižení nebo znevýhodnění. Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.

4. U žáka s vývojovou poruchou učení rozhodne ředitel školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka. Výsledky vzdělávání žáka v základní škole speciální se hodnotí slovně.

5. Pro zjišťování úrovně žákových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude dítě s vývojovou poruchou vystavováno úkolům, v nichž vzhledem k poruše nemůže přiměřeně pracovat a podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

6. Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl.

7. Klasifikace byla provázena hodnocením, t.j. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu, návodem, jak mezery a nedostatky překonávat,

8. Všechna navrhovaná pedagogická opatření se zásadně projednávají s rodiči a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je respektován.

9. V hodnocení se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.

Hodnocení nadaných dětí, žáků a studentů

1. Ředitel školy může mimořádně nadaného nezletilého žáka přeradit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přerazení je vykonání zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebo student nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitel školy.

2. Individuálně vzdělávaný žák koná za každé pololetí zkoušky z příslušného učiva, a to ve škole, do níž byl přijat k plnění povinné školní docházky. Nelze-li individuálně vzdělávaného žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitel školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení pololetí. Ředitel školy zruší povolení individuálního vzdělávání, pokud žák na konci druhého pololetí příslušného školního roku neprospěl, nebo nelze-li žáka hodnotit na konci pololetí ani v náhradním termínu.

3. Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných se řídí vyhláškou č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a vyhl. č. 73/2005 o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami v platném znění, pokud není zvláštním právním předpisem stanoveno jinak.

V. Školní řád

I. Práva a povinnosti žáků a jejich zákonných zástupců ve škole a podrobnosti o pravidlech vzájemných vztahů s pedagogickými pracovníky,

A. PRÁVA A POVINNOSTI ŽÁKŮ

1. Žáci mají právo

- a) na vzdělávání a školské služby podle školského zákona,
- b) být informován o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,
- c) zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy nebo školskou radu s tím, že ředitel školy nebo školská rada jsou povinni se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat a své stanovisko k nim zdůvodnit,
- d) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, (svůj názor musí vyjadřovat přiměřenou formou, která neodporuje zásadám slušnosti a dobrého občanského soužití); vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající věku a stupni vývoje žáka ,
- e) na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání,
- f) na poskytnutí pomoci v případě, že se ocitne v nesnázích,
- g) na ochranu před všemi formami sexuálního zneužívání a před kontaktem s narkotiky a psychotropními látkami,

Rodiče (zákonní zástupci) mají právo zejména na

- a) svobodnou volbu školy pro své dítě
- b) informace o průběhu a vzdělávání dítěte ve škole
- c) informace o škole podle zákona č. 106/1999 Sb. o svobodném přístupu k informacím
- d) nahlížet do výroční zprávy, pořizovat si z ní copy a výpisy,
- e) právo na vzdělávání v jazyce národnostní menšiny, a to za podmínek stanovených v § 14 školského zákona
- f) na informace a poradenskou pomoc školy v záležitostech týkajících se vzdělávání podle školského zákona - není dovoleno v této souvislosti narušovat vyučování
- f) u dětí se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vzdělávání, jehož obsah, formy a metody odpovídají jejich vzdělávacím potřebám a možnostem, na vytvoření nezbytných podmínek, které toto vzdělávání umožní, a na poradenskou pomoc školy a školského poradenského zařízení,
- g) volit a být voleni do školské rady,
- h) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí vzdělávání žáka,
- i) požádat o přezkoušení nebo komisionální přezkoušení žáka,

j) mají právo vznášet připomínky a podněty k práci školy u vyučujícího nebo u vedení školy

2. Žáci jsou povinni:

- a) řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat,
- b) dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

Při vstupu učitele, nebo jiné dospělé osoby do učebny a při jejich odchodu pozdraví žáci povstáním, nekonají-li právě písemné, výtvarné nebo ruční práce, případně tělesná cvičení.

3. Žák se ve škole chová slušně k dospělým i jiným žákům školy, dbá pokynů pedagogických a provozních pracovníků, dodržuje školní řád školy a odborných učeben. Chová se tak, aby neohrozil zdraví své, ani jiných osob.

4. Žák chodí do školy pravidelně a včas podle rozvrhu hodin a účastní se činností organizovaných školou

- odpovědně se dle svých schopností a osobních předpokladů připravuje na výuku, plní uložené školní a domácí úkoly.

- žáci se aktivně účastní vyučování a nenarušují nevhodně průběh vyučovacích hodin (např. hovorem).

- při vyučování žák bez svolení vyučujícího neopouští své pracovní místo, učebnu ani budovu školy.

- pokud chce žák odpovídat na kladenou otázku, příp. vznést dotaz, hlásí se zdviženou rukou, neurčí – li vyučující jinak. Při odpovědi nebo dotazu se žák postaví, pokud vyučující neurčí jinak

- žák neopisuje a nenapovídá

- v případě, že se z objektivních důvodů nemohl připravit na vyučování, nebo vypracovat domácí, či jiný úkol, omluví se vyučujícímu učiteli na počátku hodiny.

- žák nosí do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů vyučujících

- účast na vyučování nepovinných předmětů a docházka do zájmových kroužků, do školní družiny je pro přihlášené žáky povinná. Odhlásit se může vždy ke konci pololetí.

5. Žák chodí do školy vhodně a čistě upraven a oblečen.

6. Žák zachází s učebnicemi a školními potřebami šetrně, udržuje své místo, třídu i ostatní školní prostory v čistotě a pořádku, chrání majetek před poškozením; nosí do školy učebnice a školní potřeby podle rozvrhu hodin a pokynů učitelů.

7. Před ukončením vyučování žáci z bezpečnostních důvodů neopouštějí školní budovu bez vědomí vyučujících. V době mimo vyučování žáci zůstávají ve škole jen se svolením vyučujících a pod jejich dohledem.

8. Žáci chrání své zdraví i zdraví spolužáků; žákům jsou zakázány všechny činnosti, které jsou zdraví škodlivé (např. kouření, pití alkoholických nápojů, zneužívání návykových a zdraví škodlivých látek).

9. Zákonný zástupce žáka je povinen doložit důvody nepřítomnosti žáka ve vyučování nejpozději do 3 kalendářních dnů od počátku nepřítomnosti žáka. Podmínky pro uvolňování žáka z vyučování a omlouvání neúčasti žáka ve vyučování stanoví školní řád následovně.

Odchod žáka z vyučování před jeho ukončením je možný pouze na základě písemné omluvy rodičů, kterou žák předloží vyučujícímu hodiny (při uvolnění na jednu hodinu), nebo třídnímu učiteli – při uvolnění na více hodin.

10. Žák má právo na ochranu před jakoukoli formou diskriminace a násilí, má právo na vzdělání a na svobodu myšlení, projevu, shromažďování, náboženství, na odpočinek a dodržování základních psychohygienických podmínek, má právo být seznámen se všemi předpisy se vztahem k jeho pobytu a činnosti ve škole. Každý úraz nebo vznik škody, ke kterému došlo v souvislosti s činností školy hlásí bez zbytečného odkladu vyučujícímu, třídnímu učiteli nebo jinému zaměstnanci školy.

11. Žák nenosí do školy předměty, které nesouvisí s výukou a mohly by ohrozit zdraví a bezpečnost jeho nebo jiných osob.

12. Žákům se nedoporučuje přinášet do školy cenné předměty, které nepotřebují při vyučovacím procesu (např. mobilní telefony, MP3 přehrávače, předměty z drahých kovů) a větší obnosy peněz.

Při placení např. výletů, sport. akcí, škol v přírodě, lyžařských kurzů, určí postup placení odpovědný pracovník, přičemž peněžní částky lze uložit do trezoru v kanceláři školy. Škola neručí za jejich ztrátu nebo poškození, či zcizení v případě, že nebyly uloženy v trezoru školy.

V případě, že žák mobilní telefon přesto do školy nosí, může jej používat pouze v době mimo vyučovací hodiny. V době výuky a po dobu stravování ve školní jídelně je žák povinen mít mobilní telefon vypnutý a mít jej u sebe. V době výuky, kdy nemůže mít žák mobilní telefon u sebe (např. hodiny TV, odloží mobilní telefon, jakož i cenné předměty, peníze u učitele, který je uloží na místo k tomu určené – kancelář, kabinet apod.). Žák neodkládá a neponechává mobilní telefon ve školní tašce ani v lavici, pokud ho nemá pod svou bezprostřední kontrolou.

13. Pokud žák zjistí ztrátu osobní věci, ihned ohlásí tuto skutečnost vyučujícímu nebo učiteli, který koná dozor a také třídnímu učiteli. Na pozdější oznámení nebude brán zřetel.

14. Zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické útoky žáka vůči pracovníkům školy nebo školského zařízení se vždy považují za závažné zaviněné porušení povinností stanovených tímto řádem.

15. Při porušení povinností stanovených tímto školním řádem lze podle závažnosti porušení žákovi uložit:

- a) napomenutí třídního učitele,
- b) důtku třídního učitele,
- c) důtku ředitele školy.

Škola neprodleně oznámí uložení napomenutí nebo důtky a jeho důvody prokazatelným způsobem žákovi a jeho zákonnému zástupci a zaznamená je do dokumentace školy.

Rodiče (zákonní zástupci) jsou povinni:

- a) zajistit, aby dítě docházelo do školy řádně a včas,
- b) na vyzvání ředitelky školy se osobně účastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte,

- c) informovat školu o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží dítěte nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- d) oznamovat škole údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a změny v těchto údajích

Zákonní zástupci spolupracují se školou při řešení problémů tak, aby byla zachována kontinuita výchovy škola – rodina .

II. Provoz a vnitřní režim školy

A. Režim činnosti ve škole

1. Vyučování začíná v 7:50 hodin, vyučování výjimečně zařazené na dřívější dobu nesmí začínat dříve než v 7 hodin. Vyučování probíhá podle časového rozvržení vyučovacích hodin a přestávek:

	Vyučovací hodina	Přestávka
1.	7:50 - 8:35	8:35 – 8:45
2.	8:45 - 9:30	9:30 – 9:45
3.	9:45 - 10:30	10:30 – 10:40
4.	10:40 - 11:25	11:25 – 11:35
5.	11:35 - 12:20	12:20 – 12:30
6.	12:30 - 13:15	13:15 – 13:25
7.	13:25 - 14:10	14:10 – 14:20
8.	14:20 - 15:05	15:05 – 15:10
9.	15:10 – 16:55	

Tyto údaje mají žáci zapsány v žákovských knížkách. Vyučování končí nejpozději do 16 hodin. Vyučovací hodina trvá 45 minut. Rámcový vzdělávací program školy může pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami stanovit odlišnou délku vyučovacích hodin. V odůvodněných případech lze vyučovací hodiny dělit a spojovat, v tomto případě je odlišná doba ukončení vyučování oznámena rodičům.

2. Školní budova se pro žáky ve školních dnech otevírá v 7:30 hodin dopoledne . V jinou dobu vstupují žáci do školy pouze na vyzvání zaměstnanců školy, kteří nad nimi zajišťují pedagogický dozor. Dozor nad žáky je zajištěn po celou dobu jejich pobytu ve školní budově, přehled dozorů je vyvěšen na všech úsecích, kde dozor probíhá.

3. Přestávky mezi vyučovacími hodinami jsou desetiminutové. Po druhé vyučovací hodině se zařazuje přestávka v délce 15 minut . Přestávka mezi dopoledním a odpoledním vyučováním trvá nejméně 50 minut.

4. Po příchodu do budovy si žáci odkládají obuv a svršky na místa k tomu určená - v šatnách a ihned odcházejí do učeben. V šatnách se nezdržují a nevysedávají tam. V průběhu vyučování je žákům vstup do šaten povolen pouze se svolením vyučujícího.

5. Při organizaci výuky jinak než ve vyučovacích hodinách stanoví zařazení a délku přestávek pedagog pověřeným vedením akce podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.

6. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků ve škole zajišťuje škola svými zaměstnanci, pedagogickými i nepedagogickými. Zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, může ředitel školy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků určit pouze, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.

7. Nejvyšší počet žáků ve třídě je obecně 30, při zachování bezpečnostních a hygienických předpisů.

8. Při výuce některých předmětů, zejména nepovinných a volitelných, lze dělit třídy na skupiny, vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků nebo spojovat třídy, počet skupin a počet žáků ve skupině se určí rozvrhem na začátku školního roku, zejména podle prostorových, personálních a finančních podmínek školy, podle charakteru činnosti žáků, v souladu s požadavky na jejich bezpečnost a ochranu zdraví a s ohledem na didaktickou a metodickou náročnost předmětu.

9. Nejvyšší počet žáků ve skupině je 30. Při výuce cizích jazyků je nejvyšší počet žáků ve skupině 24.

10. Škola při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb přihlíží k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytváří podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

11. Škola zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytuje žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.

12. Škola vede evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 11, vyhotovuje a zasílá záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím.

13. O všech přestávkách je umožněn pohyb dětí mimo třídu. Velké přestávky jsou za příznivého počasí určeny k pobytu dětí mimo budovu školy.

14. O přestávkách a v době vyučování není povoleno opouštět budovu školy. Žáci opouštějí školu pouze na základě písemného potvrzení rodičů nebo v doprovodu rodiče či jiné pověřené osoby (např. v případě nevolnosti). Totéž platí i pro volné hodiny.

15. Provoz školy probíhá ve všedních dnech, od 6:00 do 16:00 hodin. Úřední hodiny sekretářky jsou vyznačeny u vstupu do kanceláře školy (podatelny), pracovní doba školníka je uvedena na dveřích do kotelny..

16. V období školního vyučování může ředitel školy ze závažných důvodů, zejména organizačních a technických, vyhlásit pro žáky nejvýše 5 volných dnů ve školním roce.

17. Za pobyt žáka ve školní družině platí zástupci žáka poplatek. Výši úplaty stanoví ředitel školy ve směrnici pro činnost školní družiny. Poplatek je splatný předem – žák může být zapsán do

školní družiny až po úhradě poplatku. O snížení nebo prominutí úplaty, zejména v případě dětí, žáků nebo studentů se sociálním znevýhodněním, rozhoduje ředitel školy, podrobnosti jsou uvedeny ve směrnici pro činnost školní družiny.

18. Pokud do budovy školy vstoupí tzv. třetí osoba, tj. osoba mimo žáky školy, učitele a jiné zaměstnance školy, nebudou tyto do školy vpouštěny bez souhlasu ředitelky školy, zástupkyně ředitelky, ekonomky školy. Osoby, které školu navštíví, jsou povinny se hlásit v ředitelně nebo kanceláři školy.

19. V prostoru školy není dovoleno pořizovat zvukové záznamy a videozáznamy bez předchozího souhlasu učitele, popř. ředitelky školy.

B. Režim při akcích mimo školu

1. Bezpečnost a ochranu zdraví žáků při akcích a vzdělávání mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání zajišťuje škola vždy nejméně jedním zaměstnancem školy - pedagogickým pracovníkem. Společně s ním může akci zajišťovat i zaměstnanec, který není pedagogickým pracovníkem, pokud je zletilý a způsobilý k právním úkonům.

2. Při organizaci výuky při akcích souvisejících s výchovně vzdělávací činností školy mimo místo, kde se uskutečňuje vzdělávání stanoví zařazení a délku přestávek pedagog pověřeným vedením akce, podle charakteru činnosti a s přihlédnutím k základním fyziologickým potřebám žáků.

3. Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, nesmí na jednu osobu zajišťující bezpečnost a ochranu zdraví žáků připadnout více než 25 žáků. Výjimku z tohoto počtu může stanovit s ohledem na náročnost zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ředitel školy. Škola pro plánování takovýchto akcí stanoví tato pravidla – každou plánovanou akci mimo budovu školy předem projedná organizující pedagog s vedením školy zejména s ohledem na zajištění BOZP. Akce se považuje za schválenou uvedením v týdenním plánu práce školy, kde zároveň s časovým rozpisem uvede ředitel školy jména doprovázejících osob.

4. Při akcích konaných mimo místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, kdy místem pro shromáždění žáků není místo, kde škola uskutečňuje vzdělávání, zajišťuje organizující pedagog bezpečnost a ochranu zdraví žáků na předem určeném místě 15 minut před dobou shromáždění. Po skončení akce končí zajišťování bezpečnosti a ochrany zdraví žáků na předem určeném místě a v předem určeném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce oznámí organizující pedagog nejméně 1 den předem zákonným zástupcům žáků a to zápisem do žakovské knížky, nebo jinou písemnou informací.

5. Při přecházení žáků na místa vyučování či jiných akcí mimo budovu školy se žáci řídí pravidly silničního provozu a pokyny doprovázejících osob. Před takovýmito akcemi doprovázející učitel žáky prokazatelně poučí o bezpečnosti. Pro společné zájezdy tříd, lyžařské kursy, školy v přírodě platí zvláštní bezpečnostní předpisy, se kterými jsou žáci předem seznámeni. Při pobytu v ubytovacích zařízeních se žáci podřizují vnitřnímu řádu tohoto zařízení a dbají všech pokynů pracovníků tohoto zařízení.

6. Pro pořádání mimoškolních akcí platí zvláštní směrnice školy zahrnující i oblast bezpečnosti a ochrany zdraví žáků:

- směrnice pro školy v přírodě,
- lyžařské výcvikové kurzy,
- školní výlety.

Za dodržování předpisů o BOZP odpovídá vedoucí akce, který je určen ředitelem školy.

7. Součástí výuky je také výuka plavání ve dvou ročnících prvního stupně a lyžařský výcvik v sedmém ročníku. Do výuky mohou být zařazeny také další aktivity jako bruslení, školy v přírodě, atd. Těchto aktivit se mohou účastnit pouze žáci zdravotně způsobilí, jejichž rodiče o tom dodají škole písemné lékařské potvrzení ne starší jednoho roku.

8. Chování žáka na mimoškolních akcích je součástí celkového hodnocení žáka včetně klasifikace na vysvědčení.

9. Při zapojení školy do soutěží bezpečnost a ochranu zdraví žáků po dobu dopravy na soutěže a ze soutěží zajišťuje vysílající škola, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak. V průběhu soutěže zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků organizátor.

10. U sportovních soutěží, uměleckých soutěží a dalších soutěží, kde to charakter soutěže vyžaduje a je to dáno organizačním řádem soutěže, zajišťuje bezpečnost a ochranu zdraví žáků vysílající škola v plném rozsahu, pokud se se zákonným zástupcem žáka nedohodne jinak.

C. Docházka do školy

1. Nepřítomnost žáka ve škole ze zdravotních a jiných vážných důvodů omlouvají rodiče(nebo zákonný zástupce). Toto je nutno učinit do 24 hodin od začátku nepřítomnosti, omluvit lze žáka i telefonicky. Předem známou nepřítomnost dítěte je nutno omluvit před jejím započítáním, aby bylo možno zajistit způsob doplnění zameškaného učiva.Nejpozději do 3 dnů od ukončení nepřítomnosti je žák povinen přinést omluvenku zapsanou v žákovské knížce a podepsanou rodičem(zákonným zástupcem) o počtu omluvených hodin a důvodu nepřítomnosti.
2. V případě uvolňování žáka v průběhu vyučování (např. k lékaři, atd.) žák předloží písemné potvrzení zákonného zástupce žáka v žákovské knížce, které bude opravňovat vyučujícího žáka uvolnit. V případě nedoručení takového potvrzení s podpisem zákonného zástupce nebude žák z vyučovací hodiny uvolněn.
3. Pokud to považuje škola za nezbytné, může požadovat doložení nepřítomnosti žáka z důvodu nemoci ošetřujícím lékařem žáka, resp. praktickým lékařem pro děti a dorost, a to pouze jako součást omluvenky vystavené zákonným zástupcem žáka, v případě, že nepřítomnost překročí 3 dny. Ve výjimečných , individuálně stanovených případech (především v případě časté nepřítomnosti žáka nasvědčující zanedbávání školní docházky), může škola požadovat jako součást omluvenky potvrzení uvedené výše i na dobu kratší než tři dny.(MŠMT č.j.: 10 194/2002-14, ze dne 11.3.2002, čl.2,3,4).
4. Veškeré žádosti o omluvení žáka (včetně zdravotních problémů v tělesné výchově) jsou akceptovatelné jen v písemné formě uvedené v žákovské knížce.

5. Pokud žák zamešká (neúčastní se z jakéhokoliv důvodu) více jak 60 % vyučovacích hodin má právo pedagogická rada na návrh vyučujícího učitele a odborné komise doporučit řediteli školy komisionální přezkoušení.
6. Onemocní – li žák nakažlivou chorobou, nebo vyskytne – li se taková choroba u osob, s nimiž žák trvale bydlí, oznámí to rodiče(zákonný zástupce) neprodleně škole. V takovém případě může žák pokračovat ve školní docházce jen se souhlasem lékaře.
7. Při plánované dlouhodobé absenci škola vyžaduje od rodičů předem písemnou omluvu absence, souhlas vydává ředitelka školy. Z jedné vyučovací hodiny uvolňuje příslušný vyučující, na delší dobu uvolňuje třídní učitel.
8. Ředitel školy může ze zdravotních nebo jiných závažných důvodů uvolnit žáka na žádost jeho zákonného zástupce zcela nebo zčásti z vyučování některého předmětu; zároveň určí náhradní způsob vzdělávání žáka v době vyučování tohoto předmětu.

D. Zákonní zástupci žáků

1. Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

- a) zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení,
- b) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka,
- c) informovat školu a školské zařízení o zdravotní způsobilosti žáka ke vzdělávání a případných změnách způsobilosti, o zdravotních obtížích nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání, údaje o tom, zda je dítě, žák zdravotně postižen, včetně údaje o druhu postižení, nebo zdravotně znevýhodněn;
- d) dokládat důvody nepřítomnosti dítěte a žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- e) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a školského zákona č. 561/2004 Sb. další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.

E. Zaměstnanci školy

1. Učitelé věnují individuální péči dětem z málo podnětného rodinného prostředí, dětem se zdravotními problémy, dbají, aby se zdraví žáka a zdravý vývoj nenarušil činností školy. Berou ohled na výsledky lékařských vyšetření, zpráv o vyšetření v pedagogicko psychologických poradnách a na sdělení rodičů o dítěti. Třídní učitelé průběžně seznamují ostatní pedagogy o nových skutečnostech zjištěných u žáka - problémy s chováním, prospěchem, zdravotní a rodinné problémy. Všichni vyučující zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při činnostech, které přímo souvisejí s výchovou a vzděláním. Pravidelně a soustavně informují zástupce žáka o prospěchu žáka, sdělují jim všechny závažné známky. Informují je o každém mimořádném zhoršení prospěchu žáka.

Učitelé evidují a kontrolují absenci žáků. Vyžadují od rodičů omluvu nepřítomnosti. Na žádost rodičů uvolňují žáka z vyučování, vždy na základě písemné žádosti o uvolnění. Není přípustná omluva telefonicky, mailem či faxem. Pravidelně informují rodiče o prospěchu a chování žáků prostřednictvím sešitů, třídních katalogů a žákovských knížek, při hovorových hodinách a

třídních schůzkách s rodiči. Souhrnné hodnocení píše dle potřeby do žákovských knížek tak, aby byla zajištěna informovanost rodičů o prospěchu a chování žáků podle požadavků klasifikačního řádu. Kontrolují, zda rodiče sledují zápisy v žákovských knížkách.

2. Pedagogičtí zaměstnanci přicházejí do školy nejméně 15 minut před zahájením vyučování a výchovné činnosti, dostatečně včas před výkonem dohledu nad žáky.

3. Po skončení poslední vyučovací hodiny překontrolují pořádek ve třídě, uzavření oken, uzavření přívodu vody a vypnutí elektrických spotřebičů. Pedagog odchází ze třídy poslední, uzamyká ji. Třídní knihu odnáší do sborovny. Při odchodu z budovy kontrolují uzavření a zajištění oken a dveří v kabinetech. Před odchodem z budovy se ve sborovně seznámí s přehledem zastupování a dohledů na další dny.

4. Ve škole se nekouří.

5. V budově lze používat pouze evidované elektrické spotřebiče. K vaření vody na nápoje je povoleno používat pouze varné konvice zakoupené školou, v době mimo provoz musí být konvice umístěna mimo podložku, ze které je napájena el. energií.

F.Žákovské služby

1. Třídní službu určuje třídní učitel a střídá se po kalendářním týdnu. Jména jsou zapsána v třídní knize a na štítcích označujících službu konající žáky.

2. Třídní služba se snaží vytvářet ve třídě optimální esteticky příjemné prostředí, zabraňuje ničení školního majetku, usměrňuje chování spolužáků tak, aby nedocházelo ke zbytečným konfliktním situacím a vzájemným střetům.

3. Všichni žáci jsou povinni respektovat povinnosti třídní služby a napomáhat jí v plnění jejích povinností.

4. Třídní služba upozorňuje vyučující na nepřítomné žáky a na případné nedostatky v chování spolužáků nebo nedostatky v zařízení učebny.

5. Po ukončení hodiny zajišťuje utření tabule, odnášení pomůcek a třídní knihy do odborných učeben nebo sborovny. Upozorní vyučujícího (slušnou formou) o doplnění zápisu do třídní knihy, pokud tak neučinil na začátku hodiny.

6. Zabezpečí před zahájením vyučování dostatečnou zásobu křídly u třídního učitele, zkontroluje čistotu tabule a dle potřeby vyučujících zajišťuje příslušné pomůcky pro výuku.

7. Nedostaví-li se vyučující do hodiny 5 minut po jejím začátku (zvonění), hlásí tuto skutečnost třídní služba v ředitelně nebo kanceláři školy.

III. Podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevů diskriminace, nepřátelství nebo násilí,

1. Všichni žáci se chovají při pobytu ve škole i mimo školu tak, aby neohrozili zdraví a majetek svůj ani jiných osob.
2. Žákům není v době mimo vyučování dovoleno zdržovat se v prostorách školy, pokud nad nimi není vykonáván dohled způsobilou osobou.
3. Každý úraz, poranění či nehodu, k níž dojde během pobytu žáků ve školní budově nebo mimo budovu při akci pořádané školou žáci hlásí ihned vyučujícímu, nebo pedagogickému dozoru.
4. Žákům není dovoleno manipulovat s elektrickými spotřebiči, vypínači a elektrickým vedením.
5. Při výuce v tělocvičně, na pozemcích a odborných učebnách zachovávají žáci specifické bezpečnostní předpisy pro tyto učebny, dané vnitřním řádem odborné učebny. Vyučující daného předmětu provedou prokazatelné poučení žáků v první vyučovací hodině školního roku a dodatečné poučení žáků, kteří při první hodině chyběli. O poučení žáků provede učitel záznam do třídní knihy. Poučení o BOZP a PO se provádí rovněž před každou akcí mimo školu a před každými prázdninami.
6. Školní budova je volně přístupná zvenčí pouze v době, kdy je dohlížejíci zaměstnanci školy zajištěna kontrola přicházejících osob: 7.30 - 8.00 školník; při odchodu žáků domů z budovy ven dohlížejíci pedagogové podle plánu dohledů. Každý z pracovníků školy, který otevírá budovu cizím příchozím, je povinen zjistit důvod jejich návštěvy a zajistit, aby se nepohybovali nekontrolovaně po budově. Během provozu školy jsou zevnitř volně otevíratelné dveře hlavního vchodu i všech únikových východů.
7. Ve všech budovách a prostorách školy platí přísný zákaz - požívání alkoholu - používání ponorných el. vařičů - ponechávat peníze v hotovosti a osobní cenné věci volně ve stolech, skříních ve třídě i v kabinetech, ponechávat je ve škole přes noc.
8. Šatny s odloženými svršky žáků jsou uzamčeny, klíče od skříněk mají žáci, náhradní TU.
Uzamčení všech šaten kontroluje v 8.00 a průběžně během výuky školník.
9. Všichni zaměstnanci školy jsou při vzdělávání a během souvisejícího provozu školy povinni přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů, poskytovat žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví.
10. Všichni zaměstnanci školy jsou povinni oznamovat údaje související s úrazy žáků, poskytovat první pomoc a vést evidenci úrazů podle pokynů vedení školy.
11. Po poslední vyučovací hodině dopoledního a odpoledního vyučování vyučující předává žáky, kteří jsou přihlášení do školní družiny vychovatelce školní družiny. Ostatní odvádí do šaten a stravující se žáky pak do školní jídelny. Dohled v šatnách nad žáky odcházející z budovy vykonává další dohlížejíci pedagog.

12. Pedagogičtí zaměstnanci dodržují předpisy k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a protipožární předpisy; pokud zjistí závady a nedostatky, ohrožující zdraví a bezpečnost osob, nebo jiné závady technického rázu, nebo nedostatečné zajištění budovy, je jejich povinností informovat o těchto skutečnostech nadřízeného a v rámci svých schopností a možností zabránit vzniku škody. Sledují zdravotní stav žáků a v případě náhlého onemocnění žáka informují bez zbytečných průtahů vedení školy a rodiče postiženého žáka. Nemocný žák může být odeslán k lékařskému vyšetření či ošetření jen v doprovodu dospělé osoby. Třídní učitelé zajistí, aby každý žák měl zapsány v žákovské knížce tyto údaje: adresu, telefonní čísla rodičů do zaměstnání a domů, adresu a jméno ošetřujícího lékaře.

Při úrazu poskytnou žákovi nebo jiné osobě první pomoc, zajistí ošetření žáka lékařem. Úraz ihned hlásí vedení školy a vyplní záznam do knihy úrazů, případně vyplní předepsané formuláře. Ošetření a vyplnění záznamů zajišťuje ten pracovník, který byl jeho svědkem nebo který se o něm dověděl první.

13. Pedagogičtí a provozní pracovníci školy nesmí žáky v době dané rozvrhem bez dohledu dospělé osoby uvolňovat k činnostem mimo budovu, nesmí je samotné posílat k lékaři atd. Škola odpovídá za žáky v době dané rozvrhem výuky žáka, včetně nepovinných předmětů, přestávek a stravování.

14. Postup školy při výskytu podezřelé látky a při podezření na užití omamné látky žákem
(zpracováno dle trestního zákona 140/1961 Sb., zákona 379/2005Sb., o ochraně před alkoholismem a toxikomanií, Pedagogové proti drogám - dokument MŠMT).

a) Identifikace a ukládání látek. Zajistí-li pedagog podezřelou látku a je podezření, že se jedná o drogu či jinou škodlivou látku, v přítomnosti dalšího člena pedagogického sboru uloží tuto látku do obálky. Na obálku napíše datum, čas a místo zajištění látky. Obálku přelepí a opatří razítkem školy a uschová do školního trezoru. Poté je nutno bezodkladně vyrozumět policii. Identifikaci provede vždy policie, nikoli zaměstnanec školy. Pokud je zajištěna podezřelá látka u dítěte, které jeví známky otravy, předá se látka stejným způsobem uložená přivolanému lékaři. (Usnadní to lékařskou intervenci dítěte)

b) Ohrožení zdraví žáka. V případě ohrožení zdraví žáka v důsledku podezření na požití omamné látky se postupuje tak, jako když žák přijde do školy s horečkou. Dítě jevící příznaky užití omamné látky je odvedeno ze třídy do jiné místnosti, musí být ale zajištěn dohled dospělé osoby, kde zůstane po dobu, než si pro něj přijdou rodiče nebo lékařská služba. Škola kontaktuje bezodkladně rodiče žáka nebo jeho zákonné zástupce o blíže nespecifikovaných zdravotních potížích žáka, rodiče jsou vyzváni k tomu, aby si dítě co nejdříve vyzvedli ze školy, neboť je nutné lékařské vyšetření žáka.

c) Pokud si rodič přijde do školy pro dítě, je seznámen se zdravotními potížemi (např.: zúžené zornice, návaly horka, potíže s dýcháním.

Po užití stimulačních či kanabinoidních látek (jsou např. zornice rozšířené) škola apeluje na rodiče, aby s dítětem navštívil lékaře, a nabídne možnosti, kde se může poradit o výchovných postupech. Pedagog odkáže rodiče na odborníky, na specializovaných pracovištích (PPP, SVP).

d) Pokud si rodič do školy pro dítě nepřijde, škola přehodnotí zdravotní stav žáka a je v kompetenci školy přivolat lékařskou službu (může jít o předávkování návykovou látkou), rodič je o postupu školy předem informován. Škola vyhotoví zápis průběhu celého případu a stanoví

postup, jak zamezí případnému výskytu žáka pod vlivem omamné látky nebo výskytu podezřelé látky ve škole.

e) Ředitel zajistí, aby v řádu školy nebo školského zařízení, byl uveden zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy včetně sankcí, které z porušení tohoto zákazu vyplývají.

f) Proběhne třídní schůzka rodičů, seznámení s účinky a příznaky užití návykových látek dítěte, jak se škola k případu postaví, jak bude pracovat s rizikovou třídou v preventivní oblasti, rodiče jsou vybidnuti ke spolupráci při výskytu sociálně nežádoucího chování, jsou seznámeni s náplní práce a konzultačními hodinami VP, ŠMP. Jsou seznámeni s tím že: dítě pod vlivem návykové látky ve škole porušuje vnitřní řád školy (zákaz nošení, držení, distribuce a zneužívání návykových látek v areálu školy, včetně sankcí, které z porušení tohoto zákazu vyplývají, výchovná opatření). Viz Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci sociálně patologických jevů u dětí a studentů ve školách a školských zařízeních č.j. 20 006/2007-51.

g) Žák, který prokazatelně zneužíval omamnou látku v areálu školy a tím porušil řád školy, bude kázeňsky potrestán dle školního řádu. Škola pozve nejrychlejší cestou rodiče tohoto žáka k jednání se školou. Rodiče jsou seznámeni se všemi skutečnostmi případu, porušením řádu školy, návrhem výchovného opatření, který schválila a doporučila pedagogická rada. Škola doporučí rodičům nebo zákonným zástupcům žáka specializovanou pomoc odborníků, škola vyhotoví dva zápisy z jednání, jeden obdrží rodiče, druhý zůstane uložen ve škole. Škola nabídne rodičům pomoc-monitorování, pravidelné schůzky R + TU, ŠMP, VP. Žáci jsou obecnou formou seznámeni s případem a jsou upozorněni na závažnost držení, přechovávání a užívání návykové látky, a to nejen v areálu školy. Třída, v níž se problém objevil, bude monitorována, budou v ní pracovat odborníci (Dlouhodobý prožitkový program) primární prevence, sekundární prevence.

3) V případě podezření, že žák zneužívá návykové látky.

Výchovný poradce, třídní učitel, pověřený pracovník, výchovný pracovník dle svých odborných možností a komunikativních sociálních dovedností povede diskrétní šetření, pohovor s dítětem. Doporučí mu rozhovor s odborníkem, např. přes Linku důvěry, doporučení na odborníky ze zdravotnického zařízení, pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče. V případě možné nedůvěry ze strany dítěte k pracovníku školy doporučujeme (již při prvním rozhovoru) součinnost odborníků pedagogicko-psychologické poradny, střediska výchovné péče, sociálních kurátorů, pracovníků oddělení péče o dítě, nestátního poradenského zařízení, zdravotnického zařízení, kontaktního centra..., atd. Kontaktuje rodiče (zákonné zástupce). V případě negativní reakce rodičů na sdělení skutečnosti a v případě, že rodiče nezařídí pro žáka další péči. Uvědomí rodiče (zákonné zástupce) a sociální odbor v případě akutního ohrožení zdraví po požití drogy, tj. při nebezpečí předávkování a trvalého zdravotního poškození včetně vzniku návyku hraničícího a bezprostředním ohrožením života. V akutním případě, po průkazném zjištění zneužívání návykových - látek ve škole, nebo v případě, že žák je prokazatelně ovlivněn drogou (i alkoholem) v době vyučování ředitel školy nebo pověřený pracovník školy uvědomí rodiče, popřípadě zákonného zástupce a zároveň kontaktuje zdravotnické zařízení. Uvědomí oddělení péče o dítě, oddělení sociální prevence, sociálního odboru OÚ.

15. Evidence úrazů.

- a) Záznam o úrazu provádí zaměstnanec školy, který v době vzniku úrazu vykonával nad žáky dohled. Pokud byl úraz ohlášen dodatečně žákem nebo jeho zákonnými zástupci, záznam provádí opět zaměstnanec, během jehož dohledu k úraz údajně došlo, nebo třídní učitel.
- b) V **knize úrazů** se evidují všechny úrazy dětí, žáků a studentů (dále jen "úraz"), ke kterým došlo při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola (školské zařízení) o úrazu dozví.
- c) Při úrazech smrtelných a úrazech jejichž důsledkem byla nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta ve škole nebo školském zařízení, vyhotovuje škola obdobným postupem záznamy o úrazu na **předepsaných formulářích**. Pro účely školských předpisů se smrtelným úrazem rozumí takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky žák zemřel nejpozději do jednoho roku od vzniku úrazu. Záznam o jakémkoli úrazu, i evidovaném v knize úrazů se vyhotoví také na žádost zákonného zástupce žáka, zletilého žáka nebo zřizovatele, zdravotní pojišťovny žáka, příslušného inspektorátu České školní inspekce anebo místně příslušného útvaru Policie České republiky. Škola (školské zařízení) vyhotoví o úrazu, který nezpůsobí nepřítomnost žáka ve škole nebo školském zařízení, záznam, pokud je pravděpodobné, že žáků bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem. Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá škola nebo školské zařízení zletilému žákovi, v případě nezletilého žáka jeho zákonnému zástupci.
- d) Hlášení úrazu. O úrazu nezletilého žáka podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení jeho zákonnému zástupci. Pokud nasvědčují zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení místně příslušnému útvaru Policie České republiky. Dále o úrazu podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení pojišťovně, u které je škola nebo školské zařízení pojištěno pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na životě a zdraví žáků, pokud škola nebo školské zařízení má takové pojištění sjednáno.
- e) Záznam o úrazu jehož důsledkem byla nepřítomnost, nebo pokud je pravděpodobné, že žáků bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem, zasílá škola (školské zařízení) za uplynulý kalendářní měsíc, nejpozději do pátého dne následujícího měsíce - zdravotní pojišťovně žáka a příslušnému inspektorátu České školní inspekce.
- f) Záznam o smrtelném úrazu zasílá škola (školské zařízení) navíc ještě místně příslušnému útvaru Policie České republiky a to do 5 pracovních dnů po podání hlášení podle předchozího odstavce.
- g) Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu, podléhají režimu ochrany osobních údajů podle planých právních předpisů.

IV. Podmínky zacházení s majetkem školy nebo školského zařízení ze strany dětí, žáků a studentů.

1. U každého svévolného poškození nebo zničení majetku školy, majetku žáků, učitelů či jiných osob žákem je vyžadována úhrada od rodičů žáka, který poškození způsobil. Pokud byl vznik škody umožněn nedostatečným dohledem nad žákem, na náhradu škody od rodičů není právní nárok. Při závažnější škodě nebo nemožnosti vyřešit náhradu škody s rodiči, je vznik škody hlášen Policii ČR, případně orgánům sociální péče.

2. Ztráty věcí hlásí žáci neprodleně svému třídnímu učiteli. Žáci dbají na dostatečné zajištění svých věcí - uzamykání skříněk, tříd.

3. Do školy žáci nosí pouze věci potřebné k výuce, cenné věci do školy nenosí (viz str.3). Hodinky, šperky, mobilní telefony apod. mají neustále u sebe, mají zakázáno je odkládat, pouze z bezpečnostních důvodů a na výslovný pokyn vyučujícího, který zajistí jejich úschovu.

4. Žáci škola a zaměstnanci školy odkládají osobní majetek pouze na místa k tomu určená.

5. Žákům základních škol jsou bezplatně poskytovány učebnice a učební texty uvedené v seznamu podle školského zákona. Žáci prvního ročníku základního vzdělávání tyto učebnice a učební texty nevracejí, žáci ostatních ročníků základního vzdělávání jsou povinni učebnice a učební texty vrátit nejpozději do konce příslušného školního roku. Žáci jsou povinni řádně pečovat o takto propůjčený majetek školy, ochraňovat jej před ztrátou a poškozením, vrátit jej na konci roku v řádném stavu.

V. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků a studentů

Tato pravidla jsou pro svoji rozsáhlost uvedena v dílčí, samostatné části školního řádu Příloha č.1 "Školní řád - Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků ".

VI. Chování ve školní jídelně a družině školy

1. Do budovy ŠJ přichází žáci pouze za přítomnosti dohledu, k přechodu komunikace použijí výhradně přechod pro chodce.
2. Po příchodu do ŠJ si žák v šatně odloží svrchní oděv, aktovky si uloží před jídelnou do regálů.
3. V jídelně se řídí žáci pokyny dozírajících učitelů a pracovníků jídelny. Dodržují pravidla hygieny, slušného chování a kultury stolování.
4. Při jídle žák používá výhradně příborů. K vydávání jídla nastupují k výdejnímu pultu ukázněně a v tom pořadí, jak přicházejí do jídelny. Povinností žáka je předložit stravenku ke kontrole u výdeje stravy.
5. Odhlásit oběd lze do 8:00 hod. téhož dne, v případě dlouhodobě plánovaných akcí 2 dny předem .
6. Žák své místo po ukončení stolování zanechá v naprostém pořádku a čistotě. Talíř s příborem a podnos odnáší na místo k tomu určené. Zasouvá židli u stolu. Z prostoru jídelny neodnáší zákusky, ovoce, dodržuje čistotu.
7. Ve školní družině se žáci chovají ukázněně podle pokynů vychovatelky. Bez svolení vychovatelky se nevzdalují z prostorů školní družiny, ani neodcházejí domů. Nepřítomnost ve školní družině se omlouvá stejně jako ve vyučování. Bližší podrobnosti jsou stanoveny řádem školní družiny.

G. Spolupráce školy s Policií ČR při prevenci a vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané **(MŠMT ČR č.j.: 25 884/2003-24)**

a) Vstup policie do školy

- 1) V souvislosti s potřebnou součinností policie a školy při vyšetřování trestné činnosti žáků a trestné činnosti na nich páchané je v dané situaci přítomnost policie ve škole nezbytná.
- 2) V případě, že o to policie požádá, bude jí poskytnuta vhodná místnost k výslechu žáka ve škole (ředitelna, kancelář č. 12)
- 3) Policie může nezletilého předvolat nebo i předvést.

b) Výslech žáka

- 1) Ve školách lze od nezletilých žáků :
požadovat podání vysvětlení, provádět výslech svědka, výslech osoby podezřelé nebo výslech obviněného poté, kdy je ředitel školy nebo jeho zástupce seznámen s předmětem policejního úkonu včetně důvodů, jež k němu vedou. To se týká i uvolnění žáka ze školy pro potřebu policie, např. rekonstrukci na místě činu. Jedná se tedy o všechny policejní úkony ve smyslu zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR
- 2) Dítě lze předvolat k podání vysvětlení pouze prostřednictvím jeho rodičů nebo zákonných zástupců , orgánů péče o děti nebo prostřednictvím školy, jíž je žákem, nebo jiného obdobného zařízení.
- 3) Při výslechu žáka ve škole zajistí ředitel školy pedagogický dozor, protože i po dobu výslechu ve škole zodpovídá škola za jeho bezpečnost.

c) Postup při předvedení žáka

Vyžaduje-li povaha projednávané věci předvedení dítěte na příslušnou součást Policie ČR, bude postupováno následovně:

- 1) Policistovi odpovídajícímu za předvedení je zajištěna přítomnost pedagogického dozoru
- 2) Škola musí předem vyrozumět o výslechu zákonného zástupce žáka
- 3) Není-li možné, musí tak učinit alespoň dodatečně
- 4) Ve výjimečných případech, kdy by mohlo být takovým oznámením mařeno další vyšetřování, a po předchozí dohodě s odpovědným pracovníkem policie, vyrozumí škola zákonného zástupce bezprostředně po souhlasu policie.

d) Oznamovací povinnost

- 1) Všichni zaměstnanci školy ohlašují řediteli školy nebo školnímu metodikovi prevence sociálně patologických jevů své poznatky, které mohou nasvědčovat tomu, že dítě nebo nezletilý žák je v rodině nebo v jiném mimoškolním prostředí vystaven týrání, zneužívání, zanedbávání nebo jiným způsobem špatného zacházení.
- 2) K předcházení možným trestným činům mládeže a na mládeži vede i řádný výkon pedagogického dozoru.

b) Autoevaluace školy

Při vlastním hodnocení školy vycházíme z těchto podkladů :

- ŠVP
- výroční zpráva o činnosti školy
- rámcový plán práce školy pro daný šk.rok
- třídní knihy
- školní řád
- záznamy z pedagogických rad, MS, PK, provozních porad
- hospitační záznamy
- žakovské práce, písemné práce, testy
- SWOT analýza
- personální a mzdová dokumentace
- hospodářská dokumentace

Co chceme zjišťovat

- Jak se nám daří plnit stanovené cíle vzdělávání
- Jaké jsou naše silné a slabé stránky
- Jak účinná jsou přijímaná opatření

OBLASTI HODNOCENÍ ŠKOLY

- Podmínky ke vzdělávání
- Průběh vzdělávání
- Sociální klima školy –spolupráce s rodiči,vliv vzájemných vztahů školy,žáků,rodičů
- Výsledky vzdělávání žáků
- Řízení školy a profesionální rozvoj pedagogů

Cíle a kritéria autoevaluace

Cíle ve škol. roce 2006/2007

- zlepšení podmínek ke vzdělávání ve škole /materiální, personální /
- dosahování kvalitních výsledků vzdělávání žáků, které odpovídají jejich individuálním zvláštnostem
- zvýšení spolupráce s rodiči s cílem spokojenosti rodičů se školou
- soustavný odborný růst pedagogických pracovníků
- dosažení spokojenosti žáků i učitelů ve školním společenství

- prezentace školy, spolupráce s partnery

Kritéria

- dostatek finančních zdrojů
- naplněnost školy v rámci demografie obce a okolních obcí
- postupné zlepšování jednotlivých žáků / jak v jednotlivých kompetencích, tak i v chování /
- vyhledávání, účast a využití DVPP ve výuce
- spokojený žák i učitel

Výsledky naší vnitřní evaluace /tedy analýzy a vyhodnocení vzdělávání prováděné v rámci naší školy/ se promítnou do ročních /střednědobých/ i dlouhodobých záměrů rozvoje školy.

Těmito výsledky se budou také zabývat metodické orgány / MS a PK/, pedagogické rady, vedení školy a budou přijímat opatření a ukládat konkrétní úkoly k jejich realizaci. Následnou kontrolu plnění úkolů budou provádět pedagogické rady v průběhu školního roku a vedení školy.

Nástroje a používané metody autoevaluace

- pozorování
- rozbor běžných písemností a produktů žáků
- rozbor pedagogické a další dokumentace
- rozhovory s žáky, učiteli, rodiči
- hospitace
- dotazníková šetření, ankety, sociometrická šetření
- analýza hodnocení – klasifikace
- srovnávací testy připravované školou, písemné práce
- komerční srovnávací testy – Kalibro, Scio, Cermat
- rozbor úspěšnosti žáků v soutěžích, olympiádách / % zapojenosti žáků /
- hodnocení projektových prací a skupinových prací
- rozbor a hodnocení učebních plánů
- sebehodnocení žáků, skupin žáků
- sebehodnocení učitelů /osobní program/
- rozbor kvality a šíře mimoškolních aktivit a zájmové činnosti

Pedagogičtí pracovníci jsou plně zainteresováni na autoevaluačních aktivitách, ke kterým patří především diagnostické pozorování, analýza všech prací a produktů žáků, sledování a rozbor vztahů a chování skupin žáků, tříd různá dotazníková šetření a rozhovory s žáky a rodiči a další nástroje autoevaluace specifikované v předcházejícím odstavci.

Harmonogram vlastního hodnocení školy

měsíc		druh autoevaluace	provádí	evaluační metody nebo výstup	kontroluje
srpen	1.	Příprava struktury evaluace	ZŘ	Písemný návrh	ŘŠ
	2.	Projednání struktury	Vedení školy	Jednání pedagogické rady	Pedagogická rada
září	1.	Vyhodnocení úspěšnosti přijímacího řízení na SŠ	VP, TU	Přehled	Vedení školy
	2.	Učební plány podle ŠVP "Draška" – 3., 8. tř.	Vyučující	Kontrola písemných plánů	Vedoucí MS, PK
	3.	Příprava tématických plánů	Vyučující	Písemné plány	Vedoucí MS, PK
	4.	Spolupráce s rodiči	TU	Zápisy z třídních schůzek	ŘŠ
	5.	Nabídka zájmových útvarů	TU	Písemné návrhy – zpětná vazba žáků	Vedení školy
říjen	1.	Průběh vzdělávání - výuka	Vedení školy	Hospitace	ŘŠ, ZŘ
	2.	Personální zajištění	Vedení školy, uvádějící učitelé	Pohovor s novými pracovníky	Vedení školy
	3.	Vyhodnocení zahajovacích písemných prací	Vyučující	Písemná zpráva	Vedení školy
	4.	Osobní programy pedagogů	Vyučující	Písemná zpráva	Vedení školy
listopad	1.	Hodnocení ekonomické situace	ŘŠ, ekonomka	Analýza čerpání rozpočtu	Vedení školy
	2.	Průběh vzdělávání - výuka	Vedení školy	Hospitace	ŘŠ
prosinec	1.	Spolupráce s rodiči – příprava na zápis dětí do 1. třídy	MS	Písemný plán	Vedení školy
	2.	Průběh vzdělávání – individuální přístup	VP	Písemná zpráva VP	Vedení školy
leden	1.	Hodnocení výsledků žáků	Vyučující	Pololetní klasifikace a hodnocení, jednání pedagogické rady	Pedagogická rada
	2.	Spolupráce s rodiči	Vyučující	Den otevřených dveří, setkání s rodiči budoucích	Vedení školy

				prvňáčků	
	3.	Profesní testy žáků 9. třídy	VP	Spolupráce s ÚP, příprava na SŠ	ŘŠ
únor	1.	Hodnocení plnění tematických plánů	Vyučující	Písemná zpráva MS, PK	Vedení školy
	2.	Hodnocení personální situace a výhledu personální situace na další školní rok	Vedení školy	Analýza	ŘŠ
	3.	Spolupráce s veřejností (sponzoři)	Vyučující, KRPS	Ples školy	Vedení školy
březen	1.	Zájem o studium na SŠ, SOU	VP	Analýza přihlášek	ŘŠ
	2.	Prezentace na veřejnosti	Pověření pracovníci	Výstava prací žáků	Vedení školy
	3.	Hodnocení práce školy	Pověření pracovníci	Dotazníky pro rodiče a žáky – zpětná vazba	Vedení školy
	4.	Průběh vzdělávání - výuka	Vedení školy	Hospitace	ŘŠ
duben	1.	Srovnávací testy ve vybraných předmětech a ročnících	Vyučující	Kalibro 5., 9. tř.	ZŘ
	2.	Hodnocení učebnic	MS, PK	Písemná zpráva	Vedení školy
	3.	Spolupráce s rodiči	TU	Zápisy z třídních schůzek	ŘŠ
květen	1.	Hodnocení práce školy	Pověření pracovníci	Vyhodnocení dotazníků, SWOT analýza	Vedení školy
	2.	Hodnocení učebních plánů – 3., 8. třída	MS, PK	Písemná zpráva	Vedení školy
	3.	Průběh vzdělávání - výuka	Vedení školy	Hospitace	ŘŠ
	4.	Vyhodnocení srovnávacích testů	ZŘ	Kalibro 5., 9. tř.	ŘŠ
červen	1.	Hodnocení činnosti MS, PK	MS, PK	Písemná zpráva	Vedení školy
	2.	Hodnocení osobních programů pedagogů	Vyučující	Písemná zpráva	Vedení školy
	3.	Hodnocení výsledků žáků	Vyučující	Závěrečná klasifikace a hodnocení, jednání pedagogické rady	Pedagogická rada
	4.	Hodnocení mimoškolní činnosti školy, úspěchy	MS, PK	Písemná zpráva – rozbor aktivit	Vedení školy

		žáků			
	5.	Hodnocení řídicí práce	Vedení školy	Analýza	ŘŠ
	6.	Informace o výsledcích přijímacího řízení na SŠ, SOU	VP	Písemná zpráva	ŘŠ
	7.	Hodnocení dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků	Vyučující	Písemná zpráva	Vedení školy

Struktura projednána pedagogickou radou dne 31.9.2009

Mgr. Dagmar Pospíšilová
ředitelka školy